

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Załącznik do Uchwały Nr 214 /3028/2014
Zarządu Województwa Podlaskiego
z dnia 30 stycznia 2014 r.

Sprawozdanie z konsultacji społecznych projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020*

Białystok, 30 stycznia 2014 r.

Zawartość

1.	ORGANIZACJA I PRZEBIEG KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	3
1.1.	SPOTKANIA KONSULTACYJNE	4
1.2.	ZAANGAŻOWANIE MEDIÓW W PROCES KONSULTACJI	11
2.	ZESTAWIENIE UWAG ZEBRANYCH W TRAKCIE KONSULTACJI.....	14

1. ORGANIZACJA I PRZEBIEG KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Podstawowym celem niniejszego *Sprawozdania* jest przedstawienie przebiegu i wyników konsultacji społecznych projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020* (RPOWP 2014-2020). Zarząd Województwa Podlaskiego Uchwałą nr 196/2816/2013 z dnia 8 listopada 2013 roku przyjął projekt *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020* oraz skierował go do konsultacji społecznych, zgodnie z wymogami wynikającymi z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84 poz. 712 z późn. zm.). Art. 19a ww. ustawy stanowi, iż projekty programów podlegają konsultacjom z jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi, zaś w art. 6 ust. 2-4 zostały określone obowiązki związane z procesem konsultacji.

Proces konsultacji społecznych projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020* rozpoczął się dnia 15 listopada 2013 roku poprzez ogłoszenie w dzienniku o zasięgu krajowym lub regionalnym oraz na stronie internetowej informacji o konsultacjach. Pierwszego dnia konsultacji zorganizowana została również konferencja prasowa. Konsultacje społeczne projektu RPOWP 2014-2020 trwały 49 dni (od 15 listopada 2013 roku do 2 stycznia 2014 roku) i miały dwie zasadnicze formy: bezpośrednią (konferencje, spotkania konsultacyjne) oraz pośrednią (uwagi zgłaszane przez formularz konsultacyjny). Zgodnie z informacjami przedstawionymi w ogłoszeniach o rozpoczęciu konsultacji, opinie i uwagi do konsultowanego dokumentu można było zgłaszać za pomocą formularza online dostępnego na stronie www.rpowp.wrotapodlasia.pl w zakładce *Perspektywa 2014+/Konsultacje RPOWP 2014-2020*.

Celem konsultacji było uzyskanie opinii/uzasadnień społeczeństwa odnoszących się do projektu RPOWP 2014-2020 oraz wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego poprzez umożliwienie aktywnego uczestnictwa w procesie budowania programu operacyjnego, wyrażenia swoich opinii, obaw i sugestii. Do uczestnictwa w konsultacjach zaproszono szerokie grono osób i instytucji, w szczególności jednostki samorządu terytorialnego, partnerów społecznych i gospodarczych, w tym między innymi samorządy gospodarcze i zawodowe, organizacje pozarządowe, uczelnie wyższe, przedstawicieli społeczności lokalnych, a także mieszkańców województwa podlaskiego. Wszelkie istotne dokumenty (projekt RPOWP 2014-2020, projekt umowy partnerstwa, linia demarkacyjna itd.) oraz informacje bieżące o przebiegu procesu konsultacji dostępne były na stronie www.rpowp.wrotapodlasia.pl, informacje bieżące publikowano również na stronie www.wrotapodlasia.pl oraz www.strategia.wrotapodlasia.pl.

Aby zintensyfikować proces wymiany opinii w toku konsultacji zapewniono formę konsultacji bezpośrednich w postaci spotkań konsultacyjnych. W dalszej części niniejszego *Sprawozdania* zostaną przedstawione syntetyczne informacje z przeprowadzonych spotkań konsultacyjnych (podrozdział 1.1), informacje co do zaangażowania mediów w proces konsultacji (podrozdział 1.2) oraz szczegółowe odniesienie się do formalnie zgłoszonych uwag/opinii do projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020* (rozdział 2).

1.1. SPOTKANIA KONSULTACYJNE

Szczególną formą wymiany opinii w toku procesu konsultacji społecznych projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020* było przeprowadzenie 4 konferencji w poszczególnych częściach województwa. Jedna z nich odbyła się w stolicy województwa Białymstoku, natomiast trzy pozostałe w ośrodkach subregionalnych: Łomży, Suwałkach i Bielsku Podlaskim. Ponadto zorganizowano szereg spotkań konsultacyjnych z różnymi środowiskami, w tym z przedstawicielami organizacji pozarządowych, z przedstawicielami organizacji i instytucji, które mają wpływ na ochronę i kształtowanie środowiska przyrodniczego, a także spotkanie z udziałem podlaskich przedsiębiorców.

Każde ze spotkań konsultacyjnych przeprowadzonych w poszczególnych częściach województwa przebiegało w podobnej konwencji. Spotkania rozpoczynał Pan Jarosław Zygmunt Dworzański – Marszałek Województwa Podlaskiego, witając uczestników oraz przekazując słowo wstępu odnośnie nowej perspektywy finansowej UE 2014-2020. Następnie prezentacji projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020* dokonywał Pan Daniel Górski, Przewodniczący Grupy roboczej ds. wsparcia przygotowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Dyrektor Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego. Po prezentacji miała miejsce dyskusja na temat zaprezentowanego dokumentu, w której brali udział między innymi eksperci oraz przedstawiciel podmiotu wykonującego ewaluację *ex ante* projektu RPOWP 2014-2020.

Tabela 1. Zestawienie konferencji w ramach konsultacji społecznych projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020*

Miejsce	Data	Liczba uczestników
Białystok	27 listopada 2013	228
Łomża	5 grudnia 2013	125
Suwałki	6 grudnia 2013	136
Bielsk Podlaski	18 grudnia 2013	108
łącznie		597

Białystok, 27 listopada 2013

Pierwsze spotkanie w ramach konsultacji RPOWP 2014-2020 miało miejsce w stolicy województwa. Na auli Uniwersytetu w Białymstoku przy ul. Świerkowej zgromadziło się ponad 220 osób. W spotkaniu wzięli udział między innymi: Marszałek Województwa Podlaskiego Jarosław Zygmunt Dworzański, Członek Zarządu Województwa Podlaskiego Karol Pilecki, Prezydent Miasta Białegostoku Tadeusz Truskolaski, przedstawiciel podmiotu wykonującego ewaluację *ex ante* projektu RPOWP 2014-2020 Pani Marta Mackiewicz oraz dyrekcja Departamentu Zarządzania RPO i Departamentu EFS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

Podczas spotkania wielokrotnie przywoływana była *Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020* (SRWP), która została przyjęta 9 września 2013 roku. *Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020* jest jednym z narzędzi realizacji Strategii, jednakże w trakcie

spotkania zaznaczano kilkakrotnie, że to nie jedyne źródło jej finansowania. Aby zrealizować cele Strategii musimy bowiem sięgać po środki z programów szczebla UE, szczebla krajowego oraz krajowego programu ponadregionalnego, jakim jest Program Operacyjny Polska Wschodnia. Wątek ten powracał parokrotnie w toku dyskusji, gdyż pojawiały się uwagi, że pieniędzy jest za mało: na drogi, służbę zdrowia i inne potrzeby regionu. Potrzebujemy znacznie więcej środków niż jest dostępne w ramach programu regionalnego, dlatego też tak ważne jest sięganie również po inne źródła funduszy Unii Europejskiej. Jak wskazano w trakcie spotkania, wyzwaniem jest dobre zaprojektowanie nowego programu – tak aby rozwiązywał nasze kluczowe problemy oraz zapewniał największą wartość dodaną w postaci efektu stymulacji kapitału prywatnego i pobudzenia inwestycji niezbędnych do rozwoju gospodarczego regionu. Powinniśmy skupić się na tym, jak te pieniądze najefektywniej wydać i zastanowić się nad każdą wydaną złotówką.

Podczas dyskusji padło kilka propozycji na jakie istotne obszary w szczególności należy przeznaczyć środki. Zwrócono uwagę między innymi na rolę edukacji, od której w dużym stopniu zależy nasza kreatywność i przedsiębiorczość. Dużą część dyskusji poświęcono również roli ekonomii społecznej. Jednym z najważniejszych obszarów wsparcia w ramach RPOWP 2014-2020 będzie przedsiębiorczość i konkurencyjność podlaskiej gospodarki – odnosząc się do tego zagadnienia wskazywano na potrzebę wspierania zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw. Dla rozwoju regionu i zapewnienia odpowiednich warunków życia mieszkańców istotne są także inwestycje w różnego rodzaju infrastrukturę, dlatego też w trakcie debaty przywoływane były potrzeby z zakresu modernizacji dróg, linii kolejowych czy też infrastruktury ochrony zdrowia.

Łomża, 5 grudnia 2013

Drogi, opieka zdrowotna i szkolnictwo zawodowe – te tematy zdominowały dyskusję podczas spotkania, jakie 5 grudnia odbyło się w Łomży w ramach konsultacji projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020*. Te spotkanie również zgromadziło wiele osób (ponad 120), w tym między innymi samorządowców, przedsiębiorców, przedstawicieli świata nauki, organizacji pozarządowych. W spotkaniu wzięli także udział: Marszałek Województwa Jarosław Zygmunt Dworżański, Członek Zarządu Jacek Piorunek, Prezydent Łomży Mieczysław Czerniawski oraz dykcja Departamentu Zarządzania RPO i Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

Uczestnicy spotkania postulowali przede wszystkim o więcej środków – zwłaszcza na drogi i opiekę zdrowotną. Wyrażali również obawę, że najwięcej unijnych funduszy popłynie do Białegostoku, a ośrodki subregionalne będą miały ograniczony dostęp do finansowania. Niektórzy samorządowcy z dezaprobatą przyjęli ograniczenia w finansowaniu dróg. Padła nawet propozycja, aby finansować nowe drogi rezygnując z budowy lotniska. Pozytywnie przyjęty został natomiast nacisk, jaki w projekcie RPOWP 2014-2020 został położony na szkolnictwo zawodowe. Samorządowcy zastanawiali się jedynie, czy nie będą faworyzowane duże miasta, jednak ich obawy zostały rozwiane, gdyż w perspektywie 2007-2013 pomoc uzyskiwały szkoły zarówno z tych większych, jak i z tych małych miast, a w latach 2014-2020 na szkoły zawodowe zostanie przeznaczony znacznie więcej środków.

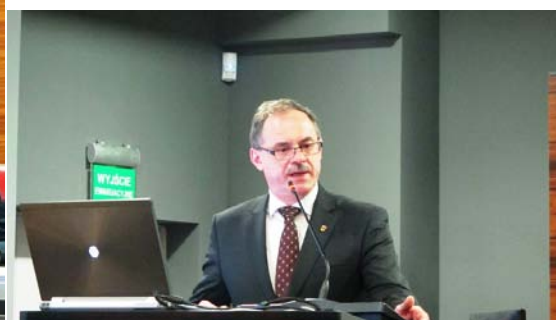

Suwałki, 6 grudnia 2013

W spotkaniu, które miało miejsce w Suwałkach, wzięło udział około 140 osób, w tym między innymi: Wicemarszałek Województwa Walenty Korycki, Prezydent Suwałk Czesław Renkiewicz, ekspert prof. Jacek Szlachta, przedstawiciel podmiotu wykonującego ewaluację *ex ante* prof. Wojciech Dziemianowicz oraz dykcja Departamentu Zarządzania RPO i Departamentu EFS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

Po prezentacji projektu programu odbyła się merytoryczna dyskusja. Podobnie jak na spotkaniu w Łomży, również w Suwałkach dominował temat Białegostoku i alokacji przeznaczonej na instrument ZIT. Zdaniem uczestników, tworzenie ZIT dla aglomeracji białostockiej i przeznaczanie na niego tak dużych środków to przejaw preferencyjnego traktowania stolicy województwa. Odpowiedź nie usatysfakcjonowała zebranych, gdyż poinformowano, że akurat te kwoty nie podlegają zmianom w wyniku konsultacji – zostały bowiem określone przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (obecnie: Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju). Jednak, jak tłumaczył prof. Jacek Szlachta, ekspert w pracach nad SRWP (ale również i nad Strategią Rozwoju Suwałk), ZIT Białystok „nie zabiera” nikomu pieniędzy, gdyż te 68 mln euro zostało dodanych do budżetu RPOWP specjalnie właśnie dla tej aglomeracji – ośrodki wojewódzkie zostały uznane za główne lokomotywy rozwojowe i dlatego wydzielono dla nich dodatkowe pieniądze. Jednocześnie uspokoił trochę emocje, kiedy wytłumaczył zebranych, że w konkursach ogłaszanych z RPO w ramach działań, które wejdą do ZIT Białystok, stolica województwa i jej obszar funkcjonalny nie będą mogły brać udziału. Z kolei prof. Wojciech Dziemianowicz, przedstawiciel firmy wykonującej ewaluację *ex ante* projektu RPOWP 2014-2020, przestrzegał nawet przed pochopnym zawiązywaniem ZIT – lepszym rozwiązaniem są projekty bilateralne, służące rozwojowi aglomeracji subregionu, oparte na jego strategii rozwoju.

Zebranych interesowała również możliwość uzyskania dofinansowania na termomodernizację budynków i kwestia zakresu zastosowania w tym działaniu instrumentów zwrotnych. Tematem, który wywołał duże emocje, była – jak na każdym spotkaniu – kwestia braku możliwości finansowania budowy dróg lokalnych (chyba że prowadzą do sieci TEN-T, obszarów przemysłowych czy przejść granicznych). Zebrani pytali również, kiedy powstanie lista projektów kluczowych. Jak wyjaśnił Dyrektor Daniel Górski, o tej liście będziemy mogli mówić dopiero wtedy, kiedy w wyniku ewaluacji *ex ante* zostaną ustalone wskaźniki, musimy bowiem wiedzieć, na ile dany projekt wpływa na realizację tych wskaźników i przyczynia się do realizacji celów postawionych w programie.

Bielsk Podlaski, 18 grudnia 2013

Czwarte i ostatnie duże spotkanie w ramach konsultacji społecznych RPOWP 2014-2020 odbyło się w Bielsku Podlaskim. W spotkaniu wzięli udział między innymi: Marszałek Województwa Jarosław Zygmunt Dworżański, Wicemarszałek Województwa Walenty Korycki, przedstawiciel ewaluatora Pan Adam Rybkowski oraz dyrektor Departamentu Zarządzania RPO Daniel Górski.

Główne postulaty, jakie zgłaszano na spotkaniu w Bielsku Podlaskim to uwzględnienie w programie wsparcia tego miasta jako ośrodka subregionalnego i uwzględnienie możliwości finansowania budowy dróg lokalnych w ramach RPOWP 2014-2020. Wskazywano na duże środki przeznaczone na ZIT w stosunku do alokacji przeznaczonej na OSI, w odpowiedzi natomiast uczestnicy spotkania zostali poinformowani, iż oczywiście Bielsk Podlaski zgodnie z zapisami SRWP stanowi ośrodek subregionalny i tak samo jest traktowany w programie. Natomiast porównując środki na ZIT oraz OSI w przeliczeniu na mieszkańca, należy stwierdzić, iż stolica województwa wcale nie otrzymała dużych środków. W trakcie spotkania zaznaczone były również lokalne potrzeby z zakresu przebudowy domu kultury czy remontu zabytkowego ratusza. Doceniony został natomiast fakt, że przedmiotowy program operacyjny nie powstaje „w zaciszu gabinetów”, lecz został przygotowany we współpracy z przedstawicielami wielu środowisk: samorządów, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych. Z pozytywnym odbiorem spotkał się również fakt przeznaczenia w ramach RPOWP 2014-2020 znacznych środków na przedsiębiorstwa, gdyż to właśnie rozwój przedsiębiorstw przyczynia się do powstawania miejsc pracy, wpływa na wzrost przychodów gmin oraz dobrobyt społeczny.

Spotkanie w Bielsku Podlaskim było ostatnim z cyklu spotkań w regionie, jakie zaplanowano w ramach konsultacji społecznych projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020*. Projekt konsultowany był również z organizacjami pozarządowymi (9 grudnia 2013), przedsiębiorcami (11 grudnia 2013) oraz organizacjami ekologicznymi (13 grudnia 2013). W tych dodatkowych spotkaniach uczestniczyło ponad 60 osób.

Spotkanie z organizacjami pozarządowymi, 9 grudnia 2013

Pierwsze ze spotkań tematycznych zostało zorganizowane w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Wzięli w nim udział przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz Marszałek Województwa Jarosław Zygmunt Dworzański, dyrektor Departamentu Zarządzania RPO Daniel Górski i dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Elżbieta Romańczuk.

Członkowie organizacji pozarządowych zwracali uwagę na to, że – ich zdaniem – za mało pieniędzy zostało przeznaczonych na ekonomię społeczną. Jak wyjaśniła Elżbieta Romańczuk, dyrektor Departamentu EFS, zakres działań planowanych w ramach RPOWP, a tym samym i alokacja na poszczególne obszary, jest w dużym stopniu warunkowana przez tzw. linię demarkacyjną, która wyraźnie określa co możemy finansować z poziomu regionalnego, a co z programów krajowych. W związku z tym przedstawiciele UMWP zachęcali, by sięgać po fundusze na ten obszar również do programów krajowych.

Organizacje pozarządowe krytycznie odnosiły się również do dotychczas (tj. w ramach perspektywy 2007-2013) stosowanych kryteriów oceny projektów. Ich zdaniem, były one często zbyt surowe. Dyrektor Departamentu EFS uzasadniała jednak, iż Instytucja Zarządzająca odpowiada za poprawne wdrażanie i wydatkowanie środków europejskich, stąd też ma obowiązek kontrolować organizacje, którym udziela wsparcia oraz musi mieć gwarancję, że projekt jest wykonalny i środki zostaną spożytkowane w sposób efektywny.

Uczestnicy spotkania pytali również o sposób wdrażania mechanizmu RLKS, czyli Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność. Byli zadowoleni, że w nowej perspektywie finansowej inicjatywa ta jest skierowana zarówno do obszarów miejskich, jak i wiejskich. Z uznaniem przyjęto również zapewnienie, że żaden sektor nie będzie tu miał większości głosów i przedstawiciele poszczególnych grup będą musieli ze sobą współpracować, aby ten instrument efektywnie wdrażać.

Spotkanie z instytucjami i osobami zajmującymi się ochroną i kształtowaniem środowiska, 13 grudnia 2013

Edukacja ekologiczna, ochrona wód, rozwijanie współpracy ze społecznościami lokalnymi – między innymi na te obszary zwracali uwagę przedstawiciele pozarządowych organizacji ekologicznych i instytucji zajmujących się ochroną przyrody na spotkaniu konsultacyjnym, które odbyło się 13 grudnia 2013 roku w siedzibie Departamentu Zarządzania RPO Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

Daniel Górski, szef grupy roboczej, która przygotowała projekt RPOWP 2014-2020 i dyrektor Departamentu Zarządzania RPO, zaprezentował organizacjom ekologicznym te kwestie, które najbardziej leżą w kręgu ich zainteresowań, czyli Oś V (gospodarkę niskoemisyjną) oraz Oś VI (ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jej zasobami), przypominając jednak, że temat środowiska jest kwestią horyzontalną i ma swoje miejsce we wszystkich osiach priorytetowych.

Dr Przemysław Nawrocki z organizacji WWF Polska podjął dyskusję na temat gospodarowania wodami. Jego zdaniem, elementy środowiskowe były dotąd pomijane, dlatego pozytywnie ocenił nowy projekt RPOWP, w którym przewidziano realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony rzek i mokradeł oraz modernizacji urządzeń melioracyjnych.

Uczestnicy spotkania dyskutowali również o barierach, jakie napotykają organizacje pozarządowe, takie jak konieczność zapewnienia wkładu własnego, przez co ilość możliwych do zrealizowania projektów jest mocno ograniczona. Przedstawiciele organizacji ekologicznych zastanawiali się, ile pieniędzy mogą dostać na poszczególne projekty. Wskazywali zwłaszcza na potrzebę realizowania działań z zakresu edukacji ekologicznej – ich zdaniem za mało jest ośrodków, które uczyłyby jak chronić środowisko, warto jest więc w nie zainwestować. Podkreślona została również waga rozwoju współpracy w ramach RLKS i wspólnych działań aby można było zrealizować jak najwięcej projektów w ramach tego narzędzia.

Organizatorzy podczas każdego z wymienionych spotkań zachęcali do dokładnego przeanalizowania projektu RPOWP 2014-2020 oraz zgłaszania ewentualnych uwag za pomocą formularza dostępnego na stronie www.rpowp.wrotapodlasia.pl do dnia 2 stycznia 2014 roku.

1.2. ZAANGAŻOWANIE MEDIÓW W PROCES KONSULTACJI

Konsultacje społeczne projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020* rozpoczęła konferencja prasowa, która odbyła się 15 listopada 2013 roku. Podczas trwania konsultacji dziennikarze – za pośrednictwem prasy, radia, telewizji i portali internetowych – szczegółowo zapoznawali społeczeństwo z zapisami projektu RPOWP 2014-2020 oraz relacjonowali spotkania konsultacyjne. Tematyce konsultacji poświęcone były między innymi specjalne relacje Radia Białystok, emitowane podczas każdego ze spotkań konsultacyjnych: 27 listopada w Białymstoku, 5 grudnia w Łomży, 6 grudnia w Suwałkach i 18 grudnia w Bielsku Podlaskim. Z kolei 11 grudnia 2013 roku w Radiu Białystok odbyła się transmisja debaty na temat projektu RPOWP, zaś wcześniej – 25 listopada – konsultacjom RPOWP poświęcone było wydanie „Bez kantów” w TVP Białystok. Gazety regionalne również bardzo obszernie informowały na temat projektu, np.: Gazeta Wyborcza w przeddzień konsultacji (14.11) zamieściła na lokalnych stronach wywiad z dyrektorem Departamentu Zarządzania RPO Danielem Górskim „Rozwój albo śmierć. Przyszłość zapisana w RPO”. Wiele wiadomości publikowały też lokalne portale internetowe, jak: Suwalki24.pl, 4lomza.pl, Bielski24.pl czy Białystok Online.

Wszelkie informacje na temat konsultacji i samego projektu były na bieżąco zamieszczane na stronie internetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego www.rpowp.wrotapodlasia.pl (w zakładce *Perspektywa 2014+*), na portalu województwa podlaskiego www.wrotapodlasia.pl oraz na stronie www.strategia.wrotapodlasia.pl.

Tabela 2. Zestawienie doniesień medialnych dotyczących projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020*.

Dnia 18 sierpnia 2013 roku	
Strefa Biznesu	„Znamy założenia nowego RPO”
Dnia 30 września 2013 roku	
Gazeta Wyborcza	„Białystok i okolice dostaną miliony euro”
Dnia 25 października 2013 roku	
Gazeta Współczesna	„Bój o euro. Łomża i Suwałki mogą mieć problem”
Dnia 4 listopada 2013 roku	
Radio Białystok	Gość Polskiego Radia Białystok – rozmowa z Danielem Górskim, dyrektorem Departamentu Zarządzania RPO w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego w Białymstoku
Dnia 5 listopada 2013 roku	
Onet.pl	„Regionalny Program Operacyjny dla Podlasia”
Dnia 6 listopada 2013 roku	
Kurier Poranny	„Po pierwsze, przedsiębiorczość. Konsultacje w sprawie RPO”
Dnia 9 listopada 2013 roku	
Kurier Poranny	„Ten pociąg to szansa na rozwój”
Dnia 14 listopada 2013 roku	
Gazeta Wyborcza	„Rozwój albo śmierć. Przyszłość zapisana w RPO”
Dnia 15 listopada 2013 roku	
Kurier Poranny	„Miliony euro popłyną na walkę z bezrobociem i miejsca pracy”

Kurier Poranny	„Rola przedsiębiorców rośnie w nowym RPO”
TVP Białystok	„Głos mieszkańców”
Radio Białystok	„Konsultacje społeczne nad podziałem unijnych pieniędzy”
Białystok Online	„Eurokasa dla Podlaskiego. Na co mają iść dotacje z RPO? Zaproponuj”
Dnia 18 listopada 2013 roku	
Suwalki.info	„RPO na mikołajki”
Dnia 19 listopada 2013 roku	
Gazeta Wyborcza	„Podziel miliard euro z Regionalnego Programu Operacyjnego”
Gazeta Współczesna	„Unia Europejska wspiera przedsiębiorców”
Dnia 20 listopada 2013 roku	
e-bielskpodlaski.pl	Konsultacje nowego RPOWP 2014-2020
Dnia 25 listopada 2013 roku	
TVP Białystok	„Bez kantów. Dyskusja na temat RPOWP 2014-2020” – dyskusja z udziałem Daniela Górskiego – dyrektora Departamentu Zarządzania RPO, prof. Bogusława Plawgo – ekonomisty z Uniwersytetu w Białymstoku, prof. Renaty Przygodzkiej – zastępcy prezydenta Białegostoku i dr Józefa Zajkowskiego – wójta gminy Sokół
Dnia 26 listopada 2013 roku	
Radio Akadera	„Co z przyszłością województwa? – Konsultacje społeczne w czterech miastach”
Kurier Poranny	„Rozmowy o nowym RPO”
Dnia 27 listopada 2013 roku	
Radio Białystok	Gość Polskiego Radia Białystok – rozmowa z Danielem Górskim, dyrektorem Departamentu Zarządzania RPO w Urzędzie Marszałkowskim w Białymstoku
Radio Białystok	„Polskie Radio Białystok o konsultacjach społecznych”
Telewizja Białystok	„Miliard w konsultacjach”
Gazeta Wyborcza	„Rozwój czy hala widowiskowa? Białystok konsultował eurodotacje”
Dnia 29 listopada 2013 roku	
Kurier Poranny (Obserwator)	„Złoto dla zuchwałych”
Dnia 2 grudnia 2013 roku	
suwalki24.pl	„Ile euro trafi do Suwałk?”
Dnia 3 grudnia 2013 roku	
Gazeta Wyborcza	„Konsultacje Regionalnego Programu Operacyjnego. Łomża ma głos”
Dnia 5 grudnia 2013 roku	
TVP Białystok	„Na co pieniądze”
łomżyńskie24.pl	„W Łomży odbyły się konsultacje nowego RPOWP”
Radio Białystok	„Regionalny Program Operacyjny – specjalne relacje z Łomży”
4lomza.pl	„Białystok bierze wszystko...?”
Gazeta Współczesna	„Konsultacje RPOWP na lata 2014-2020 już w piątek”
Dnia 6 grudnia 2013 roku	
TVP Białystok	„Sporne pieniądze”
Radio Białystok	„Regionalny Program Operacyjny – specjalne relacje z Suwałk”
suwalki24.pl	„Jak podzielić RPO?”

Suwalki.info	„To nie program dla nas?”
Dnia 7 grudnia 2013 roku	
Bielski24.pl	„Bielski Subregionalny Obszar Funkcjonalny”
Dnia 9 grudnia 2013 roku	
Kurier Poranny	„130 mln euro na OZE i efektywność energetyczną”
Radio Białystok	„130 mln euro na OZE”
Dnia 10 grudnia 2013 roku	
Onet.pl	„130 mln euro na odnawialne źródła energii i efektywność energetyczną”
Dnia 11 grudnia 2013 roku	
Radio Białystok	„Debata na temat RPO”
Dnia 13 grudnia 2013 roku	
Radio Białystok	„Konsultacje z ekologami w sprawie RPO”
TVP Białystok	„Odnawialna energia”
Dnia 16 grudnia 2013 roku	
Radio Akadera	Rozmowa z Danielem Górskim, dyrektorem Departamentu Zarządzania RPO w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego na temat konsultacji i projektu nowego RPO
Dnia 17 grudnia 2013 roku	
Gazeta Wyborcza	Bielsk Podlaski pochylił się nad eurokasą. Konsultacje RPO
Radio Białystok	„Regionalny Program Operacyjny - specjalne relacje z Bielska Podlaskiego”
Białystok Online	„Środki unijne dla Podlaskiego. Kończą się konsultacje ws. RPO 2014-2020”
Radio 5	„Samorząd walczy o RPO”
Dnia 18 grudnia 2013 roku	
Kurier Poranny	„Unia wspiera cyfryzację”
Radio Białystok	„Bielsk Podlaski. Konsultacje w sprawie RPO”
Dnia 20 grudnia 2013 roku	
Radio Białystok	„Pod znakiem Pogoni: Konsultacje RPO w Bielsku Podlaskim”
Dnia 22 grudnia 2013 roku	
Radio Akadera	„Rozmowy na koniec tygodnia” (jeden z tematów to konsultacje nowego RPOWP, gość: Daniel Górski, dyrektor Departamentu Zarządzania RPO UMWP)
Dnia 27 grudnia 2013 roku	
Kurier Poranny	„Regionalny Program Operacyjny. Samorządy i nowy budżet województwa”
Dnia 8 stycznia 2014 roku	
Radio Akadera	„Projekt RPO skonsultowany. Teraz czas na Unię”
Dnia 10 stycznia 2014 roku	
Kurier Poranny (Magazyn)	„Nie możemy patrzeć na Unię, jak na źródło, które załatwi nam wszystkie problemy” – rozmowa z Danielem Górskim, dyrektorem Departamentu Rozwoju Regionalnego UMWP
Dnia 11 stycznia 2014 roku	
Radio Białystok	„Popularność konsultacji społecznych”

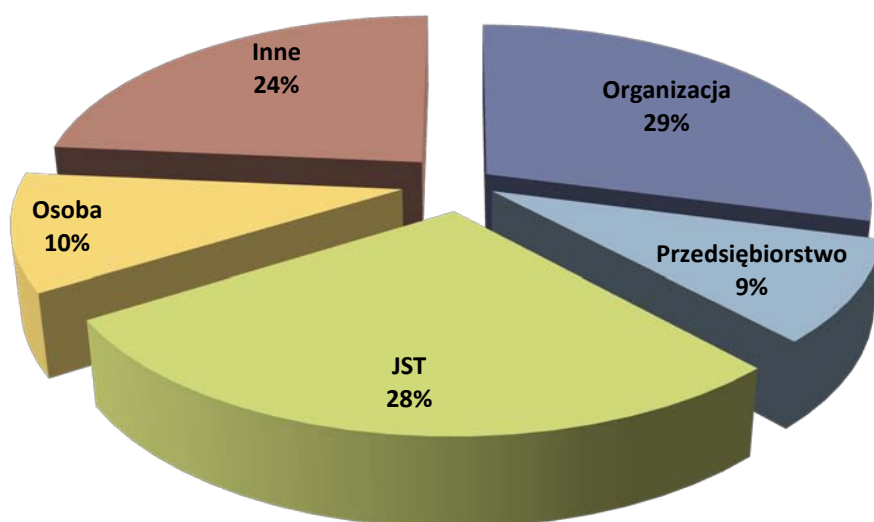
2. ZESTAWIENIE UWAG ZEBRANYCH W TRAKCIE KONSULTACJI

Przez okres trwania konsultacji społecznych projektu *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020* za pomocą formularza konsultacyjnego zgłoszonych zostało 446 uwag, wniosków i propozycji. Podmiotami, które wzięły udział w konsultacjach były między innymi:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- lokalne grupy działania,
- organy administracji rządowej,
- organizacje pozarządowe,
- osoby fizyczne,
- przedsiębiorcy,
- uczelnie wyższe.

Poniżej przedstawiono statystykę dotyczącą głównych grup podmiotów, które zgłosiły uwagi do projektu RPOWP 2014-2020 za pomocą formularza on-line.

Wykres nr 1. Statystyka podmiotów, które zgłosiły uwagi

Zgłaszane uwagi dotyczyły różnych sekcji projektu RPOWP 2014-2020, jednakże przeważająca ich część odnosiła się do zakresu sekcji 2 *Opis układu Osi Priorytetowych* i ujętych w tej sekcji opisów poszczególnych działań (typy przedsięwzięć, beneficjenci i grupy docelowe, alokacja środków, wskaźniki). Szczegółową statystykę uwag zebranych w trakcie konsultacji w podziale na poszczególne sekcje projektu programu zaprezentowano w Tabeli 1.

Tabela nr 3. Liczba zgłoszonych uwag w układzie poszczególnych sekcji projektu RPOWP 2014-2020

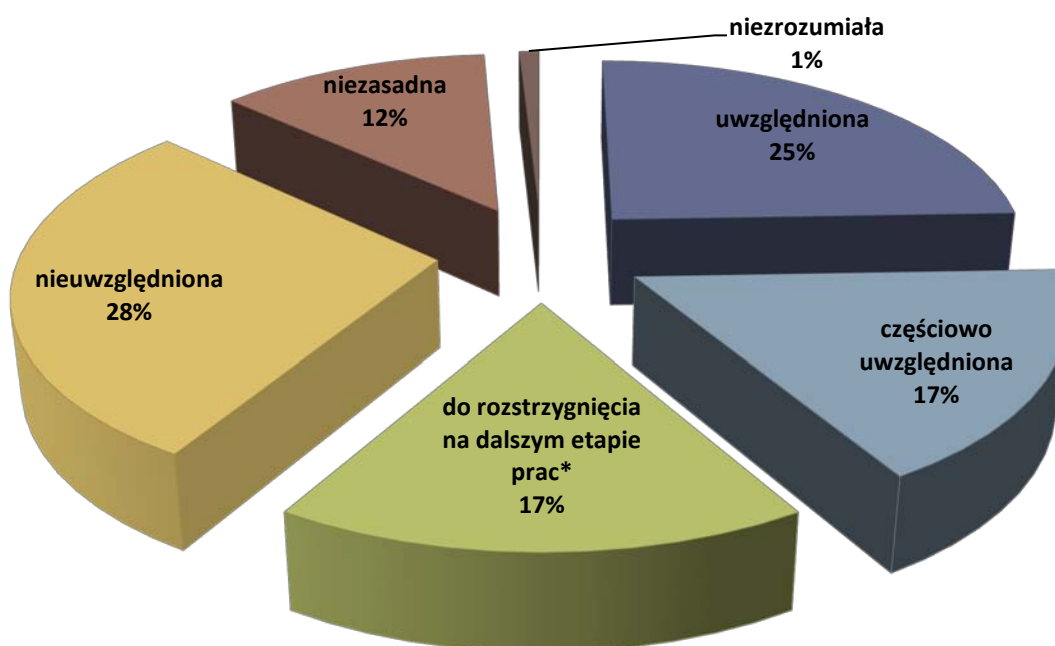
Sekcja RPOWP	Liczba uwag
Sekcja 1	73
Sekcja 2, w tym:	306
– Oś Priorytetowa I	33
– Oś Priorytetowa II	31
– Oś Priorytetowa III	28
– Oś Priorytetowa IV	41
– Oś Priorytetowa V	54
– Oś Priorytetowa VI	24
– Oś Priorytetowa VII	30
– Oś Priorytetowa VIII	56
– Oś Priorytetowa IX	4
– Uwaga dotycząca więcej niż 1 Osi Priorytetowej	5
Sekcja 3	5
Sekcja 4	12
Sekcja 5	6
Sekcja 6	1
Sekcja 7	8
Sekcja 8	1
Sekcja 9	0
Sekcja 10	0
Sekcja 11	0
Sekcja 12	2
Uwaga ogólna bądź dotycząca kilku sekcji	24
Pozostałe (uwagi techniczne, niezrozumiała treść itp.)	8
RAZEM	446

Na potrzeby usystematyzowania sposobu rozpatrzenia wszystkich zgłoszonych w ramach konsultacji uwag, przyjęto następujący katalog możliwości uwzględnienia poszczególnych uwag:

- 1) uwaga uwzględniona,
- 2) uwaga częściowo uwzględniona,
- 3) uwaga nieuwzględniona,
- 4) uwaga niezasadna,
- 5) do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac,
- 6) do wyjaśnienia po zakończeniu ewaluacji *ex ante*,
- 7) do rozstrzygnięcia po ocenie *ex ante* dot. instrumentów finansowych,
- 8) uwaga niezrozumiała.

Uwzględnienie uwagi nie zawsze oznacza literalne przeniesienie zapisu do dokumentu, lecz oddanie w zapisach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020* intencji zawartej w zgłoszonej uwadze.

Wykres nr 2. Statystyka sposobu rozpatrzenia zgłoszonych uwag

*w tym w zależności od wyników oceny ex-ante dla instrumentów finansowych czy wyników ewaluacji

Poniżej zamieszczone zostało szczegółowe zestawienie zgłoszonych uwag i propozycji zmian projektu RPOWP 2014-2020 zawierające ustosunkowanie się do tych uwag wraz z uzasadnieniem.

Tabela nr 4. Zestawienie uwag zebranych w procesie konsultacji społecznych projektu RPOWP 2014-2020

L.P.	Instytucja/ organizacja	Część RPOWP której dotyczy uwaga		Strona	Treść uwagi – proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi	Rozstrzygnięcie uwagi	Uzasadnienie
1		sekcja2	8.1 opis	154	Liczba linii kolejowych zgłoszonych do realizacji w ramach RPO WP na lata 2014 - 2020 z uwzględnieniem jak będzie ww., eksploatowana.	Istnieje uzasadnione połączenie Białegostoku i Łomży jako jedno z większych miast w Podlaskim.	nieuwzględniona	Na etapie opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020 niezasadne jest określanie z góry liczby bądź przebiegu linii kolejowych, które zostaną objęte wsparciem w ramach RPOWP 2014-2020 - konkretne projekty dotyczące infrastruktury kolejowej zostaną wyłonione do dofinansowania zgodnie z opisem kierunkowych zasad wyboru projektów odnośnie Działania 4.3 Infrastruktura kolejowa. Zgodnie z deklaracją PKP PLK SA, wskazana w uwadze linia, planowana jest do zmodernizowania ze środków RPOWP 2014-2020.
2		sekcja1			<p>Moja propozycja to: dofinansowanie szpitala w Choroszczy.</p> <p>Szpital jest w fatalnym stanie zwłaszcza oddziały, które znajdują się w starych budynkach. Remonty przeprowadzone w ostatnich czasach były konieczne, ale nie poprawiają warunków bytowych pacjentów, poprawiono jedynie warunki techniczne budynku i wygląd zewnętrzny.</p> <p>Pacjenci nadal mają warunki, które zna urząd marszałkowski i twierdzi, że nie posiada na ten cel pieniędzy na ich poprawę.</p> <p>Szpital boryka się z brakiem pieniędzy, które umożliwiłyby wykonanie koniecznych i bieżących prac takich jak naprawa ciągów pieszych, naprawa ogrodzenia, utrzymanie zieleni w należytym porządku, modernizacja kotłowni, kuchni i pralni, odnowienie sprzętu do rozwożenia posiłków.</p> <p>Dofinansowania wymagałoby również wdrażanie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Jako pierwszy krok widziałbym wytwarzanie ciepłej wody do celów bytowych pacjentów i jako dogrzewania budynków. Pierwszy krok w tym kierunku spowoduje obniżenie kosztów a co za tym idzie oszczędności tym bardziej, że pierwszy krok w tą stronę został zrobiony (ocieplono ściany budynków, wymieniono okna).</p>	<p>1/ Wszyscy jesteśmy ludźmi.</p> <p>2/ Każdy może trafić do szpitala</p> <p>3/ Przebywając w szpitalu dobrze było by mieć przyzwoite warunki.</p> <p>4/ Stan pomieszczeń nie odpowiada przepisom unijnym, sanitarnym, pożarowym itd.</p> <p>5/ Ilość pacjentów wyklucza zamknięcie oddziałów.</p>	niezasadna	Na etapie opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020 nie ma możliwości wskazywania konkretnych projektów do dofinansowania. Tryb wyboru projektów w odniesieniu do poszczególnych działań został określony w opisie kierunkowych zasad wyboru projektów. Zakres interwencji programu obejmuje inwestycje wymienione przez autora uwagi.
3		sekcja2	8.3 opis	164	Rozszerzenie Potencjalnych beneficjentów i grup docelowych o: podmioty będące właścicielem lub	Umożliwienie ubiegania się o dotację podmiotu będącego właścicielem lub posiadaczem zabytku, a	nieuwzględniona	Wskazane w projekcie RPOWP 2014-2020 typy beneficjentów nie odnoszą

					posiadaczem zabytku, a także podmioty, które do tego zabytku posiadają tytuł prawny wynikający z użytkowania wieczystego, ograniczonego prawa rzeczowego, trwałego zarządu albo stosunku zobowiązaniowego.	także podmiotu, który do tego zabytku posiada tytuł prawny wynikający z użytkowania wieczystego, ograniczonego prawa rzeczowego, trwałego zarządu albo stosunku zobowiązaniowego. Zapis taki stosowany jest w odniesieniu do potencjalnych beneficjentów i grup docelowych przy określaniu programów w innych jednostkach samorządu terytorialnego, również na szczeblu wojewódzkim, a także w ministerstwach. Powyższe rozszerzenie przyczyni się do pełnej realizacji celów danej osi priorytetowej, do efektywnego wykorzystania potencjału kulturowego naszego województwa oraz wyeliminowania zaniedbań w zakresie ochrony zabytków jeszcze z czasów PRL-u.		się do kwestii tytułu dysponowania nieruchomością. Szczegółowe zasady opracowane zostaną na etapie wdrażania programu.
4		sekcja2	5.3 opis	125	<p>Uzupełnienie Opisu przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego poprzez dopisanie po wersji trzecim od góry, po słowach (...) "W ZAKRESIE ZWIĄZANYM":</p> <p>z likwidacją lokalnych źródeł ciepła tj.: indywidualnych kotłowni lub palenisk węglowych, podłączenie obiektów do miejskiej sieci ciepłowniczej lub ich zastąpienie o źródło o wyższej niż dotychczas sprawności wytwarzania ciepła spełniające aktualnie obowiązujące wymagania emisyjne. W przypadku likwidacji palenisk indywidualnych zakres przedsięwzięcia może m.in. obejmować wykonanie wewnętrznej instalacji c.o. i c.w.u lub instalacji gazowej.</p>	<p>Uzupełnienie Opisu przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego o przedsięwzięcia mające na celu ograniczenie niskiej emisji związane z podnoszeniem efektywności energetycznej oraz wykorzystaniem układów kogeneracji o wysokim stopniu sprawności i wydajności cieplnej, co przyczyni się do pełnej realizacji celów danej osi priorytetowej.</p> <p>Powyższe uzupełnienie jest zgodne i wspiera realizację Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Europy 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r.</p>	niezasadna	Proponowany zapis wpisuje się w zawartą w programie kompleksową modernizację energetyczną budynków mieszkaniowych i budynków użyteczności publicznej (zapis "m.in.", a zatem katalog nie jest zamknięty). Z uwagi na limit znaków poszczególnych sekcji nie ma możliwości rozszerzenia opisu w kształcie zaproponowanym przez autora uwagi.
5		sekcja2	5.3 opis	126	Rozszerzenie Potencjalnych beneficjentów i grup docelowych o: podmioty będące właścicielem lub posiadaczem obiektu, a także podmioty, które do tego obiektu posiadają tytuł prawny wynikający z użytkowania wieczystego, ograniczonego prawa rzeczowego, trwałego zarządu albo stosunku zobowiązaniowego.	Jest to doprecyzowanie i uszczegółowienie przedstawionej w projekcie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020 listy potencjalnych beneficjentów i grup docelowych.	niewzględzona	Wskazane w projekcie RPOWP 2014-2020 typy beneficjentów nie odnoszą się do kwestii tytułu dysponowania nieruchomością. Szczegółowe zasady opracowane zostaną na etapie wdrażania programu.
6		sekcja1		1	niezrozumiała treść	dla przeciętnego obywatela treść to masło maślane	niewzględzona	Nieprecyzyjna uwaga. Zakres informacji przedstawionych w RPOWP 2014-2020 wynika z Szablону programu operacyjnego 2014-2020 w Polsce, który został przygotowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w oparciu w szczególności o komisyjny projekt wzoru programu z maja 2013 r. oraz Podręcznik systemu programowania i wdrażania programów operacyjnych 2014-2020 wydany przez MRR w lutym 2013.
7		sekcja1			RPO woj Podlaskiego powinien wspierać również Wspólnoty Mieszkaniowe położone na wsi. Sa to z reguły	Mieszkam we Wspólnocie Mieszkaniowej w Rybołach. Mamy problem ze ściekami brakuje nam	częściowo uwzględniona	Terytorialny obszar realizacji Działania 5.3 RPOWP 2014-2020 został

					bloku po upadłych PGRach lub Roln.Spółdz.Produkcyjnych. Bez dodatkowego wsparcia mieszkańcy Wspólnot nie są w stanie np. zbudować oczyszczalni ścieków czy termomodernizacji. Wnioskuje aby ten program został rozszerzony o wydzielenie srodków dla wiejskich Wspólnot Mieszkaniowych	oczyszczalni. Niestety Gmina Zabłudów odpowiada, że nie ma środków i nie myśli o wybudowaniu oczyszczalni. Czy Ci biedni mieszkańcy wiejskich bloków sami mają sobie zbudować oczyszczalnię ścieków, gdzie koszt wyniesie ok. 200 tys. zł na 68 mieszkań??? Wnioskuje o wydzielenie funduszu na wsparcie(dotacje) Wspólnot Mieszkaniowych na wsi. Chodzi o przydomowe oczyszczalnie ścieków, termomodernizację i infrastrukturę		rozszerzony na obszar całego województwa. Nie istnieje jednak możliwość rezerwowania środków programu dla wskazanej grupy beneficjentów, wybór projektów do realizacji będzie następował zgodnie z przedstawionym opisem kierunkowych zasad wyboru projektów.
8	kjhgh	sekcja1			hjjg	juyt	niezrozumiała	Treść uwagi niezrozumiała.
9	kjhgh	sekcja1			hjjg	juyt	niezrozumiała	Treść uwagi niezrozumiała.
10	RDOŚ w Białymstoku	sekcja1		23,19 2	Po przeanalizowaniu Projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014 - 2020, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku zwraca uwagę na zaistniałe w nim nieścisłości i konieczność ich weryfikacji. Dotyczy to zapisów zawartych na str. 23 przedmiotowego Projektu - przy celu tematycznym 6 – Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów, a mianowicie: 1) należy zaktualizować dane dotyczące udziału obszarów prawnie chronionych w województwie podlaskim (32% w 2010 r.). Obecnie same obszary Natura 2000 w województwie podlaskim stanowią 31,6%; 2) zastrzeżenia budzi podana wartość łącznej powierzchni obszarów objętych siecią Natura 2000 – 1342 tys. ha. Na dzień obecny łączna powierzchnia obszarów Natura 2000 w woj. Podlaskim wynosi – 637 612,4 ha; 3) należy również poprawić liczbę obszarów objętych siecią Natura 2000. W projekcie podano liczbę – 33 - najprawdopodobniej przy jej podawaniu uwzględniono tylko jeden obszar Natura 2000 „Puszcza Białowieska” kod: PLC200004. Należy podkreślić, że obszary OSO i SOO (mimo, że pokrywają się terytorialne) są od siebie niezależne. Dlatego też proponuje się podać liczbę 34. 4) zastrzeżenia budzi podana ilość gatunków objętych ochroną – „70 gat. na 100 km2 powierzchni (1 miejsce w Polsce)”. Sugeruje się nie podawać dokładnej liczby gatunków, z uwagi na fakt, iż nie ma dostępu do aż tak precyzyjnych danych. Województwo Podlaskie nie dysponuje pełną inwentaryzacją terenu. Wskazanie 1 miejsca w Polsce pod względem ilości gatunków objętych ochroną też budzi wątpliwości, RDOŚ w Białymstoku nie dysponuje danymi potwierdzającymi te	uzupełnienie projektu jest istotne z uwagi na fakt, iż dokument ten będzie podlegał zaopiniowaniu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Białymstoku.	uwzględniona	

					informacje.			
11		sekcja1			<p>Lotnisko regionalne TAK, ale na Krywlanach z pasem startowym na samoloty np. do około 70 - 100 pasażerów. Dla biznesu w zupełności wystarczy, i dla osób fizycznych również będzie alternatywą.</p> <p>W zamian za mniejsze lotnisko większe środki przeznaczyć ogólnie kolej Rail Baltica do prędkości 200 km/h</p> <p>Również droga 19, oraz na rozwój biznesu.</p>	<p>Temat dużego lotniska został przespany, w obrębie 200 - 300 km będziemy mieli lotniska w Warszawa, Modlin, Radom, Świdnik i Szymany, mając dobrą kolej do każdego z tych miejsc dojedziemy w maksymalnie 2 godz. Droga nr 19 do Bielska rozwój Bielska Podlaskiego jako regionu.</p> <p>Większa promocja uzbrojenie terenów inwestycyjnych i wsparcie dla biznesu już funkcjonującego rozwój i nowe pomysły.</p>	uwzględniona	
12	Zajazd Herbu Wielbut	sekcja1		1	Doświadczenie we wcześniejszych projektach.	Jestem przedsiębiorcą i mam już doświadczenie w dotacjach unijnych ale zapewne wytyczne się zmienią w nowych projektach.	niezasadna	Uwaga nie dotyczy treści RPOWP 2014-2020. Kryteria wyboru projektów będą opracowane na etapie wdrażania programu i zatwierdzane przez Komitet Monitorujący.
13		sekcja2	8.5 opis	169	Do listy beneficjentów należy dopisać przedsiębiorców.	<p>Projekt Programu obejmuje m.in. rewitalizację fizyczną i gospodarczą zdegradowanych obszarów i obiektów miejskich. Degradacja dotknęła zwłaszcza dawnych centra kulturowo-handlowe miast.</p> <p>Potrzeba przywrócenia walorów użytkowych o dostosowanych do obecnych potrzeb funkcjach dotyczy wielu obiektów o wysokiej wartości historyczno-kulturowej. Większość z tych zdegradowanych obiektów jest własnością osób fizycznych, często w zaawansowanym wieku, mało zaradnych, w przeszłości doświadczonych rezultatami rabunkowej polityki państwowej i lokalnej. Umieszczona w projekcie lista beneficjentów faworyzuje działania w stosunku do obiektów komunalnych lub państwowych, natomiast umożliwienie aplikowania do programu przedsiębiorców otworzy możliwość rewitalizacji gospodarczej również obiektów prywatnych, sprzyjając procesowi przywłaszczania na rzecz osób przedsiębiorczych, dynamicznych, będących w stanie wnosić wkład własny w znacznie większym stopniu niż zadłużone samorządy. Powstaną w ten sposób trwałe miejsca pracy w sferze usług społecznych i kulturowych. Podmioty prywatne łatwiej i w bardziej trwały sposób zagwarantują faktyczne ożywienie funkcjonalne i gospodarcze zdegradowanych rejonów i obiektów.</p>	częściowo uwzględniona	<p>Lista potencjalnych beneficjentów zostanie rozszerzona, jednakże działania inwestycyjne realizowane w ramach tego Działania mają służyć rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych i będą wspierały działania na rzecz rewitalizacji społecznej finansowane z EFS. Potrzeba ich realizacji powinna wynikać z Lokalnych Planów Rewitalizacji. Konieczne będzie opracowanie kryteriów wyznaczania obszarów rewitalizowanych na podstawie kryteriów społecznych.</p>
14	A.K.ARCHITEKT-Biuro Projektów	sekcja1		1	Pragnę uczestniczyć w spotkaniu w Suwałkach 6.12.2013	Pragnę uczestniczyć w spotkaniu w Suwałkach 6.12.2013	niezasadna	Uwaga nie dotyczy treści RPOWP 2014-2020.

15	EDPOL	sekcja2	1.2 opis	73	<p>1. W ramach działania 1.2 Wspieranie transferu wiedzy, innowacji, technologii i komercjalizacji wyników B+R proponujemy ujęcie przedsięwzięcia na wzór programu Tekla Plus – Stolica staży. Program ten dotyczy współpracy przedsiębiorców z ośrodkami naukowymi badawczymi. Aby poprawić w województwie podlaskim wskaźnik dotyczący udziału wydatków na B+R proponujemy zawrzeć w tym działaniu możliwość płatnych staży dla pracowników firm w jednostkach naukowych oraz pracowników uczelni w przedsiębiorstwach. Dzięki temu pracownicy firm będą mieli okazję do rozwijania swoich pomysłów, doskonalenia produktów przy współpracy z sektorem badawczym, a pracownicy naukowcy mogliby odbywać staże i przekładać tam swoje własne teoretyczne pomysły na praktykę.</p> <p>2. Ze względu na położenie geograficzne naszego województwa powinniśmy wykorzystać ten fakt do rozwoju naszych firm poprzez rozwój biznesu z krajami ościennymi. Proponujemy w ramach tego działania wprowadzenie innowacyjnej formy organizacji eksportu dotyczącej powiązania kooperacyjnego z przedsiębiorcami z krajów zagranicznych (również spoza UE) w sprawie wspólnej produkcji, sprzedaży, technologii, czy zakupu.</p>	<p>Ad.1. Aby współpraca B+R przynosiła realne korzyści należałoby stworzyć możliwość odbycia płatnych staży w ramach projektu. Przedsiębiorcy mieliby możliwość skorzystania z zasobów jednostek naukowych w zakresie im niezbędnym oraz ze szkoleń i doradztwa z udziałem pracowników naukowych, które będą stanowiły odpowiedź na konkretną potrzebę przedsiębiorcy.</p> <p>Ad.2. Uznając za niewłaściwe przenoszenie całej produkcji do krajów spoza UE (z racji ochrony miejsc pracy w Polsce), chcielibyśmy osiągnąć ten sam efekt poprzez produkcję końcową na terenie kraju naszego partnera zagranicznego. Przedsięwzięcie takie realizowane na terenie Polski i zagranicą mogłaby przybrać różne formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umowy o współpracę - konsorcjum - spółki <p>Czas trwania wspólnego projektu to min 3 lata. Koszty związane z umiędzynarodowieniem firmy w takiej formie dotyczyłyby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inwestycji w środki trwale niezbędne do realizacji wspólnego przedsięwzięcia (techniczne uzbrojenie byłoby własnością Beneficjenta ze Ściany Wschodniej, chociaż istniałaby możliwość prowadzenia produkcji finalnej na nich u partnera zagranicznego również spoza UE), - badań rozwojowych i laboratoryjnych, - marketingu i reklamy - administracji <p>Takie wspólne, międzynarodowe przedsięwzięcie pozwoliłoby na ekspansję na rynki zagraniczne poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost konkurencyjności firmy działającej wspólnie z partnerem zagranicznym, - skuteczniejsze i efektywniejsze zarządzanie projektem dzięki partnerowi zagranicznemu, osadzonemu w realiach ekonomicznych i prawnych danego kraju - korzystanie z wiedzy partnera zagranicznego dotyczącego znajomości rynku i jego oczekiwań - dyfuzję wiedzy i doświadczenia przedsiębiorców z różnych krajów - uatrakcyjnienie ceny sprzedaży produktu z uwagi na wyeliminowanie lub obniżenie opłat celnych poza granicami Polski - zmniejszenie kosztów całego projektu (dofinansowanie) 	częściowo uwzględniona	<p>Ad.1 Częściowo tego rodzaju interwencję przewidziano w programie krajowym POWER. W ramach programu krajowego będzie możliwość wsparcia programów stażowych dla studentów i doktorantów; umożliwione będzie także współfinansowanie i współuczestniczenie pracodawców w realizacji kształcenia zamawianego uwzględniającego m.in. ściśle powiązane z programem kształcenia staże i praktyki zawodowe. Uzupełniając RPOWP 2014-2020 w ramach PI 8.9 ze środków EFS (Działanie 2.4) planowane jest wsparcie działań związanych transferem wiedzy.</p> <p>Ad.2 Brak możliwości ujęcia wsparcia działalności eksportowej i umiędzynarodowienia w ramach działania 1.2 (PI 1.2). Zakres interwencji przytoczony w uzasadnieniu mieści się częściowo w ramach PI 3.2, który nie jest objęty interwencją RPOWP 2014-2020. W zakresie internacjonalizacji planowane jest wsparcie w ramach PO PW 2014-2020, działania w ramach RPO będą w tym zakresie jedynie uzupełniały interwencją programu krajowego a szczegółowy zakres będzie możliwy do określenia w toku dalszych prac nad programami i procesu negocjacji z KE.</p>
----	-------	---------	-------------	----	---	--	---------------------------	--

16	KWP w Białymstoku	sekcja2	4.1 opis	73,11 3	W katalogu potencjalnych beneficjentów i grup docelowych Działania 4.1 Mobilność regionalna wymienione zostały m.in.: • jednostki odpowiedzialne za bezpieczeństwo ruchu drogowego	W ramach Działania nie przewidziano żadnych zadań wpływających na wzrost bezpieczeństwa ruchu drogowego, które mogłyby być realizowane przez Policję jako jednostkę odpowiedzialną za utrzymanie bezpieczeństwa ruchu drogowego.	nieuwzględniona	Vide pkt. 40
17	KWP w Białymstoku	sekcja2	5.3 opis	120	W katalogu potencjalnych beneficjentów i grup docelowych wymienione zostały jednostki sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną. KWP w Białymstoku jako jednostka nieposiadająca osobowości prawnej nie będzie w stanie aplikować o środki w ramach Osi V na termomodernizację swoich obiektów.	Proszę o podanie uzasadnienia do wyłączenia podmiotowego jednostek sektora finansów publicznych nieposiadających osobowości prawnej (takich jak Komenda Wojewódzka Policji) z możliwości aplikowania o środki w ramach Działania.	nieuwzględniona	Zgodnie z linią demarkacyjną projekty dotyczące budynków publicznych dla których beneficjentem są państwowe jednostki budżetowe są objęte wsparciem z poziomu krajowego.
18	KWP w Białymstoku	sekcja2	6.3 opis	137	W katalogu potencjalnych beneficjentów i grup docelowych wymienione zostały jednostki sektora finansów publicznych posiadających osobowość prawną. KWP w Białymstoku jako jednostka nieposiadająca osobowości prawnej nie będzie w stanie aplikować o środki w ramach Osi VI.	Proszę o podanie uzasadnienia do wyłączenia podmiotowego jednostek sektora finansów publicznych nieposiadających osobowości prawnej (takich jak Komenda Wojewódzka Policji) z możliwości aplikowania o środki w ramach Działania.	uwzględniona	
19	Instytut Biologii UwB	sekcja2	6.4 wskaźn iki	140	Instytut Biologii Uniwersytetu w Białymstoku po zapoznaniu się z projektem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014 – 2020 zwraca się z uprzejmą prośbą o uwzględnienie na liście potencjalnych beneficjentów Działania 6.4 „Ochrona zasobów bio-i georóżnorodności oraz krajobrazu” jednostek naukowych i uczelni wyższych.	Instytut Biologii dysponuje wysokim potencjałem naukowym i merytorycznym umożliwiającym opracowanie planów zadań ochronnych, planów ochrony siedlisk i gatunków chronionych w ramach sieci Natura 2000 oraz planów restytucji gatunków i renaturyzacji zdegradowanych siedlisk przyrodniczych i struktur ekologicznych. Wykorzystanie potencjału podlaskiej uczelni daje szansę wypracowania wysokiej jakości rezultatów przyszłych projektów.	częściowo uwzględniona	Lista potencjalnych beneficjentów Działania 6.4 zostanie uzupełniona. Należy mieć jednak na względzie, iż w przypadku projektów z zakresu opracowania planów zadań ochronnych, planów ochrony siedlisk i gatunków chronionych Beneficjenci są określeni ustawowo (RDOŚ, parki krajobrazowe itd.).
20	Powiat Siemiatycki	sekcja1	-		Możliwość szybkiego przemieszczania się ludzi, towarów i usług, a także dostępność transportowa podnosi atrakcyjność gospodarczą i konkurencyjność regionu. Rozbudowa dróg i lepsza komunikacja międzyregionalna wyraźnie wpływa na zmniejszenie bezrobocia na tych obszarach oraz przyczynia się do zmniejszenia różnic społeczno-ekonomicznych. Kluczowe znaczenie w tym temacie dla naszych powiatów ma droga krajowa nr 19. Dla ewentualnego uzyskania środków unijnych na budowę drogi nr 19, zwanej Via Carpathią byłoby wpisanie jej do Trans-Europejskiej Sieci Transportowej TEN-T. Niestety tak się nie stało. Kilka tygodni temu w europarlamencie odbyło się głosowanie w tej sprawie ze skutkiem negatywnym.	Dlatego jedyną nadzieją na dofinansowanie budowy S19 jest jej wpisanie przez Sejmik Województwa Podlaskiego na listę inwestycji strategicznych do negocjacji kontraktu terytorialnego. Należałoby to uczynić w porozumieniu z samorządami wojewódzkimi woj. lubelskiego i podkarpackiego. Zwracam się do marszałka, zarządu województwa i sejmiku wojewódzkiego o podjęcie niezbędnych działań w tym temacie. Inwestycję należy wpisać na listę przedsięwzięć istotnych dla rozwoju województwa. To dałoby szansę na rozwój powiatów bielskiego, siemiatyckiego i hajnowskiego, a także w znaczącym stopniu powiatu ziemskiego białostockiego i wysokomazowieckiego. Bez dogodnej dostępności komunikacyjnej nie będzie tu żadnego rozwoju, będą złudne iluzje, wyludnienie i stagnacja, zalesienie i powiększenie w ten sposób terytorium Puszczy Białowieskiej. Co pewnie będzie atrakcyjne, tylko dla kogo? Na pewno nie dla obecnych mieszkańców naszych powiatów.	niezasadna	Zarząd Województwa Podlaskiego zdaje sobie sprawę z istotności drogi krajowej nr 19 i konieczności dążenia do jej przebudowy, wobec czego znalazła się ona wśród inwestycji strategicznych z punktu widzenia rozwoju województwa, które zostały zgłoszone do kontraktu terytorialnego. Uwaga ta nie dotyczy jednak bezpośrednio zapisów konsultowanego projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020. Zgodnie z zapisami projektu Linii demarkacyjnej, która określa podział obszarów wsparcia funduszy europejskich, projekty z zakresu budowy i przebudowy dróg krajowych będą realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

21		sekcja1			<p>Szanowny Panie Marszałku,</p> <p>w związku z trwającymi konsultacjami społecznymi nad nowym Regionalnym Programem Operacyjnym, który określi w naszym województwie sposób wydatkowania funduszy europejskich w latach 2014-2020, wnosimy zastrzeżenia, co do przekazywania środków na programy promujące ideologię gender.</p> <p>Ideologię tę uważamy za szkodliwą. Uznając, że pleć to przede wszystkim sztuczna konstrukcja społeczna, ideologia ta narzuca absurdalne modele wychowania, rodziny, szkoły. Zmusza więc dzieci poczynając od wieku przedszkolnego do szkodliwej seksualizacji, kruszy bariery wstydu i stosowności, a przede wszystkim indoktrynuje młodych ludzi, łamiąc prawa rodziców do opieki i wychowania własnych dzieci.</p> <p>Uzależnienie środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego jest nie tylko naganne samo w sobie, lecz gwałci zasady samej Unii Europejskiej zapisane w Traktacie Lizbońskim. Sprawy związane z wychowaniem i moralnością pozostawione być miały kompetencjom państw narodowym. Środki przeznaczone na Regionalne Programy Operacyjne powinny być przeznaczone na dobro mieszkańców regionów, a w żadnym razie nie na propagowanie podejrzanych koncepcji moralnych. To, jak dzieci i obywatele będą wychowywani zależy tylko i wyłącznie od nich samych, od przyjętych w Polsce obyczajów i od polskiego prawa.</p> <p>Zgłaszając powyższe zastrzeżenia wnosimy o stanowcze i odważne przeciwstawienie się bezprawnemu i oburzającemu szantażowi finansowemu, bo przecież do tego sprowadza się uzależnianie funduszy od zgody ludzi na bycie indoktrynowanymi.</p>	Środki z programów regionalnych unijnych muszą być przeznaczane na rozwój społeczności lokalnej a nie na narzucanie myślenia światopoglądowego dla dzieci co wiąże się z wychowywaniem niezgodnym z oczekiwaniami rodziców.	niezasadna	W projekcie RPOWP 2014-2020 nie ma zapisów dotyczących promowania jakiegokolwiek „ideologii” niezgodnej z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. W ramach programu wdrażana jest zasada równości szans i niedyskryminacji, która traktuje jednak jedynie o poszanowaniu praw jednostki niezależnie od pochodzenia etnicznego lub narodowego, płci, religii, niepełnosprawności itd. Wyraża się to w konkretnym zakresie wsparcia - promowaniu zatrudnienia i mobilności pracowników, ułatwianiu godzenia życia zawodowego i prywatnego oraz promowaniu włączenia społecznego i zwalczaniu ubóstwa.
22	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	8.3 opis	171	<p>PI 6.3 ochrona promocja i rozwój dziedzictwa kulturalnego i naturalnego – terytorialny obszar realizacji dotyczy przede wszystkim Miasta Białystok i jego obszaru funkcjonalnego (nie mówi się o obszarach subregionalnych).</p>	<p>Należy uzupełnić zapis o ośrodki subregionalne. Miasto Łomża ma duże zapotrzebowanie na nowoczesne obiekty kultury oraz modernizację i przebudowę istniejących obiektów. Przygotowana jest duża dokumentacja na budowę Łomżyńskiego Centrum Kultury. Przykładem jest też planowany do realizacji obiekt dla Łomżyńskiej Filharmonii im. Lutosławskiego.</p> <p>Należy również w Programie rozszerzyć opis przedsięwzięć o filharmonie i szkoły muzyczne. Dla Działania 8.3 PI 6.3 wskazany jest nabór na Listę Indykatorywną Indywidualnych Projektów Kluczowych.</p>	częściowo uwzględniona	W ramach terytorialnego obszaru realizacji zostaną uwzględnione ośrodki subregionalne. Filharmonie i szkoły muzyczne zaliczane są do instytucji kultury, zatem mieszczą się w potencjalnej grupie beneficjentów. Jednakże w odniesieniu do szkolnictwa artystycznego, w tym szkół muzycznych zgodnie z linią demarkacyjną w tym działaniu realizowane będą wyłącznie działania służące zachowaniu i promocji dziedzictwa kulturowego. Zgodnie z Umową Partnerstwa przewidzianymi trybami wyboru projektów jest tryb konkursowy i pozakonkursowy. W

								zakresie trybu pozakonkursowego Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju przygotowuje zalecenia dla IZ RPO.
23	Urząd Miejski w Łomży	sekcja4		181,1 81	Plan finansowy Programu Operacyjnego RPOWP 2014-2020 powinien zawierać również tabelę z podziałem wkładu UE na poszczególne Osi priorytetowe dla Miasta Białystok i jego obszaru funkcjonalnego oraz wszystkie obszary subregionalne województwa podlaskiego.	Dokument będzie wtedy transparentny, a samorządy będą miały czytelny obraz swoich możliwości w aplikowaniu o fundusze unijne. Tego w Dokumencie brak.	niezasadna	Zakres informacji przedstawionych w RPOWP 2014-2020 wynika z Szablону programu operacyjnego 2014-2020 w Polsce, który został przygotowany przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w oparciu w szczególności o komisyjny projekt wzoru programu z maja 2013 r. Wskazany szablon nie uwzględnia takiej tabeli.
24	Urząd Miejski w Łomży	sekcja5		192	Należy zwiększyć w Osi IV Poprawa dostępności transportowej wsparcie unijne ze 194,00 euro do 250,00 mln euro. Zmniejszyć w Osi IX Pomoc techniczna wsparcie UE do 18,08 mln euro i w Osi III Kompetencje i kwalifikacje do 44,00 mln euro.	Poprawa dostępności transportowej jest podstawą rozwoju regionu.	nieuwzględniona	Działania w ramach Osi IV są finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zaś w ramach Osi III i IX z Europejskiego Funduszu Społecznego - nie ma możliwości zmiany alokacji między osiami priorytetowymi finansowanymi z różnych funduszy.
25	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	5.3 opis	128	Możliwość uzyskania dofinansowania na termomodernizację budynków w formie dotacji, a nie tylko tzw. instrumentów zwrotnych, czyli pożyczek i poręczeń.	Samorządy są zadłużone w mijającym okresie finansowania 2007-2013 więc nie można dodatkowo stwarzać warunków do wieloletnich zobowiązań.	do rozstrzygnięcia po ocenie <i>ex ante</i> dot. instrumentów finansowych	Jak wskazano w projekcie RPOWP 2014-2020 - określenie zakresu zastosowania instrumentów finansowych będzie możliwe po przeprowadzeniu analizy <i>ex ante</i> . Instrumenty finansowe znajdują zastosowanie w tych obszarach, w których na podstawie oceny <i>ex ante</i> zostaną zidentyfikowane nieprawidłowości rynku lub nieoptymalny poziom inwestycji. Na podstawie wyników tego badania zostanie podjęta decyzja o zakresie i formie wykorzystania instrumentów finansowych w poszczególnych działaniach.
26	Konwent Powiatów WP	sekcja2	8.1 opis	176,1 54	Brak wyraźnego zapisu dotyczącego modernizacji i ucyfrowienia ewidencji gruntów i budynków.	Konwent Powiatów Województwa Podlaskiego wnioskuje o zapewnienie w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014 – 2020 środków finansowych w wysokości 200 mln zł na modernizację i ucyfrowienie ewidencji gruntów i budynków w ramach budowy Infrastruktury Informacji Przestrzennej i Zintegrowanego Systemu Informacji o Nieruchomościach. Obecny stan zaawansowania prac dotyczących modernizacji ewidencji gruntów i budynków na terenie naszego województwa jest niewielki ze	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Modernizacja ewidencji gruntów i budynków to zadanie w szczególności szczebla administracji rządowej. W związku z tym, iż wartość zadania przekracza możliwości RPOWP 2014-2020, projekt dotyczący tego zakresu działań został zgłoszony do Kontraktu Terytorialnego. Uwaga zostanie rozstrzygnięta po negocjacjach KT.

						względem na wysokie koszty, przekraczające możliwości finansowe powiatów. Zdaniem starostów zadanie to powinno być potraktowane jako priorytetowe. Jesteśmy przekonani, że wspólna realizacja tak ważnego tematu przyczyni się do rozwoju naszego regionu, poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienia potencjału i konkurencyjności gospodarki Województwa Podlaskiego.		
27		sekcja1			brak jest szkoleń odnośnie nowoczesnych metod zarządzania produkcją z lean management oraz total quality management	W przyszłym roku kończę studia i chciałbym się dalej rozwijać oraz podnieść swoje kwalifikacje zawodowe. Jestem zainteresowany nowoczesnymi metodami zarządzania produkcją, ale z przyczyn finansowych nie mogę się dalej rozwijać. Zapewne dzięki takiemu szkoleniu byłbym bardziej konkurencyjny na rynku pracy	nieuwzględniona	Na etapie opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020 niezasadne jest określanie szczegółowych propozycji szkoleń, typy szkoleń zostaną określone w dokumencie uszczegóławiającym zapisy RPOWP 2014-2020. Zgodnie z zapisami programu na etapie wdrażania działania będzie możliwy wybór potrzebnego szkolenia.
28	Urząd Miasta Siemiatycze	sekcja2	4.1 opis	112	<p>w części</p> <p>Opis przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego proponuję zmianę zapisu w następującym brzmieniu:</p> <p>Inwestycje w zakresie dróg powiatowych i gminnych będą mogły uzyskać wsparcie tylko gdy zapewniają konieczne połączenie z siecią dróg ekspresowych, obszarami przeznaczonymi pod działalność przemysłowo-usługową bądź gdy uzupełniają luki w połączeniach transgranicznych na obszarze całego województwa.</p>	Zmiana ta pozwoli jednoznacznie doprecyzować możliwość korzystania ze wsparcia na konieczne połączenia dróg lokalnych (powiatowych i gminnych) prowadzących do terenów przemysłowo-usługowych na terenie całego województwa a nie w preferowanych w celach rozwojowych strategii województwa obszarach: ośrodka wojewódzkiego oraz subregionalnych ośrodkach wzrostu.	niezasadna	Dotychczasowy zapis nie ogranicza inwestycji terytorialnie - jako terytorialny obszar realizacji Działania 4.1 wskazano obszar całego województwa.
29	Urząd Miasta Siemiatycze	sekcja2	1.4 opis	71	Proponuję dedykowanie działania 1.4 na obszar całego województwa tak jak pozostałych działań z osi priorytetowej I bez preferowania ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków subregionalnych i ich obszarów funkcjonalnych.	<p>W proponowanym brzmieniu wsparcie uzbrojenia terenów inwestycyjnych na obszarach pozostałych miast powiatowych będzie zmarginalizowane co jak sądzę klóci się z zasadą zrównoważonego rozwoju będącą istotną częścią strategii Europa 2020, która to zasada przyczynia się do osiągnięcia spójności gospodarczo-społecznej i terytorialnej województwa podlaskiego.</p> <p>W przypadku nie uwzględnienia przedmiotowego wniosku proszę o wyjaśnienie jak będzie realizowane w praktyce to "szczególne uwzględnienie" tychże ośrodków.</p>	uwzględniona	Intencją zapisu nie jest wykluczenie miast powiatowych, a jedynie wskazanie naturalnej koncentracji inwestycji w tym zakresie z uwagi na potencjał do przyciągania inwestorów.
30	miasto Bielsk Podlaski	sekcja1			W całym tekście RPO należy bardziej jednoznacznie zaakcentować potrzebę wsparcia unijnego dla miast subregionalnych, a szczególnie dla miasta Bielska Podlaskiego	Białystok ma zarezerwowaną pulę środków w RPO, Suwałki i Iłomża znalazły się na Indykatywnej liście miast regionalnych i subregionalnych wskazanych do wsparcia z PO Infrastruktura i Środowisko, a m. Bielsk Podlaski jako nowy ośrodek subregionalny pozostaje bez wskazania szczególnego wsparcia,	niezasadna	Bielsk Podlaski został wskazany w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 jako subregionalny ośrodek wzrostu, a tym samym jako jeden z obszarów strategicznej interwencji. Zgodnie z

						co jest sprzeczne z ogólną zasadą wsparcia unijnego dla ośrodków większych.		RPOWP 2014-2020, z uwagi na pełnione funkcje ponadlokalne, ośrodki subregionalne powinny być wspierane w rozwoju usług publicznych, które w sytuacji ograniczonej dostępności wewnętrznej w regionie mają szansę poprawić standard życia mieszkańców nie tylko w ramach ośrodków subregionalnych i ich obszarów funkcjonalnych, ale także dalszego otoczenia. Jednocześnie fakt uwzględnienia Bielska Podlaskiego jako ośrodka subregionalnego w SRWP 2020 nie oznacza automatycznie, że będzie tak samo traktowany w ramach programów krajowych.
31	miasto Bielsk Podlaski	sekcja2	8.3 opis	164	Proponuję przesunąć środki finansowe w osi VIII w następujący sposób. Zwiększyć środki finansowe w priorytecie 6.3 o kwotę 4 mln Euro, odpowiednio zmniejszając środki w priorytecie 9.1 o 2 mln Euro i priorytecie 10.4 o 2 mln Euro.	Jest to korekta wniosku zgłoszonego na konsultacjach w Bielsku Podlaskim w dniu 18.12.13r. Zwiększone środki można by przeznaczyć na wsparcie przebudowy Bielskiego Centrum Kultury, który jest najważniejsza inwestycja w mieście w nadchodzących latach. Budżet miasta nie jest w stanie finansować inwestycji o wartości 17 mln zł, a składane wnioski o wsparcie z programów centralnych nie przyniosło dotychczas powodzenia.	niewzględniona	Poprawa stanu zdrowia jako determinanta pozostania bądź zaistnienia na rynku pracy jest wskazana w <i>Stanowisku służb Komisji w sprawie opracowania umowy o partnerstwie i programów w POLSCE na lata 2014–2020 oraz Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020</i> , a inwestycje w infrastrukturę zdrowotną wspierają poprawę efektywności opieki zdrowotnej w regionie; potrzeba poprawy dostępności do wysokiej jakości kształcenia wynika ze Strategii Europa 2020 i wiąże się z inwestowaniem w infrastrukturę edukacyjną.
32	Powiat Augustowski	sekcja2	4.1 opis	112	Brak w dokumencie środków finansowych na modernizację dróg lokalnych.	Wnioskujemy o rozszerzenie w ramach Osi priorytetowej IV. Poprawa dostępności transportowej zadań i zapewnienie środków finansowych na przebudowę i modernizację dróg powiatowych. Dostępność regionu – rozpatrywana na poziomie wojewódzkim – powinna być budowana nie na bazie dróg międzynarodowych o znaczeniu europejskim, ale jako sieć dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych, umożliwiających mieszkańcom regionu bezpieczne dotarcie do ośrodków gminnych, powiatowych czy wojewódzkich. Tym bardziej, że zaznacza się wyraźna tendencja lokalizacji usług administracyjnych, zdrowotnych, edukacyjnych i naukowych w dużych miastach, głównie w stolicy województwa Białymstoku. Bez dofinansowania	uwzględniona	

						modernizacji dróg prowadzących do aglomeracji i ośrodków miejskich nie jest możliwe osiągnięcie zakładanego w tej osi priorytetowej celu, bowiem przy tak przyjętym kryterium dofinansowania inwestycji, większość regionu pozostanie nadal poza strefą dogodnej komunikacji drogowej.		
33	Powiat Augustowski	sekcja2	4.1 opis	112	Zbyt mało środków finansowych na poprawę komunikacyjną regionu.	Zarząd Powiatu wnioskuje o zwiększenie środków finansowych przeznaczonych na poprawę komunikacyjną regionu. W poprzednim okresie programowania na tego typu zadania było przewidziane 30% wartości programu, obecnie jest to zaledwie 17,8% wartości programu. Za zwiększeniem funduszy na ten cel przemawia fakt, że województwo podlaskie należy do regionów o najsłabiej rozwiniętej infrastrukturze transportowej w kraju. Jako priorytetowe zadanie należy wskazać modernizację jednej z najważniejszych dróg w tej części kraju – drogę Białystok - Suchowola - Augustów - Suwałki - Budzisko. Jest to jedyny szlak komunikacyjny łączący północną i północno - wschodnią część regionu ze stolicą województwa Białymstokiem. Z trasy tej korzystają mieszkańcy regionu, turyści oraz osoby przejeżdżające przez województwo tranzytem. Dostępność komunikacyjna jest zasadniczym elementem wpływającym na atrakcyjność terenu dla inwestorów i turystów, a przede wszystkim na jakość życia mieszkańców, warunkując dostęp do usług publicznych i tworzenie nowych miejsc pracy.	niewzględniona	Środki na poprawę komunikacyjną regionu przewidziano nie tylko w ramach RPOWP, interwencja w tym zakresie będzie mogła być podejmowana również w ramach PO IS oraz PO PW. Potrzeba wskazana w uzasadnieniu zgodnie z linią demarkacyjną będzie mogła zostać sfinansowana z poziomu krajowego (droga krajowa), nie zaś w ramach RPOWP 2014-2020.
34	Powiat Augustowski	sekcja2	4.1 opis	112	Konieczność realizacji inwestycji na drogach prowadzących do przejść granicznych.	Postulujemy o zapisanie w Programie możliwości realizacji inwestycji na drogach prowadzących do istniejących i projektowanych przejść granicznych. Dzięki temu region zyska dogodne skomunikowanie z sąsiadami zza północno - wschodniej granicy, nastąpi ożywienie gospodarcze strefy przygranicznej, co wpłynie pozytywnie na zrównoważony rozwój województwa.	uwzględniona	
35	Powiat Augustowski	sekcja2	8.1 opis	155	Brak wyraźnego zapisu o możliwości finansowania z Programu zadań dotyczących modernizacji ewidencji gruntów i budynków.	Wnoskujemy o ujęcie w Programie możliwości finansowania zadania dotyczącego modernizacji ewidencji gruntów i budynków w ramach budowy Infrastruktury Informacji Przestrzennej i Zintegrowanego Systemu Informacji o Nieruchomościach. Temat ten powinien być ujęty jako priorytetowy, ponieważ jest niezwykle istotny z uwagi na szerokie zastosowanie i zainteresowanie wszystkich korzystających z tej bazy (m.in. administracja samorządowa i rządowa, osoby fizyczne, instytucje, inwestorzy). Modernizacja ewidencji gruntów i budynków w zdecydowany	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 26

						sposób wpłynie na rozwój regionu, prowadząc do wzmocnienia potencjału i konkurencyjności województwa.		
36	Powiat Augustowski	sekcja2	8.3 wskźni ki	164	Konieczność podkreślenia rangi Kanalu Augustowskiego w Programie jako obiektu dziedzictwa kulturowego.	Wnioskuję się, aby w Programie podkreślić znaczenie i rangę Kanalu Augustowskiego – Pomnika Historii jako zabytku kulturowego ważnego dla województwa podlaskiego. W Działaniu 8.3. Efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego przy terytorialnym obszarze realizacji proponujemy rozszerzyć zapis o strefę Kanalu Augustowskiego	częściowo uwzględniona	zmieniono opis w zakresie terytorialnego obszaru realizacji
37	Powiat Augustowski	sekcja2	8.1 opis	155	Dotyczy działania 8.1. jak i innych, w których mowa o powiatach jako o obszarach strategicznej interwencji, konieczność zwiększenia środków finansowych na działania dedykowane powiatom.	Niezbędne jest przypisanie większych środków finansowych na działania dedykowane bezpośrednio obszarom strategicznej interwencji, ze szczególnym uwzględnieniem powiatów jako ośrodków usług społecznych o charakterze ponadlokalnym. Dotyczy to usług medycznych świadczonych przez szpitale powiatowe – pierwsze, położone najbliżej pacjenta placówki udzielające specjalistycznej pomocy medycznej. Obejmuje także sferę edukacji - szkolnictwo ponadgimnazjalne i kształcenie ustawiczne. Środki finansowe powinny być skierowane na dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy, zwiększenie dostępności programów praktyk zawodowych i uczenia się w miejscu pracy oraz na podniesienie jakości nauczania i szkoleń zawodowych.	uwzględniona	
38		sekcja1		27	Jest napisane tak: "W celu wzmocnienia spójności terytorialnej poprzez wspieranie wewnętrznej dostępności transportowej oraz stworzenia efektywnego systemu transportu publicznego, w którym istotną rolę będzie odgrywał transport kolejowy, planowana jest realizacja projektów z zakresu budowy, modernizacji, rehabilitacji sieci kolejowej (...)" Uważam, że to zdanie nie jest prawdziwe.	Proszę mi powiedzieć, jaka nowa linia kolejowa ma zostać wybudowana w województwie podlaskim w latach 2014-2020? Czy ma być finansowana z RPO? Ja w dokumencie nie znalazłem informacji o budowie jakiegokolwiek nowej linii kolejowej. Jeśli budowa nowych linii kolejowych w w. podlaskim nie będzie miała miejsca, zdanie ze strony 27 należy poprawić.	nieuwzględniona	Pomimo tego, że na obecnym etapie nie zostały zidentyfikowane konkretne inwestycje z zakresu budowy sieci kolejowej, opis planowanych przedsięwzięć wskazuje taką możliwość w przyszłości. Cytowane zdanie nie stoi w sprzeczności z dalszą częścią opisu.
39		sekcja2	4.3 opis	27,11 7	Jest napisane tak: "W celu wzmocnienia spójności terytorialnej poprzez wspieranie wewnętrznej dostępności transportowej oraz stworzenia efektywnego systemu transportu publicznego, w którym istotną rolę będzie odgrywał transport kolejowy, planowana jest realizacja projektów z zakresu budowy, modernizacji, rehabilitacji sieci kolejowej (...)" Uważam, że to zdanie nie jest prawdziwe.	Proszę mi powiedzieć, jaka nowa linia kolejowa ma zostać wybudowana w województwie podlaskim w latach 2014-2020? Czy ma być finansowana z RPO? Ja w dokumencie nie znalazłem informacji o budowie jakiegokolwiek nowej linii kolejowej. Jeśli budowa nowych linii kolejowych w w. podlaskim nie będzie miała miejsca, zdanie ze strony 27 należy poprawić.	nieuwzględniona	Vide pkt. 38
40		sekcja1		27	Napisane jest tak: "O złym stanie infrastruktury drogowej świadczą również statystyki wypadków. W roku 2010 w. podlaskie było czwartym w kraju pod względem ilości ofiar śmiertelnych w wypadkach samochodowych na 100 tys. ludności, w roku 2009 zajmowało pod tym względem I miejsce". To daje do myślenia, tylko czy projekt	Uważam, że Program powinien sformułować środki przeciwdziałające tak wielkiej ilości wypadków w województwie. Powinien też przeznaczyć duże środki na ich finansowanie. Jednak dotychczasowy sposobem poprawiania bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce są remonty i modernizacje	nieuwzględniona	Jednym z kluczowych wyzwań stojących przed administracją samorządową jest poprawa stanu infrastruktury drogowej. Zły stan techniczny dróg niejednokrotnie jest bezpośrednią przyczyną wypadków.

					Programu przewiduje jakieś środki zaradcze na ten problem?	dróg. To bardzo drogie i czasochłonne, zwłaszcza w przypadku budowy autostrad. Nie jest to też efektywne rozwiązanie, ponieważ zachęca bardziej ludzi do korzystania z samochodów oraz do nadmiernego zwiększania prędkości. Uważam, że najtańszym i najbardziej efektywnym sposobem poprawy bezpieczeństwa na drogach jest instalacja fotoradarów oraz rozbudowa systemu odcinkowego pomiaru prędkości. Zwłaszcza ten drugi sposób jest w kraju zbyt ignorowany. Tymczasem bez dużych nakładów finansowych umożliwia wmuszenie bezpiecznej prędkości na odcinkach dróg nawet 20-30 kilometrowych. Uważam, że Program powinien zapisać w celach do zrealizowania rozbudowę odcinkowego pomiaru prędkości w celu poprawy bezpieczeństwa na drogach województwa podlaskiego.		Jednocześnie w zakresie pomiaru prędkości na drogach należy wskazać, iż zadanie to powinno być realizowane z poziomu krajowego, w oparciu przede wszystkim środki własne. Ograniczony budżet RPO wymusza koncentrację środków na najważniejsze obszary interwencji.
41	Powiat Bielski	sekcja2	4.1 opis	112	Zapis "Inwestycje w zakresie dróg powiatowych i gminnych będą mogły uzyskać wsparcie tylko gdy zapewniają konieczne połączenie z siecią dróg ekspresowych, obszarami przeznaczonymi pod działalność przemysłowo-usługową bądź gdy uzupełniają luki w połączeniach transgranicznych" proponuje się zastąpić zapisem w następującym brzmieniu: "Drogi powiatowe i gminne będą mogły uzyskać dofinansowanie, jeżeli będą spełniać warunki zapisane w Umowie Partnerstwa tj. inwestycje w drogi lokalne (gminne i powiatowe) będą możliwe, gdy: a) stanowią element szerszej koncepcji związanej z rewitalizacją obszarów miejskich i wiejskich, zrównoważoną mobilnością miejską (przebudowa infrastruktury transportu miejskiego), b) usprawniają połączenia między ośrodkami życia społeczno-gospodarczego (w tym ośrodków aktywności gospodarczej, rozwijających się obszarów inwestycyjnych, centrów logistycznych, lotnisk) lub c) gdy zapewniają konieczne połączenie z siecią autostrad i dróg krajowych lub gdy uzupełniają luki w połączeniach transgranicznych".	Proponowany zapis w sposób właściwszy odpowiada potrzebom powiatów i gmin w zakresie inwestycji w drogi lokalne i jest zgodny z projektem Umowy Partnerstwa na lata 2014-2020 z 23 października 2013 r. (str. 74) oraz Linią demarkacyjną z 20 listopada 2013 r. (str. 15), z którymi zgodny powinien być również projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020.	uwzględniona	
42	Powiat Bielski	sekcja2	4.1 opis	112	Proponuje się usunięcie zapisu "W celu poprawy dostępności zewnętrznej regionu planowana jest budowa lotniska regionalnego o parametrach dopasowanych do rzeczywistych potrzeb i możliwości regionu, które umożliwi szybki transport wewnątrz kraju oraz włączenie województwa w międzynarodowy system transportu powietrznego poprzez skomunikowanie z sąsiednimi węzłami lotniczymi za granicą".	Samorząd województwa powinien zabiegać o dofinansowanie budowy lotniska z programów krajowych, np. z Programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Na port lotniczy z podstawową infrastrukturą i drogą startową o długości powyżej 2000 metrów potrzeba około 100 mln euro. W Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014-2020 województwo byłoby gotowe przeznaczyć na ten cel ok. 80 mln euro. Z kolei Komisja Europejska coraz sceptyczniej	uwzględniona	

						<p>podchodzi do finansowania małych lotnisk, zwracając uwagę na to, że bywają one bardzo niedochodowe, że często stoją puste. Ponadto nie byłyby to jedyne wydatki związane z lotniskiem. Równolegle z budową lotniska potrzebna by też była gruntowna modernizacja drogi do Topolan (zapewne współfinansowana również ze środków RPO), obecnie bowiem w okolicy planowanego lotniska dotrzeć można wyłącznie starą i zniszczoną drogą powiatową. Należy przy tym zauważyć, iż alokacja w Działaniu 4.1. Mobilność regionalna przeznaczona na budowę lotniska, drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne na lata 2014-2020 wynosi 150 mln euro.</p>		
43	Powiat Bielski	sekcja2	4.1 wskaźniki	114	Proponuje się usunięcie wskaźnika produktu "Liczba wspartych lotnisk [szt.]".	<p>Samorząd województwa powinien zabiegać o dofinansowanie budowy lotniska z programów krajowych, np. z Programu Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Na port lotniczy z podstawową infrastrukturą i drogą startową o długości powyżej 2000 metrów potrzeba około 100 mln euro. Informujemy, że formularz konsultacyjny w sprawie projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020 został wysłany w dniu 20-12-2013 o godzinie 10:03. Dziękujemy za zgłoszenie uwagi. Dodaj kolejną uwagę. W Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014-2020 województwo byłoby gotowe przeznaczyć na ten cel ok. 80 mln euro.</p> <p>Z kolei Komisja Europejska coraz sceptyczniej podchodzi do finansowania małych lotnisk, zwracając uwagę na to, że bywają one bardzo niedochodowe, że często stoją puste. Ponadto nie byłyby to jedyne wydatki związane z lotniskiem. Równolegle z budową lotniska potrzebna by też była gruntowna modernizacja drogi do Topolan (zapewne współfinansowana również ze środków RPO), obecnie bowiem w okolicy planowanego lotniska dotrzeć można wyłącznie starą i zniszczoną drogą powiatową. Należy przy tym zauważyć, iż alokacja w Działaniu 4.1. Mobilność regionalna przeznaczona na budowę lotniska, drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne na lata 2014-2020 wynosi 150 mln euro.</p>	uwzględniona	
44	Powiat Bielski	sekcja4		181	W uzupełnieniu zapisu "W województwie podlaskim w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020 ZIT będą realizowane na obszarze funkcjonalnym Miasta Białystok, stanowiącym jednocześnie obszar strategicznej	<p>Projekt RPO WP 2014-2020 nie wspomina o możliwości realizacji ZIT np. w miastach o charakterze subregionalnym i ich obszarach funkcjonalnych. Z kolei Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce</p>	niewzględniona	Zgodnie z decyzją Zarządu Województwa Podlaskiego w odniesieniu do ośrodków subregionalnych i ich obszarów funkcjonalnych stosowane będą inne

					interwencji zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020" proponuje się wskazać możliwości realizacji ZIT w miastach subregionalnych i ich obszarach funkcjonalnych, a także podać kwotę, która będzie przeznaczona na tego typu inwestycje z podstawowej alokacji Regionalnego Programu Operacyjnego.	z lipca 2013 r., zatwierdzone przez Ministra Rozwoju Regionalnego, stanowią: "W zależności od decyzji samorządu województwa istnieje możliwość realizacji ZIT w miastach o charakterze regionalnym i subregionalnym i na obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie. (...) Środki na finansowanie ZIT w miastach o charakterze regionalnym i subregionalnym i na obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie pochodzą z podstawowych alokacji poszczególnych RPO" (str.5).		narzędzia niż Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.
45	Powiat Bielski	sekcja4		182	W ramach katalogu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych proponuje się dodatkowo uwzględnić Oś IV: Poprawa dostępności transportowej (PI 7.2) oraz Oś VI: Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami (PI 6.2).	Zgodnie z Zasadami realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce możliwa jest realizacja Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych również w zaproponowanych dziedzinach.	uwzględniona	
46	Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody	sekcja1		64	<p>Tab. 2. Matryca logiczna inwestycji programu</p> <p>Cel tematyczny 6.2 Proponuje się usunąć zapis "tak aby wypełnić zobowiązania wynikające z prawa unijnego"</p> <p>Cele szczegółowe 6.2 Proponuje się zapis w formie "ochrona i rekultywacja gleb, ochrona wód i innych zasobów"</p> <p>Wskaźniki rezultatu 6.2 Proponuje się zapis w formie "Udział ludności korzystających z wodociągów i oczyszczalni ścieków. Rekultywacja gleb na terenach zdegradowanych".</p>	<p>Powyższy cel jest niespójny z celami działania 6.4 które dotyczą przede wszystkim ochrony bioróżnorodności, czyli ochrony fauny i flory w określonych biocenozach w zależności od założonego planu ochrony. Uważamy że inwestycje wodno-ściekowe nie wpisują się w ochronę bioróżnorodności.</p> <p>Z drugiej strony w celach szczegółowych działania 6.2 jest zapis o ochronie gleb i wód.</p> <p>Poza uwagami merytorycznymi pozostaje kwestia finansowa. Na działanie 6.2 przeznaczono 33 mln E, zaś na działanie 6.4 - 20 mln. E., rocznie jest to suma 11,4 mln zł. Dodam tu, że na ochronę jednego gatunku (orlika krzykliwego) na obszarze puszczy Białowieskiej i Knyżyńskiej wydano ponad 12 mln. zł. A ochrona bioróżnorodności to poza ochroną punktową (czyli pojedynczych gatunków), z której się odchodzi, jest też</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. renaturalizacja zdegradowanych siedlisk, 2. czynna ochrona cennych siedlisk przyrodniczych, 3. inwentaryzacja zasobów przyrody, 4. opracowywanie planów; zadań ochronnych, ochrony siedlisk i gatunków, restytucji gatunków. 5. zapobieganie degradacji i fragmentaryzacji oraz inwazji gatunków obcych, 6. infrastruktura turystyki przyrodniczej, 7. edukacja ekologiczna, 8. promocja; systemów ochrony ekosystemów, obszarów NATURA 2000, zielonej infrastruktury, edukacji ekologicznej i turystyki przyrodniczej. 	nieuwzględniona	Nie istnieje możliwość modyfikacji nazwy Priorytetu Inwestycyjnego 6.2 (nazwa wynika z rozporządzenia UE) ani nazwy celu szczegółowego na proponowane brzmienie (w ramach PI 6.2 nie przewidziano działań z zakresu rekultywacji gleb). Wskazane w projekcie RPOWP 2014-2020 wskaźniki wynikają z ustaleń z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Komisją Europejską i pochodzą ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych. W odniesieniu do kwestii finansowania - należy mieć na względzie, że wsparcie RPOWP 2014-2020 w ramach PI 6.2 oraz 6.4 mają charakter uzupełniający względem interwencji na poziomie kraju.
47	Rada Powiatu w Mońkach	sekcja2	4.1 opis	112	Rada Powiatu w Mońkach wnosi o rozszerzenie możliwości realizacji dróg gminnych i powiatowych poprzez przeniesienie zapisów z „Programowania	W perspektywie 2014–2020 finansowanie lokalnych inwestycji drogowych jest niemal całkowicie pomijane co jest niezrozumiałe-że ponad 90%	uwzględniona	Opis zostanie dostosowany do zapisów Umowy Partnerstwa.

				<p>perspektywy finansowej 2014-2020 - Umowy partnerstwa" i zmiany części zapisów w RPO (str. 112) tj. wykreślenie zdania:</p> <p>„Inwestycje w zakresie dróg powiatowych i gminnych będą mogły uzyskać wsparcie tylko gdy zapewniają konieczne połączenie z siecią dróg ekspresowych, obszarami przeznaczonymi pod działalność przemysłowo-usługową, bądź gdy uzupełniają luki w połączeniach trans granicznych" i zastąpienie zdaniem :</p> <p>„Inwestycje w zakresie dróg powiatowych i gminnych będą mogły uzyskać wsparcie gdy zapewniają konieczne połączenie z siecią dróg ekspresowych, obszarami przeznaczonymi pod działalność przemysłowo-usługową, gdy uzupełniają luki w połączeniach transgranicznych lub usprawniają połączenia między ośrodkami życia społeczno-gospodarczego lub poprawiają warunki prowadzenia towarowej produkcji rolniczej."</p>	<p>wszystkich dróg stanowią drogi powiatowe i gminne. Z analizy treści założeń programów operacyjnych wynika, że nastąpi ograniczenie finansowania inwestycji drogowych w gminach i powiatach ze środków zew. Zaproponowane rozwiązania są niewspółmierne do skali potrzeb i wymagają zrewidowania. W projekcie RPO są zapisy dot. poprawy dostępności wew. mają służyć wsparciu przebudowy dróg wojew. umożliwiających połączenie z siecią TEN-T. Natomiast inwestycje w zakresie dróg lok. tylko gdy zapewniają konieczne połączenie z siecią dróg ekspres, obszarami przemysłowymi gdy uzupeł. luki w połączeniach transgr. Taka sytuacja jest nie do przyjęcia i pogłębia różnice rozwojowe między poszczególnymi regionami, a w samej Polsce B jak jesteśmy określani, wprowadzi dodatkowy głęboki podział. Ostatnią deską ratunku dla inwestycji na drogach lokalnych mogą być środki pochodzące z RPO. W praktyczny sposób dochodzi do podziału województwa na obszary o różnych prędkościach rozwojowych. Czy można sobie wyobrazić na obszarze województwa planowanie wewnętrznie spójnego katalogu zintegrowanych, komplementarnych przedsięwzięć, bez odpowiedniej jakości dróg lokalnych? Nie należy zapominać o tym, że obok ośrodka wojewódzkiego, subreg. ośrodków wzrostu pozostałe gminy, powiaty mają do odegrania ważną rolę w spójnym, zrównoważonym rozwoju i stanowią podstawową komórkę zaspokajania potrzeb społeczno-gospodarczych, administracyjnych mieszkańców województwa. Dlatego też nie możemy zgodzić się z proponowanymi rozwiązaniami zapisanymi w projekcie RPO Woj. Podl. 2014 – 2020, dotyczącymi Osi Prioryt. IV: poprawa dostępności transportowej, działanie 4.1. wprowadzenie przedmiotowego zapisu i uznanie za ośrodki życia społeczno-gospodarczego miejscowości będących siedzibami gmin/powiatów oraz uwzględnienie obszarów prowadzących towarową produkcję rolniczą pozwoli na zmniejszenie marginalizacji.</p>		
48	Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody	sekcja1	64	<p>Tab. 2. Matryca logiczna inwestycji programu</p> <p>Cel tematyczny 6.2</p> <p>Proponuje się usunąć zapis "tak aby wypełnić zobowiązania wynikające z prawa unijnego"</p> <p>Cele szczegółowe 6.2</p>	<p>Powyższy cel jest niespójny z celami działania 6.4 które dotyczą przede wszystkim ochrony bioróżnorodności, czyli ochrony fauny i flory w określonych biocenozach w zależności od założonego planu ochrony. Uważamy że inwestycje wodno-ściekowe nie wpisują się w ochronę bioróżnorodności.</p>	niewzeględzona	Vide pkt. 46

					<p>Proponuje się zapis w formie "ochrona i rekultywacja gleb, ochrona wód i innych zasobów"</p> <p>Wskaźniki rezultatu 6.2</p> <p>Proponuje się zapis w formie " Udział ludności korzystających z wodociągów i oczyszczalni ścieków. Rekultywacja gleb na terenach zdegradowanych".</p>	<p>Z drugiej strony w celach szczegółowych działania 6.2 jest zapis o ochronie gleb i wód.</p> <p>Poza uwagami merytorycznymi pozostaje kwestia finansowa. Na działanie 6.2 przeznaczono 33 mln E, zaś na działanie 6.4 - 20 mln. E., rocznie jest to suma 11,4 mln zł. Dodam tu, że na ochronę jednego gatunku (orlika krzykliwego) na obszarze puszczy Białowieskiej i Knyszyńskiej wydano ponad 12 mln. zł. A ochrona bioróżnorodności to poza ochroną punktową (czyli pojedynczych gatunków), z której się odchodzi, jest też</p> <p>1. renaturalizacja zdegradowanych siedlisk,</p> <p>2. czynna ochrona cennych siedlisk przyrodniczych,</p> <p>3. inwentaryzacja zasobów przyrody,</p> <p>4. opracowywanie planów; zadań ochronnych, ochrony siedlisk i gatunków, restytucji gatunków.</p> <p>5. zapobieganie degradacji i fragmentaryzacji oraz inwazji gatunków obcych,</p> <p>6. infrastruktura turystyki przyrodniczej,</p> <p>7. edukacja ekologiczna, 8. promocja; systemów ochrony ekosystemów, obszarów NATURA 2000, zielonej infrastruktury, edukacji ekologicznej i turystyki przyrodniczej.</p>		
49	Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody	sekcja1		56	<p>Proponuje się dla celu 6.4 wliczyć pracę wolontariacką oraz środki z innych funduszy do środków własnych, zwłaszcza dla stowarzyszeń non-profit.</p>	<p>Stowarzyszenia non-profit nie posiadają środków bowiem realizowane zadania są rozliczane co do złotówki. Tym samym uniemożliwia się im uczestnictwo w konkursach.</p>	niezasadna	<p>Zasady kwalifikowalności wydatków oraz montażu finansowego zostaną uregulowane w ramach Szczegółowego Opisu Priorytetów RPOWP, kryteriów wyboru projektów oraz odpowiednich wytycznych i zasad poszczególnych konkursów. Niniejsze aspekty nie są regulowane na poziomie programu operacyjnego.</p>
50	Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody	sekcja1		58	<p>Do trzech naszych ostatnich uwag z tego dnia pomyłono adres e-mail zamiast biuro@bialowieza.besaba.com wpisano biuro@besaba.com</p>	<p>Do trzech naszych ostatnich uwag z tego dnia pomyłono adres e-mail zamiast biuro@bialowieza.besaba.com wpisano biuro@besaba.com</p>	niezasadna	<p>Uwaga nie dotyczy treści RPOWP 2014-2020.</p>
51	Stowarzyszenie Geodetów Polskich	sekcja1		12	<p>Uwagę wnoszę w imieniu geodetów województwa podlaskiego działającego na terenie powiatów suwalskiego, sejneńskiego, augustowskiego. Nie istnieje możliwość poprawy konkurencyjności gospodarki województwa i poprawy możliwości inwestycyjnych bez opracowania prawidłowego baz danych ewidencji gruntów i budynków oraz baz danych mapy zasadniczej. Działka ewidencyjna jest podstawowym obiektem przestrzennym dla szeroko pojętej Infrastruktury Informacji Przestrzennej, a stan ewidencji gruntów i budynków w województwie jest zły.</p>	<p>Brak jest informatyzacji mapy zasadniczej. Inwestorzy czekają na opracowania, wstrzymuje to inwestycje w sieci szerokopasmowe oraz inwestycje regionalne jak gaz, linie energetyczne, drogi itd.</p> <p>Jeżeli chcemy uzyskać atrakcyjność inwestycyjną regionu, musimy doprowadzić do poprawnej, zmodernizowanej ewidencji gruntów, budynków i lokali i zinformatyizowanej mapy zasadniczej.</p> <p>Na takie działania powinny się znaleźć środki finansowe, albowiem zasługuje to pozytywnie w całej gospodarce województwa podlaskiego,</p>	<p>do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac</p>	<p>Vide pkt. 26</p>

						przyspieszy działania inwestycyjne i jednocześnie zrealizuje zapisy bardzo ważnej dla Unii Europejskiej Dyrektywy INSPIRE. Ludmiła Pietrzak		
52	SIS "Integracja"	sekcja1			<p>Analizując projekt Strategii dla Rozwoju Województwa Podlaskiego „Perspektywa 2020 +” cieszy nas nacisk jaki został uwzględniony na aktywizację rynku pracy i walkę z bezrobociem, zwłaszcza z uwzględnieniem rozwoju sektora ekonomii społecznej. Tematyka zagadnienia jest nam dobrze znana i widzimy szansę na sukcesy w tym sektorze.</p> <p>W ramach istniejącego prawa istnieje możliwość tworzenia podmiotów ekonomii społecznej przez dwa podmioty prawne. Daje to olbrzymie możliwości skutecznej walki z bezrobociem.</p> <p>Jako jedna z wielu organizacji poza rządowych chcielibyśmy w przyszłości aktywnie uczestniczyć i to nie tylko poprzez udział w Ośrodkach Wsparcia Ekonomii Społecznej, które bez wątpienia wniosły znaczący wkład w rozwój tego obszaru, „przecierając pierwsze ścieżki”. Uważamy, jednak, iż biorąc pod uwagę różnorodność i specyfikę poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, bardziej skuteczne i efektywne wydatkowanie oraz kontrolowanie tych środków byłoby na mniejszych obszarowo terytoriach (np. miasta czy gminy).</p> <p>Dotychczas na terenie naszego województwa zajmowały się 3 OWES -y tj. suwalski, białostocki i łomżyński, które swoim działaniem obejmowały bardzo różnorodne jednostki samorządu, co na pewno nie ułatwiało im działania.</p>	<p>Jako Stowarzyszenie działamy ponad 3 lata. Zdajemy sobie sprawę z tego, że bez wsparcia samorządu w zasadzie żadna organizacja poza rządowa nie ma racji bytu, ale może stanowić doskonałe wsparcie przy rozwiązywaniu miejscowych problemów i służyć integracji społeczeństwa. Nasza współpraca, zarówno na szczeblu gmin (działaniem obejmujemy ich 12), jak i miasta, układa się dość poprawnie i w przyszłości chcielibyśmy wykorzystać to w celu wspólnych działań w obszarze aktywizacji rynku pracy w ramach tworzenia podmiotów ekonomii społecznej.</p> <p>Z poważaniem</p> <p>Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Integracja”</p> <p>Wiceprezes</p> <p>Tadeusz Jaworski</p>	niezasadna	Uwaga nie dotyczy treści RPOWP 2014-2020.
53	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja1		63,67	<p>Wnosimy o zwiększenie alokacji środków na Cel tematyczny 4., a w szczególności na Priorytet inwestycyjny 4.1</p>	<p>Nasz wniosek popieramy następującymi argumentami:</p> <p>1) Kluczowe znaczenie sektora energetycznego dla Polskiej gospodarki</p> <p>Rynek energetyczny jest jednym z kluczowych segmentów polskiej gospodarki. Dla każdego kraju wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej jest gospodarczym „krwiobiegiem”. Jego stabilizacja jest determinantą bezpieczeństwa ekonomicznego i gospodarczego kraju. Z uwagi na duże uzależnienie Polski od dostaw gazu oraz wyczerpywalnych zasobów węgla, odnawialne źródła energii są jednym z głównych źródeł zapewnienia stabilizacji sektora energetycznego w Polsce. Wyłącznie ich dynamiczny rozwój spowoduje osiągnięcie niezależności energetycznej Polski, która pozwoli na dalszy rozwój gospodarczy kraju.</p>	nieuwzględniona	Alokacja na CT 4 jest znacząca w strukturze programu, a możliwości finansowania są ograniczone limitami mocy instalacji (część inwestycji OZE realizowanych na terenie województwa podlaskiego może być finansowana z PO IŚ). Zauważyć należy, iż w zakresie CT 4 wsparcie w ramach RPOWP ma charakter uzupełniający interwencję krajową w tym zakresie.

					<p>W związku z powyższym tak kluczowe jest wspieranie Celu priorytetowego 4.1, a w szczególności Priorytetu inwestycyjnego – 4.1. Promowanie produkcji i dystrybucji odnawialnych źródeł energii, który obejmuje takie przedsięwzięcia jak: budowa oraz rozbudowa instalacji służącej do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych czy budowa i modernizacja instalacji służących dystrybucji ciepła pochodzących z OZE.</p> <p>2) Zaniechanie inwestycji w energetykę odnawialną Niska alokacja środków w ramach Celu tematycznego 4., ograniczenie bezzwrotnych form finansowania na korzyść form zwrotnych oraz bardzo niekorzystna sytuacja rynkowa (opisana w punkcie dotyczącym zwrotnych form finansowa), spowodują zaniechanie inwestycji w odnawialne źródła energii (lub powstanie wyłącznie nielicznych projektów). Podsumowując, z całą stanowczością uważamy, iż zwiększenie alokacji w ramach Celu tematycznego 4. jest warunkiem koniecznym do osiągnięcia przyjętych przez Polskę założeń dotyczących wykorzystania energetyki odnawialnej oraz pomoże w osiągnięciu stabilizacji energetycznej kraju.</p>		
54	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2	120	<p>Uważamy, że celem przyjętym przy realizacji Priorytetu inwestycyjnego 4.1 nie powinno być dofinansowanie możliwie jak największej liczby instalacji OZE, ale przyjęcie odpowiednich kryteriów konkursowych. Wnioskujemy w związku z tym o wprowadzenie premiowania projektów, które mają wyższy wkład własny tj. wnioskują o mniejszy poziom dofinansowania z uwagi na możliwość dofinansowania większej liczby projektów.</p>	<p>Proponujemy odrzucenie pomysłów przedstawianych przez niektóre organizacje pozarządowe proponujące obniżenie intensywności finansowania na szczeblu poszczególnych programów operacyjnych średnio dla wszystkich inwestycji w OZE do 30 %. Takie działanie zmniejszy efekt zachęty, powodując realizację zadań w ograniczonym zakresie bądź nawet zaniechanie realizacji niektórych projektów bardziej ryzykownych inwestycyjnie. Inwestycje znajdujące się w obrębie Priorytetu inwestycyjnego 4.1 „Promowanie produkcji i dystrybucji odnawialnych źródeł energii” w tym między innymi budowa elektrowni wiatrowych w obecnych czasach są związane z dużą niepewnością spowodowaną wolnymi pracami nad regulacjami prawnymi dotyczącymi tego sektora. Przyczyną poprawiającą tę sytuację nie jest na pewno obniżanie intensywności finansowania a jedynie jego wzrost powodujący wzrost zachęty inwestorów do planowania i realizacji przyszłych projektów. Postulujemy natomiast premiowanie inwestorów, którzy będą wnioskowali o większy wkład własny. Podsumowując, wnosimy o przyznawanie w ramach projektów konkursowych większej punktacji</p>	niewzględzona	<p>Kwestia kryteriów wyboru projektów jest kwestią wdrożeniową podlegającą ustaleniu na dalszym etapie prac (decyzja Komitetu Monitorującego). Jak wskazuje SRWP oraz RPOWP optymalnym modelem produkcji energii ze źródeł odnawialnych w województwie podlaskim jest model energetyki rozproszonej, który umożliwi efektywne wykorzystanie lokalnych zasobów. Problemy związane z gęstością oraz stanem technicznym sieci przesyłowych i dystrybucyjnych skutkują brakiem możliwości budowy instalacji o dużej mocy wytwórczej oraz podłączenia ich do sieci energetycznych. Dodatkowo kwestie instrumentów wsparcia, w tym kwestię zastosowania ewentualnie inżynierii finansowej w przypadku najefektywniejszych finansowo inwestycji rozstrzygnie stosowne badanie <i>ex ante</i>.</p>

						tym projektom, które zadeklarują posiadanie większego wkładu własnego i zawnioskują. Jednocześnie opowiadamy się przeciwko wprowadzaniu progów maksymalnych dofinansowań, przy zachowaniu warunku premiowania projektów wnioskujących o niższy poziom dofinansowania.		
55	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		120	Uważamy, że celem przyjętym przy realizacji Priorytetu inwestycyjnego 4.1 nie powinno być dofinansowanie możliwie jak największej liczby instalacji OZE, ale przyjęcie odpowiednich kryteriów konkursowych. Wnioskujemy w związku z tym o wprowadzenie premiowania projektów realizowanych przy przeprowadzeniu pełnej procedury planistycznej oraz pełnej procedury oddziaływania na środowisko.	Podczas oceny wniosków o dofinansowanie dodatkowa punktacja na etapie oceny wniosków powinna być przyznawana projektom uwzględniającym pełną procedurę planistyczną w tym takich, które są realizowane na obszarze, gdzie został uchwalony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz posiadających zrealizowaną pełną procedurę oceny oddziaływania na środowisko, w tym decyzję środowiskową. Realizacja obydwu tych procedur jest zgodnie z prawem elementem niezbędnym w procesie planowania wiatrowej wielu rodzajów inwestycji w odnawialne źródła energii, gwarantującym udział w powstawaniu inwestycji szerokiej grupy zainteresowanych podmiotów m.in. społeczności lokalnej. Wsparcie takich inwestycji będzie skutkowało rozdysponowaniem środków unijnych na projekty, których realizacja ma większą szansę powodzenia niż projekty przedsiębiorstw, które nie przeprowadziły tych procedur bądź są dopiero na etapie ich uzyskiwania. Podsumowując, wnosimy o przyznawanie w ramach projektów konkursowych większej punktacji tym projektom, które posiadają pełną procedurę oceny oddziaływania na środowisko, a także realizowanych w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z uwagi na ich realizację w sposób jawny i transparentny, gwarantujący udział społeczeństwa.	nieuwzględniona	Kwestia kryteriów wyboru projektów jest kwestią wdrożeniową podlegającą ustaleniu na dalszym etapie prac (decyzja Komitetu Monitorującego).
56	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		120	Uważamy, że celem przyjętym przy realizacji Priorytetu inwestycyjnego 4.1 nie powinno być dofinansowanie możliwie jak największej liczby instalacji OZE, ale przyjęcie odpowiednich kryteriów konkursowych. Wnioskujemy w związku z tym o wprowadzenie premiowania projektów posiadających rzetelne i wiarygodne prognozy produkcji energii elektrycznej.	Dodatkowa punktacja powinna być również przyznawana projektom, które posiadają rzetelne i wiarygodne badania przewidywanej wielkości produkcji odnawialnej energii (np. dla energii wytworzonej z wiatru są to pomiary wietrzności dokonane na terenie, na którym planowana jest inwestycja). Fachowo przeprowadzone badania są gwarantem prawidłowego obliczenia rentowności oraz wzmocnienia bezpieczeństwa projektu. Projekty, które posiadają profesjonalne pomiary dają większą gwarancję osiągnięcia założonych wskaźników produktu. Podsumowując, wnosimy o przyznawanie w ramach projektów konkursowych	nieuwzględniona	Vide pkt. 55

						większej punktacji tym projektom, które posiadają rzetelne i wiarygodne prognozy produkcji energii elektrycznej.		
57	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		120	Uważamy, że celem przyjętym przy realizacji Priorytetu inwestycyjnego 4.1 nie powinno być dofinansowanie możliwie jak największej liczby instalacji OZE, ale przyjęcie odpowiednich kryteriów konkursowych. Wnioskujemy w związku z tym o wprowadzenie premiowania projektów posiadających przeprowadzone konsultacje społeczne.	Dodatkowym atutem na rzecz przedsiębiorstw starających się o dofinansowanie wchodzące w zakres Priorytetu inwestycyjnego 4.1 powinno być prowadzenie dodatkowych konsultacji społecznych z mieszkańcami obszarów na terenie których ma zostać zlokalizowana inwestycja. Wdrożone w przedsiębiorstwach mechanizmy konsultacji społecznych wpływają na bezkonfliktowe przeprowadzenie budowy, a więc pozwalają ograniczyć możliwość wystąpienia nieporozumień na etapie realizacji inwestycji oraz ograniczenia negatywnych skutków społecznych. Skutkiem tego jest zwiększenie skuteczności i efektywności w wykorzystywaniu przez regiony unijnych środków i rozdyponowanie środków finansowych w wymaganym przez Unię Europejską okresie przyszłej perspektywy finansowej. Zdajemy sobie sprawę z tego, że Komisja Europejska kładzie duży nacisk podczas projektowania przyszłych programów operacyjnych na kwestię konsultacji społecznych. W związku z tym projekty przedsiębiorstw, które przewidują w procesie inwestycyjnym pozytywne praktyki jakim jest dialog z regionalną społecznością powinny być honorowane dodatkowymi punktami w trakcie oceny projektów konkursowych. Podsumowując, wnosimy o przyznawanie w ramach projektów konkursowych większej punktacji tym projektom, których realizacja została poprzedzona przeprowadzonymi konsultacjami społecznymi.	nieuwzględniona	Vide pkt. 55
58	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		120	Uważamy, że celem przyjętym przy realizacji Priorytetu inwestycyjnego 4.1 nie powinno być dofinansowanie możliwie jak największej liczby instalacji OZE, ale przyjęcie odpowiednich kryteriów konkursowych. Wnioskujemy w związku z tym o wprowadzenie premiowania dodatkowymi punktami w procesie oceny wniosków projektów finansowanych ze środków własnych oraz przedsiębiorstw starających się o mniejszy poziom dofinansowania względem starających się o większe wsparcie.	Uważamy, że dodatkowa punktacja w procesie oceny wniosków powinna być także przyznawana projektom, które finansowane są ze środków własnych, a dotacja jest refundacją wydatków. Momentem w którym wypłacane będzie dofinansowanie może być wydanie pozwolenia na użytkowanie lub uzyskanie koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej. Model ten gwarantuje że przedsiębiorstwo jest w stanie samodzielnie skończyć zamierzoną budowę, a więc w dużo mniejszym stopniu narażone jest na niepowodzenie. Projekty których realizacja jest oparta głównie na funduszach unijnych bez możliwości finansowania z własnego kapitału są obciążone różnego rodzaju ryzykami mogącymi wpływać na ostateczny rezultat przedsięwzięcia.	nieuwzględniona	Vide pkt. 55

						<p>Atutem przemawiającym na rzecz przedsiębiorstw będących w stanie samodzielnie sfinansować projekt jest to, że dofinansowanie wypłacane jest dopiero w momencie sfinalizowania inwestycji. Dotacje wypłacane przed realizacją są obciążone dużo większym ryzykiem np. nieukończenia budowy związanego z różnymi rodzajami przeszkód na etapie realizacji. Promowane powinny być również przedsiębiorstwa, które wnioskują o mniejszy poziom dofinansowania niż firmy żądające większego wsparcia na realizację projektu. Obydwa te postulaty są podyktowane tym że realizacja inwestycji przez podmiot posiadający własne nakłady pieniężne mają dużo większą szansę na realizację oraz są obciążone znacznie mniejszym ryzykiem finansowym. Podsumowując, wnosimy o przyznawanie dodatkowej punktacji projektom, które finansowane są ze środków własnych a dotacja stanowi dla nich refundację wydatków. Dodatkowa punktacja powinna być również przyznawana przedsiębiorstwom wnioskującym o mniejszy poziom dofinansowania względem tych starających się o większą dotację.</p>		
59	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		120	<p>Uważamy, że celem przyjętym przy realizacji Priorytetu inwestycyjnego 4.1 nie powinno być dofinansowanie możliwie jak największej liczby instalacji OZE, ale przyjęcie odpowiednich kryteriów konkursowych. Wnoskujemy w związku z tym o wprowadzenie dodatkowej punktacji za lokalizację inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii na terenach wiejskich.</p>	<p>Według nas lokalizacja projektów dotyczących odnawialnych źródeł energii na terenach wiejskich powinna skutkować korzystniejszym punktowaniem. Umieszczenie inwestycji na tym obszarze niesie wiele korzyści ekonomiczno-społecznych mieszkańcom tych terenów. Dochody z podatków dla gmin związane z odnawialnych źródeł energii przyczyniają się do szybkiego rozwoju terenów wiejskich dzięki nowym inwestycjom poprawiającym standard życia ludzi tam żyjących. Ich realizacja bardzo często związana jest również z poprawą sieci drogowej oraz infrastruktury energetycznej. Rozwój energetyki na wyżej wspomnianych obszarach wpływa znacząco na lokalną aktywizację zawodową. Nie można również pominąć zysku z inwestycji jaki posiadają rolnicy dzierżawiący pola pod wiatraki, farmy fotowoltaiczne czy dostarczający substraty do biogazowni. Lokalizacja inwestycji OZE na tych terenach zapewni realizację koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju co przyczyni się do osiągnięcia jego strategicznych celów jakim są efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz</p>	częściowo uwzględniona	<p>Kwestia kryteriów wyboru projektów jest kwestią wdrożeniową podlegającą ustaleniu na dalszym etapie prac (decyzja Komitetu Monitorującego). Jednakże z opisu Działania 5.1 wynikają preferencje dla obszarów wiejskich w tym zakresie.</p>

						spójności gospodarczej. Przyczyni się to także do poprawy zaopatrzenia obszarów wiejskich w energię produkowaną w odnawialnych źródłach energii poprawiając tym samym bezpieczeństwo energetyczne między innymi poprzez poprawę stanu technicznego infrastruktury energetycznej. Podsumowując, wnosimy o przyznanie dodatkowej punktacji projektom zlokalizowanym na terenach wiejskich.		
60	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		120	Uważamy, że celem przyjętym przy realizacji Priorytetu inwestycyjnego 4.1 nie powinno być dofinansowanie możliwie jak największej liczby instalacji OZE, ale przyjęcie odpowiednich kryteriów konkursowych. Wnoskujemy w związku z tym o wprowadzenie dodatkowej punktacji dla projektów cechujących się wysoką ekonomicznością realizacji biorąc pod uwagę kryterium koniecznych nakładów do osiągniętych rezultatów.	Przy ocenie wniosków o dofinansowanie powinna być brana przede wszystkim relacja efektów uzyskanych w wyniku poniesienia określonych nakładów inwestycyjnych do wartości tych nakładów. W przypadku kiedy dwa projekty kosztują tyle samo uwzględniany powinien być w szczególności efekt poniesionych nakładów, czas w jakim korzyść zostanie uzyskana oraz ryzyko związane z realizacją inwestycji. Inwestycje do których realizacji wymagane były takie same środki finansowe mogą być chociażby różnicowane ze względu na wyprodukowaną ilość energii w określonym czasie. Poprzez efekty należy rozumieć w szczególności pozytywne skutki z zrealizowanych działań. Efektywność rozumiana w powyższym znaczeniu powinna stać się elementem wyróżniającym najlepsze projekty. W przypadku jeżeli przedsiębiorca jest w stanie osiągnąć ten sam lub nawet lepszy efekt końcowy za tę samą kwotę pieniędzy powinien być premiowany dodatkowymi punktami podczas oceny wniosku. Podsumowując, wnosimy o uwzględnienie w procesie oceny wniosków dodatkowych punktów dla przedsięwzięć charakteryzujących się możliwością zwrotu poniesionych nakładów poprzez różnego rodzaju korzyści względem pozostałych projektów.	nieuwzględniona	Vide pkt. 55
61	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		119	Wnosimy o uwzględnienie w projekcie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014- 2020 energetyki wiatrowej jako jedno z najbardziej perspektywicznych źródeł energii odnawialnej w tym regionie.	W treści opisu celów szczegółowych dla priorytetu inwestycyjnego 4.1. wskazane zostały jako najbardziej istotne następujące odnawialne źródła energii: biomasa, energia słoneczna. Wnosimy o uwzględnienie energetyki wiatrowej, ponieważ jest ona tym rodzajem OZE, który w ostatnich latach rozwija się w Polsce najszybciej i ma odegrać wiodącą rolę w realizacji 15% celu na OZE w 2020 roku. Powołując się na treść raportu pt. Określenie potencjału energetycznego regionów Polski w zakresie odnawialnych źródeł energii- wnioski dla Regionalnych Programów Operacyjnych na okres programowania 2014- 2020" wykonanego w Instytucie Energetyki Odnawialnej chcielibyśmy	nieuwzględniona	Optymalnym modelem produkcji energii ze źródeł odnawialnych w województwie podlaskim jest model energetyki rozproszonej, który umożliwi efektywne wykorzystanie lokalnych zasobów. Problemy związane z gęstością oraz stanem technicznym sieci przesyłowych i dystrybucyjnych skutkują brakiem możliwości budowy instalacji o dużej mocy wytwórczej oraz podłączenia ich do sieci energetycznych. Źródło energii wytwarzanej w powyższy sposób warunkowany będzie możliwością

					<p>zwrócić uwagę, że w okresie 2007- 2013 najszybszym rozwojem i największą skalą inwestycji w energetyce odnawialnej charakteryzowały się właśnie lądowe farmy wiatrowej. Co więcej, według Raportu największy potencjał ekonomiczny energetyki wiatrowej jest właśnie m.in. w województwie podlaskim. Biorąc pod uwagę również aktualne uwarunkowania rynkowe i polityczne, w latach 2014-2020 najwięcej turbin wiatrowych zlokalizowanych ma zostać właśnie m.in. w województwie podlaskim. Chcielibyśmy wskazać również na przedstawione w Raporcie podsumowanie ocen potencjałów OZE dla poszczególnych województw w skali wykorzystania w nowej perspektywie finansowej środków unijnych 2014-2020.</p> <p>Z przedstawionego powyżej podsumowania wynika, że w województwie podlaskim największy potencjał posiada duża energetyka wiatrowa, dlatego też wnioskujemy o podkreślenie znaczenia energetyki wiatrowej w Regionalnym Programie Operacyjnym.</p>		wykorzystania endogenicznych potencjałów poszczególnych obszarów województwa.	
62	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		121	<p>Wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia pomocy bezzwrotnej (dotacji) z uwagi na podtrzymanie rozwoju nowych technologii.</p>	<p>Pozwoli to na zwiększenie możliwości finansowych przedsiębiorstw chcących inwestować w rozwiązania proekologiczne oraz zwiększy ilość inwestycji. W przypadku przyznania znacznych środków na instrumenty zwrotne (np. pożyczki) spowoduje to, że ograniczone możliwości przedsiębiorstw doprowadzą do wzrostu ilości montowanych środków używanych (np. używane turbiny wiatrowe, używane generatory kogeneracyjne) oraz ograniczą dostęp do nowych, ekologicznych i niskoemisyjnych technologii. Finansowanie takie zredukuje możliwość wytworzenia nowoczesnych rozwiązań dla energetyki odnawialnej przez co osiągną przez nie efekt ekologiczny będzie mniejszy, niż przy wykorzystaniu funduszy bezzwrotnych. Innowacyjna ścieżka rozwoju przedsiębiorstwa wymaga dokonywania regularnych inwestycji w celu utrzymania konkurencyjności gospodarki na rynku międzynarodowym. W przypadku mechanizmów pożyczkowych wiele firm z sektora MŚP po dokonaniu jednej inwestycji z wykorzystaniem tego typu środków będzie przez wiele lat obciążone zadłużeniem co znacznie utrudni tworzenie kolejnych inwestycji. Podsumowując, wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia dotacji, w zakresie finansowania rozwoju odnawialnych źródeł</p>	do rozstrzygnięcia po ocenie <i>ex ante</i> dot. instrumentów finansowych	Vide pkt. 25

						energii.		
63	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		121	Wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia pomocy bezzwrotnej (dotacji) z uwagi na sposób obsługi pomocy zwrotnej przez banki i instytucje finansowe.	Płatności w formie pożyczek obsługiwanych przez banki i instytucje finansowe mogą prowadzić do zaburzenia konkurencji na rynku międzybankowym. Faworyzowane będą banki i instytucje posiadające umowy współpracy z instytucjami zarządzającymi, przez co ograniczona zostanie atrakcyjność nowych podmiotów chcących realizować projekty w sektorze OZE. Nie można również dopuścić do tego aby wnioski były oceniane przez instytucje finansowe i banki, a nie charakteryzujące się niezależnością i bezstronnością instytucje rządowe. Banki bazując na swoim doświadczeniu, oceniać będą przede wszystkim opłacalność inwestycji oraz formę zabezpieczenia udostępnianych środków, co może być sprzeczne z postulatami wykorzystania funduszy europejskich dla potrzeb przedsięwzięć innowacyjnych. Sieć relacji i powiązań wytworzona pomiędzy instytucjami kredytowymi a ich dotychczasowymi klientami może przełożyć się na nierówne traktowanie wnioskodawców ubiegających się o pożyczkę preferencyjną. Podsumowując, wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia dotacji, w zakresie finansowania rozwoju odnawialnych źródeł energii.	do rozstrzygnięcia po ocenie <i>ex ante</i> dot. instrumentów finansowych	Vide pkt. 25
64	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		121	Wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia pomocy bezzwrotnej (dotacji) z uwagi na rozkład korzyści wynikający z przyznawanych funduszy unijnych.	Zastosowanie funduszy zwrotnych spowoduje zmianę w rozkładzie korzyści, które płyną z funduszy unijnych. Obecnie Beneficjentem jest przede wszystkim przedsiębiorca realizujący projekt energetyczny oraz jego kooperanci oraz dostawcy technologii. Przy zastosowaniu funduszy zwrotnych doprowadzimy do sytuacji, w której dużą część strumienia funduszy przechwytywać będą banki, które korzystać będą na obsłudze zadłużenia Beneficjentów- poprzez systemy marż, opłat, prowizji oraz innych kosztownych instrumentach zabezpieczających finansowanie. Zastosowanie tych instrumentów doprowadzi również do transferu zysków za granicę, przez co obniżony zostanie poziom krajowego mnożnika inwestycyjnego. Transfer tych pieniędzy będzie się również wiązał z uszczupleniem dochodów państwa. Podsumowując, wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia dotacji, w zakresie finansowania rozwoju odnawialnych źródeł energii.	do rozstrzygnięcia po ocenie <i>ex ante</i> dot. instrumentów finansowych	Vide pkt. 25
65	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		121	Wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia pomocy bezzwrotnej (dotacji) z uwagi na istnienie wypracowanego podczas perspektywy 2014-2020,	Zmiana systemu na system zwrotny ma również wymiar ekonomiczny, gdyż niezbędne będzie tworzenie kolejnych instytucji, które zarządzać	do rozstrzygnięcia po ocenie <i>ex ante</i> dot. instrumentów	Vide pkt. 25

					dobrze funkcjonującego systemu wdrażania środków.	będą pożyczkami co spowoduje wzrost kosztów obsługi systemu funduszy UE w latach 2014-2020 względem poprzedniej perspektywy. Błędem podczas programowania kolejnej perspektywy byłoby odrzucenie dobrych praktyk i doświadczeń poprzedniej, próbując zamienić bardzo dobrze funkcjonujący i pełniący istotną funkcję dla gospodarki system dotacyjny na niesprawdzony i niezwyfikowany system pożyczkowy. Podsumowując, wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia dotacji, w zakresie finansowania rozwoju odnawialnych źródeł energii.	finansowych	
66	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		121	Wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia pomocy bezzwrotnej (dotacji) z uwagi na istnienie wypracowanego podczas perspektywy 2014-2020, dobrze funkcjonującego systemu wdrażania środków, pozwalającego na krótki czas wdrożenia nowej perspektywy.	W przypadku przejścia na system zwrotny dotychczasowe zespoły eksperckie mogą mieć problemy z przystosowaniem się do nowych warunków, a koszty przekwalifikowania kadr zarządzających Instytucji Pośredniczących i Instytucji Zarządzających spowodują znaczne obciążenie budżetowe. Nowe Instytucje Zarządzające w celu prawidłowego wdrożenia procesów udzielania pożyczek zobligowane będą do wdrożenia procedur i systemów, które pozwolą na sprawne ich rozdysponowanie co będzie się wiązać z ponoszeniem kolejnych wydatków. Przełoży się to na wzrost kosztów obsługi funduszy UE, tym samym pogarszając rentowność i efektywność całego systemu doprowadzając do nieefektywnej alokacji środków publicznych. Zmiany te mogą doprowadzić również do wydłużenia terminu przygotowania instytucji do sprawowania właściwie swoich zadań oraz uniemożliwią deklarowane przez agencje rządowe „płynne” przejście z obecnej do nowej perspektywy. Podsumowując, wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia dotacji, dzięki czemu nie będzie konieczny wzrost kosztów obsługi funduszy UE.	do rozstrzygnięcia po ocenie <i>ex ante</i> dot. instrumentów finansowych	Vide pkt. 25
67	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		121	Wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia pomocy bezzwrotnej (dotacji) z uwagi na istnienie wypracowanego podczas perspektywy 2014-2020, dobrze funkcjonującego systemu wdrażania środków, pozwalającego dokonywanie efektywnej kontroli wydatków.	Wprowadzenie systemu pożyczek na dużą skalę przyczyni się do mniejszej kontroli wydatkowania środków przez beneficjentów. Pieniądze uzyskane z dotacji bezzwrotnej są wydatkowane odpowiedzialnie przez Beneficjentów, gdyż nad systemem dotacyjnym sprawowana jest wnikliwa kontrola, a wszelkie nieprawidłowe wydatkowanie środków jest łatwo weryfikowane przez odpowiednie instytucje, które posiadają narzędzia do ścigania tego typu nieprawidłowości. System takiej weryfikacji w systemie funduszy zwrotnych będzie mniej dokładny z uwagi na inny charakter	do rozstrzygnięcia po ocenie <i>ex ante</i> dot. instrumentów finansowych	Vide pkt. 25

						przekazywanych środków, gdyż środki te muszą zostać przekazane przed faktycznym dokonaniem zakupu, podczas gdy w systemie dotacyjnym są najczęściej przekazywane w formie refundacji wydatków faktycznie poniesionych. Podsumowując, wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia dotacji, w zakresie finansowania rozwoju odnawialnych źródeł energii ze względu na efektywniejszy model kontroli sprawowany nad tymi środkami.		
68	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		121	Wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia pomocy bezzwrotnej (dotacji) z uwagi na konieczność dotrzymania celów wynikających z pakietu klimatyczno-energetycznego.	W przyszłej perspektywie finansowej należy przeznaczyć co najmniej 10 % z EFRR na cel 4 „Wspieranie przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach”, z uwagi na wyzwania stojące przed Polską wynikające z konieczności zmniejszenia emisyjności PKB (pakiet klimatyczno-energetyczny 20/20/20). Panująca obecnie na rynku świadectw bessa sprawia, że opłacalność projektów energetycznych spada. Sytuacja w której wprowadzony zostanie system funduszy zwrotnych, a prace nad ustawą OZE będą nadal opóźniane doprowadzi to do zastoju na rynku projektów energii odnawialnej. Podsumowując, wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia dotacji, w zakresie finansowania rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz wsparcie sektora jak najwyższym możliwym dofinansowaniem.	do rozstrzygnięcia po ocenie <i>ex ante</i> dot. instrumentów finansowych	Vide pkt. 25
69	Contino Wind Partners Sp. z o. o.	sekcja2		121	Wnosimy o utrzymanie dominującego znaczenia pomocy bezzwrotnej (dotacji) z uwagi na ryzyko zaniechania inwestycji z zakresu energetyki odnawialnej na skutek wprowadzenia pomocy zwrotnej.	17 września 2013 r. Ministerstwo Gospodarki przedstawiło założenia dotyczące systemu wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej z OZE, które będą obowiązywać w następnych kilkudziesięciu latach. Przyjęte założenia, w znaczny sposób obniżają rentowność projektów OZE, czyniąc je niejednokrotnie nieopłacalnymi dla inwestorów, a przez to niemożliwymi do realizacji. Ponadto obecny system wsparcia dla producentów energii ze źródeł odnawialnych znajduje się w stanie recesji. W ciągu ostatnich kilkunastu miesięcy miało miejsce załamanie rynku cen zielonych certyfikatów będących w obrocie na TGE, stanowiących jedno z dwóch źródeł przychodów przedsiębiorstw wytwarzających energię z odnawialnych źródeł. Obecną sytuację na rynku uznać należy za dramatyczną. W ciągu ostatnich miesięcy cena praw majątkowych do świadectw pochodzenia dla energii elektrycznej wyprodukowanej w OZE spadła z 280 PLN/MWh (w czerwcu 2012 roku) do 99 PLN/MWh w lutym 2013	do rozstrzygnięcia po ocenie <i>ex ante</i> dot. instrumentów finansowych	Vide pkt. 25

					roku, co oznacza spadek rentowności projektów OZE do poziomu nieopłacalnego. Sytuacja ta przekłada się na dramatyczną sytuację finansową producentów energii ze źródeł odnawialnych. Spadek cen zielonych certyfikatów wywołał efekt kuli śnieżnej, przyczyniając się do: wypowiedania umów sprzedaży zielonych certyfikatów przez zakłady energetyczne, wstrzymania finansowania przez instytucje kredytowe oraz renegocjowania zawartych już umów. Obecna sytuacja rynkowa pozwala wyciągnąć wnioski, iż finansowanie inwestycji energetycznych instrumentami zwrotnymi będzie nie tylko nierentowne dla przedsiębiorstw, ale również doprowadzi do ich upadłości. Ograniczenie bezzwrotnych form finansowania na korzyść form zwrotnych, w połączeniu z bardzo niekorzystną sytuacją rynkową, która z pewnością rozleje się na perspektywę finansową 2014-2020, spowoduje zaniechanie inwestycji w OZE. Przełoży się to do niezrealizowania udziału energii pochodzącej z OZE w bilansie energii finalnej w 2020 r. ma wynieść dla Polski 15%.		
70	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja1	40	<p>Po przeanalizowaniu projektu dokumentu RPOWP zgłaszam uwagę do zapisów Celu Tematycznego 10 – Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie (str. 40) i proszę o uwzględnienie zapisu o możliwość prowadzenia edukacji na wszystkich szczeblach nie tylko w ośrodkach edukacyjnych, odpowiednio wychowania przedszkolnego i placówkach szkolnych wszystkich szczebli, ale również w ośrodkach pracy pozaszkolnej, realizujących uzupełniającą, zróżnicowaną ofertę edukacyjną.</p> <p>Zapis ten powinien znaleźć się m.in. w akapicie „Reasumując...” na str. 43 w postaci:</p> <p>Reasumując powyższe, należy podkreślić, że aby zmniejszyć ryzyko przedwczesnego kończenia nauki przez uczniów działania powinny się skupić na interwencji w kierunku zwiększenia atrakcyjności kształcenia na wszystkich szczeblach edukacji poczynając od edukacji przedszkolnej. Poprzez atrakcyjność rozumiemy m.in. zapewnienie bogatej oferty zajęć odpowiadających na zindywidualizowane potrzeby uczniów, wsparcie szkół i placówek pracy pozaszkolnej obejmujących działaniem obszary defaworyzowane (szczególnie obszary wiejskie i wiejsko-miejskie), zwiększenie wykorzystania TIK w prowadzeniu zajęć przez nauczycieli co wpłynie na atrakcyjność nauczania i</p>	<p>1. Zajęcia dodatkowe w przedszkolu publicznym muszą być finansowane z budżetu przedszkola. Sytuacja finansowa zwłaszcza ubogich gmin wiejskich czy miejsko-wiejskich, uniemożliwia zapewnienie stałego finansowania zajęć poza podstawą programową i, nawet w sytuacji okresowego dofinansowania zewnętrznego, niesie ze sobą prawdopodobieństwo silnych dysproporcji między miastem a wsią. Rozszerzenie możliwości wypełnienia tej roli w postaci uzupełniającej, zapewni równy dostęp do wysokiej jakości oferty zajęć dodatkowych we wszystkich ośrodkach wychowania przedszkolnego.</p> <p>2. Osiągnięcia uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych są nie tylko wynikiem nauczania i uczenia się, zależą od zdolności i aspiracji, ale i zależą od zróżnicowania i atrakcyjności merytorycznej oferty edukacyjnej. Ośrodki pozaszkolne mają większe możliwości zdynamizowania i zindywidualizowania uzupełniającej oferty edukacyjnej, a ta z kolei zwiększa szanse uczestników procesu kształcenia w osiąganiu kolejnych stopni kształcenia. Nabyte dodatkowe umiejętności kierują uczestnika na pozycję konkurencyjną na przyszłym rynku pracy.</p>	nieuwzględniona	Zgodnie z linią demarkacyjną w ramach priorytetu inwestycyjnego 10.1 wsparcie na poziomie regionalnym skierowane jest wyłącznie do placówek przedszkolnych oraz szkół.

					jakość przekazywania wiedzy.			
71	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja2	3.1 opis	104	Na str. 104 w pkt Beneficjenci dodania punktu:	samorządowe jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, realizujących zadania w zakresie edukacji	niezasadna	Katalog potencjalnych beneficjentów obejmuje wskazane w uwadze podmioty.
72	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja2	6.1 opis	131	Opis przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego	Wsparcie działań związanych z rozbudową i poprawą funkcjonowania kanalizacji deszczowej. Obecne zagrożenia związane z możliwością wystąpienia zalań i podtopień wynikających z niewydolności systemu kanalizacji deszczowej w okresie intensywnych opadów spowodowanych zmianami klimatu, wymagają intensywnych działań inwestycyjnych i eksploatacyjnych. Wpisanie w zakres działań uzupełniających wsparcia systemów zagospodarowania wody opadowej na terenach zurbanizowanych województwa (usprawnienie zarządzania systemem odprowadzania wód opadowych z terenów miejskich), może być niewystarczające.	nieuwzględniona	Przedsięwzięcia opisane w RPOWP w niniejszym działaniu w zakresie systemu zagospodarowania wodą, jedynie jako działanie uzupełniające w stosunku do projektów realizujących infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, bazować powinny na rozwiązaniach inżynierii ekologicznej, a nie standardowej infrastruktury kanalizacji burzowej, gdyż te zgodnie z zapisami linii demarkacyjnej nie mogą być realizowane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 6.2.- Działanie 6.1, co potwierdzają także uwagi MIR do projektu RPOWP.
73	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja2	6.1 opis	133	Zbyt niskie środki przewidziane na Priorytet 6.1. Zaspokojenie znaczących potrzeb w zakresie inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, tak aby wypełnić zobowiązania wynikające z prawa unijnego – 15 mln EUR	Wnioskujemy o zwiększenie alokacji do 20 mln EUR	nieuwzględniona	Wysokość alokacji w PI 6.1 została oszacowana na podstawie inwestycji wskazanych w Wojewódzkim Planie Gospodarowania Odpadami.
74	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja2	5.3 wskaźniki	3,125	Przewidziano wsparcie na działania dot. wdrażania programów oszczędnego gospodarowania energią, w tym działań termomodernizacyjnych z alokacją w wysokości 75 mln EUR.	Biorąc pod uwagę doświadczenia z wydatkowania środków w formie kredytów preferencyjnych udzielanych przez Bank Ochrony Środowiska oraz konieczność sprostania dodatkowym wymogom biurokratycznym i sprawozdawczym związanych ze środkami UE, naszym zdaniem będą duże problemy z wydatkowaniem środków na termomodernizację w formie instrumentów zwrotnych. Negatywnym przykładem w tym zakresie są środki na termomodernizację dostępne w ramach konkursów realizowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, gdzie kwoty dotacji możliwych do uzyskania wynoszą ok. 30% kosztów przedsięwzięcia a reszta może być wypłacana w formie pożyczki. W efekcie uruchamiane są kolejne konkursy ponieważ są ogromne trudności z wydatkowaniem środków. Z związku z powyższym wnioskujemy o dofinansowanie działań termomodernizacyjnych w formie instrumentów zwrotnych na rzecz dotacji.	do rozstrzygnięcia po ocenie <i>ex ante</i> dot. instrumentów finansowych	Vide pkt. 25

75	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja2	8.5 opis	168	Działanie przewiduje realizację projektów dot. kompleksowej rewitalizacji, obejmującej komponenty inwestycyjne jak i nieinwestycyjne.	Alokacja dla tego działania w projekcie RPO WP została ustalona na poziomie 15 mln EUR. Jest to zbyt mało biorąc pod uwagę skalę działań niezbędnych do wykonania na obszarach zdegradowanych wymagających rewitalizacji w miastach naszego województwa tym bardziej, że w obecnym RPO WP na lata 2007-2013 nie było środków na projekty rewitalizacyjne. Na poziomie krajowym, w ramach PO IiŚ 2014-2020 przewidziano jedynie działania na rewitalizację/rekultywację terenów przemysłowych. Biorąc pod uwagę fakt, iż środki z PO IiŚ 2014-2020 nie będą prawdopodobnie dostępne dla takich miast jak np. Suwałki, wnioskujemy o zwiększenie alokacji działania 8.5.	uwzględniona	
76	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja2	4.2 opis	114	Działanie przewiduje realizację projektów dot. budowy, przebudowy, modernizacji infrastruktury oraz wdrażanie rozwiązań i technik zarządzania i monitorowania ruchu, w tym centrów logistycznych i terminali przeładunkowych nie należących do sieci TEN-T. Jednocześnie jest to inwestycja, która w naszym regionie mogłaby zostać zrealizowana wyłącznie w Białymstoku.	Na realizację tego działania przewidziano w RPO kwotę w wysokości 4 mln EUR. Jest to kwota niewystarczająca biorąc pod uwagę skalę inwestycji związanych z budową terminala przeładunkowego? Wnioskujemy o przesunięcie tej kwoty na drogi w ramach tej samej osi priorytetowej.	uwzględniona	
77	Usługi Geodezyjne	sekcja1		1	W celu usprawnienia komunikacji i dostosowania funkcjonowania ewidencji gruntów i budynków oraz mapy zasadniczej należy dofinansować modernizację ewidencji gruntów i budynków oraz doprowadzić do wektoryzacji map zasadniczych. Umożliwi to w większym stopniu wykorzystanie ww map i rejestrów w różnych dziedzinach życia. Elektroniczny dostęp do mapy zasadniczej będzie wykorzystywany we wszystkich urzędach oraz wszystkich branżach np. energetyce, wodociągach, telekomunikacji. Ułatwi to pracę licznej rzeszy geodetów.	Należy dofinansować tworzenie mapy numerycznej i modernizację operatorów ewidencji gruntów i budynków, bo jest to podstawa do dalszych działań w rozwoju województwa, które na mapie Polski niestety nie jest w czołówce.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 26
78	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja2	4.1 opis	112	Działanie przewiduje wsparcie dla budowy połączeń drogowych. Alokacja jaka przewidziano na to zadanie wynosi 150 mln EUR.	Jednocześnie zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Marszałkowskiego co najmniej 50 mln EUR z tej kwoty będzie przeznaczony na budowę lotniska regionalnego w Białymstoku. Naszym zdaniem podejmowanie decyzji o budowie lotniska regionalnego powinno być wnikliwe przeanalizowane przez władze województwa z uwagi na znaczne zagrożenie braku wystarczającego popytu na połączenia lotnicze. Należy wziąć pod uwagę, iż zgodnie ze Strategią Rozwoju Transportu do roku 2020 działaniem zapewniającym zwiększanie dostępności do istniejącej sieci portów lotniczych jest rozbudowa drogowych i kolejowych połączeń umożliwiających zwiększenie dostępności do istniejących portów	częściowo uwzględniona	Miasto Białystok i jego obszar funkcjonalnego w ramach RPOWP 2014-2020 będzie objęte interwencją w zakresie PI 7.2 jedynie w ramach ZIT.

					<p>lotniczych. W przypadku braku zapewnienia w racjonalnym czasie dostępu do funkcjonującej sieci lotnisk w pierwszej kolejności zaleca się adaptowanie do odpowiednich standardów istniejących małych lotnisk cywilnych.</p> <p>W związku z powyższym oraz faktem, iż w niedalekiej perspektywie czasowej Białystok otrzyma wygodne połączenie zarówno drogowe (droga ekspresowa S-8) jak i kolejowe (odcinek E-75, tzw. Rail Baltica) z Warszawą celowość wydatkowania tak znacznych środków na port regionalny stoi pod znakiem zapytania. Wnioskujemy o rezygnację z budowy lotniska i przekazanie tej kwoty na drogi. Biorąc pod uwagę skalę wsparcia kierowanego do Miasta Białystok w przyszłej perspektywie w ramach programów krajowych tj. PO RPW, PO IS wnioskujemy i usunięcie Miasta Białystok z katalogu potencjalnych beneficjentów Osi IV, Działanie 4.1.</p>		
79	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja4		179	<p>Uwzględniając konieczność wsparcia wymiaru miejskiego interwencji realizowanych ze środków unijnych, istnieje konieczność wzmocnienia ośrodków subregionalnych w naszym województwie. Takie wsparcie powinno być prowadzone w formie listy indykatywnej projektów zgłaszanych przez te ośrodki.</p> <p>Jednocześnie zasadnym jest wprowadzenie w przyszłym RPO systemu preferencji w konkursach w zakresie projektów powiązanych tematycznie z projektami znajdującymi się na liście indykatywnej z danego obszaru.</p> <p>Realizacja projektów komplementarnych (przez miasto lub też innych beneficjentów – np. przedsiębiorców) umożliwi kompleksowe uregulowanie problemu na danym obszarze i przyczyni się do zwiększenia trwałości projektu głównego, znajdującego się na liście indyktywnej.</p> <p>W związku z powyższym wnioskujemy o możliwość uzyskania w ramach RPO preferencji w ubieganiu się o dofinansowanie na projekty komplementarne do projektów realizowanych na podstawie listy indyktywnej.</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	W zakresie trybu pozakonkursowego Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju przygotowuje zalecenia dla IZ RPO.
80	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja2	1.1 - opis	69	<p>Miasto Suwałki zamierza realizować projekt dotyczący rozwoju laboratorium ratownictwa medycznego w PNT. Zgodnie ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta Suwałki do roku 2020, która w chwili obecnej jest aktualizowana, ratownictwo medyczne stanowi jedną ze specjalizacji miasta.</p> <p>W związku z powyższym, zwracam się z uprzejmą prośbą o podjęcie działań w celu umożliwienia finansowania tego kierunku rozwoju w przyszłej perspektywie finansowej ze środków RPO 2014-2020. Biorąc pod uwagę bardzo niski poziom innowacyjności gospodarki regionu, Miasto Suwałki wnioskuję o takie skonstruowanie zapisów RPO aby nie wykluczano żadnych podmiotów chcących skorzystać ze wsparcia dotyczącego badań naukowych, ze względu na branże w jakiej działają.</p>	niewzeględzona	Zgodnie z linią demarkacyjną w ramach PI 1.1 na poziomie regionalnym możliwe będzie wsparcie wyłącznie uzgodnionych w kontrakcie terytorialnym pojedynczych inwestycji strategicznych dla rozwoju specjalizacji regionalnych, o których mowa w warunku <i>ex ante</i> Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1303/2013.

81	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja2	1.4 opis	71	Oś 1 „Wzmocnienie potencjału i konkurencyjności gospodarki regionu”, P.I. 3.1. „Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz wspieranie tworzenia nowych firm”, Oś 2. „Przedsiębiorczość i aktywność zawodowa”, P.I. 8.7.: „Samozatrudnienie, Przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy”	Ze względu na duże ryzyko związane z zakładaniem działalności gospodarczej, zwracamy się z uprzejmą prośbą o rezygnację z instrumentów zwrotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób młodych poniżej 30 roku życia oraz osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy i stosowanie dla tych grup docelowych instrumentów bezzwrotnych.	do rozstrzygnięcia po ocenie <i>ex ante</i> dot. instrumentów finansowych	Vide pkt. 25
82	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja2	2.1 opis	77	Oś 2. „Przedsiębiorczość i aktywność zawodowa”, P.I. 8.5 „Zapewnianie dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo, w tym podejmowanie lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników”.	Alokacja przeznaczona na działanie – 50 mln zostanie przeznaczona na działania prowadzone na rzecz osób w szczególnej sytuacji na rynku przez Publiczne Służby Zatrudnienia. Biorąc pod uwagę małą skuteczność działań realizowanych przez PSZ, celowe byłoby zmniejszenie alokacji w tym P.I. na rzecz wsparcia bezzwrotnego osób rozpoczynających działalność gospodarczą w P.I. 8.7. „Samozatrudnienie, Przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy”.	niewzględniona	Działanie 2.1 obejmuje szeroki wachlarz wsparcia kierowanego do wielu grup o różnym stopniu aktywności zawodowej, a w szczególności do osób nieaktywnych zawodowo stąd powyższa alokacja. Działania prozatrudnieniowe mają bardzo duży wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy regionu. Natomiast w ramach działania 2.3 przewidziane jest poniekąd wsparcie uzupełniające przedsięwzięcia prozatrudnieniowe. Ponadto zgodnie z zapisami rozporządzenia na wybrane 5 PI musi być przekazane minimum 60% środków EFS, co uniemożliwia dowolne przesunięcia.
83	BIURO USŁUG GEODEZYJNYCH ONRY	sekcja1		1	w powiecie sejneńskim szczególnie są potrzebne środki na modernizację ewidencji gruntów i budynków oraz na założenie map zasadniczych .	W naszym powiecie obejmuje jedynie 10 % obiektów odnowionych brak jest środków na założenie map zasadniczych i modernizację obiektów ,dlatego uważam iż powinny być przeznaczone środki na województwo Podlaskie	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 26
84	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja2	1.4 opis	70,71	Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz wspieranie tworzenia nowych firm”.	Miasto Suwałki wnioskuje o dopisanie do katalogu beneficjentów i grup docelowych Parków Naukowo-Technologicznych	uwzględniona	
85	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja4		180	Po punk. 6 str. 180 dodać punkt 7. dotyczący powiązań ponadregionalnych tj. współpracy w ramach inicjatywy EGO SA	Mając na uwadze zapisy Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 oraz Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020 w zakresie istotności rozwoju powiązań ponadregionalnych tj. współpracy w ramach inicjatywy EGO SA wnioskujemy o umożliwienie realizacji w przyszłym RPO WP projektów bazujących na wykorzystaniu potencjału współpracy miasta Suwałki i Augustowa w zakresie promocji regiony.	niewzględniona	Katalog obszarów strategicznej interwencji jest tożsamy z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku - brak możliwości modyfikacji.
86	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja2	4.1 wskaźn iki	112	wskaźnik między gałęziowej dostępności transportowej (WMDT)	Konstrukcja wskaźnika jest oparta na relacjach pomiędzy zbiorem 286 powiatów (lub grup powiatów – obszary metropolitarne, powiaty grodzkie scalone z ziemskimi). Biorąc pod uwagę	do wyjaśnienia po zakończeniu ewaluacji <i>ex ante</i>	Problem z identyfikacją lepszego wskaźnika, który uwzględniałby walor porównywalności z innymi regionami.

					fakt, iż projekty drogowe będą musiały spełnić wskaźnik rezultaty dot. dostępności do ośrodków powiatowych może on w praktyce wyeliminować znaczną część projektów drogowych, które wpisują się w założenia PRO WP dotyczące połączenia węzłów drugo- i trzeciorzędnych z siecią TEN-T terenami gospodarczymi jednakże nie poprawiając połączeń z innymi ośrodkami powiatowymi. Taki zapis w praktyce eliminuje np. projekt dotyczący tzw. trasy wschodniej w Suwałkach, ważnej arterii komunikacyjnej naszego miasta, która poprawia skomunikowanie miasta z siecią TEN-T oraz terenami inwestycyjnymi, bo jednak nie prowadzi do innych ośrodków powiatowych. W związku z powyższym oraz faktem, iż izolacja transportowa jest jednym z podstawowych problemów województwa podlaskiego decydującym m.in. o niższej atrakcyjności inwestycyjnej regionu . Wnioskujemy o usunięcie wskaźnika WMDT lub jego uzupełnienie innymi wskaźnikami rezultatu tak aby realizował cele RPO WP 2014-2020 i wykluczał wielu projektów transportowych miast regionu.			
87	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja5		185	W opisie Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) zarezerwowano funkcję przyciągania przemysłu kreatywnego wyłącznie dla Białegostoku	Wnioskujemy o rozszerzenie tego zapisu na miasta subregionalne.	nieuwzględniona	Opis tożsamy z zapisami <i>Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020</i> .
88	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja5		180	Zgodnie z podziałem alokacji pomiędzy programami krajowymi i regionalnymi w przyszłej perspektywie główny udział dofinansowania został zarezerwowany na poziom krajowy. Główne potrzeby rozwojowe miast powinny być finansowane ze środków znajdujących się na szczeblu krajowym.	W związku z powyższym wnioskujemy o ustalenie systemu preferencji dla tych beneficjentów, którzy podejmują próbę uzyskania środków na szczeblu krajowym.	nieuwzględniona	W związku z zapisami dokumentu Linia demarkacyjna Wnioskodawcy będą ubiegać się o wsparcie różnego rodzaju działań w ramach programów krajowych lub regionalnych. Tak więc nie ma możliwości ubiegania się o środki na tą samą inwestycję w ramach programu regionalnego i krajowego, a tym samym nie istnieje zasadność premiowania za próby uzyskania wsparcia w ramach programów krajowych.
89	Urząd Miejski w Suwałkach	sekcja2	7.4 opis	73	Rozwój lokalny kierowany przez społeczność.	Mając na uwadze bardzo niski poziom kapitału społecznego, zaufania społecznego oraz konieczność rozwoju społeczeństwa obywatelskiego wnioskujemy o zmniejszenie alokacji w Osi VII, Działanie 7.3. na rzecz działania 7.4.	uwzględniona	
90		sekcja1			Cały RPO jest zasadniczo skierowany na Białystok i jego obszar funkcjonalny. Powinien nazywać się RPO Białostockiego Obszary Funkcjonalnego. Zasadą UE jest udzielanie pomocy na najniższym szczeblu lokalnym i zrównoważony rozwój, a więc	W RPO brak jest traktowania województwa jako całości, wszystkie cele tematyczne i priorytety inwestycyjne oraz podział środków wskazują na cel, którym jest wspieranie miasta Białystok i jego otoczenia. Jest to całkowicie niezgodne z polityką	częściowo uwzględniona	W części działań dokonano modyfikacji terytorialnego obszaru realizacji. Zgodnie z decyzją Zarządu Województwa Podlaskiego budowa lotniska regionalnego nie będzie ujęta

				<p>wsparcie powinno trafiać tam gdzie ubóstwo i niedorozwój infrastrukturalny i społeczny stanowi największy problem. „[...] należy wzmacniać zrównoważony rozwój obszarów miejskich poprzez pełną integrację działań w tym obszarze w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z EFRR, zwracając szczególną uwagę na inicjatywy dotyczące rozwoju lokalnego i zatrudnienia wraz z towarzyszącym im potencjałem innowacyjnym” . „Zgodnie z art. 160 Traktatu i rozporządzeniem (WE) nr 1083/ 2006 EFRR przyczynia się do finansowania pomocy mającej na celu wzmocnienie spójności gospodarczej i społecznej w drodze korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych poprzez wspieranie rozwoju oraz dostosowania strukturalnego gospodarek regionalnych, w tym przekształcania upadających regionów przemysłowych i regionów opóźnionych w rozwoju. Białystok i okolice nie stanowią regionu opóźnionego w rozwoju, a więc powinny korzystać ze środków specjalnych, przeznaczonych w PO PW. RPO powinien być przeznaczony w całości na obszary województwa zapóźnione rozwojowo Suwalszczyzna, Ziemia Łomżyńska, południe województwa. Zasłanianie się wytycznymi UE jest zwykłym nadużyciem i wykrętem mającym na celu wydarcie ostatniej unijnej kasy dla Białegostoku i powiększenie dysproporcji regionalnych.</p>	<p>regionalną UE. Całkowitym absurdem jest koncepcja lotniska regionalnego (o ile wiem w Topolanach - to lotnisko dla rejonu grodzieńskiego na Białorusi).</p>		<p>w RPOWP 2014-2020. Alokacja dla Białegostoku i jego obszaru funkcjonalnego wynika z decyzji rządu RP i zapisów Umowy Partnerstwa - przeznaczono dodatkową alokację na ZIT, która powiększyła podstawową alokację RPOWP 2014-2020.</p>
91	Stowarzyszenie Green Way	sekcja1	24	<p>Wnioskuje , aby na stronie nr 24 i odpowiednio na stronie 47 po zdaniu - " tylko 4% zbieranych jest selektywnie, dlatego gospodarkę odpadami w regionie można określić jako nieefektywną i przestarzałą" umieścić dodatkowy zapis o następującej treści: Nowy, efektywny system zagospodarowania odpadów komunalnych będzie polegał na jednoznacznym ukierunkowaniu: # odpadów suchych / surowcowych/ do sortowni - zdefiniowane odpady surowcowe będą zbierane w jednym pojemniku/worku/kontenerze surowcowym , # odpadów biologicznych do kompostowni- zdefiniowane odpady biologiczne będą zbierane w pojemniku/worku/kontenerze biologicznym, # odpadów końcowych na składowiska- zdefiniowane odpady końcowe będą zbierane w pojemniku/worku/kontenerze nieaktywnych i niepalnych odpadów końcowych, # odpadów niebezpiecznych- zdefiniowane odpady niebezpieczne /ze strumienia komunalnych będą zbierane indywidualnie i odnoszone przez mieszkańców do dzielnicowych/gminnych punktów zbiórki odpadów</p>	<p>Wprowadzenie nowego systemu selektywnej zbiórki to jedyne, skuteczne i najtańsze rozwiązanie pozwalające na zrealizowanie wszystkich wymogów unijnych , ponieważ: # jeżeli sortownie w województwie będą otrzymywały wyselekcjonowane odpady surowcowe to bez problemu przekroczą wymagany poziom 50% odzysku surowców /teraz uzyskują 4% , ponieważ z odpadów zmieszanych - można tylko tyle odzyskać/ #jeżeli kompostownie w województwie będą otrzymywały wyselekcjonowane odpady biologiczne to bez problemu uzyskają wymagany poziom biodegradacji- teraz bazując na odpadach zmieszanych nie mają możliwości uzyskać ani wymaganego poziomu biodegradacji, ani wymaganej jakości kompostu, # jeżeli powstaną dzielnicowe/gminne punkty zbiórki odpadów niebezpiecznych mieszkańcy otrzymają możliwość zbiórki wszystkich odpadów niebezpiecznych. Obecnie ta możliwość jest bardzo ograniczona / leki w aptekach, baterie - ale</p>	niewzględzona	<p>Zapis zbyt szczegółowy na poziom programu operacyjnego. Do rozważenia na etapie prac nad Szczegółowym Opiskiem Priorytetów RPOWP 2014-2020.</p>

				niebezpiecznych # odpadów energetycznych- zdefiniowane odpady energetyczne będą zbierane w pojemniku/worku/kontenerze z przeznaczeniem do zakładu przetwarzania termicznego	większość jest mieszana , # jeżeli zakład termicznego przetwarzania otrzyma wyselekcjonowane odpady energetyczne wtedy odzysk energii będzie wysoki przy wysokiej skuteczność filtrów, natomiast jeżeli oprze się na odpadach zmieszanych to wystąpią podobne problemy jak obecnie w sortowniach, kompostowniach i na składowiskach # jeżeli składowiska otrzymają wyselekcjonowane odpady końcowe to spełnią one obowiązujące wymagania unijne, teraz przy składowaniu zmieszanych frakcji, szeregu wymagań nie spełniają.		
92	Stowarzyszenie Green Way	sekcja2	136,14	Proponujemy na stronie 136 aby po zapisie -"sam system zostanie usprawniony...." umieścić zapis: Samorządy dysponujące instalacjami: sortownia + kompostownia + składowisko powinny wprowadzić nowy system selektywnej zbiórki: # suche /surowcowe do potrzeb sortowni # biologiczne do potrzeb kompostowni # końcowe na składowisko # niebezpieczne- odnośnienie do dzielnicowych/ gminnych punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych natomiast: Samorządy dysponujące instalacjami: Zakład Termicznego Przetwarzania + sortownia , powinny wprowadzić nowy system selektywnej zbiórki: # energetyczne do potrzeb zakładu termicznego przetwarzania # surowcowe # niebezpieczne	Jest to najtańsza i najprostsza droga do zrealizowania wymogów unijnych. Dalsze bazowanie na zbiorce odpadów zmieszanych i pozorowaniu poprawności tej zbiórki przez dostawianie pojemników na szkło +papier + plastik to nieskuteczność wszystkich nowych i starych instalacji i nieuniknione kary unijne.	częściowo uwzględniona	W projekcie RPOWP 2014-2020 zostaną wprowadzone zapisy zgodne z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami oraz stosownymi dyrektywami UE. Jednocześnie zakres realizowanych w ramach RPOWP inwestycji będzie zgodny z linią demarkacyjną, a co za tym idzie komponent termicznego przekształcania odpadów będzie możliwy do realizacji w ramach programów krajowych.
93	Stowarzyszenie Green Way	sekcja2	136,14	Proponujemy na stronie 136 aby po zapisie -"sam system zostanie usprawniony...." umieścić zapis: Samorządy dysponujące instalacjami: sortownia + kompostownia + składowisko powinny wprowadzić nowy system selektywnej zbiórki: # suche /surowcowe do potrzeb sortowni # biologiczne do potrzeb kompostowni # końcowe na składowisko # niebezpieczne- odnośnienie do dzielnicowych/ gminnych punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych natomiast: Samorządy dysponujące instalacjami: Zakład Termicznego Przetwarzania + sortownia , powinny wprowadzić nowy system selektywnej zbiórki: # energetyczne do potrzeb zakładu termicznego przetwarzania	Jest to najtańsza i najprostsza droga do zrealizowania wymogów unijnych. Dalsze bazowanie na zbiorce odpadów zmieszanych i pozorowaniu poprawności tej zbiórki przez dostawianie pojemników na szkło +papier + plastik to nieskuteczność wszystkich nowych i starych instalacji i nieuniknione kary unijne.	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 92

					# surowcowe # niebezpieczne			
94	WFOŚiGW w Białymstoku	sekcja2	6.1 opis	130	<p>Program ochrony jezior Polski północnej jest propozycją sześciu Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, którego celem strategicznym jest ochrona i poprawa stanu jednolitych części wód jezior Polski Północnej. Działania określone w Programie są tożsame z założeniami VI osi priorytetowej: OCHRONA ŚRODOWISKA I RACJONALNE GOSPODAROWANIE JEGO ZASOBAMI, a w tym także działaniami 6.1 Ochrona wody i gleby, 6.3 Efektywny system gospodarowania odpadami i 6.4 Ochrona zasobów bio- i georóżnorodności oraz krajobrazu. Założenia Programu oraz Regionalnego Programu Operacyjnego, są wielce spójne i zakładają osiągnięcie dobrego stanu wszystkich części wód poprzez wprowadzenie zintegrowanej polityki wodnej, polegającej m.in. na racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej i odpadowej, a także ochronę zasobów przyrodniczych i wartości krajobrazowych.</p> <p>Proponuje się wpisanie przedsięwzięć mających na celu osiągnięcie założeń wynikających z Programu ochrony jezior Polski północnej, jako inwestycji priorytetowych do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020.</p>	<p>Ochrona i poprawa stanu jednolitych części wód jezior jest kompleksowym przedsięwzięciem. Przeprowadzana jest wieloetapowo, m.in. poprzez analizę zagospodarowania zlewni jeziora i rozpoznanie stopnia zanieczyszczenia wód jeziora, powinno to zostać potraktowane, jako prace priorytetowe działania 6.4. Kolejnymi krokami w poprawie stanu wody jeziora, a także przy ochronie zasobów przyrodniczych tych ekosystemów jest opracowanie projektu rekultywacji oraz rekultywacja doraźna misy jeziornej. Oba te etapy, również należy potraktować, jako zadania priorytetowe w działaniu 6.4. Ostatnimi dwoma działaniami, mieszczącymi się w tej samej grupie są: edukacja ekologiczna i monitoring, które są nieodzownym elementem całego Programu ochrony jezior Polski północnej. Przedsięwzięciami mającymi również kluczową rolę w ochronie i poprawie stanu jednolitych części wód jezior, są inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową wpisujące się w działanie 6.1 oraz zadania z zakresu gospodarki odpadami, które zostały objęte działaniem 6.3 RPOWP 2014-2020. Projekty przyczyniające się do ochrony i poprawy stanu wód mis jeziornych z wyżej wymienionych dziedzin, również należy potraktować, jako priorytetowe. Program ochrony jezior Polski północnej należy potraktować, jako pierwszy etap tak potrzebnego dla województwa podlaskiego Programu Gospodarowania Wodą, który pozwoliłby zapewnić racjonalne gospodarowanie wodą na obszarach cennych przyrodniczo dla całego kraju.</p>	niewzględniona	<p>RPOWP 2014-2020 nie zawiera katalogu inwestycji priorytetowych. Konieczność wskazania, iż w ramach RPOWP wspierane będą inwestycje wodno-ściekowe realizujące założenia Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, a w obszarze gospodarki odpadami Wojewódzkiego Planu Gospodarki Opadami, wynika z obowiązku realizacji przez RPOWP wymogów Traktatu Akcesyjnego w zakresie dyrektywy 91/271/EWG oraz warunku <i>ex ante</i> 6.2. Linia demarkacyjna oraz Umowa Partnerstwa nie wymienia żadnych innych planów/programów w zakresie ochrony środowiska poza ww. dokumentami. Jednocześnie preferencje co do wyboru projektów zostaną rozważone na dalszym etapie prac (kryteria wyboru projektów nie są określone na poziomie programu operacyjnego, a ostateczna decyzja należy do Komitetu Monitorującego).</p>
95		sekcja2	8.1 opis	156,1 57,15 8,159	<p>Przyznanie środków na Geodezję w tym na modernizację ewidencji gruntów i budynków oraz informatyzację mapy zasadniczej</p>	<p>Dane z ewidencji gruntów i budynków są danymi kluczowymi do budowy GIS. Nie da się stworzyć prawidłowych baz danych bez wiarygodnej infrastruktury informacji przestrzennej, gdzie podstawowym obiektem przestrzennym opracowania jest działka ewidencyjna. W woj podlaskim w wielu powiatach ewidencja gruntów nadal prowadzona jest analogowo. Dlatego należy kłaść duży nacisk na modernizację ewidencji gruntów i budynków, w wyniku czego powstaną numeryczne bazy danych EGIB, które stanowić będą bazy referencyjne do budowy dalszych systemów.</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 26
96	Usługi Geodezyjne W. Krzyżewski	sekcja1		1	<p>Należy wystąpić w Regionalnym Programie Operacyjnym o środki finansowe dotyczące Geodezji a mianowicie na:</p>	<p>Poprawienie tych obszarów w geodezji, które wymienilem spowoduje bardziej efektywne</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 26

					<p>1. Modernizacja ewidencji gruntów i budynków (przetworzenie danych opisowo-kartograficznych z wersji analogowej do wersji numerycznej)</p> <p>2. Tworzenie "numerycznej mapy zasadniczej" obecnie - BDOT 500 (przetworzenie istniejących map analogowych - papierowych do wersji numerycznej i prowadzenie mapy numerycznej na terenie całych powiatów a nie tylko w miastach i wybranych obszarach)</p> <p>3. Modernizacja i uzupełnienie szczegółowych osnów geodezyjnych poziomych i wysokościowych.</p>	zarządzanie bazami danych jakie zawierają systemy informatyczne ewidencji gruntów i budynków oraz BDOT 500 nie tylko w geodezji ale dla wielu służb i instytucji państwowych, samorządowych, które korzystają na co dzień z danych geodezyjnych choć może o tym do końca nie wiedzą. Poprawi to także sytuację w sektorze budowlanym, w którym nazywani jesteśmy "hamulcowym inwestycji". Numeryczne bazy danych pozwalają na szybkie tworzenie map do celów projektowych, wykonywanie podziałów nieruchomości pod cele inwestycyjne i nie tylko. Uzupełniane i prowadzone w jednolitym kształcie dla całego kraju bazy danych geodezyjnych są bardzo cennym i szybkim źródłem informacji dotyczących wielu gałęzi gospodarki. Inwestycja w "nowe technologie" w geodezji przyczyni się do efektywniejszego zarządzania gospodarką a przez to do szybszego wzrostu gospodarczego, o który nam wszystkim chodzi.		
97	Usługi Geodezyjne Zb.Mroczkowski	sekcja1			<p>Dotyczy działu Środków na modernizację ewidencji gruntów i budynków o raz numeryczną mapę zasadniczą.</p> <p>Jako wieloletni praktyk w wykonawstwie geodezyjnym, jak również sprawując funkcję dyrektora d/s technicznych w WBGiTR w Suwałkach, pragnę wyrazić następujący pogląd w kwestii pozyskania środków z RPO dla Podlasia na najbliższe lata.</p> <p>W latach 1975-2000 np. w ówczesnym woj. suwalskim, pozyskano i wykorzystano środki na pokrycie znacznego obszaru osnową III kl GPS i w powiązaniu z nią, odnowiono oraz zmodernizowano egib wielu obrębów. Proces ten należałoby dokończyć, aby mogły funkcjonować w pełnej postaci numerycznej całe jednostki ewidencyjne.</p>	<p>Zaniechanie oraz zmniejszenie środków może przekreślić uzyskane dotychczasowe efekty. Natomiast przeznaczenie większych środków na modernizację eg i b oraz numeryczną mapę zasadniczą, dadzą zdecydowanie większe możliwości w wykorzystaniu ich dla rozwoju m.in. prac związanych z planowaniem przestrzennym, ochroną środowiska i ekologią oraz prowadzeniem KW.</p> <p>Z poważaniem inż. Zbyszek Mroczkowski</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 26
98		sekcja2	2.1 wskaźn iki	88	<p>Kluczowym wskaźnikiem powinno być podpisanie umowy przedwstępnej na zatrudnienie osoby bezrobotnej uczestniczącej w szkoleniu.</p>	<p>Taki wskaźnik zmusi do lepszego diagnozowania potrzeb rynku pracy na pracowników i ich kompetencji zawodowych co doprowadzi na zwiększenie zatrudnienia. W obecnej perspektywie liczba osób przeszkolonych nie przekłada się na zwiększenie miejsc pracy.</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	<p>Wybrane do monitorowania wskaźniki wynikają z ustaleń z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Komisją Europejską i pochodzą ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych. Jednocześnie wykonawca ewaluacji <i>ex ante</i> nie zaleca rozszerzania listy wskaźników na poziomie programu operacyjnego. Przyjęcie do monitorowania dodatkowych wskaźników zostanie rozważone na etapie prac nad Szczegółowym Opisem Priorytetów RPOWP 2014-2020.</p>

99		sekcja2	4.2 opis	114	Tworzenie przewozu kombinowanego nie uzyska oczekiwanych rezultatów.	W opisie transport kombinowany opiera się na Białymstoku oraz trzech ośrodkach rozwoju. W przypadku Hajnówki, tworzenie na siłę takiego transportu w oparciu o Bielsk Podlaski spowoduje degradację Hajnówki w dostępie drogowym z Białymstokiem krótszą drogą. Zwiększy emigrację młodzieży do innych miast. Komunikacja osobowa stanie się mniej opłacalna.	niewzeględzona	Na podstawie wyników oceny <i>ex ante</i> , która sugeruje koncentrację środków w ramach priorytetów inwestycyjnych, zdecydowano o usunięciu PI 7.3 z RPOWP. Jednakże część działań związanych z budową, przebudową i modernizacją centrów logistycznych i terminali przeładunkowych nie należących do sieci TEN-T, będzie możliwa do realizacji przez przedsiębiorstwa w ramach PI 3.3.
100		sekcja2	8.1 opis	155,1 56,15 7,158, 159	Pozyskanie środków na budowę i modernizację systemów bazodanowych oraz aplikacji. Szczególnie na modernizację ewidencji gruntów i budynków oraz informatyzację mapy zasadniczej, która w województwie jest bardzo potrzebna.	Rozwój infrastruktury informatycznej w administracji (aplikacje, systemów bazodanowych m.in. EGIB oraz mapa zasadnicza) będzie służyć poprawie efektywności zarządzania oraz upowszechnianiu komunikacji elektronicznej w instytucjach publicznych oraz zapewni wszystkim szeroki dostęp do rejestrów publicznych. Przedsięwzięcia te również umożliwią udostępnienie zasobów rejestrów publicznych innym podmiotom publicznym oraz klientom administracji na drodze elektronicznej.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 26
101		sekcja1			RPOWP 2014-2020 narusza podstawowe zasady polityki regionalnej Unii Europejskiej. 1. Zasada partnerstwa - zarówno na etapie programowania, jak i w realizacji, uczestniczą wszyscy zainteresowani partnerzy społeczni. Wymaga to współpracy pomiędzy Komisją Europejską a odpowiednimi władzami publicznymi danego państwa na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym (tj. gminami, powiatami i województwami), a także współpracy z partnerami gospodarczymi i społecznymi). 2. Zasada subsydiarności - wszelkie działania powinny być podejmowane na możliwie najniższym szczeblu, który jest zdolny do ich realizacji w obrębie regionu lub państwa członkowskiego. 3. Zasada koncentracji polega na ograniczeniu wsparcia ze środków UE jedynie do tych typów działań, które mają podstawowe znaczenie dla spójności społeczno-gospodarczej Unii. Chodzi o wsparcie regionów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. 4. Zasada koordynacji - przejawem tej zasady są działania zmierzające do przeznaczenia środków z Funduszy Strukturalnych na ograniczoną liczbę, wyselekcjonowania regionów dotkniętych najpoważniejszymi problemami na podstawie odpowiednio dobranych kryteriów.	W RPOWP na lata 2014-2020 powyższe zasady zostały bezwzględnie naruszone. Program skupia się wyłącznie na dofinansowaniu ośrodka wojewódzkiego i jego otoczenia (obszar funkcjonalny). Ani Białystok, ani jego otoczenie nie są obszarami problemowymi w zakresie bezrobocia, wyludnienia, braku dostępności komunikacyjnej, niedorozwoju infrastrukturalnego i technologicznego, braku pieniędzy dla rozwoju przedsiębiorczości. Ponadto na rozwój tego obszaru przeznaczone są środki specjalne POPW. Całkowitym absurdem jest lotnisko regionalne - to wyrzucenie pieniędzy bez jakiegokolwiek uzasadnienia ekonomicznego i merytorycznego - nikt nie będzie korzystał z lotniska oddalonego o 100 i więcej km, kiedy niedaleko Suwałk jest Wilno, a ok. 100 km od Łomży Modlin, Okęcie i Szczytno. Wyraźnie widać, że władze województwa zupełnie nie dostrzegają realnych potrzeb i problemów regionu, a jedynie realizują żałosne ambicje metropolitalne Białegostoku. Wyłączenie tak ważnych dziedzin gospodarki jak turystyka, rozwój żeglugi, rozwój/rozbudowa sieci kolei, brak środków na modernizację dróg lokalnych, na rozwój obszarów wiejskich i subregionów, świadczy o całkowitej niekompetencji osób przygotowujących RPOWP i jedynym celu - skoku na ostatnie duże	niezasadna	Vide pkt. 90

						unijne pieniądze dla Białegostoku. Nie prosiliśmy się do województwa podlaskiego, ale skoro już w nim jesteśmy mamy prawo do takich samych udogodnień jak Białystok i okolice. Jeśli się wam to nie podoba wystąpie o wyłączenie Suwalszczyzny i Ziemi Łomżyńskiej z województwa - pożegnamy się z radością.		
102		sekcja2	6.4 wskaźn iki	139,1 40,14 1	<p>Szanowni Państwo, nasz region jest niezwykle cenny przyrodniczo i dlatego działania w latach 2014-2012 w zakresie ochrony i monitoringu oraz trwałego (tj. zrównoważonego) użytkowania zasobów przyrody są niezwykle potrzebne. Region nasz, bogaty w ważne przyrodniczo, choć konfliktowe gatunki zwierząt, takie jak łosć czy żubr potrzebuje oceny ich oddziaływania na ekosystemy leśne. Pozwoli to łagodzić konflikty na osi np. łosć-gospodarka leśna i poprawić bezpieczeństwo na drogach - zmniejszyć ryzyko kolizji komunikacyjnych. Z jednej strony tzw problemy "od łosia" są poważne a jednocześnie dobrze rozwiązane i przedstawione w mediach dają szansę na fenomenalną promocję regionu, który ma świetne osiągnięcia w utrzymywaniu zasobów przyrody, a może wypracować doskonale wzorce zrównoważonego użytkowania, tak by zachować zasoby przyrody dla przyszłych pokoleń i jednocześnie łagodzić konflikty na osi zwierzęta - społeczność i gospodarka człowieka. Znakomitą myślą jest także poprawa świadomości społecznej, taką rolę w szerzeniu informacji przyrodniczych może z powodzeniem pełnić Instytut Biologii Uniwersytetu w Białymstoku, szczególnie w bliskiej perspektywie funkcjonowania w nowym, niezwykle nowoczesnym Campusie Uniwersyteckim.</p> <p>Podsumowując - działanie 6.4 jest niezwykle ważne i potrzebne a jego realizacja znakomicie przyczyni się do rozwoju regionu.</p> <p>z wyrazami głębokiego szacunku dr hab Mirosław Ratkiewicz prof Uniwersytetu w Białymstoku</p>	Podałęm wyżej.	uwzględniona	
103	Starostwo Powiatowe w Łomży	sekcja2	4.1 opis	111,1 12,11 3	Odstąpienie od budowy lotniska regionalnego.	Na port lotniczy z podstawową infrastrukturą i drogą startową o długości powyżej 2000 metrów potrzeba około 80-100 mln euro. Alokacja na Działanie 4.1, w ramach którego planuje się budowę tego lotniska wynosi 150 mln euro. Zatem ponad połowa tych środków zostanie przeznaczona na regionalne lotnisko, w którego rentowność wątpli sama Unia Europejska. Na domiar tego z tego samego RPO WP 2014 – 2020 (ba nawet z tego samego Działania 4.1) trzeba będzie gruntownie zmodernizować drogę do wsi Topolany, obecnie	uwzględniona	

					bowiem w jej okolicy można dotrzeć wyłącznie starą drogą powiatową, która jest wąska, prowadzi przez szereg wsi i jest w nie najlepszym stanie. A to kolejne środki, które mocno uszczuplają alokację przewidzianą na to Działanie. Od dawna wiadomo, iż zdecydowana większość portów lotniczych na świecie stoi na krawędzi bankructwa. Jak zatem lotnisko w naszym regionie (obsługujące pół miliona pasażerów rocznie) miałoby stać się rentownym? Na loty krajowe stać będzie tylko nielicznych mieszkańców naszego regionu. Natomiast aby ludzie chcieli korzystać z lotów międzynarodowych potrzebne będą konkurencyjne ceny. Jak wiadomo ceny uzależnione są od liczby lotów i pasażerów. Obecnie znaczna część mieszkańców zachodniej części naszego województwa korzysta (i będzie korzystać) z portu lotniczego w Warszawie. Naszym zdaniem powstanie kolejny twór, do którego wszyscy będziemy musieli dokładać ogromne pieniądze a niezbędna infrastruktura po raz kolejny pozostanie bez należytego wsparcia. Rozumiemy ambicje metropolitarne stolicy naszego województwa, ale zaległości w infrastrukturze sięgają dziesiątków lat. Na początek skupmy się na tym co jest dla rozwoju województwa najważniejsze a następnie realizujemy działania, które zaspokoją potrzeby wyższe naszych mieszkańców.		
104	Stowarzyszenie Europartner AKIE	sekcja1	37	<p>Uzasadnienie wyboru celów tematycznych w świetle diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej z uwzględnieniem analizy wyzwań, potrzeb i potencjałów</p> <p>W tym kontekście kluczowe znaczenie ma wspieranie przedsiębiorczości społecznej i podmiotów działających na rzecz jej rozwoju, m.in. poprzez doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-legislacyjne.</p>	Zgodnie z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej należy doprecyzować iż infrastruktura wsparcia ekonomii społecznej oraz przedsiębiorczości społecznej opierać się będzie na trzech modułach usług wsparcia: animacja lokalna na rzecz ekonomii społecznej; wspieranie zakładania podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych; usługi wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych (poprzez – m. in. doradztwo biznesowe. Doradztwo, szkolenia, usługi finansowe, prawne itd. będą stanowiły instrumenty wsparcia w ramach poszczególnych modułów).	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	KPRES nadal ma status projektu, dodatkowo trwają prace nad ustawą w tym zakresie, więc trudno przesądzić w tym momencie o szczegółowym zakresie wsparcia w tym obszarze.
105	Stowarzyszenie Europartner AKIE	sekcja1	54	<p>Cel tematyczny 9 - Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.</p> <p>Wskazane jest ponowne przeanalizowanie doboru priorytetów inwestycyjnych w ramach CT9 – pod kątem PI 9.3 – dotacje inwestycyjne dla przedsiębiorstw społecznych.</p>	Obecne brzmienie RPO w zakresie wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw społecznych nie uwzględnia dotacji inwestycyjnych dla przedsiębiorstw społecznych (zgodnie z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz Wieloletniego Programu Ekonomii Społecznej). Brak kapitału z przeznaczeniem na inwestycje istniejących przedsiębiorstw społecznych stanowi	niewzględniona	PI 3.3 (Działanie 1.3 RPOWP 2014-2020), PI 8.2 (Działanie 1.6) będą obejmowały również przedsiębiorstwa społeczne. Dodatkowo podmioty ekonomii społecznej będą mogły być wspierane poprzez mechanizm RLKS.

						<p>bardzo istotną barierę w ich rozwoju. Ponadto brak zapisów w tym zakresie oznaczają znaczną barierę rozwoju działań wspierających integrację społeczną. Uruchomienie tego typu działania jest możliwe i pożądane w ramach środków unijnych. Ponadto stanowi naturalną kontynuację mechanizmu wsparcia rozpoczętego w obecnym okresie. Jednocześnie dzięki zmianom ustawowym (w tym wprowadzeniu ustawy regulującej przedsiębiorstwa społeczne) wsparcie dotacyjne oznacza możliwość tworzenia miejsc pracy w organizacjach trzeciego sektora (dotacje na zatrudnienie w NGOs).</p> <p>Należy mieć na uwadze, iż wiele organizacji społecznych działających w regionie stanowi naturalnego pracodawcę dla osób aktywizowanych, które są w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.</p>		
106	Stowarzyszenie Europartner AKIE	sekcja1		54	<p>Cel tematyczny 9: Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem</p> <p>9.8 wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych</p> <p>Z uzasadnienia doboru priorytetu inwestycyjnego wynika jedynie kierunek związany z rozwojem adaptacyjnych form zatrudnienia w obszarze ekonomii społecznej. Wskazane jest uwzględnienie funkcji związanych z usługami społecznymi użyteczności publicznej oraz rozwojem lokalnym.</p>	<p>O ile funkcja zatrudnieniowa podmiotów ekonomii społecznej jest jedną z najważniejszych w kontekście wykorzystania środków unijnych na ten cel, nie należy pomijać pozostałych funkcji ekonomii społecznej, albowiem poprzez ich komplementarność możliwe jest uzyskanie efektu synergii i wzmocnienia oddziaływania.</p>	uwzględniona	
107	Stowarzyszenie Europartner AKIE	sekcja1		65	<p>9.8. wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych</p> <p>• Rozwijanie sektora ekonomii społecznej Wsparcie –UE EUR(w mln) - 18</p> <p>Uwaga o charakterze kluczowym: Obecnie alokowaną pierwotnie kwotę w wysokości 18 mln euro, z punktu widzenia działań wynikających z krajowych dokumentów o charakterze strategicznym i programowym należy uznać za minimalną dla realizacji działań w obszarze ekonomii społecznej w regionie. Alokowaną kwotę 8 mln euro uznać należy za niewystarczającą w stosunku do założeń dokumentów strategicznych i programowych działań planowanych w regionie .</p> <p>Zgodnie z przyjętym przez Zarząd Województwa Podlaskiego Wieloletnim Planem Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Podlaskim działania zaplanowane w tym dokumencie zostały zaprogramowane na kwotę 72 mln złotych (18 mln euro).</p>	<p>Zgodnie z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, bazującego m. in. na regionalnych programach rozwoju ekonomii społecznej:</p> <p>dla województwa podlaskiego minimalna alokacja wynosi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ok. 28 mln zł z przeznaczeniem na dotacje (tworzenie nowych miejsc pracy – 910 miejsc pracy) oraz - ok. 28 mln zł z przeznaczeniem na infrastrukturę wsparcia rozwoju ekonomii społecznej (trzy moduły usług wsparcia); -4 subregionalne ośrodki wsparcia ekonomii społecznej (istniejące obecnie: Białystok, Suwałki, Łomża oraz zgodnie z Wieloletnim Programem ES: Bielsk Podlaski). <p>Ok. 16 mln złotych- działania z zakresu zaplanowanego w KPRES, w tym działania strategiczne ROPS, działania konsultacyjne, działania w obszarze klauzul społecznych, usług społecznych, konsultacji społecznych;</p>	częściowo uwzględniona	<p>Podmioty ekonomii społecznej i przedsiębiorstwa społeczne będą mogły być beneficjentem innych priorytetów niż tylko PI 9.8, w tym m.in. 9.4, 8.9, 9.9, 3.3, 8.2 zatem całkowite środki przeznaczone na wsparcie ekonomii społecznej w RPO będą większe niż alokacja na PI 9.8. Dodatkowo należy pamiętać o możliwości finansowania części działań przewidzianych w dokumentach strategicznych, o których mowa w uwadze, z poziomu krajowego.</p>

108	Stowarzyszenie Europartner AKIE	sekcja2	7.1 opis	142	<p>Priorytet inwestycyjny 9.4 aktywna integracja, w szczególności w celu poprawy zatrudnialności beneficjenci</p> <p>Należy rozważyć uwzględnienie wśród beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej/przedsiębiorstw społecznych.</p>	Zgodnie z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz poprzednich uwag dotyczących funkcji usługowych ekonomii społecznej.	niezasadna	Vide pkt. 71
109	Stowarzyszenie Europartner AKIE	sekcja2	7.3 opis	148	<p>Cel szczegółowy: rozwijanie sektora ekonomii społecznej</p> <p>We fragmencie: "Podkreślenia wymaga, że pomimo szerokiej problematyki społecznej, w województwie podlaskim funkcjonuje jedynie 1% tego typu organizacji zarejestrowanych w całej Polsce i jest to liczba zdecydowanie najniższa w kraju..."</p> <p>Nie jest jasne, jakie kryteria zostały dobrane do charakterystyki podmiotu ekonomii społecznej.</p> <p>Konieczne jest określenie definicji przyjętej na potrzeby RPO.</p>	<p>Zgodnie z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej: Za podmioty ekonomii uznaje się przede wszystkim organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego, prowadzące działalność ekonomiczną i/lub integracyjną; z kolei przedsiębiorstwa społeczne to powyższe organizacje prowadzące odpłatną działalność pożytku publicznego i/lub działalność gospodarczą. Szerzej: por. ww. projekt KPRES – definicje, diagnoza.</p> <p>Uściślenie założeń metodologicznych jest niezbędne dla postawienia prawidłowej diagnozy w tym obszarze w RPO, będącej bazą dla programowanych działań.</p>	uwzględniona	
110	WSWiT w Białymstoku	sekcja2	8.2 opis	213,16	<p>Uwaga dotyczy budowy sali sportowej z zapleczem i siłownią.</p> <p>Zgodnie z działaniem 8.2. Uzupelnienie deficytów w zakresie infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej zgłaszamy uwagę, iż uczelnia Wyższa Szkoła Wychowania Fizycznego i Turystyki w Białymstoku otrzymała dotację unijną na budowę obiektów dydaktycznych część I obejmujących główny budynek dydaktyczny z pracowniami. Mimo starań nie otrzymała jednak dotacji na obiekty sportowe (hala sportowa z zapleczem i siłownią).</p>	<p>Potrzeba budowy hali sportowej wynika z faktu, iż uczelnia kształcąca kadry dla kultury fizycznej jest jedyną w regionie posiadającą uprawnienia do kształcenia II stopnia (magisterskie). Nie posiada głównego zaplecza dydaktycznego jakim jest sala sportowa. Potrzeby rynku pracy, podnoszenie jakości przygotowywanej kadry nauczycielskiej jak i rozwój uczelni wymagają posiadania nowoczesnych urządzeń i przystosowania infrastruktury do potrzeb odbiorców - studentów - przyszłych nauczycieli wychowania fizycznego, instruktorów sportu i trenerów. Wysoka jakość kształcenia w dużym zakresie zapewni pozostanie młodych ludzi na rynku pracy w województwie podlaskim, zaś wysokiej klasy sportowcy i olimpijczycy będą także chętniej pozostawać na naszym obszarze i reprezentować region Podlasia.</p>	niewzględniona	Zgodnie z aktualną linią demarkacyjną w ramach PI 10.4 nie przewidziano działań dla szkół wyższych. Zgodnie z ww. linią demarkacyjną na poziomie regionalnym działania skierowane do szkół wyższych możliwe są tylko w odniesieniu do państwowych szkół wyższych pod warunkiem uzyskania każdorazowej pozytywnej opinii MNiSW.
111	Stowarzyszenie Europartner AKIE	sekcja1		37	<p>Informacja: "Według Ogólnopolskiego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Socjalnych w Polsce funkcjonuje 483 spółdzielni socjalnych (stan na dzień 26 lipca 2013 r.). Na terenie województwa podlaskiego zarejestrowanych jest 10 spółdzielni socjalnych.</p>	<p>Sprawdzając liczbę zarejestrowanych spółdzielni socjalnych na stronie ems.ms.gov.pl można zauważyć duże rozbieżności ze stanem na dzień 26 lipca 2013 r.</p> <p>Wpisując tam w nazwie spółdzielni socjalna otrzymujemy informację, że w woj. podlaskim zarejestrowanych jest (na dzień 30.12.2013 r.) 33</p>	uwzględniona	

					Należy uaktualnić dane dotyczące zarejestrowanych spółdzielni.	spółdzielnie socjalne. Natomiast w całym kraju odnajduje 933 pozycje posiadające w nazwie "spółdzielnia socjalna".		
112	Starostwo Powiatowe w Łomży	sekcja2	4.1 opis	111,1 12,11 3	Należy uwzględnić możliwość budowy dróg gminnych i powiatowych niezależnie od sieci TEN-T. Należy uwzględnić możliwość budowy dróg gminnych i powiatowych niezależnie od sieci TEN-T. Program odnosi się do całego regionu jak więc może dotyczyć tylko jego części i to głównie obszarów znajdujących na górze drabiny rozwojowej. Poza tym Działanie 4.1 jest jedynym źródłem potencjalnego dofinansowania inwestycji drogowych dla takich jst jak powiat łomżyński mających dla rozwoju tych społeczności charakter prorozwojowy.	Mimo tego, iż potencjalnym beneficjentem tej Osi są jst a obszar realizacji inwestycji obejmuje całe województwo, to zapis drogi powiatowe i gminne będą mogły uzyskać wsparcie tylko gdy zapewnią konieczne połączenie z siecią dróg ekspresowych, obszarami przeznaczonymi pod działalność przemysłowo-usługową bądź gdy uzupełniają luki w połączeniach transgranicznych z góry wskazuje jakie samorzady będą mogły w rzeczywistości aplikować o te środki. Nie jest to z pewnością obszar całego województwa. Aplikować będą mogły głównie te, które geograficznie znajdują się w sąsiedztwie sieci TEN-T (drogi S61 i S8). Oznacza to, iż większość samorządów nie będzie beneficjentem tej OSI. Poza tym jak powyższy zapis oraz ogólna charakterystyka Osi IV odnoszą się do wskazanego w SRWP do 2020 Obszaru Strategicznej Interwencji 4 – Obszary wiejskie. W jego opisie zawiera się zapis „Gminy wiejskie wymagają również poprawy dostępności komunikacyjnej do ośrodków powiatowych (...)”. Skoro z OSI IV nie będzie można modernizować dróg lokalnych niezależnie od sieci TEN-To jakimi środkami województwo chce te wskazania OSI 4 realizować? Analiza konkurencyjności poszczególnych sektorów gospodarki zawarta w Strategii do 2020 wskazała 6 specjalizacji branżowych wyróżniających się w regionie. Produkcja artykułów mleczarskich znalazła się na 1 miejscu. Zatem powinna być traktowana priorytetowo i kompleksowo. Odbiór mleka dostarczanego do jego przetwórców odbywa się bezpośrednio w gospodarstwie co oznacza, iż samochód ciężarowy musi do niego dotrzeć. Samochody te głównie poruszają się po drogach lokalnych stanowiąc dla nich spore obciążenie. Zły stan dróg lokalnych powoduje, iż przedsiębiorcy tracą czas i pieniądze (rośnie zużycie paliwa, liczba napraw). Skoro kompleksowo należy wspierać przedsiębiorczość to właśnie po stronie samorządów leży poprawa dostępności komunikacyjnej. Badania i rozwój to zadania m.in. dla uczelni. Tylko jakimi środkami mamy to robić? Bo ani samorząd ani rząd nie chce nas wspierać.	uwzględniona	Vide pkt. 47
113	Fundacja Forum Inicjatyw	sekcja1		37	str. 37 JEST:	Wskazana jest aktualizacja danych. http://ozrss.pl/category/katalog/wojewodztwo/podlas	uwzględniona	

	Rozwojowych				<p>Według Ogólnopolskiego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Socjalnych w Polsce funkcjonuje 483 spółdzielni socjalnych (stan na dzień 26 lipca 2013r.). Na terenie województwa podlaskiego zarejestrowanych jest 10 spółdzielni socjalnych. POWINNO BYĆ:</p> <p>Według stanu na dzień 30 grudnia 2013 r. w Polsce jest zarejestrowanych 820 spółdzielni socjalnych (OZSS). Na terenie województwa podlaskiego zarejestrowanych jest 31 spółdzielni socjalnych.</p>	kie/		
114	Fundacja Forum Inicjatyw Rozwojowych	sekcja1		37	<p>s. 37</p> <p>W tym kontekście kluczowe znaczenie ma wspieranie przedsiębiorczości społecznej i podmiotów działających na rzecz jej rozwoju, m.in. poprzez doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-legislacyjne.</p> <p>powinno być:</p> <p>Należy doprecyzować zapis, iż infrastruktura wsparcia ekonomii społecznej oraz przedsiębiorczości społecznej opierać się będzie na trzech modułach usług wsparcia: animacja lokalna na rzecz ekonomii społecznej; wspieranie zakładania podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych; usługi wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych (poprzez – m. in. doradztwo biznesowe. Doradztwo, szkolenia, usługi finansowe, prawne itd. będą stanowiły instrumenty wsparcia w ramach poszczególnych modułów.</p>	Zgodnie z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, Działanie 3.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 104
115	Starostwo Powiatowe w Łomży	sekcja2	2.5 opis	97,98, 99	<p>Należy zwiększyć pulę środków na to Działanie.</p>	Jednym z proponowanych przedsięwzięć są działania popularyzujące programy w kierunku wczesnego wykrywania chorób nowotworowych oraz programy profilaktyki zdrowotnej istotne w kontekście kluczowych problemów zdrowotnych regionu. Kwota 6 mln Euro, naszym zdaniem, jest niewystarczająca na podjęcie skutecznych działań w tym kierunku. W sytuacji, gdzie niestety ale liczba osób zapadających na choroby nowotworowe rośnie i nadal będzie rosła także w krajach wysoko rozwiniętych region powinien postawić przede wszystkim na profilaktykę. Doświadczenia pokazują, iż strach i brak świadomości jest czynnikiem opóźniającym zgłaszanie się osób chorych na leczenie. A skoro więcej osób będzie zapadać na choroby cywilizacyjne przy tendencji starzenia się społeczeństwa zwiększy się liczba osób niezdolnych do pracy. I wszystkie działania zmierzające do zwiększenia aktywności zawodowej	uwzględniona	

						nie przyniesie oczekiwanych rezultatów. Należy zatem postawić na profilaktykę – zgodnie z zasadą lepiej zapobiegać niż leczyć i to nie tylko ze względu na fakt, iż leczenie chorego jest o wiele kosztowniejsze niż regularne wykonywanie badań profilaktycznych ale przede wszystkim ze względów społeczno - gospodarczych. Z pewnością nie są to działania łatwe – już teraz prowadzone akcje nie przynoszą, aż tak oczekiwanych efektów. Nie mniej należy dołożyć wszelkich starań, aby zachęcać ludzi do regularnych badań.		
116	Fundacja Forum Inicjatyw Rozwojowych	sekcja1		54	<p>str. 54 Cel tematyczny 9 - Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.</p> <p>POWINNO BYĆ DODANE: CT9 – w tym uwzględnić PI 9.3 – dotacje inwestycyjne dla przedsiębiorstw społecznych.</p>	<p>Obecne brzmienie RPO w zakresie wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw społecznych nie uwzględnia dotacji inwestycyjnych dla przedsiębiorstw społecznych (nie jest to zgodnie z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz Wieloletniego Programu Ekonomii Społecznej).</p> <p>Brak kapitału z przeznaczeniem na inwestycje tworzonych i istniejących przedsiębiorstw społecznych stanowi istotną barierę w ich rozwoju. Ponadto brak zapisów w tym zakresie oznacza znaczną barierę rozwoju działań wspierających integrację społeczną. U uruchomienie tego typu działania (PI 9.3) jest możliwe i pożądane w ramach środków unijnych oraz wskazane w dokumentach strategicznych (Umowa Partnerstwa), wytycznych do RPO. Ponadto stanowi naturalną kontynuację mechanizmu wsparcia rozpoczętego w obecnym okresie. Jednocześnie dzięki zmianom ustawowym (w tym wprowadzeniu ustawy regulującej przedsiębiorstwa społeczne) wsparcie dotacyjne oznacza możliwość tworzenia miejsc pracy w organizacjach trzeciego sektora (dotacje na zatrudnienie w NGOs).</p> <p>Należy mieć na uwadze, iż wiele organizacji społecznych działających w regionie jest naturalnym pracodawcą dla osób aktywizowanych, które są w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.</p>	niewzględniona	Vide pkt. 105
117	Starostwo Powiatowe w Łomży	sekcja2	7.3 opis	148,149,150	Należy zwiększyć pulę środków na to działanie.	<p>W ramach Osi Priorytetowej VII na Działanie 7.3 zaplanowano tylko 8 mln Euro choć pierwotnie kwota ta była o 10 mln większa (decyzją Komitetu Sterującego Strategią Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 została zmniejszona). Doświadczenia powiatu łomżyńskiego pokazują, iż wspieranie działalności gospodarczej w formie spółdzielni socjalnych przynosi równie dobrą efektywność jak jednorazowe dotacje na otwarcie „tradycyjnej” działalności gospodarczej. Na</p>	niewzględniona	Vide pkt. 107

						<p>powstałe 7 spółdzielni socjalnych w ramach zrealizowanych już projektów powstało 46 nowych miejsc pracy. Wszystkie nadal funkcjonują na lokalnym rynku i radzą sobie nie gorzej niż inne przedsiębiorstwa. Idąc dalej niektóre z nich nie tylko świadczą usługi na miarę XXI wieku ale przede wszystkim zwiększają zatrudnienie. W ramach obecnie realizowanego przez powiat projektu (edycja I) powstały 3 nowe spółdzielnie socjalne dając 15 nowych miejsc pracy a dwie już istniejące dały zatrudnienie kolejnym 7 osobom. Łącznie blisko 70 osób znalazło zatrudnienie i odmieniło swoje życie. Czas zmienić społeczne myślenie na temat przedsiębiorstw społecznych w kategorii „te gorsze, mniej efektywne, niepotrzebne”. Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym nie szukają tylko wsparcia psychologa, doradcy zawodowego czy szkoleń podnoszących ich kwalifikacje. Potrzebują przede wszystkim miejsc pracy, które możemy im pomóc stworzyć. Statystyki dotyczące ubóstwa i wykluczenia społecznego, jak wiadomo, są zatrważające. Nie żyje nam się lepiej lecz niestety biedniej. Zatem potrzeby w tym obszarze są ogromne. Duże potrzeby wymagają większych nakładów finansowych. Wielokrotnie na spotkaniu konsultacyjnym w Łomży podkreślano, iż priorytetem jest rozwój gospodarczy i nowe miejsca pracy – nie zapominajmy przy tej okazji o przedsiębiorczości społecznej.</p>		
118	Fundacja Forum Inicjatyw Rozwojowych	sekcja1		54	<p>str. 54 Cel tematyczny 9: Wsparcie włączenia społecznego i walka z ubóstwem 9.8 wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych</p> <p>Powinno być: Z uzasadnienia doboru priorytetu inwestycyjnego wynika jedynie kierunek związany z rozwojem adaptacyjnych form zatrudnienia w obszarze ekonomii społecznej. Wskazane jest uwzględnienie funkcji związanych z usługami społecznymi użyteczności publicznej oraz rozwojem lokalnym.</p>	<p>Funkcja zatrudnieniowa podmiotów ekonomii społecznej jest jedną z najważniejszych w kontekście wykorzystania środków unijnych na ten cel. Nie należy jednak pomijać pozostałych funkcji ekonomii społecznej, ponieważ ich komplementarność daje efekt synergii i wzmocnienia oddziaływania.</p>	uwzględniona	
119	Fundacja Forum Inicjatyw Rozwojowych	sekcja1		65	<p>str. 65 9.8. wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych • Rozwijanie sektora ekonomii społecznej</p>	<p>Zgodnie z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, bazującego m. in. na regionalnych programach rozwoju ekonomii społecznej: dla województwa podlaskiego minimalna alokacja</p>	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 107

				<p>Wsparcie –UE EUR (w mln) - 8</p> <p>powinno być:</p> <p>str. 65 9.8. wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie sektora ekonomii społecznej <p>Wsparcie –UE EUR (w mln) - 18</p> <p>Uwaga o charakterze kluczowym: Alokowaną pierwotnie kwotę w wysokości 18 mln euro, z punktu widzenia działań wynikających z krajowych dokumentów o charakterze strategicznym i programowym należy uznać za minimalną dla realizacji działań w obszarze ekonomii społecznej w regionie.</p> <p>Alokowaną kwotę 8 mln euro uznać należy za niewystarczającą w stosunku do założeń dokumentów strategicznych i programowych działań planowanych w regionie .</p> <p>Zgodnie z przyjętym przez Zarząd Województwa Podlaskiego Wieloletnim Planem Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Podlaskim działania zaplanowane w tym dokumencie zostały zaprogramowane na kwotę 72 ,mln złotych (18mln euro).</p>	<p>wynosi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ok. 28 mln zł z przeznaczeniem na dotacje (tworzenie nowych miejsc pracy – 910 miejsc pracy) oraz - ok. 28 mln zł z przeznaczeniem na infrastrukturę wsparcia rozwoju ekonomii społecznej (trzy moduły usług wsparcia); -4 subregionalne ośrodki wsparcia ekonomii społecznej (istniejące obecnie: Białystok, Suwałki, Łomża oraz zgodnie z Wieloletnim Programem ES: Bielsk Podlaski). <p>Ok. 16 mln złotych- działania z zakresu zaplanowanego w KPRES, w tym działania strategiczne ROPS, działania konsultacyjne, działania w obszarze klauzul społecznych, usług społecznych, konsultacji społecznych;</p>		
120	Fundacja Forum Inicjatyw Rozwojowych	sekcja2	2,142	<p>s. 142 Działanie 7.1 Rozwój działań aktywnej integracji Priorytet inwestycyjny 9.4 aktywna integracja, w szczególności w celu poprawy zatrudnialności</p> <p>beneficjenci</p> <p>Powinno być:</p> <p>Należy rozważyć uwzględnienie wśród beneficjentów podmiotów ekonomii społecznej/przedsiębiorstw społecznych.</p>	<p>Zgodnie z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz poprzednich uwag dotyczących funkcji usługowych ekonomii społecznej.</p>	niezasadna	Vide pkt. 71
121	Fundacja Forum Inicjatyw Rozwojowych	sekcja2	148	<p>str. 148 Jednak podkreślenia wymaga, że pomimo szerokiej problematyki społecznej, w</p>	<p>Zgodnie z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej: Za podmioty ekonomii uznaje się przede wszystkim</p>	uwzględniona	

				<p>województwie podlaskim funkcjonuje jedynie 1% tego typu organizacji zanotowanych w całej Polsce i jest to liczba zdecydowanie najniższa w kraju. i nast.</p> <p>powinno być: Nie jest jasne, jakie kryteria zostały dobrane do charakterystyki podmiotu ekonomii społecznej.</p> <p>Konieczne jest określenie definicji przyjętej na potrzeby RPO.</p>	<p>organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego, prowadzące działalność ekonomiczną i/lub integracyjną; z kolei przedsiębiorstwa społeczne to powyższe organizacje prowadzące odpłatną działalność pożytku publicznego i/lub działalność gospodarczą. Szerzej: por. ww. projekt KPRES – definicje, diagnoza.</p> <p>Uściślenie założeń metodologicznych jest niezbędne dla postawienia prawidłowej diagnozy w tym obszarze w RPO, będącej bazą dla programowanych działań.</p>		
122	Spółdzielnia Socjalna Integracja	sekcja1	37	<p>str. 37 Według Ogólnopolskiego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Socjalnych w Polsce funkcjonuje 483 spółdzielni socjalnych (stan na dzień 26 lipca 2013r.). Na terenie województwa podlaskiego zarejestrowanych jest 10 spółdzielni socjalnych.</p> <p>poprawić: Według stanu na dzień 30 grudnia 2013 r. w Polsce jest zarejestrowanych 820 spółdzielni socjalnych. Na terenie województwa podlaskiego zarejestrowanych jest 31 spółdzielni socjalnych.</p>	aktualizacja danych	uwzględniona	
123	Spółdzielnia Socjalna Integracja	sekcja1	54	<p>str. 54 Cel tematyczny 9 - Wsparcie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.</p> <p>trzeba uwzględnić w celu 9 priorytet 9.3: dotacje inwestycyjne dla przedsiębiorstw społecznych.</p>	<p>Brak zaplanowanego w RPO wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw społecznych. Należy uwzględnić dotacje inwestycyjne dla przedsiębiorstw społecznych (zgodnie z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz Podlaskim Programem Ekonomii Społecznej).</p> <p>Jest to działanie możliwe do wsparcia w ramach budżetu 2020 UE.</p> <p>Wsparcie dotacyjne oznacza tworzenie miejsc pracy w organizacjach pozarządowych (dotacje na zatrudnienie w NGOs).</p> <p>Jest to nowe podejście i porządane przez sektor i osoby wykluczone z rynku pracy.</p>	niewzględniona	Vide pkt. 105
124	Spółdzielnia Socjalna Integracja	sekcja1	65	<p>str. 65 9.8. wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych • Rozwijanie sektora ekonomii społecznej Wsparcie –UE EUR (w mln) - 8</p>	<p>Zgodnie z przyjętym przez Zarząd Województwa Podlaskiego Wieloletnim Planem Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Podlaskim działania zaplanowane w tym dokumencie zostały zaprogramowane na kwotę 72 ,mln złotych (18mln euro).</p> <p>ponadto</p>	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 107

					<p>powinno być tak jak w wersji sprzed zmiany; str. 65 9.8. wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie sektora ekonomii społecznej <p>Wsparcie –UE EUR (w mln) - 18</p>	<p>Projekt Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, oraz Regionalny programach rozwoju ekonomii społecznej dla województwa podlaskiego wskazuje na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ok. 28 mln zł z przeznaczeniem na dotacje (tworzenie nowych miejsc pracy – 910 miejsc pracy) oraz - ok. 28 mln zł z przeznaczeniem na infrastrukturę wsparcia rozwoju ekonomii społecznej (trzy moduły usług wsparcia); <p>w ramach 4 subregionalnych ośrodki wsparcia ekonomii społecznej (istniejące obecnie: Białystok, Suwałki, Łomża oraz zgodnie z Wieloletnim Programem ES: Bielsk Podlaski).</p>		
125	InterTIM Sp z o.o.	sekcja2			Przeznaczenie środków na geodezję	<p>Stan ewidencji gruntów i budynków na wielu obszarach województwa podlaskiego wymaga modernizacji. Dane często cechują się niedostateczną jakością i wiarygodnością. Zmodernizowana, a więc aktualna ewidencja gruntów i budynków podniosłaby atrakcyjność inwestycyjną terenów na jakich została wykonana. Dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków stanowią podstawę naliczania podatku, a razem z mapą zasadniczą są jednym z pierwszych dokumentów z jakimi spotyka się inwestor chcący zainwestować środki na danym obszarze, dlatego tak ważne jest aby była ona aktualna. Znaczna część materiałów znajdujących się w ośrodkach dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej ma tylko formę nieelektroniczną, często w złym stanie, utrudniającym jej czytelność, wykorzystywanie oraz udostępnianie. Należy dążyć do z informatyzowania jak największej liczby danych, żeby zwiększyć dostępność tych danych dla społeczeństwa. Jednak, żeby możliwa była informatyzacja, należy poprawić również jakość materiałów źródłowych. Przeznaczenie środków na geodezję wpłynie również pozytywnie na możliwość realizacji wielu działań w ramach Programów Operacyjnych dla Podlasia na lata 2014-2020. Aktualne i z informatyzowane dane w znacznym stopniu przyspieszą i ułatwią procesy inwestycyjne, co wpłynie korzystnie na atrakcyjność inwestycyjną obszarów województwa.</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 26
126	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	3.1 opis	101	<p>Na stronie 101 w opisie celów....Cele szczegółowe zapis „wysokiej jakości edukacji” zastąpić „efektywnej edukacji”, Kształcenia podstawowego i ponadpodstawowego zastąpić „kształcenia gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego”.</p>	<p>Efektywność kształcenia a nie jej jakość uwzględniła specyfikę szkoły, jej kontekst środowiskowy i społeczny, zasoby kadrowe i materialne. Efektywność edukacyjna jest zależna od możliwości uczniów, ich pochodzenia, deficytów.</p>	częściowo uwzględniona	<p>Cele szczegółowe w ramach poszczególnych działań ulegną przeformułowaniu zgodnie z uwagami/zaleceniami Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju przesłanymi do</p>

					<p>Miarą skuteczności procesu kształcenia realizowanego przez szkołę jest wzrostu poziomu umiejętności uczniów (efekt) dokonanego w trakcie nauki w danej placówce. Istota nauczania jest m.in. postęp jaki uczeń osiąga w szkole nie tylko wynik. Wyniki egzaminów nie powinny stanowić jedynej podstawy oceny pracy szkół, ponieważ różne czynniki, poza dydaktycznymi, mają wpływ na średnią szkoły.</p> <p>Ustawa o systemie oświaty dzieli szkoły na następujące typy szkół i są to szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne.</p>		<p>Projektu RPO. Ponadto w odniesieniu do propozycji zmiany zapisu z "wysokiej jakości edukacji" na "efektywnej edukacji" - konieczność zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości edukacji na każdym jej poziomie wynika bezpośrednio z założeń priorytetu inwestycyjnego 10.1. Wymienione typy szkół zostaną uogólnione jako szkoły kształcenia ogólnego.</p>	
127	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	3.1 opis	103	<p>S. 103 w nawiasie w pkt. 4 dopisać po nauki „która została objęta wsparciem”. W drugim zdaniu dopisać po wyrażeniu obszarach wiejskich dopisać „oraz które obejmują wychowaniem przedszkolnym dzieci z terenów wiejskich, które nie dysponują miejscami w przedszkolach”. Na końcu drugiego akapitu dopisać w nawiasie „korekcyjno kompensacyjnych, rozwijających uzdolnienia”.</p>	<p>Z uwagi na swoje położenie subregionalne Miasto Suwałki obejmuje wychowaniem przedszkolnym dzieci z terenów wiejskich, na terenie których nie funkcjonują przedszkola. Rodzice dzieci z terenów wiejskich korzystają z przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki, gdyż pracują na terenie Suwałk. Miasto Suwałki powinno otrzymać dodatkowe punkty za objęcie wychowaniem przedszkolnym dzieci z terenów wiejskich. Prowadzenie przedszkoli to zadanie własne gminy. Gminny spoza miasta Suwałk nie dysponują przedszkolami lub dysponują niewielką liczbą miejsc w przedszkolach i dzieci z tych terenów trafiają do przedszkoli prowadzonych i finansowanych przez Miasto Suwałki. Miasto Suwałki powinno otrzymać preferencyjne warunki udziału w konkursie za objęcie dzieci wychowaniem przedszkolnym z terenów wiejskich, które nie dysponują miejscami w przedszkolach.</p> <p>Rozporządzenie z 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach zakłada wsparcie dzieci w przedszkolach poprzez realizację zajęć m.in. korekcyjno-kompensacyjnych oraz rozwijających uzdolnienia. Zapis ten jest bardzo istotny przy udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.</p>	częściowo uwzględniona	<p>Kwestia kryteriów wyboru projektów jest kwestią wdrożeniową podlegającą ustaleniu na dalszym etapie prac. Należy przy tym zauważyć, iż preferencja określona w programie powinna rozwiązać problem o którym mowa w uzasadnieniu. Wskaźnik "Młodzież niekontynuująca nauki" jest wskaźnikiem ze Strategii Europa 2020 i nie podlega modyfikacji, intencją pomiaru wskaźnika jest zmniejszenie procentu młodzieży niekontynuującej nauki (za wcześniej ją przerywającej). Wskazany w nawiasie katalog zajęć jest jedynie katalogiem przykładowym i nie zamykającym możliwości realizacji innych form zajęć. Nawias zostanie usunięty.</p>
128	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	3.1 opis	104	<p>S. 104 zdanie 1. Zastąpić wyrażenie indywidualnych planów nauczania na „indywidualnych programów nauczania”.</p>	<p>Zgodnie z art. 66 ustawy o systemie oświaty uczniowi dyrektor szkoły może zezwolić uczniowi na indywidualny program lub tok nauki. Zgodnie z art. 22a nauczyciel przedstawia dyrektorowi szkoły program wychowania przedszkolnego lub program nauczania. Dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, dopuszcza do użytku w danej szkole zaproponowany przez nauczyciela program wychowania przedszkolnego lub program</p>	niewuwzględniona	<p>Indywidualny Program Nauczania oraz Indywidualny Tok Nauczania, realizują w innym systemie niż standardowy przede wszystkim podstawę programową kształcenia na określonym poziomie. Brak możliwości finansowania tego zakresu ze środków EFS.</p>

						nauczania.		
129	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	3.1 wskaźn iki	105	S. 105, w tabeli pkt 2 doprecyzować zapis liczba miejsc np. dodatkowo utworzonych, czy liczba dzieci którym finansowo wychowanie przedszkolne,	Działania planowane w ramach RPO powinny wpłynąć na zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach na terenie województwa podlaskiego. Program zakłada wsparcie przedszkoli już istniejących i szkół podstawowych. Zmiana zapisu spowoduje precyzyjne określenie wskaźnika produktu i rezultatu tj. liczba miejsc wychowania przedszkolnego dodatkowo utworzonych i dofinansowanych w programie".	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Wskaźniki zostaną doprecyzowane po ustaleniu wspólnego nazewnictwa i definicji w ramach Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych (lista uzgodniona z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Komisją Europejską).
130	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	3.1 wskaźn iki	105	W tabeli pkt 5 zapis "z uczniem młodszym" zastąpić zapisem „uczniem na I etapie edukacyjnym”,	Brak jest w systemie oświaty konkretnego opisu dotyczącego ucznia młodszego. W domyśle uczeń młodsz to uczeń, który jest na I etapie edukacyjnym, czyli klasy I-III szkoły podstawowej. W myśl reformy systemu oświaty uczeń młodsz to też 6-latek w klasie I szkoły podstawowej. Zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego I etap edukacyjny inaczej nazywany jest edukacją wczesnoszkolną.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 129
131	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	3.1 wskaźn iki	105	W tabeli pkt 10, po zapisie liczba uczniów dodać „zdolnych” i „zapis „indywidualne podejście do ucznia” zamienić na zapis „indywidualny tok nauki”,	Indywidualizacja jest organizowaniem nauczania w sposób uwzględniający fakt występowania różnic w zakresie zdolności, umiejętności, zainteresowań uczniów. Nauczanie musi być tak zorganizowane, żeby zapewnić każdemu uczniowi ciągły przyrost kompetencji. Nauczyciel przygotowujący się do lekcji powinien więc uwzględniać indywidualne możliwości swoich uczniów, bądź poprzez pracę indywidualną na lekcji z uczniem zdolnym lub mało zdolnym, bądź też przez stosowanie na lekcji zróżnicowanych metod dostosowanych do indywidualnego poziomu ucznia. Zgodnie z art. 1 ustawy o systemie oświaty system oświaty zapewnia dostosowanie (indywidualizację) treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej. Zgodnie z art. 66 ustawy o systemie oświaty uczniowi dyrektor szkoły może zezwolić uczniowi na indywidualny program lub tok nauki. Zgodnie z art. 22a ustawy o systemie oświaty nauczyciel przedstawia dyrektorowi szkoły program wychowania przedszkolnego lub program nauczania. Dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, dopuszcza do użytku w danej szkole zaproponowany przez nauczyciela program wychowania przedszkolnego lub program	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 129

						nauczania.		
132	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	3.1 wskaźn iki	105	Dodać wskaźnik dotyczący wsparcia rodziców (strona 105). „Liczba rodziców uczestniczących w pedagogizacji”,	Rodzice są ważnym elementem systemu oświaty. Zdaniem szkoły jest wspieranie rodziców i wychowawców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą. Zgodnie z art. 1 ustawy o systemie oświaty system oświaty zapewnia wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny. Rozporządzenie z 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach zakłada wsparcie rodziców i pomoc w rodzicom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98
133	Komenda Wojewódzka PSP	sekcja2	5.3 opis	73,12 6	w części "Potencjalni beneficjenci" powinno zamiast "jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (nie wymienione powyżej)" być "jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione powyżej)"	wykreślenie zapisu "posiadające osobowość prawną" rozszerzy spektrum beneficjentów działania	niewzględniona	Vide pkt. 17
134	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	3.2 wskaźn iki	110	S. 110, w tabeli lp nr 1 zapis „materiały” zastąpić pomoce dydaktyczne. W akapicie pierwszym zdanie piąte zamienić na „Zapewnienie równego dostępu do efektywnej edukacji przedszkolnej, kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego....”.	Zmieniona ustawa o systemie oświaty (13.06.2013 r.) nakłada na samorządy dostosowanie do 1.09.2016 r. warunków w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych do warunków w przedszkolach. Zasadnym jest zaakcentowanie w szczególności modernizacji obiektów infrastruktury przedszkolnej. W ramach środków z Unii Europejskiej w latach 2007-2013 zostały zmodernizowane czy wyremontowane obiekty szkół ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie zawodowe. Istnieje pilna potrzeba modernizacji i remontu zarówno szkół podstawowych (oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych) i przedszkoli.	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 129 W odniesieniu do propozycji zmiany zapisu z "wysokiej jakości edukacji" na "efektywnej edukacji" - konieczność zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości edukacji na każdym jej poziomie wynika bezpośrednio z założeń priorytetu inwestycyjnego 10.1, cele szczegółowe przewidziane w programie mają być spójne z PI. Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną są możliwe w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10.4 finansowanego z EFRR, wyłącznie w uzasadnionych przypadkach, dla wyrównywania dostępu do ww. usług (w tym uwzględniając komplementarność wsparcia z EFS). Wymienione typy szkół zostaną uogólnione jako szkoły kształcenia ogólnego.
135	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	8.2 wskaźn iki	163	S. 163, w tabeli 5, lp. 1. wpisać wskaźnik produktu: „Liczba wybudowanych, zmodernizowanych, wyremontowanych obiektów infrastruktury edukacyjnej, w szczególności przedszkolnej”.	Lp. 2 wpisać wskaźnik produktu „Liczba użytkowników infrastruktury edukacyjnej, w szczególności przedszkolnej”. Bezwzględnie wykreślić opieki nad dziećmi, gdyż zgodnie z ustawą o opiece nad dziećmi do lat trzech, są to żłobki, a żłobków to nie dotyczy.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98

136	Urząd Miejski Suwałki	sekcja4		179,18	Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 (SRWP) definiuje tzw. obszary strategicznej interwencji (OSI). Są to obszary gdzie dostrzegana jest potrzeba realizacji celów strategicznych, by wzmocnić potencjały regionu lub zlikwidować jego słabości. Wyróżniono 6 typów OSI. Prosimy o uregulowanie treści zapisów dot. OSI w projekcie RPO oraz zwiększenie alokacji na OSI do 68 mln EUR. KOREKTA UWAGI Z DNIA 24.12.2013R.	Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Marszałkowskiego, alokacja jaka została przeznaczona na OSI to 40 mln EUR (przy 68 mln EUR na ZIT dla Białegostoku). Tymczasem w projekcie RPO na lata 2014-2020 brak jest informacji nt. zasad realizowania wsparcia na rzecz OSI w przyszłej perspektywie. Prosimy o uregulowanie treści zapisów dot. OSI w projekcie RPO. Naszym zdaniem alokacja jest zbyt niska. Sugerujemy zwiększenie alokacji na pozostałe OSI do poziomu co najmniej 68 mln EUR.	niezasadna	Projekt RPOWP 2014-2020 nie wskazuje alokacji na poszczególne obszary strategicznej interwencji. Podana kwota była wskazywana w projekcie UP, jednakże w wersji UP przyjętej przez rząd, taka kategoria została usunięta.
137	Komenda Wojewódzka PSP	sekcja2		157	Trzeci akapit od dołu: "W zakresie rozwoju usług elektronicznych w administracji (...) rodzajami przedsięwzięć mogą być: rozwój infrastruktury informatycznej w administracji samorządowej, (...)" powinno się wykreślić słowo "samorządowej".	Wykreślenie pojęcia "samorządowej" rozszerzy zakres wdrażania działania na nie tylko administrację samorządową co zresztą zgodne jest z ujętymi w działaniu beneficjentami (administracja rządowa, jst).	uwzględniona	
138	Komenda Wojewódzka PSP	sekcja2	8.2 opis	162	w części "Potencjalni beneficjenci" powinno zamiast "inne państwowe lub samorządowe jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, których ustawowym lub statutowym (...) być "inne państwowe lub samorządowe jednostki sektora finansów publicznych, których ustawowym lub statutowym (...)"	Wykreślenie sformułowania "posiadające osobowość prawną" z grupy beneficjentów rozszerzy spektrum beneficjentów tego działania	uwzględniona	
139	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	5.3 opis	125,13	W ramach Osi V „Gospodarka niskoemisyjna”, Działanie 5.3, przewidziano wsparcie na działania dot. wdrażania programów oszczędnego gospodarowania energią, w tym działań termomodernizacyjnych z alokacją w wysokości 75 mln EUR. Z informacji uzyskanych z Urzędu Marszałkowskiego, wsparcie w ramach tego działania będzie realizowane w formie instrumentów zwrotnych. Wnioskujemy o rezygnację z dofinansowania działań termomodernizacyjnych w formie instrumentów zwrotnych na rzecz dotacji oraz o zwiększenie kwoty alokacji na to działanie.	Biorąc pod uwagę doświadczenia z wydatkowania środków w formie kredytów preferencyjnych udzielanych przez Bank Ochrony Środowiska oraz konieczność sprostania dodatkowym wymogom biurokratycznym i sprawozdawczym związanych ze środkami UE, naszym zdaniem będą duże problemy z wydatkowaniem środków na termomodernizację w formie instrumentów zwrotnych. Negatywnym przykładem w tym zakresie są środki na termomodernizację dostępne w ramach konkursów realizowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, gdzie kwoty dotacji możliwych do uzyskania wynoszą ok. 30% kosztów przedsięwzięcia a reszta może być wypłacana w formie pożyczki. W efekcie uruchamiane są kolejne konkursy ponieważ są ogromne trudności z wydatkowaniem środków. Biorąc pod uwagę skalę problemu na terenie województwa oraz niekorzystne zapisy linii demarkacyjnej, zgodnie z którą projekty dot. budynków użyteczności publicznej realizowane przez jst mogą być realizowane wyłącznie z	do rozstrzygnięcia po ocenie <i>ex ante</i> dot. instrumentów finansowych	Vide pkt. 25

						poziomu regionalnego, środki zarezerwowane na ten cel w RPO mogą okazać się niewystarczające. W związku z powyższym wnioskujemy o podniesienie kwoty alokacji na ten cel.		
140	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	8.5 opis	168,1 69,17 0,171	Projekt RPO w ramach Osi VIII Działanie 8.5 „Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej”, Priorytet inwestycyjny 9.2. „Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich”, przewiduje realizację projektów dot. kompleksowej rewitalizacji, obejmującej komponenty inwestycyjne jak i nieinwestycyjne. Alokacja dla tego działania w projekcie RPO została ustalona na poziomie 15 mln EUR. W związku z powyższym wnioskujemy o podniesienie alokacji na ten priorytet inwestycyjny.	Jest to zbyt mało biorąc pod uwagę skalę działań niezbędnych do wykonania na obszarach zdegradowanych wymagających rewitalizacji w miastach naszego województwa tym bardziej, że w obecnym RPO nie było środków na projekty rewitalizacyjne. Na poziomie krajowym, w ramach PO LiS przewidziano jedynie działania na rewitalizację/rekultywację terenów przemysłowych. Biorąc pod uwagę fakt, iż środki z PO LiS nie będą prawdopodobnie dostępne dla miast wielkości Suwałk, RPO pozostanie jedynym źródłem dofinansowania działań rewitalizacyjnych w przyszłej perspektywie. KOREKTA UWAGI Z DNIA 24.12.13	uwzględniona	
141	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	1.6 opis	76	Wskazany w Programie Terytorialny obszar realizacji dotyczy tylko tych gmin, których rozwój uwarunkowany jest siecią Natura 2000. należy w Działaniu 1.6 PI 8.2 rozszerzyć Terytorialny obszar realizacji o obszary funkcjonalne, czyli subregionalne ośrodki wzrostu	Nawiązując do zapisu na str.8 programu, tj.: „(...)z uwagi na różnorodność regionu należy poszukiwać indywidualnych ścieżek rozwojowych dedykowanych dla każdego obszaru strategicznej interwencji (OSI), (...)”. W Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 wyróżniono sześć typów Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI). Są to: (...)subregionalne ośrodki wzrostu, (...) oraz gminy, których rozwój uwarunkowany jest siecią Natura 2000. Każdy z nich pełni inne funkcje w rozwoju lokalnym i regionalnym. Efektywność polityki rozwoju jest uwarunkowana analizą barier i potencjałów oraz właściwego dostosowania interwencji do specyfiki poszczególnych obszarów.”	nieuwzględniona	Proponowana zmiana nie wynika z logiki interwencji - zdiagnozowane problemy dotyczą gmin, których rozwój jest uwarunkowany siecią Natura 2000.
142	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	8.5 opis	168,1 69,17 0,171	Wnioskujemy aby działania dot. rewitalizacji obszarów miejskich obejmowały wszystkie rodzaje ew. obszarów problemowych tj. obszary pokolejowe, powojenne, pokolejowe, pożwirowe.	W miastach regionu występuje wiele typów obszarów koniecznych do podjęcia działań rewitalizacyjnych. Uzasadnione jest umożliwienie uzyskania wsparcia dla wszystkich takich obszarów.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Rozstrzygnięcie uwagi jest uzależnione od zapisów wytycznych dotyczących rewitalizacji, które wyda Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.
143	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	4.1 opis	112	Projekt RPO w ramach Osi IV „Poprawa dostępności transportowej”, Priorytet inwestycyjny 7.2 przewiduje wsparcie dla budowy połączeń drogowych. Alokacja jaka przewidziano na to zadanie wynosi 150 mln EUR. Jednocześnie zgodnie z informacjami uzyskanymi od Urzędu Marszałkowskiego co najmniej 50 mln EUR z tej kwoty będzie przeznaczona na budowę lotniska regionalnego w Białymstoku. Naszym zdaniem podejmowanie decyzji o budowie lotniska regionalnego powinno być wnikliwie przeanalizowane przez władze województwa z uwagi na znaczne zagrożenie braku	Należy wziąć pod uwagę, iż zgodnie ze Strategią Rozwoju Transportu do roku 2020 działaniem zapewniającym zwiększanie dostępności do istniejącej sieci portów lotniczych jest rozbudowa drogowych i kolejowych połączeń umożliwiających zwiększenie dostępności do istniejących portów lotniczych. W przypadku braku zapewnienia w racjonalnym czasie dostępu do funkcjonującej sieci lotnisk w pierwszej kolejności zaleca się adaptowanie do odpowiednich standardów istniejących małych lotnisk cywilnych. W związku z	uwzględniona	

					<p>wystarczającego popytu na połączenia lotnicze.</p> <p>Wnioskujemy o rezygnację z budowy lotniska i przekazanie tej kwoty na drogi.</p>	<p>powyższym oraz faktem, iż w niedalekiej perspektywie czasowej Białystok otrzyma wygodne połączenie zarówno drogowe (droga ekspresowa S-8) jak i kolejowe (odcinek E-75, tzw. Rail Baltica) z Warszawą celowość wydatkowania tak znacznych środków na port regionalny stoi pod znakiem zapytania.</p> <p>Jednocześnie zgodnie z Dokumentem Implementacyjnym do Strategii Rozwoju Transportu do roku 2020 (rozdział 2.3.6 Transport Lotniczy) „w odniesieniu do wielkości ruchu lotniczego nie obserwuje się żadnego deficytu przepustowości lotnisk cywilnych”.</p> <p>KOREKTA UWAGI Z DNIA 24.12.13R.</p>		
144	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	4.1 opis	111,1 12,11 3,114	<p>Biorąc pod uwagę skalę wsparcia kierowanego do Miasta Białystok W przyszłej perspektywie w ramach programów krajowych tj. PO RPW, PO IŚ wnioskujemy o usunięcie Miasta Białystok z katalogu potencjalnych beneficjentów Osi IV, Działanie 4.1.</p>	<p>Alokacja środków na drogi, przy założeniu realizacji portu lotniczego, jest zbyt mała w stosunku do zidentyfikowanych potrzeb.</p>	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 78
145	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	4.1 wskaźn iki	112	<p>Oś IV działanie 4.1. wskaźnikiem do PI jest wskaźnik międzygałęziowej dostępności transportowej (WMDT) której będzie dotyczył wszystkich projektów drogowych zgłaszanych do tego P.I. w nowej perspektywie przez m.in. miasta subregionalne.</p> <p>Wnioskujemy o zmianę/modyfikację wskaźnika.</p>	<p>Konstrukcja wskaźnika jest oparta na relacjach pomiędzy zbiorem 286 powiatów (lub grup powiatów – obszary metropolitarne, powiaty grodzkie scalone z ziemskimi). Biorąc pod uwagę fakt, iż projekty drogowe będą musiały spełnić wskaźnik rezultatu dot. dostępności do ośrodków powiatowych może on w praktyce wyeliminować znaczną część projektów drogowych, które wpisują się w założenia RPO WP dotyczące połączenia węzłów drugo- i trzeciorzędnych z siecią TEN-T, terenami gospodarczymi, czy przejściami granicznymi, jednakże nie poprawiają połączeń z innymi ośrodkami powiatowymi. Taki zapis w praktyce eliminuje np. projekt dotyczący budowy tzw. Trasy Wschodniej w Suwałkach, ważnej arterii komunikacyjnej naszego miasta, która poprawia skomunikowanie miasta z siecią TEN-T oraz terenami inwestycyjnymi, z uwagi na fakt iż nie prowadzi do innych ośrodków powiatowych. W związku z powyższym oraz faktem, iż izolacja transportowa jest jednym z podstawowych problemów województwa podlaskiego decydującym m.in. o niższej atrakcyjności inwestycyjnej regionu wnioskujemy o usunięcie wskaźnika WMDT lub jego uzupełnienie innymi wskaźnikami rezultatu tak aby realizował cele RPO WP 2014-2020 i nie wykluczał wielu projektów transportowych miast regionu.</p>	do wyjaśnienia po zakończeniu ewaluacji <i>ex ante</i>	Vide pkt. 86

146	Urząd Miejski Suwałki	sekcja4		179,1 80,18 1,182, 183,1 84,18 5	Zgodnie z podziałem alokacji pomiędzy programami krajowymi i regionalnymi w przyszłej perspektywnie główny udział dofinansowania został zarezerwowany na poziom krajowy. Główne potrzeby rozwojowe miast powinny być finansowane ze środków znajdujących się na szczeblu krajowym. W związku z powyższym wnioskujemy o ustalenie w kryteriach konkursów lub w uszczegółowieniu programu systemu preferencji dla tych beneficjentów, którzy podejmują próbę uzyskania środków na szczeblu krajowym.	W sytuacji gdy środki z RPO stają się wyłącznie dodatkiem do potrzeb inwestycyjnych miast regionu oraz biorąc pod uwagę np. zapisy linii demarkacyjnej w praktyce wykluczających część beneficjentów z aplikowania o środki krajowe, system preferencji dla tych beneficjentów, którzy podjęli wysiłek aplikowania o środki krajowe wydaje się być uzasadniony. KOREKTA UWAGI Z DNIA 24.12.13R.	nieuwzględniona	Vide pkt. 88
147	Spółdzielczy Związek Rewizyjny	sekcja2	1.5 opis	72,73, 74	W osi I, działanie 1.5, priorytet inwestycyjny 2.2 Proponujemy dopisać jako potencjalnych beneficjentów Spółdzielnie Mieszkaniowe.	Środki w ramach tego priorytetu mogłyby posłużyć np. na: finansowanie budowy stron internetowych i wdrażanie systemów informatycznych do e-usługi mieszkańców (obowiązek taki powstanie wraz z uchwaleniem nowego Prawa Spółdzielczego prawdopodobnie w 2014 roku); wdrożenie nowoczesnych rozwiązań informatycznych w organizacji i zarządzaniu (Spółdzielnie Mieszkaniowe to często pracodawcy zatrudniający do kilkuset pracowników); upowszechnienie TIK w ramach np. istniejących klubów osiedlowych poprzez budowę kafejek internetowych; aktywizacja informatyczna skierowana szczególnie do osób bezrobotnych i w wieku 50+	uwzględniona	
148	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	1.2 opis	73	1. Dodać działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) stymulujące aktywność przedsiębiorców w zakresie wdrażania własnych lub zakupionych wyników badań naukowych i technologii.	Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) powinny stanowić uzupełnienie wsparcia finansowego przedsiębiorstw w postaci inwestycji w aparaturę, sprzęt, technologie i inną infrastrukturę B+R oraz wsparcia doradczo-szkoleniowego dla MSP w zakresie B+R.	nieuwzględniona	Interwencja w ramach PI 1.2 dotyczy bezpośrednio działalności badawczo-rozwojowej, która będzie miała wpływ na wyrażony we wskaźniku dla działania cel. Potrzeba podjęcia działań medialnych nie wynika ze zdiagnozowanych problemów.
149	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	2.2 opis	73	1. Katalog technologii określanych jako informacyjno-komunikacyjne (TIK) uzupełnić o technologie nadawania sygnału telewizyjnego, w szczególności naziemnego sygnału cyfrowego (DVB-T), oraz technologie pochodne.	Technologie nadawania sygnału telewizyjnego, w szczególności naziemnego sygnału cyfrowego (DVB-T), oraz technologie pochodne (min. telewizja hybrydowa) są komplementarne w stosunku do innych TIK (w tym Internetu) pod względem zastosowań komercyjnych i niekomercyjnych. Ze względu na niski jednostkowy koszt dotarcia do odbiorcy cechują się wysoką efektywnością ekonomiczną. W stosunku do innych TIK dysponują przewagą pod względem zasięgu oddziaływania (np. powszechny dostęp naziemnego sygnału cyfrowego).	uwzględniona	
150	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	3.1 opis	71	1. Dodać działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) promujące postawy proinnowacyjne oraz rozwój współpracy w sferze innowacji i inwestycji, a także	Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) mogą stanowić skuteczne narzędzie promowania postaw proinnowacyjnych oraz	niezasadna	Treść uwagi oraz uzasadnienia nie dotyczy zakresu działań w ramach Działania 3.1.

					promocji gospodarczej województwa.	stymulować rozwój współpracy w sferze innowacji i inwestycji. Ponadto działania medialne mogą być wykorzystane do promocji gospodarczej województwa, poprawy wizerunku regionu, a w konsekwencji przyczynić się do wzrostu atrakcyjności regionu jako potencjalnego miejsca lokowania kapitału.		
151	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	8.2 opis	75	1. Dodać działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) promujące atrakcyjność turystyczną gmin, w których rozwój uwarunkowany jest siecią Natura 2000.	Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) są skutecznym sposobem promowania walorów przyrodniczych regionu w celach turystycznych i stymulują wzrost liczby turystów, w szczególności w gminach, w których rozwój uwarunkowany jest siecią Natura 2000. Wzrost liczby turystów przyczyni się do zwiększenia liczby nowych miejsc pracy, które będą stanowić źródło dochodu dla miejscowej ludności. W stosunku do innych sposobów promocji turystycznej regionu przekaz medialny dysponuje przewagą pod względem zasięgu oddziaływania i jednostkowego kosztu dotarcia do odbiorcy. Wysoką skuteczność działań medialnych w tym zakresie potwierdzają przykłady promocji turystycznej miast i regionów Polski, zrealizowane w ubiegłych latach.	częściowo uwzględniona	Działania promocyjne, upowszechniające będą mogły być elementem kompleksowego projektu realizowanego w ramach przedmiotowego działania (nie zaś wyłącznym przedmiotem projektu).
152	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	8.5 opis	79	1. Dodać działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) na rzecz aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia, w tym biernych zawodowo mieszkańców regionu, w szczególności mających największe trudności z wejściem lub utrzymaniem się na rynku pracy.	Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) na rzecz aktywizacji zawodowej bezrobotnych mogą stanowić istotny element kompleksowych programów podnoszenia zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i poszukujących pracy w regionie. W przypadku województwa podlaskiego działania medialne w tym zakresie są tym bardziej uzasadnione, że poziom mobilności zawodowej społeczeństwa tego regionu jest relatywnie niski. Ze względu na bardzo wysoki poziom bezrobocia w regionie niezbędne jest podjęcie wszelkich działań propagujących nowe formy zatrudnienia i aktywizujących zawodowo. Pobudzanie aktywności mieszkańców regionu, w tym mieszkańców obszarów wiejskich i rolników odchodzących z rolnictwa chcących podjąć pracę w zakresie innym niż działalność rolnicza, w szczególności za pośrednictwem mediów, może istotnie wpłynąć na skuteczność realizacji głównego celu priorytetu inwestycyjnego.	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 151

153		sekcja1			80% map na terenie powiatu sejneńskiego nie były aktualizowane od lat 60	Zmodernizowana ewidencja gruntów i budynków oraz z informatyzowana mapa zasadnicza przyczyni się do szybszego opracowywania dokumentacji oraz realizacji inwestycji takich jak drogowych, kolejowych, infrastruktury ochrony środowiska, budownictwa przemysłowego, jednorodzinnego oraz wielorodzinnego, dostosowanie infrastruktury technicznej dla potrzeb regionalnej gospodarki.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 26
154	Archiwum Państwowe w Suwałkach	sekcja1		11	I. Proponuje się zmiany (zapisane wersalikami) na s. 11 w następującym fragmencie: "Województwo podlaskie posiada walory przyrodnicze, do których można zaliczyć naturalne kompleksy puszczańskie, wody powierzchniowe oraz czyste środowisko, a także SZCZEGÓLNE walory kulturowe, wynikające przede wszystkim z odrębności kulturowej, religijnej i narodowościowej. [...] Kultura ZE WZGLĘDU NA SWOJE, CZĘSTO WYJĄTKOWE, WRĘCZ NIEPOWTARZALNE WARTOŚCI I PRZEKAZYWANE TREŚCI może być istotnym czynnikiem, ZWIĘKSZAJĄCYM ATRAKCYJNOŚĆ I dynamizującym rozwój społeczno-gospodarczy województwa. Dlatego celem interwencji w tym obszarze jest efektywne wykorzystanie potencjału I POMNAŻANIE DZIEDZICTWA kulturowego. [...]" II. Proponuje się zmianę (zapisaną wersalikami) na s. 23, 49-50, 57, 64, 66 zapisu: "Cel tematyczny 6 Ochrona środowiska naturalnego i DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ wspieranie efektywności wykorzystania ICH zasobów"	Ad. I. Fragment RPOWP warto uzupełnić, ponieważ: 1) jeśli walory kulturowe wynikają z „odrębności kulturowej, religijnej i narodowościowej”, to bez wątplenia są szczególne, inne niż w pozostałych regionach naszego kraju, 2) kultura wnosi w życie społeczne często wyjątkowe wartości i podobnie jak środowisko naturalne województwa w znaczącym stopniu decyduje o jego atrakcyjności, 3) interwencja powinna służyć nie tylko wykorzystaniu zastanego potencjału kulturowego, ale w sposób zauważalny jego pomnażaniu. Ad. II Uzasadnienie propozycji zmiany: Zaproponowana zmiana służy takiemu zdefiniowaniu celu, by pojęcia „zasoby” nie ograniczać do środowiska naturalnego i uwzględnić w nim dziedzictwo kulturowe obecne przecież w priorytecie 6.3.	nieuwzględniona	Ad. I Brak możliwości rozbudowania zapisów z uwagi na ograniczenia liczby znaków w poszczególnych sekcjach Programu (limity znaków wynikają z narzuconego szablonu programu operacyjnego). Zapisy dotyczące szczególnych walorów kulturowych i dziedzictwa kulturowego regionu zostały zawarte w innych częściach dokumentu, a także w SRWP 2020. Ad. II Cele tematyczne zostały określone w dokumentach UE. Zgodnie z przyjętym Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. nazwa Celu tematycznego 6 brzmi Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami, co zostanie uwzględnione w treści RPOWP 2014-2020.
155	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	2.5 opis	98	UWAGA DOTYCZY: Priorytetu Inwestycyjnego 8.10. AKTYWNE ZDROWIE I STARZENIE SIĘ, KTÓRY opisano w ramach Osi priorytetowej II – Przedsiębiorczość i aktywność zawodowa. W FORMULARZU ZGŁASZANIA UWAG/PROPOZYCJI NA LIŚCIE WYBORU OŚ/DZIAŁANIE PRIORYTET INWESTYCYJNY 8.10 NIE WYSTĘPUJE. 1. Dodać działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) w zakresie profilaktyki zdrowotnej i wczesnej diagnostyki, w szczególności w odniesieniu do chorób nowotworowych, stanowiących istotny problem zdrowotny regionu. Ponadto działania medialne ukierunkowane na promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia, w szczególności adresowane do dzieci i młodzieży (edukacja zdrowotna, promocja aktywności	Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) w zakresie profilaktyki zdrowotnej i wczesnej diagnostyki, powinny stanowić element kompleksowych programów profilaktyki zdrowotnej ukierunkowanych na poprawę stanu zdrowia i jakości życia jako czynników umożliwiających wydłużenie aktywności zawodowej mieszkańców regionu. Przykładem może być promocja zdrowego stylu życia, motywowanie mieszkańców regionu do udziału w badaniach przesiewowych, w szczególności w zakresie chorób nowotworowych, oraz uświadamianie im czynników ryzyka (zwłaszcza w miejscu pracy). Działania medialne w tym zakresie są szczególnie istotne, ponieważ stanowią element długookresowej	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 151

					fizycznej, zdrowego żywienia, higieny jamy ustnej itp.) STR: 98	edukacji zdrowotnej społeczeństwa. Efektywność kosztowa działań edukacyjnych i profilaktycznych jest zazwyczaj wyższa niż w przypadku inwestycji w tradycyjną infrastrukturę zdrowotną. Ponadto działania profilaktyczne, w tym medialne, przynoszą długookresowe korzyści społeczne z punktu widzenia starzenia się w dobrym zdrowiu i kontynuowania aktywności zawodowej w zaawansowanym wieku.		
156	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	3.1 opis	103	1. Dodać przekaz medialny o charakterze edukacyjnym służący poprawie jakości edukacji oraz niwelowaniu dysproporcji w tej jakości między obszarami miejskimi a wiejskimi. Wykorzystanie przekazu medialnego w procesie rozwijania kompetencji nauczycieli i w procesie nauczania, w szczególności w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK), w celu uatrakcyjnienia i unowocześnienia oferty kształcenia. Wykorzystanie przekazu medialnego do podnoszenia kompetencji cyfrowych mieszkańców regionu w celu rozwoju społeczeństwa informacyjnego.	Przekaz medialny o charakterze edukacyjnym ze względu na jego powszechną dostępność za pośrednictwem naziemnej telewizji cyfrowej, przyczynia się do zmniejszenia rozwarstwienia społecznego w procesie edukacji oraz sprzyja podnoszeniu jej jakości. Dzięki powszechnej dostępności (naziemna telewizja cyfrowa i usługi dodane) może być skutecznie wykorzystywany w celu zmniejszenia dysproporcji w dostępności do wysokiej jakości kształcenia na poszczególnych etapach edukacji szkolnej. Umożliwia zwiększenie dostępu do edukacji dzieci z rodzin wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, w szczególności na defaworyzowanych obszarach wiejskich i miejskich, charakteryzujących się niskim stopniem upowszechniania usług edukacyjnych. Przekaz medialny znajduje także zastosowanie w procesie rozwijania kompetencji nauczycieli, w szczególności w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK).	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 151
157	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	3.1 opis	106	1. Dodać działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) wspierające współpracę szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym.	Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) mogą stanowić skuteczne narzędzie wspierające współpracę szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza z pracodawcami i szkołami wyższymi, w celu podniesienia jakości i atrakcyjności kształcenia oraz zwiększenia stopnia dostosowania ich oferty do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy.	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 151
158	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	3.1 opis	106	2. Dodać działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) ukierunkowane na podnoszenie aktywności edukacyjnej osób dorosłych w ramach edukacji formalnej i pozaformalnej.	Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) stanowią skuteczne narzędzie wspierające proces mobilizowania aktywności edukacyjnej osób dorosłych w kierunku edukacji formalnej i pozaformalnej, co służy nabyciu lub dostosowaniu posiadanych przez te osoby kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy i upowszechnianiu modelu uczenia się przez całe życie.	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 151

159	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	5.4 opis	128	1. Rozszerzyć katalog beneficjentów o przedsiębiorstwa działające w sektorze nadawców telewizyjnych.	Przedsiębiorstwa działające w sektorze nadawców telewizyjnych dysponują rozwiązaniami i zasobami umożliwiającymi prowadzenie skutecznych działań na rzecz zwiększenia znaczenia transportu publicznego przy jednoczesnym ograniczeniu używania indywidualnych środków transportu samochodowego, w ramach programu rozwoju ekologicznego transportu publicznego.	nieuwzględniona	Interwencja nie jest kierowana do przedsiębiorstw działających w sektorze nadawców telewizyjnych. Wymienione w uwadze podmioty mogą być potencjalnie wykonawcami części zadań przewidzianych w ramach realizowanych projektów (o ile działania wskazane w uzasadnieniu uwagi będą w ich ramach planowane), nie zaś samym beneficjentem działania.
160	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	5.4 opis	128	2. Dodać działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) promujące wśród mieszkańców regionu transport publiczny, w szczególności publiczny transport miejski, jako element wdrażania strategii zrównoważonego rozwoju regionu.	Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) promujące wśród mieszkańców regionu transport publiczny jako substytut transportu indywidualnego, stanowią warunek konieczny upowszechnienia transportu niskoemisyjnego. Doświadczenia polskich i zagranicznych miast wskazują, że ograniczenie działań niskoemisyjnych do zakupu środków transportu zbiorowego lub modernizacji taboru transportu publicznego pod kątem ograniczeń emisji substancji szkodliwych, bez towarzyszących im kampanii społecznych promujących niskoemisyjny styl życia, są niewystarczające do osiągnięcia istotnej redukcji emisji substancji szkodliwych. W przypadku Polski duże kampanie społeczne w tym zakresie są tym bardziej uzasadnione, że poziom świadomości ekologicznej społeczeństwa naszego kraju jest relatywnie niski.	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 151
161	Spółdzielczy Związek Rewizyjny	sekcja2	2.1 opis	77,78, 79,80	W osi II , Działanie 2.1 , Priorytet inwestycyjny 8.5 Proponujemy dopisać jako potencjalnych beneficjentów związki i organizacje zrzeszające podmioty spółdzielcze.	Jako Związek Rewizyjny Spółdzielni Mieszkaniowych jedną z form naszej działalności statutowej jest pomoc zrzeszonym spółdzielniom w formie doradztwa ,instruktażu. Widzimy tu rolę jaką mógłby pełnić Związek Rewizyjny w zakresie prowadzenia działalności szkoleniowej i pomocy organizacyjnej przy rozpoczynaniu wszelkich form działalności gospodarczej, szczególnie z zakresu ekonomii społecznej np. spółdzielni socjalnych w którym to obszarze mamy dużą wiedzę i doświadczenie.	niezasadna	Vide pkt. 71
162	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	7.3 opis	149	1. Dodać działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) wspierające budowanie sektora ekonomii społecznej i służące jego wzmocnieniu.	Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) stanowią element wspierania rozwoju sektora przedsiębiorczości społecznej, służą upowszechnianiu stosowania narzędzi ekonomii społecznej w działaniach na rzecz włączenia społecznego i walki z ubóstwem w regionie.	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 151

						Działania medialne mogą istotnie przyczynić się do popularyzacji i rozwoju sektora przedsiębiorczości społecznej oraz do aktywizacji społeczeństwa na rzecz włączenia społecznego w regionie.		
163	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	7.4 opis	151	1. Dodać działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) na rzecz aktywizacji społeczności lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem społeczności marginalizowanych, w szczególności na obszarach biedy, obszarach wymagających rewitalizacji, obszarach wiejskich i przygranicznych.	Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) mogą być skutecznym sposobem pobudzania lokalnych społeczności do poszukiwania rozwiązań oddolnych oraz zwiększania partycypacji społecznej i budowania poczucia sprawstwa. Zastosowanie działań medialnych jest szczególnie uzasadnione ze względu na bardzo niski poziom kapitału społecznego w Polsce – zmiana tego stanu rzeczy wymaga przeprowadzenia kompleksowych przedsięwzięć promujących inicjatywność i kreatywność oraz tworzenia warunków do wzmacniania tożsamości regionalnej i lokalnej.	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 151. Działanie 7.4 opiera się o realizację inicjatyw oddolnych (instrument RLKS). Katalog typów operacji nie jest zamknięty ze względu na elastyczne podejście do oddolnej inicjatywy wynikającej z lokalnych potrzeb społecznych.
164	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	7.4 opis	150,1 51,15 2,153	Mając na uwadze bardzo niski poziom kapitału społecznego, zaufania społecznego oraz konieczność rozwoju społeczeństwa obywatelskiego wnioskujemy o zmniejszenie alokacji w Osi VII, Działanie 7.3. ("Wzmocnienie roli ekonomii społecznej..." na rzecz działania 7.4 (RLKS).	Niski poziom kapitału społecznego, zaufania społecznego wymaga podejmowania intensywnych działań na rzecz wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego w naszym regionie. Działania te są tym bardziej istotne, że zgodnie z zapisami projektu RPO założeniem lokalnych strategii rozwoju realizowanych przez społeczność będą działania na rzecz zdegradowanych fizycznie, społecznie i gospodarczo obszarów miast oraz obszarów wiejskich zagrożonych marginalizacją. Działania te będą zatem uzupełniać działania podejmowane przez jst w ramach działania 8.5 (Rewitalizacja), P.I. 9.2. Jednocześnie skuteczność działań realizowanych w oparciu o filozofię ekonomii społecznej (działanie 7.3) jest dyskusyjna. W ramach projektu RPO przeznaczono już znaczne środki na aktywizację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i gospodarczym, ich aktywizację na rynku pracy w ramach innych działań. W związku z powyższym naszym zdaniem zaproponowane środki na ekonomię społeczną są zbyt duże i część z nich powinna zostać przeniesiona na finansowanie RLKS (działanie 7.4).	uwzględniona	
165	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	8.1 opis	156	1. Dodać przekaz medialny o charakterze edukacyjnym udostępniany za pośrednictwem naziemnej telewizji cyfrowej.	Przekaz medialny o charakterze edukacyjnym udostępniany za pośrednictwem naziemnej telewizji cyfrowej jest nowoczesną formą kształcenia, wykorzystującą narzędzia TIK. Umożliwia rozwijanie systemu nauczania w województwie, a jego zastosowanie może przełożyć	niewzględniona	Vide pkt. 166

						<p>się na unowocześnienie kształcenia i zapewnienie dostępu do nowoczesnych, bogatych zasobów edukacyjnych oraz służy podniesieniu poziomu nauczania. Stanowi uzupełnienie tradycyjnych form nauczania,</p> <p>a jednocześnie ma wobec nich przewagę pod względem zasięgu (powszechny dostęp) i jednostkowego kosztu dotarcia do odbiorcy.</p> <p>Ponadto przekaz medialny o charakterze edukacyjnym może przyczynić się do popularyzacji e-administracji, e-learningu, e-integracji, e-kultury, e-zdrowia w szerokim zakresie i wesprzeć wszelkie działania wykorzystujące narzędzia TIK. Dotarcie do społeczeństwa za pośrednictwem cyfrowej telewizji naziemnej daje możliwość edukacji w zakresie korzystania z różnych usług wykorzystujących TIK, które są istotne dla mieszkańców województwa podlaskiego.</p>		
166	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	8.1 opis	156	2.Dodać do katalogu zasobów podlegających digitalizacji zasoby, którymi dysponują nadawcy telewizyjni szczebla regionalnego.	<p>Zasoby, jakimi dysponują nadawcy telewizyjni szczebla regionalnego stanowią zbiór archiwalny dokumentujący rozwój regionu, prezentujący jego osiągnięcia w dziedzinie gospodarki, kultury i edukacji na przestrzeni wielu lat. Zasoby te posiadają istotne walory poznawcze, edukacyjne i kulturowe, szczególnie cenne dla społeczeństwa regionu, budujące tożsamość regionalną i lokalną oraz integrujące społeczeństwo regionu.</p>	nieuwzględniona	<p>Środki programu są bardzo ograniczone w stosunku do potrzeb regionu, zgodnie z rekomendacją ewaluatora wskazana jest koncentracja środków. Przyjęta we wrześniu 2013 r. Strategia Rozwoju Województwa wskazuje, że należy skoncentrować się na tych zadaniach, które przyczynią się do rozwoju gospodarczego regionu. Dodatkowo w ramach działania 8.1 z uwagi na ukierunkowanie na usługi publiczne, beneficjentem nie będą mogły być przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwa mogą być natomiast wykonawcą zadań zlecanych w ramach wdrażania poszczególnych e-usług.</p>
167	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	8.3 opis	164	<p>1. Rozszerzyć katalog potencjalnych beneficjentów o podmioty działające w sektorze nadawców telewizyjnych albo zastąpić zapis: „Potencjalni beneficjenci: [...]instytucje kultury z sektora finansów publicznych, dla których organem założycielskim są jednostki administracji rządowej lub samorządowej [...]” zapisem: „Potencjalni beneficjenci: [...]instytucje kultury z sektora finansów publicznych, dla których organem założycielskim są jednostki administracji rządowej lub samorządowej [...]oraz podmioty realizujące misję publiczną [...]”.</p>	<p>Podmioty działające w sektorze nadawców telewizyjnych, w szczególności nadawcy regionalni, oraz podmioty realizujące misję publiczną dysponują rozwiązaniami i zasobami, które umożliwiają konserwację zabytków ruchomych w celu zachowania ich dla obecnych i przyszłych pokoleń. Konserwacja zabytków ruchomych, w szczególności zaliczanych do dziedzictwa kulturowego regionu, połączona z ich digitalizacją, ma na celu szerokie udostępnienie społeczeństwu regionu i kraju dziedzictwa kulturowego w postaci cyfrowej.</p>	nieuwzględniona	Vide pkt. 159
168	Telewizja Polska S.A., P. Mankiewicz	sekcja2	8.3 opis	164	2. Dodać działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) wspierające rozwój zasobów kultury oraz działania służące promocji zasobów kultury w celu	<p>Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) mogą skutecznie wspierać rozwój zasobów kultury oraz ich promocję w celu</p>	nieuwzględniona	<p>Ustawa o radiofonii i telewizji zakłada, iż programy telewizji publicznej powinny służyć rozwojowi kultury, nauki</p>

					wzmocnienia znaczenia kultury w rozwoju społeczno-gospodarczym regionu.	wzmocnienia znaczenia kultury w rozwoju społeczno-gospodarczym regionu. Mogą być skutecznym sposobem budowania wspólnej tożsamości, a pośrednio więzi międzyludzkich i zaufania, które ułatwia interakcję oraz współdziałanie i jest kluczowym czynnikiem rozwoju kapitału społecznego.		i oświaty, ze szczególnym uwzględnieniem polskiego dorobku intelektualnego i artystycznego. Informowanie w zakresie dziedzictwa kulturowego i kultury TVP jest związane bezpośrednio z jej misją. Jednocześnie środki polityki spójności nie mogą zastępować finansowania krajowego.
169	Telewizja Polska S.A., P. Mańkiewicz	sekcja2	8.4 opis	166	1. Dodać działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) ukierunkowane na poprawę sytuacji zdrowotnej i socjalnej mieszkańców regionu, stanowiące element programu poprawy jakości życia w regionie.	Działania medialne (informacyjne, promocyjne i edukacyjne) mogą być skutecznie wykorzystywane w profilaktyce chorób cywilizacyjnych, w szczególności chorób choroby układu krążenia, układu oddechowego i nowotworowych, oraz w przeciwdziałaniu niekorzystnym trendom demograficznym. Przykładem może być promocja zdrowego stylu życia, motywowanie mieszkańców regionu do udziału w badaniach przesiewowych oraz uświadamianie im skutków zachowań ryzykownych. Działania medialne w tym zakresie są szczególnie istotne ponieważ stanowią element profilaktyki zdrowotnej społeczeństwa. Efektywność kosztowa działań profilaktycznych jest zazwyczaj wyższa niż w przypadku inwestycji w tradycyjną infrastrukturę zdrowotną. Ponadto działania profilaktyczne, w tym medialne, przynoszą długookresowe korzyści społeczne z punktu widzenia bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców regionu.	nieuwzględniona	Działania związane z promocją zdrowego stylu życia i profilaktyką zdrowotną są przedmiotem PI 8.10.
170	Archiwum Państwowe w Suwałkach	sekcja1		24,25	Proponuje się (zapisane wersalikami) zmiany na s. 24-25: "Różnorodność etniczna i narodowościowa ma swoje odbicie w licznych zabytkach kultury i architektury materialnej, w obiektach architektury ludowej oraz miejscach o dużym znaczeniu historycznym, A TAKŻE W TREŚCIACH BOGATYCH ZBIORÓW DZIEDZICTWA DOKUMENTACYJNEGO, ZWŁASZCZA W KSIĘGOZBIORACH I ARCHIWALIACH. [...] BARDZO WAŻNĄ CZĘŚCIĄ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO REGIONU, WYKRACZAJĄCĄ W SWYCH TREŚCIACH POZA JEGO GRANICE, SĄ MATERIAŁY ARCHIWALNE, PRZECHOWYWANE W ZBIORACH RÓŻNYCH ARCHIWÓW, W TYM W DWÓCH ARCHIWACH PAŃSTWOWYCH, KTÓRE FUNKCJONUJĄ NA TERENIE WOJEWÓDZTWA. [...]. NIEPOKOJĄ PROBLEMY Z UTRZYMANIEM WE WŁAŚCIWYM STANIE SUBSTANCJI ZABYTEKOWEJ W CENTRACH MIAST. [...] ARCHIWA NIE DYSPONUJĄ	Argumentem, który przemawia za propozycjami wprowadzenia zmian, jest troska o uzupełnienie i doprecyzowanie zapisów RPOWP w celu takiego poszerzenia ich późniejszej interpretacji, by stworzyć możliwość skorzystania z programu instytucjom ochrony dziedzictwa narodowego, do których należą archiwa państwowe. W propozycji wprowadzenia do RPO pojęć „dziedzictwo dokumentacyjne”, „materiały archiwalne”, czy „archiwa państwowe” chodzi o to, by uwzględnić je w definiowaniu dziedzictwa kulturowego regionu. W zbiorach dziedzictwa dokumentacyjnego, w tym w archiwaliach, są świadectwa dziejów regionu, różnorodności etnicznej i narodowościowej jego mieszkańców. Do najcenniejszych należą księgi metrykalne i akta stanu cywilnego różnych wyznań/narodowości, gromadzone i udostępniane w archiwach państwowych. Poza tym źródła archiwalne dostarczają wiedzy o zabytkach kultury i	nieuwzględniona	Wsparcie UE dotyczy dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, a nie narodowego. Środki polityki spójności nie mogą zastępować finansowania krajowego. Opisywane działania należą do działalności statutowej archiwum państwowego. Dodatkowo vide pkt. 154.

					<p>WYSTARCZAJĄCĄ W STOSUNKU DO CIĄGŁE ROSNĄCYCH POTRZEB I NOWOCZESNĄ BAZĄ LOKALOWĄ. Mieszkańcy rzadko korzystają z oferty muzeów, kin, bibliotek, ARCHIWÓW i galerii, uczestniczą głównie w imprezach organizowanych przez domy kultury i podobne instytucje. [...]. Infrastruktura kulturalna, DOSTOSOWANIE JEJ DO WYMOGÓW WSPÓŁCZESNOŚCI I CIĄGŁE UNOWOCZEŚNIANIE jest jednym z ważniejszych elementów, od których zależy dostępność do oferty kulturalnej regionu. [...] Istnieje potrzeba modernizacji, a także podwyższanie standardów bazy materialnej istniejących obiektów kulturowych, W TYM ZWŁASZCZA TYCH, KTÓRE SĄ ZABYTKAMI I JEDNOCZEŚNIE Z RACJI WYPEŁNIANIA SWYCH AKTUALNYCH FUNKCJI I ZADAŃ PROWADZĄ DZIAŁALNOŚĆ W SZEROKO ROZUMIANEJ SFERZE KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO. Dlatego z uwagi [...], ochrony obiektów zabytkowych, A TAKŻE poprawy DOSTĘPNOŚCI, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, ORAZ jakości funkcjonowania WSZYSTKICH instytucji, KTÓRE SĄ DYSPOONENTAMI I OFERENTAMI DOROBKU KULTUROWEGO I GO POMNAŻAJĄ, niezbędna jest w regionie realizacja działań ujętych w priorytecie inwestycyjnym 6.3."</p>	<p>architektury materialnej, miejscach o dużym znaczeniu historycznym. By z nich korzystać niezbędne jest ich dalsze gromadzenie, ochrona i udostępnianie i tym zajmują się Archiwa Państwowe w Białymstoku i Suwałkach. Tylko w zbiorach tego drugiego jest ponad 700 zespołów archiwalnych, liczących ponad 307 tys. jednostek (ksiąg, teczek archiwalnych, poszytów, map, fotografii, nagrań dźwiękowych i filmowych) i prawie 1 800 m.b. akt. Wielkość zasobu archiwalnego rośnie, a problemem jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb baza lokalowa, której stan i wyposażenie odbiega od wymogów. Dlatego konieczne jest podjęcie działań na rzecz zapewnienia archiwom właściwych warunków funkcjonowania w perspektywie do 30 lat. Takim działaniem musi być adaptacja i remont zabytkowego budynku Archiwum w Suwałkach, co dostosuje go do potrzeb i unowocześni, jednocześnie pozwoli na dalsze gromadzenie zbiorów i poszerzenie działalności, np. w udostępnianiu archiwaliów, wystawiennictwie, edukacji, a równocześnie zabezpieczy przed degradacją położony w centrum miasta cenny zabytek architektury, uczyni go atrakcyjnym i bardziej dostępnym.</p>		
171	Związek Stowarzyszeń PZS	sekcja1		22	<p>Obecna treść: Pożądanym kierunkiem jest fermentacja biomasy i produkcja biogazu (nawozy naturalne: obornik, gnojowica i pomiot ptasi z ewentualną domieszką roślinną, np. kiszonką traw pozyskiwanych z trwałych użytków zielonych lub trawy i koniczyny ze zmianowania na polach ornym).</p> <p>Proponowana treść: Pożądanym kierunkiem jest fermentacja biomasy i produkcja biogazu (nawozy naturalne: obornik, gnojowica i pomiot ptasi z ewentualną domieszką roślinną, np. kiszonką traw pozyskiwanych z trwałych użytków zielonych lub trawy i koniczyny ze zmianowania na polach ornym), w szczególności, gdy następuje zagospodarowanie pofermentu, w tym do produkcji nawozów.</p>	<p>Procesy fermentacji biomasy są dużo efektywniejsze niż spalania, stąd należy je traktować priorytetowo. Tym niemniej, preferowane powinny być rozwiązania, w których wszystkie elementy, zarówno substraty, jak i produkty uboczne procesów produkcyjnych (poferment) są w efektywny sposób utylizowane.</p>	uwzględniona	
172	Związek Stowarzyszeń PZS	sekcja2	4.1 opis	119	<p>Obecna treść: Niezbędna jest zatem dywersyfikacja źródeł energii (do tej pory opartych w większości na dostawach importowanych paliw i wydobywaniu krajowych złóż węgla) poprzez lokalną produkcję energii ze źródeł odnawialnych, zwłaszcza energii słonecznej, czy biogazu.</p>	<p>Na każdym kroku należy podkreślać znaczenie działań związanych z podnoszeniem efektywności energetycznej, które zmniejszają przyszłe potrzeby modernizacyjne oraz koszty związane z wytwarzaniem i przesyłem energii.</p>	uwzględniona	

					Proponowana treść: Niezbędne są zatem działania mające na celu efektywniejsze wykorzystanie energii oraz dywersyfikację źródeł jej wytwarzania (do tej pory opartych w większości na dostawach importowanych paliw i wydobywaniu krajowych złóż węgla) poprzez lokalną produkcję energii ze źródeł odnawialnych, zwłaszcza energii słonecznej, czy biogazu.			
173	Związek Stowarzyszeń PZS	sekcja2	5.3 opis	125	Obecna treść: Planowane jest dodatkowo wsparcie działań upowszechniających efektywność energetyczną oraz jej wkładu w zielony rozwój i przeciwdziałanie zmianom klimatu. Proponowana treść: Planowane jest dodatkowo wsparcie działań edukacyjnych, podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie oszczędności i poszanowania energii, upowszechniających efektywność energetyczną oraz jej wkład w zielony rozwój i przeciwdziałanie zmianom klimatu.	Znaczącą barierą w osiąganiu celów w zakresie efektywności energetycznej, jak również OZE stanowi niska świadomość ekologiczna społeczeństwa. Odpowiednio zaprojektowane działania edukacyjne i kampanijne mogą przyczynić się do zmiany przyzwyczajeń, a dzięki temu realizacji celów związanych z przejściem na gospodarkę niskoemisyjną.	niezasadna	W zakresie działań upowszechniających, wskazanych w projekcie programu, możliwa jest realizacja działań informacyjno-edukacyjnych, jak i działań podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie oszczędności i poszanowania energii.
174	Archiwum Państwowe w Suwałkach	sekcja1		50,66	I. Proponuje się wprowadzenie uzupełnień (zapisane wersalikami) do "Uzasadnienia wyboru" na s. 50: "Zgodnie z kierunkami interwencji Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku należy efektywnie wykorzystać I POMNAŻAĆ potencjał kulturowy województwa oraz chronić wspólne dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe obszaru pogranicza. W województwie występują liczne zabytki kultury i architektury materialnej, w tym ludowej, które wymagają jednak modernizacji, a także podwyższania standardów istniejących obiektów kulturowych i zabytkowych ORAZ INFRASTRUKTURY PODMIOTÓW ZAJMUJĄCYCH SIĘ OCHRONĄ, GROMADZENIEM I UDOSTĘPNIANIEM DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NARODOWEGO." II. Proponuje się uzupełnienie (zapisane wersalikami) zapisu na s. 66 w "Celu szczegółowym priorytetów inwestycyjnych" oś VIII, cel tematyczny 6, priorytet inwestycyjny 6.3.: "• Efektywne wykorzystanie I POMNAŻANIE potencjału kulturowego"	Ad. I Zaproponowane zmiany służą po to, by przy późniejszej interpretacji zapisów RPOWP stworzyć możliwość skorzystania z programu instytucjom ochrony dziedzictwa narodowego, do których należą archiwa państwowe, w tym Archiwum Państwowe w Suwałkach. Ad. II Zaproponowane zmiana jest po to, by wskazać, że interwencja powinna służyć nie tylko wykorzystaniu zastanego potencjału kulturowego, ale w sposób zauważalny jego pomnażaniu.	nieuwzględniona	Zapisy w projekcie RPOWP 2014-2020 są zgodne z treścią <i>Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020</i> .
175	Związek Stowarzyszeń PZS	sekcja2	5.3 opis	126	Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe (dopisać) organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym fundacje, stowarzyszenia.	W zakresie realizacji projektów informacyjno-edukacyjnych.	uwzględniona	
176	Spółdzielczy Związek Rewizyjny	sekcja2	5.1 opis	118,1 19,12 0,121	W osi V , Działanie 5.1 , Priorytet inwestycyjny 4.1 Proponujemy dopisać jako potencjalnych beneficjentów Spółdzielnie Mieszkaniowe.	Spółdzielnie Mieszkaniowe są żywotnie zainteresowane w wdrażaniu wszelkich form wytwarzania energii pochodzącej z tzw. OZE. Specyfika zasobów mieszkaniowych na przykład	uwzględniona	

						duże powierzchnie dachów nadają się idealnie do instalowania kolektorów słonecznych , małych turbin wiatrowych czy też ogniw fotowoltaicznych. Umożliwienie dostępu do środków z tegoż priorytetu sprawiłoby że Spółdzielnie Mieszkaniowe stałyby się istotnym prosumentem różnych form energii wytwarzanej z OZE. Spółdzielnie Mieszkaniowe prowadzą również działalność polegającą na budownictwie mieszkaniowym. W związku z wprowadzaniem rygorystycznych norm jakim powinny odpowiadać budynki niezbędne stanie się wkrótce wyposażanie ich w urządzenia typu pompy ciepła i rekuperatory powietrza wentylowanego. Propozycja dopisania Spółdzielni Mieszkaniowych wpisuje się naszym zdaniem idealnie w politykę dynamicznego rozwoju mikroinstalacji energetycznym w ramach tzw. energetyki rozproszonej.		
177	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	6.3 opis	136,1 37,13 8	Przewidziano zbyt niskie środki na Oś VI Ochrona środowiska i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów w stosunku do innych celów tematycznych. Nasze potrzeby w tym zakresie określamy na ok. 21 mln PLN. Wnioskujemy o przesunięcie na ten cel środków z ochrony gleb (Działanie 6.1 Ochrona wody i gleb).	Zbyt niskie środki przewidziane na Priorytet 6.1. Zaspokojenie znaczących potrzeb w zakresie inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, w stosunku do zobowiązań wynikających z prawa unijnego – 15 mln EUR. (ok.62 mln PLN).	niewuwzględniona	W oszacowaniu alokacji na działanie uwzględniono zasady podziału interwencji z POIS 2014-2020 oraz zakres inwestycji wynikających z WPGO. W działaniu wspierane będą wyłącznie projekty uzgodnione z MŚ realizujące WPGO oraz zgodne z prawem UE.
178	Związek Stowarzyszeń PZS	sekcja2	5.4 opis	128	Obecna treść: Możliwe będzie także wsparcie dla ekologicznego transportu publicznego w miastach i/lub obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie (z wyłączeniem Miasta Białystok i jego obszaru funkcjonalnego w zakresie w jakim kwalifikuje się on do wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia) oraz dofinansowanie inwestycji z zakresu oświetlenia miejskiego. Proponowana treść: Możliwe będzie także wsparcie dla ekologicznego transportu publicznego w miastach i/lub obszarach powiązanych z nimi funkcjonalnie (z wyłączeniem Miasta Białystok i jego obszaru funkcjonalnego w zakresie w jakim kwalifikuje się on do wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia).	Ze względu na niskie koszty inwestycyjne i szybki zwrot z inwestycji, modernizacja oświetlenia ulicznego jest opłacalna sama w sobie i nie wymaga dodatkowego wsparcia ze środków UE.	niewuwzględniona	W PI 4.5 planowane jest wsparcie realizacji planów niskoemisyjnych zgodnie z zakresem w nich określonym (indywidualnie dla każdego terytorium), nie będą wspierane projekty nie realizujące celów działania czy też inwestycje w których nie zostanie wykazany efekt zachęty. RPOWP nie będzie wskazywał zamkniętego katalogu działań w tym obszarze i będzie zgodny z linią demarkacyjną w tym zakresie.
179	Związek Stowarzyszeń PZS	sekcja2	5.4 opis	128	Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe (dopisać) organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym fundacje, stowarzyszenia.	W zakresie realizacji projektów informacyjno-edukacyjnych.	uwzględniona	
180	Związek Stowarzyszeń PZS	sekcja2	5.4 opis	128	Opis przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego (dopisać) W ramach priorytetu przewiduje się objęcie wsparciem	Największy udział w niskiej emisji mają emisje pochodzące z indywidualnych palenisk domowych i lokalnych kotłowni węglowych. Dlatego też, zastępowanie indywidualnych źródeł na paliwa	niewuwzględniona	Zgodnie z zapisem linii demarkacyjnej, nie ma możliwości dofinansowania projektów polegających na kompleksowej rozbudowie sieci

					projektów polegających na kompleksowej rozbudowie sieci ciepłowniczej połączonej z likwidacją starych (indywidualnych) źródeł spalania, podłączeniem budynków do sieci ciepłowniczej lub wymianą na niskoemisyjne, w tym OZE.	stałe połączeniami do sieci ciepłowniczej, lub źródłami OZE w największym stopniu może się przyczynić do efektywnej realizacji celów związanych z redukcją emisji.		ciepłowniczej połączonej z likwidacją starych (indywidualnych) źródeł spalania, podłączeniem budynków do sieci ciepłowniczej lub wymianą na niskoemisyjne, w tym OZE. Na poziomie krajowym przewidziano wsparcie inwestycji w sieci ciepłownicze na terenie miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie wynikające z planów gospodarki niskoemisyjnej.
181	Związek Stowarzyszeń PZS	sekcja2	5.4 opis	128	Opis przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego (dopisać) W ramach priorytetu przewiduje się objęcie wsparciem projektów polegających na kompleksowej rozbudowie sieci ciepłowniczej połączonej z likwidacją starych (indywidualnych) źródeł spalania, podłączeniem budynków do sieci ciepłowniczej lub wymianą na niskoemisyjne, w tym OZE.	Największy udział w niskiej emisji mają emisje pochodzące z indywidualnych palenisk domowych i lokalnych kotłowni węglowych. Dlatego też, zastępowanie indywidualnych źródeł na paliwa stałe połączeniami do sieci ciepłowniczej, lub źródłami OZE w największym stopniu może się przyczynić do efektywnej realizacji celów związanych z redukcją emisji.	nieuwzględniona	Vide pkt. 180
182	Urząd Miejski Suwałki	sekcja2	6.3 opis	136,1 37,13 8	Brak wyraźnego zapisu o wsparciu na budowę nowych składowisk odpadów w ramach już istniejących RIPOK (zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarowania Odpadami), na które pomimo selektywnych zbiórek, kompostowania i spalania RDF będzie trafiać znaczna część utylizowanych odpadów.	Konieczność rozbudowy infrastruktury istniejących instalacji RIPOK.	nieuwzględniona	W zakresie Działania 6.3 możliwe będzie finansowanie uzgodnionej z Ministerstwem Środowiska listy inwestycji spełniających warunek <i>ex ante</i> , o którym mowa w sekcji 9.
183	Archiwum Państwowe w Suwałkach	sekcja2	5.3 opis	126	Proponuje się zmiany w wykazie potencjalnych beneficjentów na s. 126, polegające na usunięciu "posiadające osobowość prawną" oraz dodaniu "JEDNOSTKI [...] PAŃSTWOWE": "[...]" • jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych [usunięto](nie wymienione wyżej); • JEDNOSTKI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NARODOWEGO (DOKUMENTACYJNEGO), W TYM ARCHIWUM PAŃSTWOWE; "[...]"	Propozycja poszerzenia grupy potencjalnych beneficjentów wynika z troski o to, by przy późniejszej interpretacji zapisów RPOWP stworzyć możliwość skorzystania z programu jednostkom sektora finansów publicznych, do których należą archiwa państwowe, w tym Archiwum Państwowe w Suwałkach, i których obiekty należą do budynków sektora publicznego. Budowa, przebudowa, czy remonty takich budynków powinny uwzględniać modernizację energetyczną, by przyczynić się do wdrożenia programów oszczędnego gospodarowania energią.	nieuwzględniona	Vide pkt. 17
184	Spółdzielczy Związek Rewizyjny	sekcja2	5.3 opis	124,1 25,12 6	Oś V , Działanie 5.3 , Priorytet inwestycyjny 4.3 Proponujemy wprowadzić korektę zapisu w miejscu gdzie wymienia się jako potencjalnych beneficjentów spółdzielnie wprowadzić zapis : Spółdzielnie mieszkaniowe i ich związki. Natomiast terytorialny obszar realizacji powinien obejmować obszar całego województwa.	Po dopisaniu związku jako organizacji zrzeszającej Spółdzielnie Mieszkaniowe jako potencjalnego beneficjenta otwiera się przed Związkiem możliwość promowania i upowszechniania wiedzy dotyczącej efektywności energetycznej w formie szkoleń , targów , konferencji ,wykładów itp. Zasięg terytorialny tego priorytetu powinien naszym zdaniem obejmować całe województwo ze względu na to że bardzo dużo Spółdzielni (zwłaszcza małych powstałych na bazie zasobów mieszkaniowych po zlikwidowanych PGR-ach)	uwzględniona	

						zlokalizowanych jest na obszarach wiejskich. Są to miejsca występowania strukturalnego bezrobocia i braku możliwości akumulacji środków na funduszach remontowych umożliwiających podejmowanie nawet drobnych prac z zakresu poprawy efektywności energetycznej.		
185	Archiwum Państwowe w Suwałkach	sekcja2	8.1 opis	157,158	<p>I. Proponuje się na s. 157-158 uzupełnienia (zapisane wersalikami): "W zakresie digitalizacji zasobów publicznych planuje się operacje dotyczące na przykład: digitalizacji zasobów kultury i dziedzictwa kulturowego, W TYM DZIEDZICTWA DOKUMENTACYJNEGO (ARCHIWALNEGO), [...]. Digitalizacja zasobów kulturowych, W TYM DOKUMENTACYJNYCH (ARCHIWALNYCH), naukowych [...] w kulturze, edukacji, administracji. BĘDZIE TO MIAŁO WPŁYW NA ROZPOZNAWALNOŚĆ I ATRAKCYJNOŚĆ REGIONU, PRZYZYNI SIĘ DO ROZPOWSZECZNIA WIEDZY O NIM, O SPECYFICE I TRADYCJACH KULTUROWYCH JEGO MIESZKAŃCÓW, A POŚREDNIO BĘDZIE TEŻ PRZECIWDZIAŁAĆ NIEKORZYSTNEMU ZJAWISKU WYKLUCZENIA Z KULTURY.</p> <p>II. Proponuje się na s. 158 uzupełnienie wykazu potencjalnych beneficjentów (zapis wersalikami): [...] • instytucje kultury, JEDNOSTKI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NARODOWEGO (DOKUMENTACYJNEGO), W TYM ARCHIWA PAŃSTWOWE [...]</p>	<p>Ad. I Podstawowym argumentem, który przemawia za propozycjami wprowadzenia zmian, jest troska o uzupełnienie i doprecyzowanie zapisów RPOWP w celu takiego poszerzenia ich późniejszej interpretacji, by stworzyć możliwość skorzystania z programu instytucjom ochrony dziedzictwa narodowego, do których należą archiwa państwowe, w tym Archiwum Państwowe w Suwałkach. Niezwykle istotnym zadaniem archiwum państwowego jest udostępnianie materiałów archiwalnych, w tym z wykorzystaniem w coraz większym zakresie technik informatycznych, a zwłaszcza dostępu przez Internet do zdigitalizowanej części zasobu. Podstawowym warunkiem realizacji tego zadania jest stworzenie możliwości wykorzystania technologii informatycznych w procesie upowszechniania zasobów poprzez stworzenie odpowiedniej infrastruktury, jej systematyczne unowocześnianie i podniesienie kwalifikacji kadry. Pilną koniecznością jest także dalszy rozwój technologiczny w archiwach w celu sprostania wyzwaniu zabezpieczenia i udostępniania dokumentacji w formie elektronicznej.</p> <p>Ad. II Choć wśród beneficjentów wymienia się administrację rządową, do której należą archiwa państwowe, to z uwagi na ich działalność w sferze kultury proponuje się dodać zapis "jednostki ochrony dziedzictwa kulturowego i narodowego (dokumentacyjnego), w tym archiwa państwowe".</p>	niewzględzona	Środki programu są bardzo ograniczone w stosunku do potrzeb regionu, zgodnie z rekomendacją ewaluatora wskazana jest koncentracja środków. Przyjęta we wrześniu 2013 r. Strategia Rozwoju Województwa wskazuje, że należy skoncentrować się na tych zadaniach, które przyczynią się do rozwoju gospodarczego regionu. Dodatkowo w ramach krajowego programu POPC możliwa jest digitalizacja zasobów archiwum państwowego, gdyż jest ono w grupie beneficjentów.
186	Komisja Zdrowia UMWP	sekcja1		58,59, 60,61, 62,63, 64,65, 66,67	<p>Zwiększenie alokacji Działania 8.4 Infrastruktura ochrony zdrowia (Priorytet Inwestycyjny 9.1. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych) z 25 mln Euro do 70 mln Euro poprzez zmniejszenie alokacji na poniższe Działania: • Oś IV; Działanie 4.1 Mobilność regionalna (Priorytet Inwestycyjny 7.2 Zwiększenie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i</p>	<p>Z punktu widzenia potrzeb inwestycyjnych jednostek ochrony zdrowia województwa podlaskiego, które kwalifikują się do objęcia wsparciem w ramach RPO WP 2014-2020, alokacja przeznaczona na Działanie 8.4 jest zbyt niska i nie odpowiada realnemu zapotrzebowaniu. Zabezpieczenie opieki zdrowotnej w części ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz w zakresie świadczeń stacjonarnych należy uznać za niewystarczające. Dotyczy to w szczególności takich dziedzin, jak: psychiatria dzieci i młodzieży,</p>	niewzględzona	Nie ma możliwości przesunięcia tak znacznych środków na Działanie 8.4 ze względu na konieczność wypełnienia zobowiązań wynikających z prawa unijnego. Należy jednak mieć na względzie, iż RPOWP 2014-2020 nie jest jedynym źródłem finansowania ochrony zdrowia - zgodnie z linią demarkacyjną finansowanie infrastruktury ochrony zdrowia jest również przedmiotem interwencji z

					<p>trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T) ze 150 mln Euro do 125 mln Euro (25 mln Euro).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oś VI Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami; Działanie 6.1 Ochrona wody i gleb (Priorytet Inwestycyjny 6.2 Zaspokajanie znaczących potrzeb w zakresie inwestycji w sektorze gospodarki wodnej, tak aby wypełnić zobowiązania wynikające z prawa unijnego) z 33 mln Euro do 25,5 mln Euro (7,5 mln Euro). • Oś VI Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami Działanie 6.3 Efektywny system gospodarowania odpadami (Priorytet Inwestycyjny 6.1 Zaspokojenie znaczących potrzeb w zakresie inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, tak aby wypełnić zobowiązania wynikające z prawa unijnego) z 15 mln Euro do 10 mln Euro (5 mln Euro) • Oś VIII Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej Działanie 8.2 Uzupelnienie deficytów w zakresie infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej (Priorytet Inwestycyjny 10.4 Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe Życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej) z 22,5 mln Euro do 15 mln Euro (7,5 mln euro) 	<p>neurologia, gastroenterologia kardiologia (dostępność i jakość ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych stanowi najsłabsze ogniwo opieki kardiologicznej), okulistyka, otolaryngologia, psychiatria, hematologia, angiologia, radiologia i diagnostyka obrazowa, radioterapia onkologiczna, choroby płuc, geriatrya.</p> <p>Przebieg dróg krajowych przez teren województwa wskazuje na rosnące zapotrzebowanie w zakresie leczenia urazów. Znajduje to potwierdzenie w analizie świadczeń w oddziałach szpitalnych i poradniach specjalistycznych, gdzie znaczący udział tej kategorii w ogólnej liczbie świadczeń wskazuje potrzebę dalszych działań w tym kierunku.</p> <p>Zakłady opiekuńcze wymagają doposażenia w sprzęt do pielęgnacji i higieny chorych oraz rozbudowy.</p> <p>Współczynniki zapadalności na choroby zakaźne będą w wieloletniej dynamice przewyższały krajowe współczynniki zapadalności. Oznacza to potrzebę dalszego rozwoju pionu zakaźnego szpitali w powiatach zajmujących czołowe miejsca statystykach zachorowań na choroby odkleszczowe, np. w powiecie hajnowskim.</p> <p>Ponadto istotne jest zwiększenie dostępności pacjentów do świadczeń rehabilitacyjnych oraz psychiatrycznych (z możliwością uruchomienia realizacji ambulatoryjnych oraz stacjonarnych świadczeń z zakresu psychiatrii dziecięcej oraz oddziału dziennego terapii uzależnień od alkoholu. Istotną potrzebą w zakresie poprawy infrastruktury województwa jest specjalistyczny sprzęt medyczny</p>		poziomu krajowego.
187	Archiwum Państwowe w Suwałkach	sekcja2	8.3 opis	163	<p>Proponuje się uzupełnienia (zapisane wersalikami) na s. 163 w celu szczegółowym:</p> <p>"Dziedzictwo kulturowe stanowi nie tylko przedmiot ochrony, ale jest również zasobem, który winien zostać wykorzystywany I POMNAŻANY dla obecnego i przyszłego rozwoju. [...]. W kontekście rozwoju kapitału społecznego istotne jest zatem efektywnie wykorzystanie potencjału kulturowego w celu wzmocnienie znaczenia kultury w rozwoju społeczno-gospodarczym regionu. BY TAK SIĘ STAŁO, KONIECZNA JEST INTERWENCJA NA INWESTYCJE ZWIĄZANE Z OCHRONĄ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO REGIONU, ZWŁASZCZA ZABYTEKÓW ORAZ DZIEDZICTWA DOKUMENTACYJNEGO (MIĘDZY INNYMI ARCHIWALIÓW).</p> <p>Województwo podlaskie posiada walory kulturowe</p>	<p>Zaproponowane zmiany służą doprecyzowaniu i uzupełnieniu zapisów RPOWP w celu takiego poszerzenia ich późniejszej interpretacji, by stworzyć możliwość faktyczną i prawną skorzystania z programu instytucjom ochrony dziedzictwa kulturowego i narodowego, w tym archiwom państwowym.</p>	niezasadna	<p>Środki programu są bardzo ograniczone w stosunku do potrzeb regionu, zgodnie z rekomendacją ewaluatora wskazana jest koncentracja środków. Przyjęta we wrześniu 2013 r. Strategia Rozwoju Województwa wskazuje, że należy skoncentrować się na tych zadaniach, które przyczynią się do rozwoju gospodarczego regionu. Dodatkowo w ramach krajowego programu POPC możliwa jest digitalizacja zasobów archiwum państwowego, gdyż jest ono w grupie beneficjentów.</p>

					wynikające przede wszystkim z odrębności kulturowej, religijnej i narodowościowej oraz położenia transgranicznego. ZACHOWANIE I WYKORZYSTANIE ŚWIADECTW MATERIALNYCH I DOKUMENTACYJNYCH TYCH ODRĘBNOŚCI BĘDZIE MIAŁO POZYTYWNY WPŁYW NA ROZPOZNAWALNOŚĆ I ATRAKCYJNOŚĆ WOJEWÓDZTWA WŚRÓD JEGO MIESZKAŃCÓW ORAZ MIGRANTÓW, A TAKŻE ZWŁASZCZA POZA JEGO GRANICAMI, CO SPRZYJAĆ BĘDZIE ROZWOJOWI CHOCIAŻBY TURYSTYKI. Rezultatem interwencji w obszarze ochrony dziedzictwa kulturowego będzie wzrost partycypacji społeczeństwa w kulturze odzwierciedlający się m.in. poprzez wskaźnik ODWIEDZAJĄCYCH MUZEA I INNE INSTYTUCJE DZIAŁAJĄCE W TYM ZAKRESIE."			
188	Spółdzielczy Związek Rewizyjny	sekcja2	5.4 opis	127,1 28,12 9,130	Oś V ,Działanie 5.4 ,Priorytet inwestycyjny 4.5 Proponujemy w grupie potencjalnych beneficjentów dopisać Spółdzielnie Mieszkaniowe i ich związki. Ponadto obszar terytorialny powinien obejmować całe województwo podlaskie.	Duża ilość Spółdzielni Mieszkaniowych zwłaszcza małe Spółdzielnie zlokalizowane na obszarach wiejskich i w miejscowościach będących siedzibą gmin realizuje funkcje wytwórcy i dostawcy energii ciepłej stąd występują w tych miejscach duże potrzeby inwestycyjne z zakresu na przykład zmiany rodzaju paliw na tańsze , bardziej przyjazne środowisku . Lokalizacja lokalnych kotłowni osiedlowych i naturalne zaplecze wynikające z otoczenia sprzyja przechodzeniu z opalania węglem na stosowanie np.biomasy jako paliwa określanego jako OZE.	nieuwzględniona	W działaniu 5.4 brak możliwości rozszerzenia terytorialnego obszaru realizacji do terenu całego województwa ze względu na ograniczenie do wsparcia dla projektów na terenie miast lub miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie wynikające z zapisów linii demarkacyjnej. Uzyskanie dofinansowania będzie uzależnione od posiadania planu gospodarki niskoemisyjnej dla danego terytorium. Dodatkowo - vide pkt. 297.
189	Archiwum Państwowe w Suwałkach	sekcja2	8.3 opis	164	Proponuje się uzupełnienia (zapisane wersalikami) na s. 164: "Opis przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego Zachowanie I POMNAŻANIE bogactwa dziedzictwa kulturowego regionu i efektywne wykorzystanie potencjału kulturalnego wymaga rozwoju zasobów kultury i instytucji zajmujących się kulturą ORAZ OCHRONĄ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NARODOWEGO, promowania kultury oraz ochrony obiektów zabytkowych. Rozwój zasobów kultury i jej instytucji ma polegać na budowie, przebudowie i renowacji OBIEKTÓW instytucji kultury ORAZ OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NARODOWEGO (m.in. muzea, teatry, biblioteki, skanseny, domy kultury, galerie sztuki, ARCHIWUM PAŃSTWOWE, itd.), zakupie trwałego wyposażenia wpływającego na unowocześnienie obiektów, w tym m.in. sprzętu wystawienniczego, magazynowego, technicznego i multimedialnego, przebudowie, remoncie i wyposażeniu obiektów kultury i	Zaproponowane zmiany służą doprecyzowaniu i uzupełnieniu zapisów RPOWP w celu takiego poszerzenia ich późniejszej interpretacji, by stworzyć możliwość faktyczną i prawną skorzystania z programu instytucjom ochrony dziedzictwa kulturowego i narodowego, w tym archiwum państwowym, które należą do organów administracji rządowej, ale nie są zaliczane do administracji rządowej w województwie (Ustawa z dn. 5 czerwca 1998 r. o administracji rządowej w województwie).	nieuwzględniona	Vide pkt. 170

					INSTYTUCJI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NARODOWEGO w celu ułatwienia dostępu osobom niepełnosprawnym, rozwoju centrów informacji kulturalnej i promocji kultury. W zakresie ochrony zabytków możliwe do realizacja będą przedsięwzięcia dotyczące prac konserwatorskich, restauratorskich, odbudowy, przebudowy przy obiektach zabytkowych (obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM TYCH, KTÓRE SŁUŻĄ INSTYTUCJOM KULTURY ORAZ OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NARODOWEGO); budowy [...] Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe [...] • instytucje kultury z sektora finansów publicznych, dla których organem założycielskim są jednostki administracji rządowej lub samorządowej • ADMINISTRACJA RZĄDOWA, W TYM JEDNOSTKI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NARODOWEGO (DOKUMENTACYJNEGO) - ARCHIWA PAŃSTWOWE • porozumienia wyżej wymienionych podmiotów reprezentowane przez lidera"			
190	Spółdzielczy Związek Rewizyjny	sekcja2	6.2 opis	134,1 35,13 6	Oś VI „Działanie 6.2 „Priorytet inwestycyjny 6.5 Proponujemy w grupie potencjalnych beneficjentów dopisać Spółdzielnie Mieszkaniowe a zakres terytorialny rozszerzyć na całe województwo podlaskie.	Duża ilość Spółdzielni Mieszkaniowych zwłaszcza małe Spółdzielnie zlokalizowane na obszarach wiejskich i w miejscowościach będących siedzibą gmin realizuje funkcje wytwórcy i dostawcy energii cieplnej , będąc jednocześnie emitentem substancji szkodliwych zanieczyszczających środowisko szczególnie powietrze. Dopisanie Spółdzielni do listy potencjalnych beneficjentów środków z tego priorytetu pozwoli sfinansować np. zakup nowoczesnych urządzeń filtrujących spaliny ,ograniczających emisję substancji szkodliwych powstałych w trakcie wytwarzania energii cieplnej w kotłowniach osiedlowych.	niewuwzględniona	Zgodnie z rekomendacją ewaluatora dotyczącą potrzeby większej koncentracji w ramach RPOWP Działanie 6.2 (PI 6.5) zostanie usunięte, jego obszar interwencji w znacznym stopniu może być realizowany w ramach Działania 5.4 (PI 4.5), a w przypadku przedsięwzięstw w ramach wsparcia inwestycji dostosowujących do wymogów ochrony środowiska (PI 3.3).
191	Sąd Rejonowy w Białymstoku	sekcja1		1	PRZEDSTAWIONE KOMENTARZE ODNOSZĄ SIĘ DO CAŁEGO PROJEKTU Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020: Inicjatywa dotyczy realizacji projektu "Community Court – Programu Współpracy Regionalnej na rzecz poprawy jakości usług publicznych świadczonych przez lokalny wymiar sprawiedliwości i otoczenia regulacyjno - instytucjonalnego przedsiębiorczości w województwie podlaskim". Szczegółowy opis projektu przedstawiony zostanie do konsultacji i poczynienia ustaleń w późniejszym etapie zamierzeń realizacyjnych.	Zgodnie z Konstytucją RP każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy niezależny bezstronny i niezawisły sąd. System wymiaru sprawiedliwości działa na rzecz społeczeństwa i obywateli - rozwiązuje konflikty i spory, sprawuje wymiar sprawiedliwości i jest otwarty na szeroko rozumiane kształcenie każdego pokolenia. Konsekwencja przyjęcia optyki na obywatela implikuje między innymi konieczność realizacji aktywności na rzecz budowania spójności	niewuwzględniona	Zakres projektu dotyczy celu tematycznego 11, dla którego zgodnie z linią demarkacyjną i Umową Partnerstwa zaplanowano interwencję wyłącznie z poziomu krajowego.

						gospodarczo-społecznej również w obszarze włączenia jednostek sądownictwa powszechnego w funkcjonowanie społeczności lokalnej. Powyższe wymaga realizacji wielu zadań z zakresu obsługi i komunikowania z interesariuszami zewnętrznymi sądownictwa celem promowania zintegrowanego spojrzenia na cały zbiór elementów wymierzania sprawiedliwości. Realizacja projektu "Community Court" koresponduje z podstawowymi założeniami systemu strategii wymiaru sprawiedliwości, w tym realizacji priorytetu ukierunkowania na obywatela w zakresie przyjazności, otwartości i ukierunkowania na rezultat. Istotnym wyzwaniem staje się budowanie świadomości dalekosiężnych konsekwencji społecznych wymierzania sprawiedliwości, w tym również w opcji rozwiązywania problemów społecznych przez wymiar sprawiedliwości. W ramach ustaleń i uzgodnień na etapie dopracowywania zamierzeń realizacyjnych przewidywane jest wskazanie konkretnych inicjatyw w zakresie: zewnętrznego kształcenia młodzieży szkolnej na każdym poziomie edukacji, współpracy ze środowiskiem akademickim oraz współdziałania z organizacjami NGO a także wszelkimi jednostkami organizacyjnymi szeroko rozumianej administracji publicznej świadczącymi usługi na rzecz społeczeństwa lokalnego.		
192	Archiwum Państwowe w Suwałkach	sekcja2	8.3 wskźni ki	165	Proponuje się uzupełnienie (zapisane wersalikami) na s. 165 w tabeli nr 5, w kolumnie "Wskaźnik produktu ...", pod lp. 4 zapisu: "Liczba instytucji kultury I OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NARODOWEGO objętych wsparciem [szt.]"	Proponuje się uzupełnienie (zapisane wersalikami) na s. 165 w tabeli nr 5, w kolumnie "Wskaźnik produktu ...", pod lp. 4 zapisu: "Liczba instytucji kultury I OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NARODOWEGO objętych wsparciem [szt.]"	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 129. Należy mieć również na względzie, iż zgodnie z linią demarkacyjną w ramach PI 6.3 finansowane powinny być działania w zakresie ochrony zabytków i rozwoju zasobów kultury.
193	Spółdzielczy Związek Rewizyjny	sekcja2	8.3 opis	163,1 64,16 5	Oś VIII , Działanie 8.3 , Priorytet inwestycyjny 6.3 Proponujemy dopisać jako potencjalnych beneficjentów Spółdzielnie Mieszkaniowe.	Spółdzielnie Mieszkaniowe w ramach swojej działalności statutowej i w formule non-profit prowadzą działalność kulturalno-oświatową. Na wielu osiedlach funkcjonują kluby osiedlowe prowadzone jako Osiedlowe Domy Kultury. Wpisanie Spółdzielni Mieszkaniowych jako potencjalnych odbiorców środków z tego priorytetu pozwoli na unowocześnienie tych placówek , a także umożliwi rozszerzenie oferty programowej .	nieuwzględniona	Działanie 8.3 nie dotyczy działalności kulturalnej ani kulturalno-oświatowej. Zgodnie z linią demarkacyjną w ramach priorytetu inwestycyjnego 6.3 finansowane powinny być działania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego w tym ochrony zabytków i rozwoju zasobów kultury.
194	Archiwum Państwowe w Suwałkach	sekcja2	8.5 opis	169	Proponuje się uzupełnienie (zapisane wersalikami) na s. 169: "Opis przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego [...]W zakres rewitalizacji fizycznej i gospodarczej wchodzić będą zadania dotyczące przebudowy i	Zaproponowana zmiana służy doprecyzowaniu i uzupełnieniu zapisu w celu takiego poszerzenia jego późniejszej interpretacji, by stworzyć możliwość skorzystania z programu instytucjom ochrony dziedzictwa kulturowego i narodowego, w tym archiwom państwowym.	nieuwzględniona	Działania inwestycyjne realizowane w ramach tego Działania mają służyć rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych i będą wspierały działania na rzecz rewitalizacji społecznej finansowane z

					adaptacji zdegradowanych obiektów, W TYM ZABYTKOWYCH, do pełnienia nowych funkcji, np. kulturalnych, OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NARODOWEGO, społecznych, gospodarczych, szkoleniowych, edukacyjnych wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem).[...]"			EFS. Potrzeba ich realizacji powinna wynikać z Lokalnych Planów Rewitalizacji. ponadto zgodnie z linią demarkacyjną projekty z zakresu rewitalizacji muszą być realizowane jako zintegrowane przedsięwzięcia dotyczące wszystkich aspektów rewitalizacji danego obszaru.
195	Spółdzielczy Związek Rewizyjny	sekcja2	8.5 opis	168,1 69,17 0,171	Oś VIII , Działanie 8.5 , Priorytet inwestycyjny 9.2 Wnioskujemy o dopisanie Spółdzielni Mieszkaniowych jako potencjalnego beneficjenta środków w ramach tego priorytetu.	Obszary zarządzane przez spółdzielnie Mieszkaniowe są miejscami gdzie bardzo często kumulują się negatywne zjawiska społeczne. Widzimy bardzo dużą potrzebę umożliwienia ,w ramach tego priorytetu , dostępu do środków unijnych które mogłyby być wydane zarówno na rewitalizację fizyczną przestrzeni publicznych zarządzanych przez Spółdzielnie jak również podejmowania wszelkich działań zmierzających do odbudowy więzi społecznych, poprawy bezpieczeństwa , organizacji różnych form spędzania czasu wolnego itp.	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 13
196	Związek Przedsiębiorstw Społecznych	sekcja1		52,53, 54,55, 56	Uwagi wnoszone w imieniu Związku Pracodawców Przedsiębiorstw Społecznych; str. 54 i następne Cel tematyczny 9 - Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.	Brak w priorytetach inwestycyjnych w ramach CT9 – PI 9.3 – dotacje inwestycyjne dla przedsiębiorstw społecznych. Nie uwzględnianie dotacji inwestycyjnych dla przedsiębiorstw społecznych (tworzonych i istniejących przedsiębiorstw społecznych) jest znaczną barierą dla działań wspierających integrację społeczną. PI 9.3 jest pożądane w ramach priorytetów unijnych. Wsparcie dotacyjne oznacza możliwość tworzenia miejsc pracy w organizacjach (dotacje na zatrudnienie w NGOs). To organizacje społeczne działające w regionie będą pracodawcą dla osób aktywizowanych w ramach aktywnej integracji.	nieuwzględniona	PI 3.3 (Działanie 1.3 RPOWP 2014-2020), PI 8.2 (Działanie 1.6) będą obejmowały również przedsiębiorstwa społeczne.
197	Podlaska Sieć LGD	sekcja4		4,180	Podlaska Sieć LGD rekomenduje zmianę zapisów w rozdziale 4.1 RPOWP. Rekomendujemy wprowadzenie PI 9 (ca) z EFRR, w którym mógłby prawdopodobnie znaleźć się przynajmniej częściowo zakres zadań przewidzianych do wdrażania poprzez instrument RLKS z PI 9.2 i 6.3, a być może także z PI 6.2. Jeśli jednak planowane w RPOWP 2014-2020 „koperty RLKS” w PI 6.2, 6.3, czy 9.2 mogą być niemożliwe do realizacji bezpośrednio za pomocą instrumentu RLKS, postulujemy wydzielić te „koperty” jako konkursowe dla lokalnych grup działania „wiejskich” i „miejskich”. W trakcie warsztatów LGD woj. podlaskiego, dotyczących nowych lokalnych strategii rozwoju, większość LGD wyrażała także potrzebę realizacji działań z PI 8.7	Zgodnie z zapisami „Wspólnych Wytocznych Dyrekcji Generalnych Komisji Europejskiej ....” (wersja z kwietnia 2013 r.) oraz „Umową Partnerstwa” (wersja z grudnia 2013 r.) RLKS powinien być programowany w ramach jednego konkretnego PI. W EFRR będzie to cel szczegółowy 6B, w EFMR czwarty priorytet UE, w ramach EFS PI 9.9 „lokalne strategie rozwoju realizowane przez społeczność”, natomiast w EFRR - odrębny priorytet inwestycyjny 9(ca) „przedsięwzięcia inwestycyjne w kontekście rozwoju LSR kierowanych przez społeczność”. Jednocześnie w obu tych dokumentach, a także w „Rozporządzeniu ustanawiającym wspólne	uwzględniona	

				<p>„Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy”, w zakresie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.</p> <p>Podlaska Sieć LGD rekomenduje także przeanalizowanie ewentualnych korzyści z wyodrębnienia osobnej osi priorytetowej RLKS. Analiza dokumentów (m.in. Aneks 2 – Stopy współfinansowania i intensywności pomocy we „Wspólnych Wytycznych...” s. 55) wskazuje, iż wymieniona w art. 110 „Rozporządzenia ustanawiającego wspólne przepisy...” możliwość zwiększenia maksymalnego poziomu dofinansowania o 10% dotyczy stopy współfinansowania UE na poziomie danego funduszu. Oznaczałoby to, iż maksymalna stopa współfinansowania z EFRR i EFS wyniosłaby – w przypadku osi priorytetowej poświęconej RLKS – nie 85% (dla mniej rozwiniętych regionów), a 95%. Jeśli istnieje możliwość zwiększenia tego udziału środków UE na poziomie RPOWP, wyodrębnienie osobnej osi priorytetowej RLKS może stanowić wymierną korzyść finansową dla województwa podlaskiego. Wydzielenie osobnej osi priorytetowej poświęconej RLKS w RPOWP pozwoliłoby także m.in. na wprowadzenie wskaźników produktu rekomendowanych przez KE dla RLKS dla całości działań przewidzianych do realizacji poprzez instrument RLKS w RPO WP („Wspólne wytyczne...”, s.52).</p>	<p>przepisy...” podkreśla się, iż wsparcie w ramach RLKS może przyczyniać się do realizacji także innych celów tematycznych/ celów szczegółowych/ priorytetów UE.</p> <p>Oznacza to, iż w RPOWP instrument RLKS - zapisany w Umowie Partnerskiej jako formuła bezpośrednia - będzie mógł zostać zastosowany tylko w działaniu 7.4 (PI. 9.9) i ewentualnie we wprowadzonym nowym PI 9 (ca). Ewentualnie także w innych osiach priorytetowych CT9, bo chyba tak należy rozumieć zapis w Umowie Partnerskiej: „Pomimo zaprogramowania RLKS w osi/osiach priorytetowych w CT9 (oddzielna oś/osie na RLKS lub działania/poddziałania w szerszych osi/osiach obejmujących cały CT9) w ramach ww. priorytetów inwestycyjnych, RLKS może obejmować zakres tematyczny innych celów tematycznych.” (UP, s. 152)</p> <p>W związku z powyższym alokacja na ten instrument w tych PI musi być w takiej wysokości, by osiągnąć niezbędną „masę krytyczną”. W innej sytuacji środki te w rozbiciu na wiele lokalnych strategii rozwoju i wiele często różnych działań w tych strategiach ulegną dużemu rozproszeniu, co zmniejszy skuteczność LGD, a tym samym zdolność do osiągnięcia założonych dla działania wskaźników.</p> <p>Dodatkowo istnieje ryzyko, że w przypadku niewielkiej puli środków na te PI w RPOWP, możliwości instytucjonalne poszczególnych lokalnych grup działania nie będą w pełni wykorzystane.</p>		
198	Związek Przedsiębiorstw Społecznych	sekcja1		<p>str. 65</p> <p>9.8. wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie sektora ekonomii społecznej <p>Wsparcie –UE</p> <p>EUR</p> <p>(w mln) - 8</p> <p>powinno być:</p> <p>str. 65</p> <p>9.8. wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie sektora ekonomii społecznej <p>Wsparcie –UE</p> <p>EUR</p> <p>(w mln) - 18</p>	<p>Zgodnie z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, zapotrzebowanie na realizację działań zatrudnieniowych i infrastrukturalnych jest następujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 28 mln zł z przeznaczeniem na dotacje (tworzenie nowych miejsc pracy – 910 miejsc pracy) - 28 mln zł z przeznaczeniem na infrastrukturę wsparcia rozwoju ekonomii społecznej (trzy moduły usług wsparcia); 4 subregionalne ośrodki wsparcia ekonomii społecznej (obecnie: Białystok, Suwałki, Łomża oraz zgodnie z WPRES: Bielsk Podlaski). - 16 mln złotych- działania z zakresu KPRES i WPRES, w tym działania strategiczne JST, ROPS, NGOs, wprowadzenie klauzul społecznych, wsparcie wdrażania i zlecania usług społecznych; 	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 107

199	ROPS w Białymstoku	sekcja1		65	Przewidziana pula alokacji na Priorytet inwestycyjny 9.8 Wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej – 8,00 mln. EURO, jest niewystarczająca do potrzeb województwa podlaskiego	<p>ES winna stanowić ważny czynnik wzrostu zatrudnienia, spójności społecznej oraz rozwoju kapitału społecznego w latach 2014-2020. Zgodnie z krajowymi (KPRES) i regionalnymi (WPRES) dokumentami słaby sektor przed. społecznej determinuje potrzebę stworzenia sieci wsparcia podmiotów ekonomii społecznej, a także upowszechniać wiedzę o ES w regionie. Kalkul. kosztów dla Dz. 7.3, PI 9.8 wynika z Planu Finan. KPRES i WPRES w woj. pod. na lata 2013-2020, który wyzn. podst. elem. do osiągn. w naszym regionie. Z PI 9.8 ma być finansowane:</p> <p>1. Tworze. miejsc pracy w przeds. społ: (14 powiatów x 5 x 7 lat) + (3 pow. grodzkie x 20 x 7 lat) = 910 m. pracy x 30tys. = 27,3 mln. zł. (Dz. III.1 KPRES)</p> <p>2. Koszty funkcjonowania akredytowanych 3 OWES-ów (tak jak w obecnej perspektywie finansowej) 3 OWES x 7 lat x 1 mln. = 21 mln. zł. (Dz. III.3)</p> <p>3. Zarz. polit. publicznymi, działania sieciujące, promujące kooperację z jednostkami samorządu terytorialnego - 6,6 mln. zł na każde województwo (Dz. IV.2)</p> <p>Dok. krajowe i regionalne przewidują szereg innych działań tj. upowsze. wiedzy i dobrych praktyk ES, promocję i edukację, rozwój działających i tworzenie nowych PS i PES, wzmocnienie i rozwój współp. Instyt. itp. To sfera łącząca akt. gosp. z realizacją celów społ. Jej kluczową zasadą jest pierwszeństwo działań na rzecz ludzi nad osiąganiem zysków. Podm. ES działają w charak. Aktyw. Integ. i reintegracji społecznej (np. CIS, KIS, ZAZ, WTZ), gdzie osoby wykl. społ. lub zagrożone wykl. mogą dostać wsparcie umożliwiające powrót na otwarty rynek pracy.</p> <p>Za rozwojem ES przemawiają:</p> <p>1) założenia SRWP do roku 2020, CO 3.2 Poprawa spójności społecznej,</p> <p>2) mała, na tle kraju, liczba aktywnych podmiotów ekonomii społecznej,</p> <p>3) mała liczba i dostępność podm. aktywnej integracji i reintegracji społecznej w woj.</p> <p>4) potrzeba bud. sieci akredyt. OWES.</p> <p>Śr. obecnie zabezp. nie spowodują rozwoju sektora ES.</p> <p>Na rozwój ES w woj. podlaskim winno być zabezp. min. 70 mln. zł</p>	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 107
200	ROPS w Białymstoku	sekcja2	7.1 opis	144	Grupy docelowe skupiają się jedynie na osobach wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem	Uzasadnione jest objęcie wsparciem również pracowników i wolontariuszy administracji	niewzględniona	Zgodnie z linią demarkacyjną wsparcie z poziomu regionalnego jest

					społecznymi i otoczeniu tych osób	publicznej, służb publicznych i organizacji pozarządowych w zakresie wspólnych działań na rzecz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Co uzasadniałoby wybrany wskaźnik (str. 145 poz. 6) tj. Liczba projektów obejmujących administrację publiczną lub służby publiczne.		skierowane do indywidualnych osób i ma na celu ich aktywizację społeczno-zawodową. Wskaźniki będą weryfikowane w toku dalszych prac nad WLWK na poziomie krajowym.
201	ROPS w Białymstoku	sekcja2	7.2 wskaźniki	146	Zaproponowane w tab. 4 wskaźniki rezultatu nie są spójne z planowanymi działaniami w tym obszarze, tj. ułatwienie dostępu do usług społecznych	Realizacja usług społecznych lub zdrowotnych nie przekłada się bezpośrednio na zatrudnienie. Nie wszystkie usługi będą miały również charakter szkoleniowy. Wydaje się zasadne, by mierzyć liczbę osób korzystających z usług a nie liczbę osób które podjęły kształcenie lub uzyskały kwalifikacje.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 129
202	ROPS w Białymstoku	sekcja2	7.3 opis	150	Należy rozszerzyć katalog grup docelowych o: 1. podmioty ekonomii społecznej, 2. przedsiębiorstwa społeczne, 3. organizacje pozarządowe działające w sektorze ekonomii społecznej, 4. instytucje wspierające ekonomie społeczną	Rozszerzenie grupy docelowej wynika ze wskazanych wskaźników rezultatów do osiągnięcia, tj. liczby utworzonych podmiotów ekonomii społecznej, liczny miejsc pracy w utworzonych przedsiębiorstwach społecznych itp.	uwzględniona	
203	ROPS w Białymstoku	sekcja2	7.3 opis	150	Opis kierunkowych zasad wyboru projektów Wybór projektów będzie dokonywany jedynie w procedurze konkursowej	Samorząd województwa odpowiedzialny jest za koordynację Wieloletniego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej w woj. podlaskim na lata 2013-2020. W związku z realizacją ww. Programu zasadne jest dopuszczenie możliwości wyboru projektów w procedurze pozakonkursowej przy koordynacji działań z obszaru ekonomii społecznej na poziomie województwa.	nieuwzględniona	Zgodnie z aktualną linią demarkacyjną (PI 9.8) koordynacja działań podejmowanych przez regiony na rzecz ekonomii społecznej ma być wspierana z poziomu krajowego.
204	Instytut Biologii, UwB	sekcja2	6.4 wskaźniki	138	Podlasie jest regionem cennym pod względem przyrodniczym, co odzwierciedla się w istniejących formach ochrony przyrody. Poza funkcjonującymi obszarami ochrony, istnieje wiele cennych przyrodniczo siedlisk marginalnie traktowanych w naszym województwie. Przykładem mogą być naturalne wypływy wody podziemnej (bardzo różnych typów)licznie występujące w naszym regionie, szczególnie w dorzeczu Supraśli, na terenie Puszczy Knyszyńskiej. Stan ich inwentaryzacji jest niezadawalający. Kilka tego typu obiektów na terenie Białegostoku zostało bezpowrotnie przekształcone w ostatnich latach.	Naturalne wypływy wody podziemnej świadczą o zasobach wodnych regionu. Ich nisze są najprawdopodobniej siedliskiem występowania specyficznych organizmów. Źródłiska są niewątpliwie jednym z przykładów świadczących o georóżnorodności i bioróżnorodności obszaru. Ich wyeksponowanie w zasobach przyrodniczych regionu wydatnie podkreśli jego "naturalność". Niektóre obiekty krenologiczne zostały wykorzystane praktycznie w postaci "świątyni wód". Miejsca te mają duże znaczenie w obiegu wody w przyrodzie ponieważ dzięki zagospodarowaniu (ujęciu) przetrwały do dziś.	niezrozumiała	W RPOWP 2014-2020 ujęto szeroką gamę potencjalnych typów inwestycji w zakresie ochrony różnorodności biologicznej, ochrony gleb, wód, powietrza, zielonej infrastruktury oraz krajobrazu. Ograniczeniem w zakresie kierunków interwencji na poziomie RPOWP jest linia demarkacyjna. W uwadze nie wskazano pożądanej zmiany treści Programu.
205	Instytut Biologii UwB	sekcja2	6.1 opis	130	Konieczność renaturyzacji rzek jest uzasadniona, szczególnie przekształconych i zanieczyszczonych. Renaturyzacja definiowana jest jako powrót ekosystemu do stanu zbliżonego do warunków naturalnych. Z literatury wiadomo, że osiągnięcie naturalnego stanu ekosystemu wodnego nie jest możliwe, jedynie można zbliżyć się do stanu naturalnego. Konieczność działań renaturyzacyjnych	Planując zabiegi renaturyzacyjne należy uwzględnić wszystkie etapy renaturyzacji - procedura przed renaturyzacją polega na ocenie stanu ekologicznego ekosystemu, określeniu celów renaturyzacji orz analizie zagrożeń - właściwe prace renaturyzacyjne (różnego typu zabiegi hydrotechniczne) - monitoring po zabiegach renaturyzacyjnych	częściowo uwzględniona	Zgodnie z linią demarkacyjną główne działania związane z ochroną bioróżnorodności będą realizowane w ramach programu krajowego. W zakresie zgodnym z linią demarkacyjną będą działania związane z renaturalizacją rzek będą realizowane w ramach PI 6.4.

					została wskazana w RDW 2000/60/WE. Zabiegi renaturyzacyjne w Polsce liczą sobie zaledwie kilkanaście lat, a ich efekty są trudne do zdefiniowania. Wynika to często pominięcia wybranych etapów renaturyzacji.	W ten sposób przeprowadzona renaturyzacja (najlepiej w ujęciu zlewniowym) powinna przynieść poprawę właściwości fizyczno-chemicznych wody oraz zwiększyć bioróżnorodność obszaru. Kierunek przemian jest jednak trudny do określenia ze względu na dużą zmienność ekosystemów wodnych. Efekty przeprowadzonej renaturyzacji rzek w naszym regionie są trudne do oceny ze względu na pominięcie pierwszego etapu renaturyzacji (np. dolina Narwi, Rudni).		
206	OSPT	sekcja2	4.3 wskaźn iki	179	Na stronie 116 zapisano "Województwo cechuje słabo rozwinięta infrastruktura kolejowa, niska gęstość sieci kolejowej..." Władze województwa podlaskiego powinny dołożyć najwyższej staranności i od roku 2014 rozpocząć remont linii kolejowych: Białystok - Lewki - Czeremcha (ostatni remont całej linii odbył się w 1972 r.); - Czeremcha - Granica Państwa (Wysokoje - ostatni remont całej linii odbył się także w 1972 r.); - Lewki - Hajnówka - Białowieża - obecnie ruch kolejowy na powyższej linii jest zawieszony. - Siemianówka - hajnówka - Siedlce linia kolejowa w najlepszym stanie w południowej części województwa podlaskiego, ale także potrzebująca remontu. Remont wymienionych linii kolejowych i przywrócenie ruchu kolejowego pasażerskiego na wymienionych liniach. Takie działania poprawią dostępność komunikacyjną południowej części województwa podlaskiego dla mieszkańców, dla turystów-miłośników Puszczy Białowieskiej. Komunikacja kolejowa jest najbardziej ekologiczną i przyjazną dla środowiska komunikacją i znacznie wzmocni ochronę Puszczy Białowieskiej. W południowej części województwa podlaskiego są 2 międzynarodowe przejścia kolejowe, nie dające dochodu dla gospodarki narodowej (śladowy udział w PKB). Międzynarodowe przejście kolejowe w Siemianówce ma ruszyć w 2014 roku, a co z tzw. przepustowością na wymienionych wyżej szlakach kolejowych? Przywrócić działalność przejścia kolejowego Czeremcha - Wysokoje. Poprawić i zwiększyć liczbę połączeń kolejowych pasażerskich na wymienionych liniach, Przywrócić połączenia kolejowe z Wysokoje Republika Białoruś	Remont linii kolejowych w południowej części województwa podlaskiego to powinność wobec ludzi trzech grup wiekowych: grupy wieku przedprodukcyjnego, aby mogła dojechać do szkół także ta bidniejsza; grupy w wieku produkcyjnym, aby mogła dojechać do pracy, grupy wieku poprodukcyjnego, aby mogli wygodnie i spokojnie dojechać do lekarzy - specjalistów, grupy mieszkańców niezależnie od wieku, statusu społecznego, wykształcenia, grup turystów z całej Polski i krajów Unii Europejskiej, z państw Europy Wschodniej.	częściowo uwzględniona	Interwencja RPOWP 2014-2020 w ramach tego działania dotyczy wyłącznie infrastruktury kolejowej i dworcowej - przywracanie ruchu pasażerskiego i określanie liczby połączeń kolejowych nie jest obszarem wsparcia funduszy UE.
207	Wydział Prawa UWB	sekcja1		5	Studenci są mocną stroną Podlasia (generują inwestycje, tworzą lub wzmacniają popyt na towary i usługi; wzmacniają wizerunek miast podlaskich i regionu jako całości; stanowią zasób potencjalnych pracowników i	1. Przy przyznawaniu stypendiów doktorantom powinien decydować temat/sylwetka naukowa doktoranta itp., a nie przynależność do kierunku (dotąd słaba praca z ekonomii miała szansę na stypendium, a nawet najlepsza prawnicza - choćby	częściowo uwzględniona	Ad. 1. Zgodnie z linią demarkacyjną stypendia doktoranckie to zakres interwencji programu krajowego. Ad. 2. Zgodnie z zapisami RPOWP z kształcenia ustawicznego mogą

					<p>współpracowników; tworzą lub wspierają przedsiębiorczość) w związku z tym w nowej Strategii powinna im zostać poświęcona szczególna uwaga. W uzasadnieniu zostaną wskazane zagadnienia istotne z perspektywy studenta zamieszkującego województwo podlaskie.</p>	<p>dotyczyła prawnych aspektów rozwoju regionalnego - nie; to w istocie dyskryminacja; poza tym - kształcenie prawników jest mocną stroną regionu, według Strategii Rozwoju WP - trzeba być więc konsekwentnym i stawiać na to, co dobre, a nie na to, co wsparcie konsumuje, nie przynosząc odpowiednich efektów)</p> <p>2. Studenci/doktoranci powinni być beneficjentami szkoleń (są istotną "inwestycją" samorządów, państwa, swoich rodzin, a gdy wchodzi na rynek pracy, brakowało im dotąd "ostatniego metra" wsparcia; stawiało to pod znakiem zapytania sens dotychczasowej "inwestycji" w nich; szkolenia zawodowe pozwolą błyskawicznie dostosować się do rynku pracy),</p> <p>3. Budowa lotniska, nie jako przedsięwzięcia biznesowego, ale podnoszącego jakość życia i atrakcyjność podlaskich podmiotów dla świata)</p> <p>4. Ułatwiony start w działalności zawodowej/gospodarczej także dla przedstawicieli wolnych zawodów (skoro - jak już podkreślono - kształcenie prawników jest mocną stroną regionu, według Strategii Rozwoju WP - trzeba być konsekwentnym)</p> <p>Kadra i doktoranci Wydziału Prawa UwB</p> <p>Powyższe uwagi są bardzo ogólne, na dalszych etapach uszczegóławiania chętnie je rozwinemy i pomożemy sprecyzować optymalne rozwiązania.</p>		<p>korzystać wszystkie osoby fizyczne.</p> <p>Ad. 3. Zgodnie z decyzją Zarządu Województwa Podlaskiego budowa lotniska regionalnego nie będzie ujęta w ramach RPOWP 2014-2020.</p> <p>Ad. 4. W programie uwzględniono działania ułatwiające rozpoczęcie działalności gospodarczej, w tym również dla przedstawicieli wolnych zawodów.</p>
208	Białowiecki Park Narodowy	sekcja2	1.1 - opis	71	<p>Postulujemy włączenie do potencjalnych beneficjentów/grup docelowych: jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (państwowe osoby prawne), w tym parki narodowe.</p>	<p>Parki narodowe, szczególnie Białowiecki PN zamierza rozwijać badania naukowe bazujące na niepowtarzalnych zasobach przyrodniczych, kreując możliwości regionalnej specjalizacji. Obecnie rozwijane laboratorium oraz zaplecze lokalowe umożliwia rozwój współpracy między nauką a przedsiębiorczością, jednak ograniczona dostępność środków wyklucza BPN z możliwości rozwijania tej ważnej dla regionu działalności.</p>	nieuwzględniona	Vide pkt. 80
209	Białowiecki Park Narodowy	sekcja2	1.2 opis	73	<p>Postulujemy włączenie do potencjalnych beneficjentów/grup docelowych: jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (państwowe osoby prawne), w tym parki narodowe.</p>	<p>Parki narodowe, szczególnie Białowiecki PN zamierza rozwijać badania naukowe bazujące na niepowtarzalnych zasobach przyrodniczych, kreując możliwości regionalnej specjalizacji. Obecnie rozwijane laboratorium oraz zaplecze lokalowe umożliwia rozwój współpracy między nauką a przedsiębiorczością, jednak ograniczona dostępność środków wyklucza BPN z możliwości rozwijania tej ważnej dla regionu działalności.</p>	częściowo uwzględniona	<p>Lista beneficjentów zostanie rozszerzona, jednak należy pamiętać, iż głównym beneficjentem tego działania będą przedsiębiorstwa, zaś udział innych podmiotów powinien odbywać się na zasadzie współpracy z przedsiębiorstwem/przedsiębiorstwami.</p>

210	Białowiecki Park Narodowy	sekcja2	1.3 opis		Postulujemy włączenie do potencjalnych beneficjentów/grup docelowych: jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (państwowe osoby prawne), w tym parki narodowe.	Białowiecki Park Narodowy uruchomił w czerwcu 2013 roku Centrum Wdrażania Projektów (CWP). Jednym z zadań CWP jest promowanie postaw i działań sprzyjających efektywności wykorzystania zasobów naturalnych oraz doradztwo w zakresie rozwoju przedsiębiorczości opartej o specyficzne zasoby naturalne.	nieuwzględniona	Wsparcie w działaniu 1.3, zgodnie z przedstawionym opisem planowanych przedsięwzięć, dotyczyć będzie wydatków strictly inwestycyjnych realizowanych przez przedsiębiorstwa (wśród beneficjentów wskazano również fundusze pożyczkowe i poręczeniowe, jednak tylko jako operatorów). Usługi doradcze będą mogły być jedynie elementem (uzupełnieniem) projektów inwestycyjnych realizowanych przez przedsiębiorstwa, jednak to przedsiębiorstwo będzie dokonywało wyboru podmiotu, który będzie świadczył usługi na jego rzecz.
211	Białowiecki Park Narodowy	sekcja2	1.4 opis	71	Postulujemy włączenie do potencjalnych beneficjentów/grup docelowych: jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (państwowe osoby prawne), w tym parki narodowe.	Białowiecki Park Narodowy uruchomił w czerwcu 2013 roku Centrum Wdrażania Projektów (CWP). Jednym z zadań CWP jest doradztwo w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i promowanie postaw proinnowacyjnych.	nieuwzględniona	Zgodnie z zapisami aktualnej linii demarkacyjnej na poziomie regionalnym nie będzie możliwości wsparcia w formie funduszy typu seed capital, cel szczegółowy <i>Promowanie postaw proinnowacyjnych oraz rozwój współpracy w sferze innowacji i inwestycji</i> zostanie usunięty.
212	Białowiecki Park Narodowy	sekcja2		76	Postulujemy włączenie do potencjalnych beneficjentów/grup docelowych: jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (państwowe osoby prawne), w tym parki narodowe.	Białowiecki Park Narodowy uruchomił w czerwcu 2013 roku Centrum Wdrażania Projektów (CWP). Jednym z zadań CWP jest doradztwo w zakresie rozwoju przedsiębiorczości w celu zapewnienia alternatywnych źródeł dochodów dla ludności gmin, których rozwój uwarunkowany jest siecią Natura 2000. Równocześnie sam Park planuje rozwój działalności turystycznej, czyli tzw. „zielonej gospodarki”, która będzie tworzyć miejsca pracy i powiększać dochód lokalnej społeczności.	nieuwzględniona	Vide pkt. 210
213	Szpital Powiatowy w Zambrowie	sekcja1		66,67	W osi VIII w pozycji zwiększenie dostępności itd. zmniejszyć środki do wielkości 5 mln euro a kwotę 30 mln euro przesunąć do pozycji 9.1 inwestycje w infrastrukturę zdrowotną z przeznaczeniem na powiększenie środków na modernizację szpitali. Łącznie kwota 55 mln euro. 5 mln euro przenieść z pozycji 6.3 ochrona promocja rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego do pozycji 9.1	Środki na informatyzację są dostępne z wielu źródeł i są marnotrawione z przyczyny ich nadmiaru. marnotrawstwem jest inwestowanie w urządzenia informatyczne przed zmodernizowaniem infrastruktury ogólnej. Zachwiane są proporcje. Na informatykę powinno być 5% środków potrzebnych na modernizację a nie większość. Przeniesienie dodatkowo 5 mln euro jest konieczne w związku z pilną potrzebą zakończenia procesu modernizacji szpitali do 2016r - grozi zamknięcie	nieuwzględniona	Cel tematyczny 2 (PI 2.3) jest objęty ring-fencingiem, wobec czego środki z tej alokacji nie mogą być przeznaczane na działania inne niż w CT 1, 2, 3 i 4.
214	Białowiecki Park Narodowy	sekcja2	2.3 opis	93	Postulujemy włączenie do potencjalnych beneficjentów/grup docelowych: jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (państwowe osoby prawne), w tym parki narodowe.	Białowiecki Park Narodowy uruchomił w czerwcu 2013 roku Centrum Wdrażania Projektów (CWP). Jednym z zadań CWP jest doradztwo w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, ale także udzielanie mikrodotacji i pożyczek dla nowo powstających jak i	nieuwzględniona	Katalog beneficjentów nie wyklucza podmiotowo wskazanego typu beneficjenta

						funkcjonujących małych przedsiębiorstw.		
215	Szpital Powiatowy w Zambrowie	sekcja3		176,1 77,17 8,179	Zmniejszyć oś V do 50 mln euro - przeznaczyć na oś IV poprawa dostępności w tym na lotnisko regionalne. Połączyć dwie osie V i VI. W tabeli 18c przesunąć środki z CT 2 30 mln euro i CT 10 30 mln euro oraz CT 6 5 mln euro do celu tematycznego 9	Wybudowanie lotniska poprawi dostępność komunikacyjną i zmniejszy emisję. Osie V i VI dotyczą ochrony środowiska. Nie ma potrzeby rozrzućnie inwestować w technologie IT, tym bardziej że inwestują równolegle operatorzy a one szybko się starzeją i sektor publiczny i tak nie nadąży. Z racji niedoinwestowania i rosnących potrzeb wynikających ze starzenia się społeczeństwa oraz potrzeby sprawności pracowników - krótkie sprawne procesy terapeutyczne należy inwestować w opiekę zdrowotną	niewzględniona	W związku z koniecznością zachowania ring-fencingów, nie ma możliwości dokonania wskazanych w uwadze zmian alokacji. Osie V i VI dotyczą różnych celów tematycznych, nie istnieje zasadność ich łączenia.
216	Białowiecki Park Narodowy	sekcja2	5.4 opis	128	Postulujemy włączenie do potencjalnych beneficjentów/grup docelowych: jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (państwowe osoby prawne), w tym parki narodowe.	Białowiecki Park Narodowy promuje rozwój gospodarki niskoemisyjnej. W chwili obecnej posiada pozwolenie na budowę unikatowego w skali nie tylko regionu obiektu pasywnego w którym będzie się mieścić Światowe Centrum Restytucji Żubra. Równocześnie BPN zamierza rozwijać lokalny „czysty” transport obsługujący turystów oraz centra rozrządzące ruchem rowerowym na obszarze Puszczy Białowieckiej.	niewzględniona	W ramach Działania 5.4 nie ma możliwości dofinansowania inwestycji określonych w uzasadnieniu uwagi. Zakres planowanych projektów wskazuje na możliwość ich realizacji w ramach priorytetu inwestycyjnego 6.4 na poziomie krajowym.
217	Białowiecki Park Narodowy	sekcja2	7.1 opis	144	Postulujemy włączenie do potencjalnych beneficjentów/grup docelowych: jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (państwowe osoby prawne), w tym parki narodowe.	Białowiecki Park Narodowy uruchomił w czerwcu 2013 roku Centrum Wdrażania Projektów (CWP). Jednym z zadań CWP jest doradztwo w zakresie rozwoju przedsiębiorczości jak też aktywizacja społeczno-zawodowa skierowana do osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznych oraz ich rodzin.	uwzględniona	
218	Białowiecki Park Narodowy	sekcja2	8.1 opis	158	Postulujemy włączenie do potencjalnych beneficjentów/grup docelowych: jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (państwowe osoby prawne), w tym parki narodowe.	Białowiecki Park Narodowy jest instytucją świadczącą szereg usług publicznych, w tym dla lokalnej społeczności, m.in. udostępnia obiekty muzealne, zasoby biblioteczne oraz naukowe, prowadzi edukację na różnym poziomie nauczania. Świadczenie tych usług jest mało efektywne bez zastosowania drogi elektronicznej oraz wcześniejszej digitalizacji zasobów.	niewzględniona	Vide pkt. 185
219	Białowiecki Park Narodowy	sekcja2	8.3 opis	164	Postulujemy włączenie do potencjalnych beneficjentów/grup docelowych: jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (państwowe osoby prawne), w tym parki narodowe.	Białowiecki Park Narodowy nie jest instytucją kultury, świadczy jednak szereg usług z tego zakresu. BPN zarządza też jednym z ważniejszych w województwie zabytkowym obiektem kulturowym – Parkiem Pałacowym z szeregiem niepowtarzalnych budynków z przełomu XIX i XX wieku. Ich udostępnienie może prowadzić do zwiększenia i zróżnicowania oferty kulturalnej, lepszej ochrony obiektów dziedzictwa kulturowego, a tym samym poprzez bardziej efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego regionu do	uwzględniona	

						wzrostu partycypacji mieszkańców regionu w kulturze w celu budowy kapitału społecznego województwa podlaskiego. Wiąże się to jednak z koniecznością przeprowadzenia specjalistycznych prac konserwatorskich. Dotychczasowe programy finansowe, zarówno centralne jak i regionalne, nie uwzględniały jednak BPN jako beneficjenta.		
220	Białowiecki Park Narodowy	sekcja2		164	Postulujemy włączenie do potencjalnych beneficjentów/grup docelowych: jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (państwowe osoby prawne), w tym parki narodowe.	Białowiecki Park Narodowy nie jest instytucją kultury, świadczy jednak szereg usług z tego zakresu. BPN zarządza też jednym z ważniejszych w województwie zabytkowym obiektem kulturowym – Parkiem Pałacowym z szeregiem niepowtarzalnych budynków z przełomu XIX i XX wieku. Ich udostępnienie może prowadzić do zwiększenia i zróżnicowania oferty kulturalnej, lepszej ochrony obiektów dziedzictwa kulturowego, a tym samym poprzez bardziej efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego regionu do wzrostu partycypacji mieszkańców regionu w kulturze w celu budowy kapitału społecznego województwa podlaskiego. Wiąże się to jednak z koniecznością przeprowadzenia specjalistycznych prac konserwatorskich. Dotychczasowe programy finansowe, zarówno centralne jak i regionalne, nie uwzględniały jednak BPN jako beneficjenta.	uwzględniona	
221		sekcja1			<p>Szanowny Panie Marszałku,</p> <p>w związku z trwającymi konsultacjami społecznymi nad nowym Regionalnym Programem Operacyjnym, który określi w naszym województwie sposób wydatkowania funduszy europejskich w latach 2014-2020, wnosimy zastrzeżenia, co do przekazywania środków na programy promujące ideologię gender.</p> <p>Ideologię tę uważamy za szkodliwą. Uznając, że pleć to przede wszystkim sztuczna konstrukcja społeczna, ideologia ta narzuca absurdalne modele wychowania, rodziny, szkoły. Zmusza więc dzieci począwszy od wieku przedszkolnego do szkodliwej seksualizacji, kruszy bariery wstydu i stosowności, a przede wszystkim indoktrynuje młodych ludzi, łamiąc prawa rodziców do opieki i wychowania własnych dzieci.</p> <p>Uzależnienie środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego jest nie tylko naganne samo w sobie, lecz gwałci zasady samej Unii Europejskiej zapisane w Traktacie Lizbońskim. Sprawy związane z wychowaniem</p>	<p>Szanowny Panie Marszałku,</p> <p>w związku z trwającymi konsultacjami społecznymi nad nowym Regionalnym Programem Operacyjnym, który określi w naszym województwie sposób wydatkowania funduszy europejskich w latach 2014-2020, wnosimy zastrzeżenia, co do przekazywania środków na programy promujące ideologię gender.</p> <p>Ideologię tę uważamy za szkodliwą. Uznając, że pleć to przede wszystkim sztuczna konstrukcja społeczna, ideologia ta narzuca absurdalne modele wychowania, rodziny, szkoły. Zmusza więc dzieci począwszy od wieku przedszkolnego do szkodliwej seksualizacji, kruszy bariery wstydu i stosowności, a przede wszystkim indoktrynuje młodych ludzi, łamiąc prawa rodziców do opieki i wychowania własnych dzieci.</p> <p>Uzależnienie środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego jest nie tylko naganne</p>	niezasadna	Vide pkt. 21

				<p>i moralnością pozostawione być miały kompetencjom państw narodowym. Środki przeznaczone na Regionalne Programy Operacyjne powinny być przeznaczone na dobro mieszkańców regionów, a w żadnym razie nie na propagowanie podejrzanych koncepcji moralnych. To, jak dzieci i obywatele będą wychowywani zależy tylko i wyłącznie od nich samych, od przyjętych w Polsce obyczajów i od polskiego prawa.</p> <p>Zgłaszając powyższe zastrzeżenia wnosimy o stanowcze i odważne przeciwstawienie się bezprawnemu i oburzającemu szantażowi finansowemu, bo przecież do tego sprowadza się uzależnianie funduszy od zgody ludzi na bycie indoktrynowanymi.</p>	<p>samo w sobie, lecz gwałci zasady samej Unii Europejskiej zapisane w Traktacie Lizbońskim. Sprawy związane z wychowaniem i moralnością pozostawione być miały kompetencjom państw narodowym. Środki przeznaczone na Regionalne Programy Operacyjne powinny być przeznaczone na dobro mieszkańców regionów, a w żadnym razie nie na propagowanie podejrzanych koncepcji moralnych. To, jak dzieci i obywatele będą wychowywani zależy tylko i wyłącznie od nich samych, od przyjętych w Polsce obyczajów i od polskiego prawa.</p> <p>Zgłaszając powyższe zastrzeżenia wnosimy o stanowcze i odważne przeciwstawienie się bezprawnemu i oburzającemu szantażowi finansowemu, bo przecież do tego sprowadza się uzależnianie funduszy od zgody ludzi na bycie indoktrynowanymi.</p>		
222		sekcja1 2		<p>221,2 23</p> <p>W prowadzić skróty, pojęcia: str 221 Dyrektywa EED Dyrektywa 2012/27/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie efektywności energetycznej (...) EE Efektywność energetyczna (energy efficiency) str 223 Uee Ustawa o efektywności energetycznej z dnia 15.04.2011r</p>	<p>Ekonomika prac, waga znaczenie EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ, i jej poprawy dla UE, Polski i jej regionów, na szeroko rozumianą poprawę EE będzie wydawane kilkanaście % interwencji (ring-fencing), jedna z szandarowych koncepcji, wpisująca się w ZASOBOOSZCZEDNĄ Strategię Europa 2020</p>	niezasadna	Wykaz stosowanych skrótów dotyczy tylko pojęć używanych w programie.
223	EDUKA-FRSK Sp. z o.o.	sekcja2	3.1 wskaźn iki	<p>101,1 02,10 3,104, 105,1 06,10 7</p> <p>Str.101-107 OPIII, Dz.3.1,PI 10.1 Podstawowym wyzwaniem dla województwa jest sprawny, atrakcyjny i wysokiej jakości system edukacji rozwijający rozwój kompetencji kluczowych i innowacyjności ze stosowaniem nowoczesnych TIK w procesie nauczania, które w szkołach ogólnokształcących nadal są niewystarczające. Wskaźnikiem rezultatu do ww. wyzwania jest liczba nauczycieli prowadzących zajęcia w wykorzystaniem TIK a wśród wskaźników produktu przewiduje się, m.in. : -Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK -Liczba szkół których pracowni przedmiotowe zostały wyposażone w programie -Liczba nauczycieli objętych wsparciem w zakresie TIK Biorąc pod uwagę ww. wezwania oraz dotychczasowe efekty działań w ramach POKL i RPO, a także pilotażu Cyfrowej Szkoły proponuję wprowadzenie następujących zmiany w sekcji II:</p>	<p>Proj.konkursowe, gł.spraw. się do dod.zaj. wyrównawczych i pozalekcyjnych, nie zmieniły syst.edukacji. Bad. Polska PISA,dowodzą pow. zaniedbań w naucz.prz.przyrodniczych, uwarunkowanych zewn. (brak, niedoposażenie pracowni) i sposobem naucz.(postrz. przez naucz. celów kształt.,rozumienie roli i stos.aktywiz.met.naucz).Część naucz. nie rozumie znac.eksperymentu i wręcz nie odróżnia go od pokazu. Wg badań Benchmarking access and use of ICT in Europ.Schools 2006", Polska była jedn. z najsl.rozw. krajów UE, w wyk. TIK (61,4% nauczycieli) w edukacji. Zast.TIK miały char. pasywny (prezentacje.itp.),okazyjny, upowsz. się tylko nośniki z podr.elektron. Wnioski z cz.bad. pilotażu Cyfrowej szkoły (2013) potw. te wyniki, a zalec. wdrożenia sprawdzanej koncepcji zakupu sprzętu ICT, powieli działania, wyst. w tym zakresie w edukacji. Zas.korzyścią uznano poprawę wyp.w podst.sprzęt TIK. Aż 85% bad.</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98. W odniesieniu do postulatu o uwzględnienie trybu pozakonkursowego - w projekcie RPOWP 2014-2020 w przypadku Osi III przewidziano zastosowanie tego trybu wyboru projektów.

				<p>W zestawieniu wskaźników rezultatu uwzględnić dodatkowy wskaźnik:</p> <p>-Liczba nauczycieli przedmiotów przyrodniczych prowadzących zajęcia z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych wspieranych urządzeniami TIK, zgodnie z opracowanym wzorcem ich praktycznego (aktywnego) wykorzystania</p> <p>W zestawieniu wspólnych i specyficznych dla programu wskaźników produktu uwzględnić wskaźnik:</p> <p>-Liczba szkół i placówek wyposażonych w ramach programu, wg opracowanego standardu, we wspierane TIK pomoce dydaktyczne do prowadzenia zajęć edukacyjnych z przedmiotów przyrodniczych</p> <p>-Liczba szkół i placówek, których pracownie do nauczania przedmiotów przyrodniczych zostały , wg opracowanego wzorca, doposażone w programie w pomoce dydaktyczne wspierane TIK</p> <p>-Liczba nauczycieli przedmiotów przyrodniczych objętych wsparciem w zakresie wykorzystania w procesie dydaktycznym pomocy dydaktycznych wspieranych TIK, w które zostały doposażone szkoły i placówki ramach programu</p>	<p>naucz.wyk.sprzęt TIK tylko do prez.multimed. a 83 % wyk. środki TIK nie częściej niż raz w tygodniu. Zaint.uatrakcyjn. zajęć z TIK są uczniowie i rodzice. Rodzaj sprzętu był istotny dla ok. 9% bad.uczniów. Podst. błędem jest chaos dot.pojęcia środki dydaktyczne, mający zas. wpływ na efekty. W CS szkoły nabyły, nazywany pom.dyd, sprzęt (19 pozycji, PC, peryferia, urz.dostępu), bez żadnych narzędzi, co ew.wyst. do powielania ww.zast. pasywnych. Do naucz.prz.przyrodniczych, ze względu na ich eksper. charakter, potrzeba pom.dyd. przyst.do współp. z TIK, zapew. praktyczne wyk. eksp. Dlatego należy stos.osobno kategorie: sprzęt TIK (jak w CS), oprogr.narzędziowe do prz.human i pom.dydaktyczne współ. z urz.TIK do prz.przyrod. co zapewni aktywność ucznia i aktywne wyk.TIK w proc.naucz.</p> <p>Pozwoli na wpr. innowacji znanej z PI Eksperyment edukacją przyszłości, zapew. zm. dot. metod, innowacyjnym naucz. met.eksp. uczniowskiego, wyk. w pracowni wyp. w nowoczesne, wsp.TIK, zest.eksperymentalne, podczas plan. zaj.szkolnych. Dla efektu w skali regionu działanie wymaga trybu pozakonkursowego.</p>			
224		sekcja1	56	<p>Podczas konsultacji stacjonarnych (byłem akurat na spotkaniu w Łomży) poinformowano zebranych, że nie do końca korzystny podział środków RPO WP na lata 2014-2020 wynika z limitów % nakreślonych przez Komisję Europejską. W tabeli rinf-fencingi zaprezentowane zostały różne poziomy procentowe, określone wg rozporządzeń, umowy partnerstwa oraz MRR. Przyjęte poziomy dla RPO różnią się od nich i nie do końca jasne jest dlaczego. Np. w ramach EFRR na cele 1,2,3,4 MRR zaleca niecałe 54%, tymczasem RPO WP zakłada 55,26%, większy jest również przydział na cel 4 z EFRR i FS, a mniejszy z samego EFS. Wnioskuje o odpowiednie uzasadnienie tych poziomów i ich maksymalne dostosowanie do realnych potrzeb regiony - jeśli można uszczknąć np. na kulturę, turystykę czy zdrowie (na które jest mało środków) choć trochę pieniędzy, to lepiej wykorzystać limity i nie pompować części nieefektywnych środków np. w przedsiębiorczość czy gospodarkę niskoemisyjną/</p>	<p>Podczas stacjonarnych konsultacji gorąca dyskusja, przede wszystkim samorządowców, wyraźnie pokazała, że zaprezentowany projekt RPO WP nie odpowiada rzeczywistym potrzebom regionu. Jednym z przyczyn takiego stanu rzeczy zarządzający RPO wymieniali pułapy KE nakreślone w ramach umowy partnerstwa. Niestety nie wyjaśniono w czytelny sposób jak do tych limitów Państwo podeszli i czy kwoty na: kulturę, turystykę, zdrowie czy drogi, które to stanowią największe zapotrzebowanie wśród naszych samorządów, faktycznie są maksymalnie wysokie co do przyjętych pułapów. Biorąc pod uwagę stosunkową niską alokację RPO WP i spodziewany (na podstawie analizy programu) wysoki przydział środków dla Białegostoku (z uwagi na największą liczbę ludności oraz odpowiednią infrastrukturę badawczą), każdej złotówce z tego budżetu trzeba się przyjrzeć kilkakrotnie.</p>	niezasadna	<p>Limity ring-fencingów są narzucone dla państw członkowskich w rozporządzeniach UE. Limity określone na poszczególne programy są wypadkową wielu czynników, w tym podziału interwencji na kraj-region, tabeli zawartej w Umowie Partnerstwa nie należy wprost transponować na program operacyjny.</p>	
225	Fundacja BFKK	sekcja2	1.6 opis	84	<p>Na obszarach (Natura 2000) powinna być wspierana działalność wpisująca się w koncepcję „zielonej gospodarki”</p> <p>Brak wskazania na dziedzictwo kulturowe regionu, jako obszar tworzenia nowych miejsc pracy na tych terenach.</p>	<p>W zapisie należy uwzględnić dziedzictwo kulturowe jako istotny czynnik wzrostu gospodarczego na obszarach objętych Naturą 2000. jest to kluczowy obszar mainstreamingu produktów finalnych projektów związanych z utrzymaniem aktywności</p>	nieuwzględniona	<p>Użyte w opisie sformułowanie "m. in." oznacza podanie turystyki kwalifikowanej czy OZE jedynie jako przykładów działalności, które mogą wpisywać się w koncepcję zielonej</p>

					<p>Jest wprawdzie mowa o turystyce kwalifikowanej, ale w powiązaniu z „zielonością” regionu a nie jego dziedzictwem kulturowym (produkt regionalny, usługi związane z dziedzictwem kulturowym).</p> <p>Uwaga dotyczy uzasadnienia.</p>	<p>zawodowej 50+ na obszarach wiejskich (Innowacje 50+) oraz aktywizacją zawodową 50+ w obszarze ginących zawodów (Innowacje Rynku Pracy) oraz wzrostu przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w oparciu o włoski model sprzedaży produktów i usług na obszarach wiejskich (Kilometr Zero). Obecny zapis zbyt mocno przesuwając akcenty na zielone miejsca pracy związane jedynie z odnawialnymi źródłami energii (działalność inwestycyjna przedsiębiorstw w tym zakresie jako główny obszar wsparcia bezwrotnego). Tymczasem w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 w Celu operacyjnym 1.4. Kapitał społeczny jako katalizator procesów rozwojowych jednym z głównych kierunków interwencji jest Efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego. Jednocześnie w Strategii czytamy „Kluczowe jest w tym aspekcie wzmocnienie znaczenia kultury w rozwoju społeczno-gospodarczym regionu. Kultura może być potencjalnie istotnym czynnikiem dynamizującym rozwój społeczno-gospodarczy województwa.”</p>		<p>gospodarki opisanej w SRWP. Nie jest zasadne tworzenie zamkniętego katalogu działalności, które mogą być podejmowane w specyficznym OSI, któremu dedykowane jest działanie - może być to każda działalność, która będzie tworzyć miejsca pracy i powiększać dochód lokalnej społeczności, a będzie realizowana z poszanowaniem zasad ochrony środowiska, krajobrazu, bioróżnorodności.</p>
226	Gmina Miasto Augustów	sekcja1		56	<p>Propozycja dotyczy zmiany poziomu koncentracji środków w ramach RPOWP w poszczególnych celach tematycznych i dostosowanie poziomów koncentracji do zaleceń MRR w odniesieniu do RPO.</p> <p>I tak: zmniejszenie poziomu koncentracji w ramach celów 1, 2, 3, 4 z poziomu 55,27% do poziomu do około 54%, w tym w celu 4 z 20,52% do około 19% i jednocześnie zwiększenie środków w ramach celu 9 (działania 7.4 i 8.5) do około 26% oraz celu 6 (działanie 8.3)</p>	<p>Zalecenia MRR w stosunku do RPO zakładają wysokie poziomy koncentracji środków w ramach celów 1, 2, 3 i 4. Wydaje się, że nie ma potrzeby przeznaczania większych środków na realizację w/w celów, zwłaszcza, że istnieją bardzo duże potrzeby realizacji działań w pozostałych celach tematycznych, ze szczególnym uwzględnieniem celu 9 (działania 7.4 i 8.5) oraz celu 6 (działanie 8.3).</p>	niezasadna	Vide pkt. 224
227		sekcja2	1.4 opis	79	<p>W ramach terytorialnego obszaru realizacji działania 1.4 wskazano na: "szczególne uwzględnienie ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków subregionalnych i ich obszarów funkcjonalnych". Doświadczenia polskich samorządów pokazują, że tereny inwestycyjne powstają w różnych ośrodkach, nie tylko dużych miastach. Tymczasem w RPO zakłada się, że przedsiębiorczość będzie promowana jedynie w 4 miastach regionu. Niniejszy zapis powinien zniknąć, bowiem każda gmina z podlaskiego może mieć możliwość rozwijania swojej przedsiębiorczości. Przykłady to tereny inwestycyjne w: Zambrowie, Kolnie czy Łapach.</p>	<p>Stosowanie zapisów promujących m. in. Białystok w konkretnych działaniach jest sprzeczne z sensem ZIT. Jeśli wiadomo z góry, że i tak 5% RPO trafi na pewno do obszaru funkcjonalnego Białegostoku, to pozostałe 95% powinno być tak samo dostępne dla wszystkich gmin. Dalsze "promowanie" Białegostoku będzie skutkowało dalszym wycludnaniem się regionu i całkowitym upadkiem innych miejscowości w województwie, bez których Podlaskie nie będzie miało raczej racji bytu...</p>	uwzględniona	Vide pkt. 29
228	Fundacja BFKK	sekcja2	2.1 opis	77	<p>W celach szczegółowych brak jest celu odnoszącego się do zwiększenia zdolności zatrudnieniowej osób odchodzących z rolnictwa. Proponuje się uwzględnienie następującego celu szczegółowego: „Reorientacja</p>	<p>Problem osób odchodzących z rolnictwa dotyczy w szczególności specyfiki naszego regionu, gdzie nadal istnieje problem ukrytego bezrobocia na obszarach wiejskich, związanego z nadwyżką osób</p>	nieuwzględniona	<p>Zdefiniowane dla Działania cele szczegółowe mają charakter uniwersalny, prozatrudnieniowe wsparcie będzie kierowane do</p>

					<p>zawodowa i powrót na rynek pracy osób odchodzących z rolnictwa”.</p> <p>Uwaga dotyczy celów szczegółowych.</p>	<p>zatrudnionych w rolnictwie (rolnicy a w szczególności domownicy nie wykonujący dochodowej pracy). Szczególnie wysoki (także na tle innych województw, 2 miejsce w kraju) udział zatrudnienia w rolnictwie połączony z niską wydajnością pracy stanowi główną barierę rozwoju gospodarczego, w tym tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy.</p> <p>Uwzględnienie zaproponowanego celu szczegółowego daje szansę na priorytetową realizację projektów związanych z dywersyfikacją działalności rolniczej, reorientacją zawodową rolników i domowników oraz kreowaniem nowych miejsc pracy poza rolnictwem na obszarach wiejskich. Uwzględnienie tego celu daje szansę mainstreamingu produktów finalnych projektów innowacyjnych związanych z pracownikami na obszarach wiejskich, takimi jak model utrzymania aktywności zawodowej osób po 50 roku życia na obszarach wiejskich (Innowacje 50+), model promocji zatrudnienia 50+ w zwodach ginących na obszarach wiejskich (Innowacje Rynku Pracy) czy też model przedsiębiorczości na obszarach wiejskich (Kilometr Zero).</p>		<p>szerokiego katalogu grup docelowych, w tym do osób odchodzących z rolnictwa (jak wskazuje również nazwa Działania).</p>
229	Fundacja BFKK	sekcja2	2.1 opis	79	<p>W grupie beneficjentów nie wskazano „związków pracodawców” i „porozumień ww. podmiotów, reprezentowanych przez Lidera, w tym klastrów”.</p> <p>Uwaga dotyczy potencjalnych beneficjentów.</p>	<p>Podmioty te są istotnym beneficjentem projektów związanych z aktywizacją osób bezrobotnych. Wprawdzie zapis brzmi „Wszystkie podmioty, w tym:” jednak, jeżeli już wymienia się rodzaje podmiotów to należy uwzględnić także te podmioty kluczowe – w szczególności kluczowe dla działalności Centrum Kompetencji i przygotowanie kadr pod potrzeby pracodawców i inwestorów – popytowy model aktywizacji osób bezrobotnych.</p>	<p>częściowo uwzględniona</p>	<p>Sformułowanie "wszystkie podmioty" oznacza, iż wskazane typy beneficjentów nie zostaną wykluczone, nie mniej jednak z uwagi na podkreślenie znaczenia popytowej strony rynku pracy w aktywizacji bezrobotnych zapis zostanie rozszerzony.</p>
230	Fundacja BFKK	sekcja2	2.1 wskaźniki	88	<p>W tabeli wskaźników wskazano wskaźnik dotyczący osób młodych: „Liczba osób poniżej 25 roku życia...”. Tymczasem uzasadnienie dla działania i wskaźników opiera się na danych dla osób poniżej 30 roku życia. Konieczna jest korekta wskaźnika na „Liczba osób poniżej 30 roku życia...”</p> <p>Uwaga dotyczy wskaźników produktu.</p>	<p>Zawężenie grupy osób defaworyzowanych na rynku pracy ze względu na wiek (młodzi) do 25 roku życia uniemożliwia objęcie priorytetowym wsparciem absolwentów uczelni. Konieczność wsparcia absolwentów uczelni wynika z analizy rynku pracy oraz niedostosowania systemu kształcenia na poziomie wyższym do potrzeb rynku pracy, co generuje wysoki wskaźnik bezrobocia w grupie osób 25-30 lat. Statystyki dla krajów UE wskazują, iż absolwenci uczelni stanowią istotną grupę osób bezrobotnych (w szczególności absolwenci kierunków nie technicznych). W województwie, podobnie jak kraju, w ostatnich latach na skutek boomu edukacyjnego w szkolnictwie wyższym powstała znacząca nadwyżka osób z wykształceniem wyższym niedostosowanym do</p>	<p>do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac</p>	<p>Vide pkt. 129</p>

						potrzeb rynku prac. Wsparcie tej grupy umożliwi utrzymanie wysoko wykwalifikowanej kadry w regionie i zapobieganie jej migracji. Rozszerzenie wskaźnika umożliwi priorytetową realizację projektów na rzecz absolwentów uczelni oraz da możliwość mainstreamingu produktów finalnych związanych z aktywizacją absolwentów oraz komercjalizacją wiedzy akademickiej w zawodach niszowych (Innowacje Rynku Pracy).		
231	Fundacja BFKK	sekcja2	2.1 wskaźn iki	88	<p>Niekompletna lista wskaźników. Wskaźnik 5 w zasadzie tożsamy ze wskaźnikiem 1 (uszczegółowienie wskaźnika – natomiast brak innych kluczowych wskaźników) brak jest wskaźnika dotyczącego „osób odchodzących z rolnictwa” oraz/lub „osób z obszarów wiejskich”.</p> <p>Uwaga dotyczy wskaźników produktu.</p>	<p>Wskaźnik „osób odchodzących z rolnictwa” oraz/lub „osób z obszarów wiejskich” dotyczy specyfiki naszego regionu, gdzie nadal istnieje problem ukrytego bezrobocia na obszarach wiejskich, związanego z nadwyżką osób zatrudnionych w rolnictwie (rolnicy a w szczególności domownicy nie wykonujący dochodowej pracy). Szczególnie wysoki (także na tle innych województw, 2 miejsce w kraju) udział zatrudnienia w rolnictwie połączony z niską wydajnością pracy stanowi główną barierę rozwoju gospodarczego, w tym tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy.</p> <p>Z rekomendacji projektów realizowanych w regionie (Działanie 8.1.2 Po KL) wynika, iż wsparcie rolników i domowników jest jednoczesnym wsparciem działalności rolnej w modelu DYWERSYFIKACJI, a nowe miejsca pracy związane z usługami na rzecz rolnictwa oraz sektorem usług nie związanych bezpośrednio z rolnictwem, wymagają specjalnego wsparcia osób zatrudnionych w rolnictwie, także tych, którzy nie zamierzają odejść z rolnictwa a jedynie poszukują dodatkowych źródeł dochodu (obok działalności rolniczej lub w ramach działalności rolniczej) dla siebie (rolnicy) jak też osób zatrudnionych w gospodarstwie rolnym (domownicy).</p> <p>Uwzględnienie wskaźnika daje szansę na priorytetową realizację projektów związanych z reorientacją zawodową rolników i domowników oraz kreowaniem nowych miejsc pracy poza rolnictwem na obszarach wiejskich. Uwzględnienie tego wskaźnika daje szansę mainstreamingu produktów finalnych projektów innowacyjnych związanych z obszarami wiejskimi, takimi jak model utrzymania aktywności zawodowej osób po 50 roku życia na obszarach wiejskich (Innowacje 50+), model promocji zatrudnienia 50+ w zawodach ginących na obszarach wiejskich (Innowacje Rynku Pracy) czy też model przedsiębiorczości na obszarach wiejskich (Kilometr Zero).</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98

232	Fundacja BFKK	sekcja2	2.2 opis	90	<p>W grupie docelowej nie wskazano „związków pracodawców” i „porozumień ww. podmiotów, reprezentowanych przez Lidera, w tym klastrów”.</p> <p>Uwaga dotyczy grupy docelowej</p>	<p>Związki pracodawców (obok związków zawodowych) są głównym odbiorcą działań związanych z włączeniem modeli WLB. Konieczność rozszerzenia grupy docelowej wynika z doświadczeń projektów PIW EQUAL oraz projektów ponadnarodowych dotyczących elastycznych form pracy realizowanych w naszym regionie dotyczących elastycznych rozwiązań dla firm, gdzie związki pracodawców, w tym Izby Rzemieśnicze są kluczowym (priorytetowym) partnerem działań w tym obszarze. Uwzględnienie związków pracodawców umożliwi mainstreaming modeli, produktów finalnych projektów wypracowanych w ramach PO KL. Doświadczenia wskazują, iż najbardziej efektywne sposoby wsparcia WLB opierają się na działaniach podejmowanych wspólnie przez grupy partnerów wywodzące się często z różnych sektorów.</p>	częściowo uwzględniona	<p>Mając na uwadze charakter wsparcia zaproponowany w działaniu 2.2 katalog podmiotów wskazanych jako grupy docelowe zostanie rozszerzony o związki pracodawców. Zaproponowane w uwadze „porozumienia ww. podmiotów, reprezentowanych przez Lidera, w tym klastrów” stanowić mogą podmiot występujący w roli beneficjenta, nie zaś grupy docelowej, gdyż bezpośrednim odbiorcą wsparcia mogą być osoby fizyczne, pracodawcy i ich związki oraz związki zawodowe.</p>
233		sekcja2	4.2 opis	115	<p>Mimo stosunkowo małego znaczenia działania w skali programu, po raz kolejny zdecydowano się promować wybrane miasta regionu, bez odpowiedniego uzasadnienia. Cyt.: „Wsparcie w ramach działania będzie koncentrowało się w stolicy województwa oraz w miastach subregionalnych ze względu na funkcje pełnione przez te ośrodki”.</p> <p>Jeżeli mówimy o centrach logistycznych, to czy nie powinny być brane pod uwagę również inne miasta, leżące w pobliżu np. S8? Dobrze bazy firm kurierskich czy przewozowych lokalizuje się w oderwaniu od ośrodka miejskiego, aby stworzyć dobrą bazę wypadową na inne miasta regionu. Tymczasem zupełnie pominięto np. Zambrów, który stanowi doskonałe zaplecze dla transportu na trasie Warszawa-Białystok.</p>	<p>Przejeżdżając np. krajową 6 na trasie Warszawa-Wyszków, można zaobserwować powstające coraz to nowsze centra logistyczne i inne obiekty. Ich budowa w tym momencie nie jest przypadkowa - powstają dzięki obecności szybkiej trasy ekspresowej, dzięki której dostanie się do Warszawy jest możliwe w ciągu zaledwie kilkunastu minut. Inwestycje pobudza także informacje o mającej powstać wkrótce obwodnicy Marek. Powinniśmy przedsięwziąć odpowiednie działania, aby po podlaskiej stronie 6 powstawały podobne inwestycje - mając świadomość, że nasza część trasy powstanie szybciej niż odcinek Wyszków - Ostrów Maz., łatwiej będzie nam przyciągnąć inwestorów. Aby tak się jednak stało, trzeba zaczynać od najprostszych elementów, właśnie takich jak zapisy w RPO, nijak nie nawiązujące do rzeczywistości...</p>	nieuwzględniona	vide pkt.99
234	Gmina Miasto Augustów	sekcja2	1.3 opis	71	<p>Propozycja dotyczy zmiany zapisu z: "Terytorialny obszar realizacji: obszar województwa podlaskiego ze szczególnym uwzględnieniem ośrodka wojewódzkiego oraz ośrodków subregionalnych i ich obszarów funkcjonalnych." na "Terytorialny obszar realizacji: obszar województwa podlaskiego ze szczególnym uwzględnieniem ośrodka wojewódzkiego, ośrodków subregionalnych i ich obszarów funkcjonalnych oraz ośrodków powiatowych"</p>	<p>Miasta powiatowe są jednym z Obszarów Strategicznej Interwencji wyznaczonych w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego. Zgodnie z zapisami tego dokumentu "muszą one pełnić rolę węzłów gospodarczych ..... nie tylko dla mieszkańców tych miast, ale również dla społeczności gmin sąsiednich. Istotnym obszarem działań powinien być rozwój przedsiębiorczości" Wydaje się więc, że działanie dotyczące promocji przedsiębiorczości i podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej powinno być skierowane w szczególności również do ośrodków powiatowych jako lokalnych ośrodków wzrostu.</p>	uwzględniona	<p>Z treści uzasadnienia wynika, iż uwaga dotyczy Działania 1.4 (a nie jak wskazano - 1.3). Uwzględniono w Działaniu 1.4.</p>

235	Fundacja BFKK	sekcja2	2.2 wskaźn iki	90	<p>Niekompletna lista wskaźników. Brak jest wskaźników dotyczących grup docelowych uwzględniających odmienne bariery WLB, w tym Brak jest wskaźnika dotyczącego „liczby utworzonych elastycznych miejsc pracy” – czynniki, bariery leżące po stronie pracodawcy Brak jest wskaźników różnicujących osoby zależne: „Liczba osób opiekujących się dziećmi” oraz „Liczba osób opiekujących się osobą chorą lub niepełnosprawną”.</p> <p>Uwaga dotyczy wskaźników produktu.</p>	<p>Uwzględnienie proponowanych wskaźników pozwoli realizować w trybie priorytetowym projekty związane z tworzeniem, organizacją elastycznych miejsc pracy w firmach. Rekomendacja taka wynika z projektu PIW EQUAL realizowanego w regionie oraz z produktów finalnych projektu związanych z utrzymaniem aktywności zawodowej Kobiet 50+ oraz pracowników 50+ w MSP (Innowacje 50+). W szczególności nie jest zasadne koncentrowanie wsparcia jedynie na osobach wymagających uelastycznienia swojej pracy. Istotnym warunkiem podejmowania przez osoby zainteresowane elastycznych form zatrudnienia jest tworzenie takich miejsc pracy przez pracodawców. Interwencja musi więc uwzględnić oddziaływanie na pracodawców, w tym tworzenie elastycznych stanowisk pracy. Uwzględnienie odrębnych wskaźników dla osób zależnych (dzieci, osoby chore i niepełnosprawne) pozwoli uwzględnić w grupie docelowej obok rodziców wychowujących dzieci także osoby starsze, które mają problemy z godzeniem życia rodzinnego i zawodowego ze względu na świadczenie opieki nad osobą niepełnosprawną lub starszymi rodzicami. Uwzględnienie tych wskaźników pozwoli na priorytetową realizację projektów dla opiekunów osób zależnych pomijanych w dotychczasowych programach (problem niepełnosprawności w rodzinie) oraz projektów na rzecz utrzymania aktywności osób starszych (wydłużenie wieku emerytalnego – oraz opieka nad rodzicami, wnukami jako kluczowy czynnik zaniechania aktywności zawodowej osób po 50 roku życia). Przesuwanie akcentu na osoby starsze w ramach WLB uwzględnić będzie wyzwania czasu (nie tylko kwestia przyrostu naturalnego ale także wydłużenia wieku emerytalnego). Jest to zgodne ze SR WP Cel operacyjny 3.1. Zmniejszenie negatywnych skutków problemów demograficznych, gdzie głównymi kierunkami interwencji są „Wspieranie rodzin w opiece nad dzieckiem i osobami zależnymi” i „Wsparcie aktywności zawodowej i społecznej osób starszych, umożliwiające lepsze wykorzystanie ich potencjału”</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98
236	Fundacja BFKK	sekcja2	2.3 wskaźn iki wskaźn iki	94	<p>Niekompletna lista wskaźników. Brak jest wskaźników dotyczących grup docelowych uwzględniających grupy defaworyzowane na rynku pracy Brak jest wskaźnika dotyczącego „kobiet, osób z obszarów wiejskich, osób do 30 roku życia, osób opiekujących się osobą zależną”</p>	<p>Udzielenie dotacji należy traktować, jako INSTRUMENT promocji przedsiębiorczości i tworzenia miejsc pracy, a w szczególności rozwiązywania barier osób defaworyzowanych na rynku pracy (kobiety poprzez własną działalność przełamują barierę szklanych sufitów oraz WLB,</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98

					Uwaga dotyczy wskaźników produktu.	osoby z obszarów wiejskich rozwiązują problem braku miejsc pracy poza rolnictwem, osoby do 30 roku życia rozwiązują problem braku doświadczenia zawodowego w rynkowych procedurach rekrutacji do firm, osoby opiekujące się osobą zależną tworzą istotnie elastyczne miejsce pracy dla siebie – samozatrudnienie jako kluczowa forma PFE). Uwzględnienie dodatkowych wskaźników produktu umożliwi efektywniejszą dystrybucję dotacji oraz zwiększy efektywność całego wsparcia – dotacja (firma) nie jest celem samym w sobie lecz jest instrumentem kreowania nowych miejsc pracy w takich obszarach problemowych, gdzie nie są w stanie powstać w istniejących firmach a więc staje się instrumentem rozwiązywania problemów i barier rynku pracy.		
237	Fundacja BFKK	sekcja2	2.4 opis	96	Niekompletna lista wskaźników. W grupie docelowej nie wskazano „związków pracodawców” i „porozumień ww. podmiotów, reprezentowanych przez Lidera, w tym klastrow”. W grupie docelowej należałoby uwzględnić również producentów rolnych oraz ich porozumienia. Uwaga dotyczy grup docelowych.	Modernizacja sektora rolniczego to jedno z kluczowych wyzwań regionu, ze względu na najwyższy poziom (w skali kraju) osób zatrudnionych w rolnictwie oraz charakter regionalnej gospodarki (przemysł spożywczy, przetwórstwo i produkcja żywności). Rolnictwo musi w warunkach województwa podlaskiego stawiać się nowoczesną wydajną gałęzią gospodarki dającą istotny wkład do regionalnego PKB. Nie można tego celu osiągnąć bez wsparcia kompetencji osób prowadzących wysokotowarowe gospodarstwa rolne i pracowników rolnych. Z opinii wyrażanych przez liderów regionalnego sektora rolno-spożywczego wynika, iż niedobór wysoko kwalifikowanych pracowników rolnych stanowi istotną barierę rozwoju sektora który posiada kluczowe znaczenie dla województwa podlaskiego.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Możliwość objęcia interwencją wskazywanej grupy do uzgodnienia w toku dalszych prac i zakresu PROW oraz linii demarkacyjnej.
238	Fundacja BFKK	sekcja2	2.4 opis	97	W grupie docelowej nie wskazano „związków pracodawców” i „porozumień ww. podmiotów, reprezentowanych przez Lidera, w tym klastrow”. W grupie docelowej należałoby uwzględnić również producentów rolnych oraz ich porozumienia. Uwaga dotyczy grup docelowych.	Modernizacja sektora rolniczego to jedno z kluczowych wyzwań regionu, ze względu na najwyższy poziom (w skali kraju) osób zatrudnionych w rolnictwie oraz charakter regionalnej gospodarki (przemysł spożywczy, przetwórstwo i produkcja żywności). Rolnictwo musi w warunkach województwa podlaskiego stawiać się nowoczesną wydajną gałęzią gospodarki dającą istotny wkład do regionalnego PKB. Nie można tego celu osiągnąć bez wsparcia kompetencji osób prowadzących wysokotowarowe gospodarstwa rolne i pracowników rolnych. Z opinii wyrażanych przez liderów regionalnego sektora rolno-spożywczego wynika, iż niedobór wysoko kwalifikowanych pracowników rolnych stanowi	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 237

						istotną barierę rozwoju sektora który posiada kluczowe znaczenie dla województwa podlaskiego.		
239	Fundacja BFKK	sekcja2	2.5 wskaźn iki	100	Niekompletna lista wskaźników. Brak jest wskaźników dotyczących innych niż medyczne formy wsparcia osób po 50 roku życia (badania profilaktyczne, rehabilitacja medyczna). Brak jest wskaźników do celu szczegółowego „Przeciwdziałanie przerwaniu aktywności zawodowej osób starszych” takich jak np. „Liczba osób starszych wspartych programami edukacyjno-doradczymi przedłużającymi aktywność zawodową”; „Liczba uelastycznionych stanowisk pracy dla osób po 50 roku życia” Uwaga dotyczy wskaźników produktu. Uwaga dotyczy uzasadnienia.	W obecnym ujęciu uwzględnia się tylko i wyłącznie działania o charakterze medycznym a wsparcie kierowane będzie do sektora zdrowia i firm działających w usługach medycznych. Tymczasem rekomendacje z projektów innowacyjnych realizowanych w regionie oraz produkty finalne tych projektów (Innowacje 50+) wskazują na konieczność prowadzenia innych form poprawiających, utrzymujących aktywność zawodową niż działania medyczne (badania profilaktyczne, rehabilitacja medyczna). Wskazane jest w tym przypadku promowanie uwzględnienie także wskaźników dotyczących programów pozamedycznych (profilaktyka zdrowia związana z programami aktywności ruchowej – zajęcia fitness, dietytyka, zajęcia aktywizujące, grupy wsparcia społecznego, etc.). Obok wsparcia firm, instytucji z branży medycznej wskazane jest także wsparcie innych instytucji, organizacji i firm związanych z promocją zdrowego trybu życia czy specjalistycznych usług dla 50+.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98
240	Fundacja BFKK	sekcja2	3.1 opis	104	Niekompletna lista beneficjentów. Brak jest grupie beneficjentów przedsiębiorców oraz osób fizycznych. Uwaga dotyczy beneficjentów (grup docelowych).	Z rekomendacji wypracowanych w ramach PIW EQUAL oraz projektów związanych z WLB wynika, iż przedsiębiorcy oraz pracodawcy są kluczowym ogniwem w budowaniu sprawnego i dostępnego systemu opieki przedszkolnej. Przedszkola mogą i powinny być zakładane przez firmy oraz osoby fizyczne. Obecne zapisy przesuwają akcent zbyt mocno w kierunku szkolnych oddziałów przedszkolnych i systemu publicznego.	niezasadna	Vide pkt. 71
241		sekcja2	8.3 opis	164	Poprzez zapis "ze szczególnym uwzględnieniem Miasta Białystok i jego obszaru funkcjonalnego" całkowicie zdeprecjonowano podlaskie dziedzictwo kulturowe i naturalne. Kierując i tak bardzo ograniczone środki na te działania, głównie na Białystok, możemy w dłuższej perspektywie pożegnać się z napływem turystów. To Puszcza Białowieska i Mazury są największą wartością naszego dziedzictwa naturalnego, a nie stolica regionu. Turysta przyjedzie do Białegostoku, jeśli otrzyma odpowiednio wiele atrakcji również poza nim. Wnioskuje o wykreślenie niekorzystnego zapisu oraz znalezienie odpowiedniej rezerwy dla tego działania - powinno ono być jednym z naszych priorytetów, z uwagi na walory krajoznawcze i kulturowe regiony.	Bez wsparcia finansowego, kultura i dziedzictwo naturalne naszego regionu będzie stopniowo osłabiać swoją rolę w kraju. Aby budować swoją pozycję konkurencyjną, konieczne jest umacnianie swoich silnych stron, a tymi zawsze były nasza przyroda i kultura. Niestety w nowym RPO bardziej ceni się e-usługi, z których i tak będzie korzystać najmniej ludzi w kraju, z uwagi na rozdrobnioną sieć osadniczą (i nie ma sensu tu podpierać się siecią szerokopasmową, która nie przyczyni się do wzrostu użytkowania Internetu przez osoby starsze). Jeśli nie docenimy swojej kultury i przyrody, również poza Białymstokiem, trudno będzie budować silne Podlasie.	uwzględniona	
242	Fundacja BFKK	sekcja2	3.1 wskaźn iki	105	Niekompletna lista wskaźników. Brak jest wskaźników uwzględniających cele i działania określone w strategii e-Podlaskie a w szczególności osi	W obecnym ujęciu RPO nie uwzględnia celów i działań strategii e-Podlaskie w stopniu umożliwiającym realizację innych wskaźników	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98

					<p>e-Edukacja. Należy dodać wskaźniki związane z wypracowaniem zdalnych zasobów i treści edukacyjnych oraz platformy PEPE.</p> <p>Uwaga dotyczy wskaźników produktu.</p>	<p>związanych z TIK. Zgodnie z wypracowaną i przyjętą przez Zarząd Województwa strategią e-Edukacji w ramach e-Podlaskie, utworzenie PEPE oraz zdalnych zasobów (w tym dla osób niepełnosprawnych – dostosowanie zasobów do potrzeb osób niepełnosprawnych, oraz digitalizacją zasobów publicznych Książnicy Podlaskiej oraz wypracowanie zasobów do nauki poszczególnych przedmiotów) jest warunkiem stosowanie w praktyce rozwiązań TIK. Brak tych zasobów jest kluczową barierą w stosowaniu e-Edukacji w praktyce nawet pomimo dobrze wyposażonych pracowni. Edukacja nauczycieli powinna dotyczyć tych zasobów a nie obsługi komputera w ogóle. Obecne zapisy przesuwają akcent na kontynuację dotychczasowych działań (wyposażenie pracowni, sprzęt TIK), które nie gwarantują realizacji celów i wskaźników e-Edukacji związanych ze zmianą metod edukacyjnych na metody aktywne wykorzystujące TIK w „uczeniu się ucznia” a nie tylko starego „nauczania” z wykorzystaniem komputera, czy rzutnika w klasie.</p>		
243	Fundacja BFKK	sekcja2	3.2 opis	106	<p>Niekompletna lub nieadekwatna lista celów. W celach działania nie uwzględniono "ściślej współpracy z pracodawcami" zgodnie z zakresem Priorytetu Inwestycyjnego 10.3 Cel 1 i 2 są tożsame a 2 i 3 w zasadzie dotyczą tego samego, z pominięciem kluczowego czynnika zwiększenia atrakcyjności i efektywności kształcenia zawodowego, jakim jest dualny system kształcenia z udziałem pracodawców. Konieczne jest dodanie celu (na przykład w miejsce celu 2)" „Podniesienie jakości i atrakcyjności kształcenia ustawicznego i zawodowego poprzez wdrożenie rozwiązań dualnego systemu kształcenia w ściślej współpracy z pracodawcami”.</p> <p>Uwaga dotyczy celów działania.</p>	<p>Obecne zapisy powodują kluczowe dla efektywności całego działania konsekwencje związane z pomijaniem roli pracodawców, przedsiębiorców w dostosowaniu kształcenia zawodowego (oraz ustawicznego) do potrzeb rynku pracy (w tym, ściśle związanej z dostosowaniem jakości i atrakcyjności kształcenia). Pracodawcy (przedsiębiorcy) pominięci więc zostali w grupie beneficjentów oraz we wskaźnikach produktu. Obecne ujęcie przesuwają akcent w stronę dotychczasowych (mniej efektywnych) działań związanych z wyposażeniem pracowni szkolnych, co nie przekłada się na dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy (jedynie, choć także nie zawsze na atrakcyjność oferty edukacyjnej). Jakość kształcenia zawodowego zależy przede wszystkim od jakości kształcenia praktycznego, którego nie da się zrealizować bez udziału pracodawców (przedsiębiorców) a pracownice szkolne powinny być doposażone w ściślej współpracy i konsultacji z pracodawcami uczestniczącymi w dualnym systemie kształcenia.</p>	nieuwzględniona	<p>Rola pracodawców w podnoszeniu jakości kształcenia zawodowego jest silnie eksponowana w opisie, natomiast dualny system kształcenia jest tylko jedną z form edukacji zawodowej i trudno całą interwencję ograniczyć do wsparcia systemu dualnego. Dodatkowo należy zauważyć iż w świetle zapisów zatwierdzonego rozporządzenia dotyczącego EFS edukacja zawodowa zostanie wydzielona jako odrębny priorytet, zatem zapisy w zakresie celów będą musiały zostać przeformułowane zgodnie z uwagami ewaluatora oraz MIR.</p>
244	Fundacja BFKK	sekcja2	3.2 opis	109	<p>Niekompletna lub nieadekwatna lista beneficjentów. W liście beneficjentów dla działania nie uwzględniono pracodawców (przedsiębiorców) uczestniczących w dualnym systemie kształcenia. Na liście beneficjentów są na przykład niezrozumiałe</p>	<p>Obecne zapisy pomijają kluczowych uczestników dualnego systemu kształcenia. Przedsiębiorcy (związki, klastry) powinni mieć możliwość realizacji projektów dualnego systemu kształcenia, gdyż są uczestnikami (beneficjentami i realizatorami) tego</p>	niezasadna	Vide pkt. 71

					<p>organizacje młodzieżowe a brak jest beneficjentów kluczowych, zainteresowanych jakością kształcenia zawodowego i ustawicznego, takich jak pracodawcy (przedsiębiorcy, związki pracodawców, związki przedsiębiorców, klastry).</p> <p>Uwaga dotyczy listy beneficjentów.</p>	<p>systemu. Obecne ujęcie przesuwu akcent w stronę dotychczasowych (mniej efektywnych) działań kierowanych do szkół i organów prowadzących (związanych najczęściej z wyposażeniem pracowni szkolnych) co nie przekłada się na dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy. Jakość kształcenia zawodowego zależy przede wszystkim od jakości kształcenia praktycznego, którego nie da się zrealizować bez udziału pracodawców (przedsiębiorców).</p>		
245	Fundacja BFKK	sekcja2	3.2 wskaźn iki	110	<p>Niekompletna lista wskaźników. Brak jest wskaźników uwzględniających ścisłą współpracę z przedsiębiorcami w dualnym systemie kształcenia oraz działania zwiększające jakość kształcenia zawodowego lokowane poza szkołami zawodowymi (na przykład w Centrach Kompetencji) dostępnych zarówno dla uczniów szkół zawodowych jak też i osób dorosłych w systemie kształcenia ustawicznego. Należy dodać wskaźniki związane z wyposażeniem placówek poza szkolnych w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego w dualnym systemie kształcenia lub doprecyzować cel wskaźnik pierwszy (tak by w ramach placówek mogły być wsparte centra kompetencji, instytucje szkoleniowe, organizacje, przedsiębiorcy uczestniczący w dualnym systemie kształcenia) Należy dodać lub rozszerzyć wskaźniki związane z nauczycielami kształcenia zawodowego o nauczycieli praktycznej nauki zawodu zatrudnionych w przedsiębiorstwach uczestniczących w dualnym systemie kształcenia (w tym rzemiosło).</p> <p>Uwaga dotyczy wskaźników produktu.</p>	<p>Obecne zapisy marginalizują rolę przedsiębiorców w doskonaleniu kształcenia zawodowego i ustawicznego a tym samym w działaniach podnoszących jakość i atrakcyjność tego kształcenia i jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy (potrzeb pracodawców). Przedsiębiorcy powinni być uwzględnieni we wskaźnikach, jako uczestnicy kształcenia dualnego (doposażenie w sprzęt i materiały dydaktyczne oraz przygotowanie nauczycieli – nauczyciele praktycznej nauki zawodu po stronie pracodawców). Uwzględnienie przedsiębiorców we wskaźnikach umożliwi priorytetową realizację projektów modernizacji oferty edukacyjne szkół zawodowych z udziałem przedsiębiorców i faktyczne, realne wdrażanie dualnego systemu kształcenia, zgodnie z rekomendacjami z badań prowadzonych w ramach PO KL oraz modelowych programów rozwojowych opartych na zwalidowanych produktach finalnych projektów innowacyjnych i ponadnarodowych realizowanych w regionie (Innowacje Edukacyjne, Czas na Staż). Obecne zapisy przesuwają wsparcie w kierunku SZKOŁY i organów prowadzących bez uwzględnienia poziomu OTOCZENIA w modelowej i skutecznej modernizacji kształcenia zawodowego.</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98
246	Fundacja BFKK	sekcja2	7.2 wskaźn iki	148	<p>Niekompletna lista wskaźników. Brak jest wskaźników uwzględniających usługi społeczne realizowane z zastosowaniem Internetu e-usługi. Należy dodać wskaźniki związane z e-usługami – na przykład: „Liczba usług świadczonych zdalnie dla osób niepełnosprawnych, w tym usługi i treści zdalne dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych” „Liczba usług świadczonych zdalnie dla mieszkańców obszarów wiejskich”</p> <p>Uwaga dotyczy wskaźników produktu.</p>	<p>Obecne zapisy nie uwzględniają celów i działań strategii e-Podlaskie w zakresie udostępniania usług dla grup defaworyzowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności działanie 1.1 i 2.3 e-Edukacji. Uwzględnienie dodatkowych wskaźników szczegółowych produktu umożliwi mainstreaming zwalidowanych produktów finalnych projektów innowacyjnych realizowanych w regionie związanych ze świadczeniem zdalnych usług doradczych, diagnostycznych i edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych i niedyspozycyjnych z racji świadczenia opieki nad osobą zależną (Innowacje</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98

						Rynku Pracy) lub dla osób zamieszkujących obszary marginalizowane i wiejskie (Innowacje 15+).		
247	Fundacja BFKK	sekcja2	8.1 wskażn iki	159	<p>Niekompletna lista wskaźników. Brak jest wskaźników uwzględniających usługi edukacyjne, doradcze realizowane z zastosowanie Internetu e-usługi. Należy dodać wskaźniki związane z e-Edukacją – na przykład: „Liczba usług świadczonych zdalnie dla osób niepełnosprawnych, w tym usługi i treści zdalne dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych” „Liczba zasobów edukacyjnych, kontentów na potrzeby e-Edukacji na poziomie kształcenia przedszkolnego” oraz pozostałe wskaźniki dla poszczególnych etapów edukacji, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia ponadgimnazjalnego w trybie szkół zawodowych.</p> <p>Uwaga dotyczy wskaźników produktu.</p>	<p>Obecne zapisy nie uwzględniają celów i działań strategii e-Podlaskie w zakresie tworzenia zdalnych zasobów i usług do e-Edukacji. Problematyczne może też być ograniczenie wskaźników do usług publicznych, gdyż ograniczy udział przedsiębiorców w kreowaniu owych zasobów i usług edukacyjnych. Obecne zapisy z byt dużym stopniu przesuwają akcent w kierunku e-Administracji marginalizując cele i działania e-Edukacji, które są wskazane w opisie (w treści) priorytetu inwestycyjnego 2.3.</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98
248	Fundacja BFKK	sekcja2	8.2 opis	163	<p>Niekompletna lista wskaźników i beneficjentów.</p> <p>Brak jest wskaźników uwzględniających ścisłą współpracę z przedsiębiorcami w dualnym systemie kształcenia oraz działania inwestycyjne zwiększające jakość kształcenia zawodowego lokowane poza szkołami zawodowymi (na przykład w Centrach Kompetencji) dostępnych także w systemie kształcenia ustawicznego (przez całe życie) – zgodnie z treścią priorytetu inwestycyjnego 10.4 Należy dodać wskaźniki związane z wyposażeniem, modernizacją placówek poza szkołami, organami prowadzącymi (tak by w ramach placówek mogły być wsparte centra kompetencji, instytucje szkoleniowe, organizacje, przedsiębiorcy uczestniczący w dualnym systemie kształcenia). Należy rozszerzyć listę beneficjentów o przedsiębiorców (związki pracodawców, przedsiębiorców, klastry) uczestniczące w dualnym systemie kształcenia z zastrzeżeniem uwag i komplementarnie do działania 3.2.</p> <p>Uwaga dotyczy wskaźników produktu. Uwaga dotyczy listy beneficjentów i grup docelowych.</p>	<p>Obecne zapisy marginalizują rolę przedsiębiorców w doskonaleniu i modernizowaniu infrastruktury edukacyjnej dla dualnego systemu kształcenia w szkolnictwie zawodowym i kształceniu ustawicznym. Działanie powinni być realizowane komplementarnie z działaniem 3.2, w którym powinni brać udział przedsiębiorcy, stąd uwagi są komplementarne dla uwag zgłaszanych do działania 3.2.</p>	nieuwzględniona	<p>Ad. 1 Wybrane do monitorowania wskaźniki wynikają z ustaleń z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Komisją Europejską i pochodzą ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych. Jednocześnie wykonawca ewaluacji <i>ex ante</i> nie zaleca rozszerzania listy wskaźników na poziomie programu operacyjnego. Przyjęcie do monitorowania dodatkowych wskaźników zostanie rozważone na etapie prac nad Szczegółowym Opiszem Priorytetów RPOWP.</p> <p>Ad. 2. uwaga niezasadna - w zakresie wsparcia inwestycyjnego beneficjentem nie będzie przedsiębiorstwo, co nie umniejsza jego roli w rozwoju dualnego sytemu kształcenia zawodowego.</p>
249	Wojewoda Podlaski	sekcja2	1.4 opis	70	<p>proponuje się dodanie do celów odpowiadających priorytetowi inwestycyjnemu, cel:„ poprawa jakości danych przestrzennych - ewidencji gruntów i budynków”</p>	<p>Z uwagi na ograniczoną ilość znaków pełna treść uzasadnienia została wskazana w piśmie (sygn. IPC-I.801.7.2013) z dnia 30.12.2013 r. Jakość danych przestrzennych oraz stworzenie infrastruktury przestrzennej, w tym szczególnie danych ewidencyjnych, ma szczególne znaczenie dla wszelkich działań inwestycyjnych. Numeryczna,</p>	nieuwzględniona	<p>Proponowany zapis wykracza poza ramy wsparcia w ramach PI 3.1 (Cel tematyczny 3). Uwaga dotyczy Celu Tematycznego 2. Vide pkt. 26.</p>

					<p>nowoczesna mapa zasadnicza to przyspieszenie procesu inwestycyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> -baza dla opracowań z zakresu planowania przestrzennego i urbanistyki, -łatwość wykonania analiz przestrzennych dla właściwej lokalizacji inwestycji, -szybkość uzyskania dokumentacji do nabycia nieruchomości pod inwestycje, -jednoznacznie ustalone granice praw do nieruchomości, -krótkie terminy opracowania map do celów projektowych, -przyspieszenie procesu projektowania, -precyzyjna informacja o istniejących i projektowanych urządzeniach infrastruktury technicznej, -realizacja inwestycji bez niespodzianek. <p>Bez dobrych map spowolnione są inwestycje w zakresie sieci szerokopasmowych (potrzebnych 1800 km sieci, a tym samym map), również w zakresie powszechnego dostępu do Internetu i dążenia do społeczeństwa informacyjnego (inne potrzeby: linia 400 KV Polska-Litwa, gazociągi, inne strategiczne inwestycje)/.../</p>		
250	Wojewoda Podlaski	sekcja2	8.1 opis	155	<p>proponuje się, aby do celów odpowiadających priorytetowi inwestycyjnemu dodać cel: „rozwój i rozbudowa dostępu do danych zgromadzonych w zbiorach i rejestrach publicznych”</p>	niewuwzględniona	<p>Konstrukcji celów szczegółowych wynika z logiki interwencji i jest wyrażona we wskaźniku rezultatu strategicznego. Rozwój i rozbudowa dostępu do danych zgromadzonych w zbiorach i rejestrach publicznych nie może być celem samym w sobie, a jedynie środkiem w procesie udostępnienia usług publicznych drogą elektroniczną.</p>
251	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	1,4	71	<p>Uwaga dotyczy wskaźnika pn. „Nakłady na działalność innowacyjną pochodzące z funduszy seed capital” – proponujemy wpisanie dodatkowego wskaźnika o nazwie „Nakłady na działalność innowacyjną” lub skreślenie słów: „...pochodzące z funduszy seed capital”. Ponadto wnioskujemy o dodanie nowych wskaźników rezultatu o nazwie: „Liczba miejsc pracy powstałych na obszarze terenów inwestycyjnych” i „Całkowita wartość inwestycji (wkład UE + wkład prywatny) w ramach priorytetu inwestycyjnego 3.1 promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz wspieranie tworzenia nowych firm.</p>	<p>Proponowane wskaźniki są adekwatne do działań w opisach przedsięwzięć.</p>	<p>do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac</p> <p>Zgodnie z zapisami aktualnej linii demarkacyjnej na poziomie regionalnym nie będzie możliwości wsparcia w formie funduszy typu seed capital, cel szczegółowy <i>Promowanie postaw proinnowacyjnych oraz rozwój współpracy w sferze innowacji i inwestycji</i> zostanie usunięty wraz z odpowiadającymi mu wskaźnikami. W odniesieniu do pozostałych wskaźników - wybrane do monitorowania wskaźniki wynikają z ustaleń z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Komisją Europejską i</p>

								pochodzą ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych. Jednocześnie wykonawca ewaluacji <i>ex ante</i> nie zaleca rozszerzania listy wskaźników na poziomie programu operacyjnego. Przyjęcie do monitorowania dodatkowych wskaźników zostanie rozważone na etapie prac nad Szczegółowym Opisem Priorytetów RPOWP.
252	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja1		16,19, 21	<p>str. 16 jest: "Najlepiej województwo podlaskie wypadło w zakresie dostępu przedsiębiorców do internetu szerokopasmowego, z którego korzystało 75% podmiotów, co było największą wartością w skali kraju." Według danych GUS zawartych w publikacji: "Wykorzystanie technologii informacyjno-(tele)komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i gospodarstwach domowych w 2012 r." 78,5% przedsiębiorców miało dostęp do internetu szerokopasmowego lokując podlaskie na 12 miejscu w kraju (przed województwami: świętokrzyskim, małopolskim, podkarpackim i opolskim). Dane za 2012 r. w odniesieniu do przedsiębiorstw w przypadku województwa podlaskiego obarczone są dużym błędem losowym w związku z tym proponujemy podanie danych dla 2011 r. i zastąpienie całego akapitu: "W województwie podlaskim ponad połowa (57,5%) gospodarstw domowych posiadało dostęp do internetu. Uplasowało to podlaskie na 13 miejscu wśród polskich regionów (przed świętokrzyskim, łódzkim i lubelskim). Zdecydowanie lepiej sytuacja wygląda wśród przedsiębiorców. W tej grupie dostęp do internetu w 2011 r. posiadało 95,6% podmiotów (w kraju - 93,9%). Z internetu szerokopasmowego korzystało 76,3% przedsiębiorców, lokując województwo na 9 miejscu w skali kraju (przed województwami: świętokrzyskim, wielkopolskim, śląskim, zachodniopomorskim, łódzkim, opolskim i małopolskim).</p> <p>str. 19 jest: "W 2010 roku wyniosła 49,3 % średniej krajowej." Według skorygowanych na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2011 danych odnoszących się do ludności wartość ta powinna wynosić: 49,1%.</p> <p>str. 19 jest: "...przemysłowych w 2010 r. wyniosła zaledwie 47,7% średniej krajowej." Według skorygowanych na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2011 danych odnoszących się do</p>	Konieczność zweryfikowania danych.	uwzględniona	

					<p>ludności wartość ta powinna wynosić: 47,5%.</p> <p>str. 21 jest: "W województwie podlaskim zużycie energii elektrycznej wynosi ok. 2,5 tys. GWh w ciągu roku." Proponujemy podać rok, którego ta wielkość dotyczy.</p>			
253	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja1		4,11,13	<p>str. 4. jest: "Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat wynoszącego 75% - dla sytuacji w Polsce jest 64,8% (2011 r.)" Według danych GUS powinno być: 64,5% (2011 r.)</p> <p>str. 11. jest: "Województwo podlaskie według tego kryterium należy do najsłabiej rozwiniętych regionów Unii Europejskiej (255 miejsce na 271 regionów)." Proponujemy dodać, iż lokata dotyczy 2009 r.</p> <p>str. 11. jest: "Wśród 16 polskich regionów, pod tym względem, województwo podlaskie zajmuje 14 miejsce." Według danych GUS zawartych w publikacji "PKB rachunki regionalne w 2011 r." zawierającej skorygowane dane w 2009 r. województwo podlaskie zajmuje 13 miejsce.</p> <p>str. 11. jest: "73,7 % średniej krajowej". Według danych GUS wartość ta powinna wynosić 73,5%.</p> <p>str. 13. jest: "o dochodach ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych". Powinno być: "o przychodach ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych".</p>	Konieczność zweryfikowania danych.	uwzględniona	
254	Grupa Robocza ds. Polityki Klastrowej	sekcja2	1.2 opis	73	<p>Wśród potencjalnych beneficjentów i grup docelowych wymieniono: „Porozumienia ww. podmiotów, reprezentowane przez lidera”</p> <p>Proponuje się uzupełnienie zapisu i nadanie mu następującej formy: „Porozumienia ww. podmiotów, reprezentowane przez lidera, w tym klastry”</p>	W uzasadnieniu działania bardzo słusznie podkreślono, iż wspieranie transferu wiedzy, innowacji, technologii i komercjalizacji wyników B+R jest w znacznym stopniu stymulowane przez rozwój powiązań sieciowych, w tym geograficznych i branżowych. W konsekwencji zakłada się, iż na bazie kluczowych branż regionu powinny być tworzone platformy współpracy środowiska naukowego, instytucji otoczenia biznesu oraz sektora przedsiębiorstw. Niewątpliwie jedną z wiodących na świecie form takich platform jest formowanie się struktur klastrowych. Stąd zasadne jest podkreślenie w formie umieszczenia w gronie potencjalnych beneficjentów struktur klastrowych. Promowanie takiej formy sieci innowacyjnych, zakładających współdziałanie także w ramach modelu potrójnej heliksy, przynosić może wieloaspektowe korzyści dla regionu lokalizacji klastrow. Umieszczenie tego typu struktur jako beneficjentów będzie stanowiło sygnał wspierania	niezasadna	Nie istnieje zasadność wyszczególniania konkretnych podmiotów mieszczących się w tej kategorii (zapis nie wyklucza wsparcia klastrow).

						działań związanych z tworzeniem sieci i platform współpracy. Zdaniem Grupy Roboczej ds. Polityki Klastrowej projekty innowacyjne zgłaszane przez tego typu beneficjentów powinny być dodatkowo punktowane ze względu na ich wyższą efektywność w rozprzestrzenianiu się w regionie efektów innowacji, w tym tak zwanych efektów zewnętrznych.		
255	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	2.3 opis	95	Uwaga dot. pkt. 2.A.2.2 Opis kierunkowych zasad wyboru projektów. Wnioskujemy o dodanie pozakonkursowej procedury wyboru projektów, która będzie dostępna tylko dla wcześniej zdefiniowanych wiązek projektów.	Wprowadzenie trybu pozakonkursowego ułatwi realizację projektów o zasięgu regionalnym w ramach partnerstw kilku samorządów.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	vide pkt. 79
256	Grupa Robocza ds. Polityki Klastrowej	sekcja2	1.3 opis	68	Wśród beneficjentów i grup docelowych należy dodać: „Porozumienia przedsiębiorstw, w tym klastry” W opisie planowanych przedsięwzięć należy dodać tekst wskazujący na potencjał wspólnych przedsięwzięć innowacyjnych grupy przedsiębiorstw z wykorzystaniem poniższego uzasadnienia.	Działanie 1.3 skierowane na wsparcie innowacji (produktowych, procesowych, organizacyjnych i marketingowych) głównie w małych i średnich przedsiębiorstwach nie powinno wykluczać, a raczej promować przedsięwzięcia realizowane w sieciach współpracy jako najbardziej efektywne w odniesieniu do firm o ograniczonym potencjale. Dominujące w regionie małe podmioty nie są często w stanie osiągnąć masy krytycznej uzasadniającej dokonanie innowacyjnej inwestycji ze względu na swoje rozmiary, a jednocześnie niepodzielność wielu rodzajów nakładów innowacyjnych. Koszty opracowania i wdrożenia określonych innowacji w wymiarze rynku krajowego i światowego mogą być efektywne jedynie w odniesieniu do skali działalności przekraczającej rozmiary olbrzymiej większości pojedynczych podlaskich przedsiębiorstw. W tej sytuacji możliwość wdrażania przedsięwzięć o wysokim potencjale innowacyjności w wymiarze zewnętrznym warunkowana będzie zdolnością prowadzenia wspólnych sieciowych, w tym klastrowych przedsięwzięć inwestycyjnych.	nieuwzględniona	Istniejący zapis nie wyklucza wsparcia klastrów, realizacja wspólnego projektu inwestycyjnego i tak wymaga utworzenia spółki celowej, która potencjalnie mieści się w określonej grupie beneficjentów. W perspektywie 2007-2013 przewidziane było wsparcie dla klastrów (Działanie 1.1), jednak nie było żadnego zainteresowania ze strony tego typu podmiotów.
257	Wojewoda Podlaski	sekcja1		27	trzeci akapit „Z uwagi na tranzytowe położenie w regionie odnotowuje się rosnące natężenie ruchu pojazdów /.../ - proponuje się wprowadzenie obowiązku wyposażenia inwestycji w specjalistyczne urządzenia służące do kontroli masy pojazdów ciężarowych.	warte rozważenia jest dofinansowanie tylko tych dróg, które zostaną wyposażone jednocześnie w specjalistyczne urządzenia służące do kontroli masy pojazdów ciężarowych, tak aby przeładowane pojazdy nie niszczyły infrastruktury, która powstaje z publicznych środków i bardzo szybko jest niszczona.	częściowo uwzględniona	Zdiagnozowany problem dotyczy tylko części dróg, dlatego wprowadzenie takiego ograniczenia wydaje się nadmierne w odniesieniu do np. dróg lokalnych. Kwestia zostanie uwzględniona w toku dalszych prac nad dokumentami wdrożeniowymi.
258	Grupa Robocza ds. Polityki Klastrowej	sekcja2	1.4 opis	70	Brak w rozwinięciu celów szczegółowych: rozwinięcia celu „Promowanie postaw proinnowacyjnych oraz rozwój współpracy w sferze innowacji i inwestycji” Należy opis uzupełnić o stwierdzenie: „Struktura gospodarcza województwa podlaskiego jest zdominowana przez mikro, małe i średnie	Konieczność uzupełnienia uzasadnienia wynika z pominięcia w nim pierwszego celu szczegółowego Działania 1.4.	nieuwzględniona	Vide pkt. 211

					przedsiębiorstwa, które posiadają często zbyt mały potencjał aby skutecznie wdrażać procesy innowacyjne i utrzymywać konkurencyjność na rynkach zewnętrznych. W obszarze innowacji i inwestycji przedsięwzięcia realizowane wspólnie przez więcej niż jedno przedsiębiorstwo mogą pozwolić przełamać bariery małej skali działalności podlaskich przedsiębiorstw. Stąd w obszarze promocji przedsiębiorczości ważnego znaczenia nabiera współpraca przedsiębiorstw, tworzenie się struktur sieciowych, w tym struktur klastrowych. MSP działające w sieciach współpracy są w stanie sprostać wyzwaniom globalnej konkurencji docierającej także na rynki lokalne."			
259	Wojewoda Podlaski	sekcja2	4.1 opis	113	akapit pierwszy - „Projektowane inwestycje powinny uwzględniać takie warunki jak: /.../” – proponuje się wprowadzenie obowiązku wyposażenia inwestycji w specjalistyczne urządzenia służące do kontroli masy pojazdów ciężarowych.	warte rozważenia jest dofinansowanie tylko tych dróg, które zostaną wyposażone jednocześnie w specjalistyczne urządzenia służące do kontroli masy pojazdów ciężarowych, tak aby przeładowane pojazdy nie niszczyły infrastruktury, która powstaje z publicznych środków i bardzo szybko jest niszczona.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 257
260	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	4.1 opis	117	Działanie 4.1, priorytet 7.2. Obecny zapis "Terytorialny obszar realizacji: obszar województwa podlaskiego. Prosimy o zmianę na "Terytorialny obszar realizacji: obszar województwa podlaskiego z wyłączeniem Miasta Białystok i jego obszaru funkcjonalnego"	Uzasadnienie: dla Białegostoku i jego obszaru funkcjonalnego środki są zarezerwowane w Programie Polska Wschodnia na lata 2014 - 2020.	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 78
261	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja1		23,24	str. 23 jest: "emisja zanieczyszczeń gazowych - przedostatnie miejsce z wartością 0,79 ton na km2 rocznie, podczas gdy średnia ..." Według danych GUS w 2011 r.: - emisja zanieczyszczeń gazowych w województwie podlaskim wyniosła 81,54 ton/km2; natomiast w kraju - 706,56 ton/km2, - emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) w województwie podlaskim wyniosła 0,45 ton/km2, w kraju - 5,32 ton/km2. -emisja zanieczyszczeń pyłowych w woj. podlaskim wyniosła 0,05 ton/km2, w kraju - 0,18 ton/km2. Prosimy o wskazanie roku, którego dane dotyczą. str. 23 jest: "Największa emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego powstaje w Białymstoku, Łomży i Suwałkach, a także w powiatach: grajewskim, zambrowskim i hajnowskim. Według danych GUS zawartych w publikacji "Ochrona środowiska i leśnictwo w województwie podlaskim w 2011 r": - w 2011 r. największa emisja pyłowych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza występowała w	Konieczność zweryfikowania danych.	uwzględniona	

					Białymstoku, Łomży i Suwałkach oraz w powiatach grajewskim, hajnowskim i kolneńskim. Natomiast największa emisja gazowych zanieczyszczeń powietrza miała miejsce w Białymstoku, Łomży i Suwałkach oraz w powiatach grajewskim, hajnowskim i wysokomazowieckim.			
262	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja1		24	<p>str. 24 jest: "pod względem wytwarzanych odpadów komunalnych region zajmuje 12 miejsce w kraju". Według danych GUS zawartych w publikacji "Ochrona środowiska w 2012" województwo podlaskie w 2011 r. zajmuje 13 miejsce w kraju.</p> <p>str. 24 jest: "wskaźnik". Proponujemy zmienić zapis "wskaźnik" na "ilość".</p> <p>str. 24 jest: "63% wobec średniej 80%". Dane podane w projekcie dotyczą 2010 r. Skoro w akapicie opisujemy 2011 r. powinno być: "68% wobec 81%".</p> <p>str. 24 jest: "83% zebranych odpadów". Według danych GUS zawartych w publikacji "Ochrona środowiska w 2012 r." powinno być 63,1% zebranych odpadów w 2011 r.</p> <p>str. 24 jest: "4% zbieranych jest selektywnie". Według danych GUS zawartych w publikacji "Ochrona środowiska w 2012 r." wskaźnik odpadów zbieranych selektywnie w województwie podlaskim w 2011 r. wynosił 6,0%.</p> <p>str. 24 jest: "średnio ze zbiórki selektywnej pochodzi 9% odpadów komunalnych". Według danych GUS zawartych w publikacji "Ochrona środowiska w 2012 r." wskaźnik odpadów zbieranych selektywnie w kraju w 2011 r. wynosił 10,0%.</p> <p>str. 24 jest: "87,8% ludności korzystało z sieci wodociągowej". Według danych GUS powinno być: W 2010 r. w podlaskim 87,6% ludności korzystało z sieci wodociągowej.</p> <p>str. 24 jest: "tylko 19% wszystkich mieszkańców terenów wiejskich korzysta z oczyszczalni ścieków (średnia dla kraju wynosi 31%)". Według danych GUS w 2010 r. 17,5% mieszkańców wsi w woj. podlaskim korzystało z oczyszczalni ścieków, w przypadku kraju - 28,5%.</p>	Konieczność zweryfikowania danych	uwzględniona	
263	Wojewoda Podlaski	sekcja2	2.1 wskaźn iki	78	Zasadne jest zweryfikowanie wskazanego w tabeli 4 wskaźnik nr 4 „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu	Użycie niemierzalnych kryteriów „lepsza sytuacja”, bez odniesienia do tzw. stanu początkowego może spowodować trudności w obliczeniu wskaźnika.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 129

					programu". Analogiczna uwaga do tego samego wskaźnika ujętego na str. 90 (Działanie 2.2) i 95 (Działanie 2.4).			
264	Grupa Robocza ds. Polityki Klastrowej	sekcja 2	1.4 opis	71	<p>Brak w Opisie przedsięwzięć planowanych działań związanych z sieciowaniem przedsiębiorstw w kontekście realizacji celu szczegółowego pierwszego „Promowanie postaw proinnowacyjnych oraz rozwój współpracy w sferze innowacji i inwestycji”.</p> <p>Proponuje się dodać zapis:</p> <p>W celu wsparcia rozwoju współpracy w sferze innowacji i inwestycji zasadne jest budowanie kapitału społecznego poprzez kształtowanie świadomości korzyści ze współpracy przedsiębiorstw. Można uwzględnić w tym kontekście potrzebę działań sieciujących przedsiębiorstwa, zachęcających je do podejmowania wspólnych innowacji i inwestycji. Możliwe jest prowadzenie działań typu brokera innowacji czy brokera klastrow, w ramach których z wykorzystaniem doświadczeń światowych, stymuluje się firmy do podejmowania wspólnych działań, tworzenia proinnowacyjnych powiązań sieciowych, w tym klastrowych. Zadaniem brokerów innowacji czy brokerów klastrow jest przede wszystkim identyfikowanie potencjalnych konkretnych przedsięwzięć innowacyjnych i przekonywanie do udziału w nich grupy podmiotów. Wspólne wypracowywanie szczegółów takich rozwiązań, a później ich wdrażanie buduje kapitał zaufania i możliwości rozwoju tak ukształtowanej sieci. W przypadku występowania niskiego poziomu zaufania oraz ograniczonej wiedzy o innowacyjnych rozwiązaniach, początkowa, stymulująca rola brokera może być decydująca dla zainicjowania procesów innowacyjnych w układach sieciowych.</p>	<p>Potrzeba wsparcia rozwoju współpracy sieciowej wynika ze SR WP Cel 1.4 „Kapitał społeczny...”, w ramach którego stwierdza się między innymi, iż „we współczesnej gospodarce (..) niezbędna jest umiejętność działania w strukturach sieciowych. Pojedyncze firmy czy instytucje nie są już w stanie sprostać stojącym przed nimi wyzwaniom. Muszą nauczyć się działać wspólnie w dynamicznych układach sieciowych” str. 43-44 SRWP</p> <p>Zasadność podejmowania działań związanych z promocją kultury współpracy, w tym stymulowaniem do powstawania struktur klastrowych wynika z prac Grupy Roboczej ds. Polityki Klastrowej.</p> <p>Zasadność wsparcia tworzenia się struktur klastrowych na szczeblu regionalnym/wojewódzkim wynika z Ewaluacji Klastrow Polski Wschodniej zrealizowanej na zlecenie PARP (Raport pt.: Jak zmieniają się klastry w Polsce Wschodniej, PARP, Warszawa, XII 2013). Ewaluacja wykazała, iż istnieje potencjał do rozwoju nowych struktur klastrowych, także na terenie województwa podlaskiego, które po przejściu załazkowych faz rozwoju mogłyby być wspierane na poziomie Polski Wschodniej i poziomie centralnym. W rekomendacjach stwierdza się między innymi: „Na poziomie lokalnym powinno się wspierać samą współpracę, rozwój zasobów ludzkich i dochodzenie do pewnej masy krytycznej rozwoju potencjału klastra, która umożliwiałaby mu wejście na poziom ponad regionalny.”</p> <p>W innej rekomendacji Raportu PARP stwierdza się dodatkowo, iż „Należy kontynuować wspieranie różnych form kooperacji podmiotów. Działania w tym zakresie powinny być podejmowane jednak głównie na poziomie regionalnym. Na tym poziomie bowiem można zapewnić najlepsze dostosowanie oferowanych instrumentów wsparcia do zróżnicowanych potrzeb różnych grup podmiotów tworzących sieci współpracy. Narzędzia takie mogą obejmować: promocję idei klasteringu, szkolenia, upowszechnianie dobrych praktyk, finansowanie brokerów sieci współpracy, wsparcie wstępnej fazy organizacyjnej klastrow oraz inne formy wspierania sieci współpracy, w tym klastrow”</p>	niewzeględniona	Vide pkt. 211
265	Gmina Nowogród	sekcja 2	4.2 wskaźn		Oś IV Poprawa dostępności transportowej Działanie 4.2. Tworzenie warunków dla rozwoju	W poprzedniej perspektywie finansowej UE 2007-2013 wybudowano port w Łomży oraz	niewzeględniona	W ramach RPOWP 2014-2020 nie przewidziano wsparcia rozwoju

			iki		transportu kombinowanego i budowy centrów logistycznych Priorytet Inwestycyjny KE 7.3. rozwój przyjaznych dla środowiska i niskoemisyjnych systemów transportu, włączając transport śródlądowy, morski, porty i połączenia multimodalne. Należy zwiększyć wsparcie UE EUR (w mln) - 20	przygotowano projekt portu w Nowogrodzie. Jest to początek przywrócenia rzeki Narwi jako szlaku komunikacyjnego. W obecnej perspektywie należy zrealizować port w Nowogrodzie oraz wykonać przejścia w sztucznych przegrodach gruzowo-kaiennych na rzece o szerokości min. 20 m Nowogród - 180 i 182/183 km, Szablak - 186 km, Czarnocin - 202 km, Piątnica - 205 km, Łomża - 208 km.		transportu śródlądowego z uwagi na fakt, iż taka interwencja w niewielkim stopniu przyczyniłaby się do realizacji postawionych celów. Ponadto vide pkt. 99.
266	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	6.2 opis	135	Obecny zapis: Terytorialny obszar realizacji: Miasto Białystok i obszar funkcjonalny, miasta subregionalne, ośrodki powiatowe" Prosimy o zmianę na: "Terytorialny obszar realizacji: Miasta Białystok, Łomża, Suwałki i ich obszary funkcjonalne, ośrodki powiatowe ze wskazaniem powiatów; hajnowskiego, grajewskiego, zambrowskiego"	Wskazanie w opisie Działania, iż największa emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego występuje na tych terenach.	niewzględniona	Zgodnie z rekomendacją ewaluatora dotyczącą potrzeby większej koncentracji w ramach RPOWP Działanie 6.2 (PI 6.5) zostanie usunięte, jego obszar interwencji w znacznym stopniu może być realizowany w ramach Działania 5.4 (PI 4.5), a w przypadku przedsiębiorstw w ramach wsparcia inwestycji dostosowujących do wymogów ochrony środowiska (PI 3.3).
267	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	6.3 opis	137	W opisie przedsięwzięć dla tego priorytetu proponujemy wykreślenie zapisu: „...z pominięciem komponentu dotyczącego termicznego przekształcenia odpadów”.	W przypadku już zrealizowanych projektów dot. kompleksowej gospodarki odpadami – np. Zakład w Czartorii celowym jest nie ograniczania budowy tzw. „małej spalarni odpadów”, w której będą spalane odpady, które w tej chwili są deponowane na terenie zakładu; efektem będzie min. pozyskana energia cieplna dla funkcjonowania planowanej do realizacji kompostowni zamkniętych. Co prawda zapisy Programu Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 – 2020 obejmują zakres dot. budowy spalarni, jednak na tym etapie nie można zdefiniować wielkości (pod względem finansowym i obszaru zamieszkania) realizacji dopuszczonych w programie zadań.	niewzględniona	Linia demarkacyjna wyklucza wsparcie na poziomie regionalnym inwestycji w ramach gospodarki odpadami wraz z komponentem dotyczącym termicznego przekształcania odpadów komunalnych. Możliwość termicznego przekształcania odpadów przewidziano na poziomie krajowym.
268	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja1		31,33	str. 31 jest: "w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym aż o 1/3". Według danych GUS w 2011 r. powinno być: "w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym aż o 1/4". str.31 jest: "odsetek ludzi młodych (24%, 3 miejsce w kraju)". Sugerujemy podanie roku do którego odnosi się wskaźnik. str. 33 jest: "W roku 2010 w woj. podlaskim odsetek osób zagrożonych ubóstwem relatywnym wyniósł 13,4%, a więc zmniejszył się znacznie od 2004 roku (21,3%). Wskaźnik ten był znacznie niższy niż w kraju (17,6%)."	Koniczność zweryfikowania danych.	uwzględniona	

					Według danych GUS powinno być: w 2010 r. w woj. podlaskim odsetek osób zagrożonych ubóstwem relatywnym wyniósł 24,8%, a więc zwiększył się w stosunku do 2005 r. (19,8%). Wskaźnik ten był znacznie wyższy niż w kraju (17,1%).			
269	Wojewoda Podlaski	sekcja2	2.1 wskaźn iki	78	wskaźniki rezultatu: „Liczba osób zatrudnionych...”, „Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje...” itp., - bardziej efektywnym wskaźnikiem będzie zastąpienie „liczby osób” „procentem osób” Analogiczna uwaga odnosi się do wskaźników wskazanych na str.: 89 (Działanie 2.2), 92(Działanie 2.3), 95(Działanie 2.4) oraz 98(Działanie 2.5)	Taki wskaźnik pokaże jakie są efekty realizacji Programu (ile %, jaki odsetek osób, po skorzystaniu z Programu uzyska kwalifikacje, zatrudnienie itp.).	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 129
270	Grupa Robocza ds. Polityki Klastrowej	sekcja2	1,4	72	Brak wskaźnika produktu związanego z rozwojem współpracy w sferze innowacji i inwestycji Proponuje się wskaźnik „Liczba wspartych sieci współpracy w sferze innowacji i inwestycji”	Uzasadnienie wynika z pozostałych uwag dotyczących uzupełnienia zakresu interwencji Działania 1.4 tj. rozwinięcia celu „Promowanie postaw proinnowacyjnych oraz rozwój współpracy w sferze innowacji i inwestycji” oraz uzupełnienia Opisu przedsięwzięć planowanych o działania związane z sieciowaniem przedsiębiorstw w kontekście realizacji celu szczegółowego pierwszego „Promowanie postaw proinnowacyjnych oraz rozwój współpracy w sferze innowacji i inwestycji”.	niewzględniona	Vide pkt. 211
271	Grupa Robocza ds. Polityki Klastrowej	sekcja2	2.1 opis	79	Potencjalni beneficjenci: Proponuje się poszerzyć zapis o „Porozumienia ww. podmiotów, reprezentowane przez lidera, w tym klastry”	Skuteczność działań związanych ze zwiększeniem aktywności zawodowej mieszkańców województwa w największym stopniu może być osiągnięta poprzez dostosowanie ich kompetencji do potrzeb rynku pracy, ale rozumianych jako konkretne potrzeby grupy pracodawców. Jednocześnie pracodawcy mogą być zainteresowani podejmowaniem wspólnych działań na rzecz pozyskania zasobów pracy ściśle odpowiadających aktualnym, szczegółowym wymogom występującym w określonej branży. Aktywizacja zawodowa może być zatem skutecznie prowadzona w ramach sieci współpracy pracodawców, instytucji działających na rzecz rozwoju zasobów ludzkich oraz innych podmiotów. Na przykład grupy firm, szczególnie działające w dynamicznych sektorach, powiązane w ramach struktur klastrowych mogą okazać się jednym najbardziej skutecznych beneficjentów realizujących działania aktywizujące zatrudnienie.	niezasadna	Vide pkt. 71
272	Wojewoda Podlaski	sekcja2	2.1 wskaźn iki	80,81	Tabela 5 - sugeruje się usunięcie wsk. nr 6, względnie zastąpienie go wskaźnikiem dotyczącym ilości wspartych osób w podziale na płeć. Analogiczna uwaga odnosi się do wskaźników wskazanych w tabeli 5 na str. 100 (Działanie 2.5) – wskaźnik nr 1 i 4.	Wskaźnik nr 4 i 6 dotyczy praktycznie tego samego zakresu. Zgodnie z zapisami zawartymi w opisie przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego, działania w ramach priorytetu skierowane są m.in do osób 50+	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 129

273	Grupa Robocza ds. Polityki Klastrowej	sekcja2	2.4 opis	96	<p>Beneficjenci:</p> <p>Proponuje się poszerzyć zapis o „Porozumienia ww. podmiotów, reprezentowane przez lidera, w tym klastry”</p>	<p>Działania z zakresu podnoszenia oraz dostosowania kompetencji i umiejętności osób pracujących mogą być szczególnie efektywnie realizowane w ramach porozumień pracodawców. Biorąc pod uwagę strukturę gospodarki województwa, zdominowaną przez przedsiębiorstwa mikro, małe i średnie, należy dostrzec, iż w wielu przypadkach poszczególne, pojedyncze podmioty nie będą w stanie samodzielnie prowadzić wystarczająco skutecznej i efektywnej polityki podnoszenia kompetencji swoich pracowników. Właściwym rozwiązaniem jest łączenie działań z zakresu podnoszenia kompetencji kadr przez sieci czy klastry łączące firmy o podobnych potrzebach edukacyjnych. Niezbędne jest umożliwienie takim sieciom czy klastram wspólnego realizowania działań w zakresie zaspokajania potrzeb związanych z podnoszeniem kwalifikacji i kompetencji pracowników. Należy dostrzec także inny aspekt wprowadzenia możliwości współdziałania przedsiębiorstw w zakresie podnoszenia kompetencji, jakim jest ogólny wzrost zaufania pomiędzy podmiotami w regionie tożsamy z podnoszeniem poziomu kapitału społecznego uważanego obecnie za kluczowy czynnik rozwoju regionalnego. Można to interpretować w omawianym kontekście w ten sposób, iż przedsiębiorstwa, które zbudowałyby pomiędzy sobą kapitał zaufania w trakcie realizacji wspólnych, stosunkowo prostych przedsięwzięć edukacyjnych, byłyby także w przyszłości skłonne do podejmowania bardziej ryzykownych przedsięwzięć innowacyjnych, także ze sfery B+R.</p>	niewzględniona	<p>Mając na uwadze funkcjonalności Rejestru Usług Rozwojowych przygotowywanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości korzystającym z tego systemu mogą być tylko przedsiębiorstwa.</p>
274	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja1		34,35	<p>str.34 jest: "z końca 2012 roku stopa bezrobocia w województwie podlaskim wynosiła 14,6%". Według danych GUS powinno być: 14,7%.</p> <p>str. 34 jest: "stanowiło 45,6% ludności województwa". Wskazane byłoby doprecyzować zapis: "ludności województwa w wieku powyżej 15 lat"</p> <p>str. 35 jest: "co plasowało województwo na 13 miejscu w kraju". Według danych GUS w 2011 r. powinno być: 14 miejsce.</p> <p>str. 35 jest: "liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2011r. wyniósł dla woj. podlaskiego 57,3 (w kraju: 55,3)".</p>	<p>Konieczność weryfikacji danych.</p>	uwzględniona	

					Według danych GUS w 2011 r. powinno być: 57,0 (w kraju - 55,8).			
275	Grupa Robocza ds. Polityki Klastrowej	sekcja2	9 opis		W ramach Działań Pomocy Technicznej należy uwzględnić systematyczny monitoring struktur klastrowych w województwie.	W ramach Działań Pomocy Technicznej należy uwzględnić systematyczny monitoring struktur klastrowych w województwie. Niezbędne jest prowadzenie kategoryzacji klastrow, tak aby w ramach wdrażania poszczególnych działań w większym stopniu wspierać sieci przedsiębiorstw i klastry o kluczowym znaczeniu dla rozwoju regionu. Identyfikacja klastrow regionalnych jest też niezbędna z punktu widzenia założeń polityki klastrowej na poziomie Polski Wschodniej i poziomie centralnym. Istnieją bowiem założenia, iż na wyższych szczeblach powinny być wspierane jedynie klastry rozpoznane na szczeblu regionalnym, lub nawet uznane na szczeblu regionalnym za klastry kluczowe. Z tej perspektywy działania Pomocy Technicznej powinny umożliwiać systematyczną identyfikację stanu rozwoju struktur sieciowych, a szczególnie struktur klastrowych, w tym na przykład: załączków klastrow, klastrow rozwijających się, klastrow kluczowych.	częściowo uwzględniona	Zakres proponowanych działań niezgodny z celami działań pomocy technicznej, która ma służyć wsparciu procesu zarządzania i wdrażania RPOWP 2014-2020 oraz upowszechnianiu wiedzy na temat korzyści wynikających z wdrażaniu programu. Jednakże w takim zakresie jak to będzie niezbędne dla skutecznego wdrażania programu będą prowadzone badania, ewaluacje i inne działania, które będą obejmowały również inicjatywy klastrowe.
276	Wojewoda Podlaski	sekcja2	3.1 wskaźniki	103	Zasadne jest zweryfikowanie wskazanego w tabeli 4 wskaźnika nr 4 „Młodzież niekontynuująca nauki”	Jednostka pomiaru (%) wskazuje, iż powinien być to udział osób z cechą szczególną w ramach danej zbiorowości, tymczasem w opisie wskaźnika nie została określona zbiorowość w ramach której można obliczyć procent występowania osób z cechą szczególną. Ponadto określenie „młodzież” jest nieprecyzyjne – powinno się określić zakres wiekowy osób wchodzących w jej skład;	nieuwzględniona	Wskaźnik "Młodzież niekontynuująca nauki" jest wskaźnikiem ze Strategii Europa 2020 i nie podlega modyfikacji. Intencją pomiaru wskaźnika jest zmniejszenie procentu młodzieży niekontynuującej nauki (za wcześniej ją przerywającej). Wskaźniki mogą mieć również tendencję malejącą.
277	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja1		37	str. 37 jest: "W woj. podlaskim funkcjonuje jedynie 1% tego typu organizacji zarejestrowanych w całej Polsce i jest to liczba zdecydowanie najniższa w kraju." Według danych GUS powinno być: W woj. podlaskim funkcjonuje jedynie 3,2% tego typu organizacji zarejestrowanych w całej Polsce i jest to udział jeden z niższych w kraju (14 miejsce po województwie lubuskim i opolskim). str. 37 jest: "Z punktu widzenia prowadzonej działalności aż 90% organizacji pozarządowych prowadzi wyłącznie działalność nieodpłatną (dominują one na podlaskich wsiach)." Według danych GUS powinno być: "84% organizacji pozarządowych".	Konieczność weryfikacji danych.	uwzględniona	Zweryfikowano dane w Banku Danych Lokalnych oraz dokonano ich aktualizacji.
278	Archiwum Państwowe w Suwałkach	sekcja2	8.3 wskaźniki	165	Proponuje się uzupełnienie (zapisane wersalikami) na s. 165 w tabeli nr 5 w kolumnie "Wskaźnik produktu ...", pod lp. 4 zapisu: "Liczba instytucji kultury I OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I NARODOWEGO objętych wsparciem [szt.]"	Zaproponowana zmiana służy doprecyzowaniu i uzupełnieniu zapisu w celu takiego poszerzenia jego późniejszej interpretacji, by stworzyć możliwość faktyczną i prawną skorzystania z programu instytucjom ochrony dziedzictwa kulturowego i narodowego, w tym archiwom	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 129

						państwowym. UWAGA: Jest to poprawka do "Uwagi" przesłanej 31 grudnia 2013 r. o g. 12:03:55, polegająca na dodaniu uzasadnienia.		
279	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	4.1 opis	113	Do opisu przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego (str. 112 – 113) należy dodać zapis umożliwiający inwestycje w zakresie dróg powiatowych i gminnych, które zapewnią również połączenie z drogami krajowymi i wojewódzkimi.	Powyższe jest uzasadnione tym, iż: - nie istnieją żadne unijne przepisy, które regulowałyby kwestię wsparcia dróg ze względu na ich kategorię - w systemie polskiego prawa nie istnieją drogi drugo- czy trzeciorzędne - zgodnie z ustawą o drogach publicznych są kategorie dróg. Jeżeli dana droga może wypełnić określone funkcje gospodarcze, społeczne, powinna być możliwość współfinansowania jej realizacji ze środków UE. W opisie kierunkowych zasad wyboru projektów (str. 113) powinny znaleźć się zapisy o preferowaniu projektów, które poprawią dostępność do obszarów koncentracji aktywności gospodarczej, rynku pracy i usług publicznych. W aktualnych zapisach brak jest możliwości na poprawę komunikacji wewnętrznej innych miast oprócz Białegostoku (największe skupisko dróg krajowych – ok. 24 km i wojewódzkich – ok.18 km), poza obszarami, na których mają się rozwijać tereny inwestycyjne lub będzie zdefiniowany proces rewitalizacji.	uwzględniona	Vide pkt. 47
280	Wojewoda Podlaski	sekcja2	4.1 wskaźniki	114	Sugeruje się ujednolicenie nazewnictwa wskaźników wskazanych w tabeli 5.	W przypadku wskaźnika nr 3 użyto określenia „nowe drogi”, natomiast w przypadku wskaźnika nr 5, 7 i 9 użyto „wybudowane drogi”	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 129
281	Wojewoda Podlaski	sekcja2	4.2 wskaźniki	114,15,116	Proponuje się uzupełnienie o wskaźniki badające poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym.	Pomimo wskazania jako cel szczegółowy Działania 4.2 poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, nie ujęto żadnego wskaźnika produktu odnoszącego się do powyższego celu (a więc badającego jego osiągnięcie).	niewzględniona	vide pkt.99
282	Miasto Łomża	sekcja1		8	Proszę o rozszerzenie zapisów do treści „W Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 wyróżniono sześć typów Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI). Są to: Białystok i jego obszar funkcjonalny, subregionalne ośrodki wzrostu i ich obszary funkcjonalne, miasta powiatowe, obszary wiejskie, obszar przygraniczny oraz gminy, których rozwój uwarunkowany jest siecią Natura 2000. Każdy z nich pełni inne funkcje w rozwoju: subregionalnym, lokalnym i regionalnym. Efektywność polityki rozwoju jest uwarunkowana analizą barier i potencjałów oraz właściwego dostosowania interwencji do specyfiki poszczególnych obszarów.”	SRWP 2020 wskazuje obszary strategicznej interwencji - m. Łomżę i Suwałki. Prosimy zatem o preferencyjne traktowanie wiązek inwestycji dotyczących subregionalnych ośrodków wzrostu i wspólnych działań/projektów na ich obszarach oddziaływania, ukierunkowane na rozwój przedsiębiorczości oraz wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej, itp. Szczególnie ważne jest kompleksowe podejście dla działań inicjatyw w ramach subregionalnych ośrodków wzrostu i ich obszarów funkcjonalnych, co będzie preferowane podczas oceny projektów (np. poprzez kryteria merytoryczne różnicujące).	niezasadna	Z uwagi na limit znaków poszczególnych sekcji nie ma możliwości przytaczania w pełnym brzmieniu wszystkich zapisów SRWP.
283	Wojewoda Podlaski	sekcja2	6.2 wskaźnik	136	Ujęte w Tabeli nr 5 wskaźniki produktu nie odnoszą się bezpośrednio do celów i przedsięwzięć planowanych w	Brak jest wskaźników dotyczących np. ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza oraz hałasu, czy	niewzględniona	Vide pkt. 266

			iki		ramach priorytetu.	rewitalizacji obszarów miejskich, co ujęto w opisie przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu.		
284	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja1		39,40, 49,50, 51,52	<p>str. 39 jest: "współczynnik dla wieku przedprodukcyjnego wynosił 29, zaś dla wieku poprodukcyjnego pozostał na niezmiennym poziomie 28". Według danych GUS w 2010 r. współczynnik dla wieku przedprodukcyjnego wynosił 30, zaś dla wieku poprodukcyjnego 27.</p> <p>str. 40 jest: "W oparciu o dane GUS na przykładzie liczby praktyk lekarskich możemy stwierdzić, że w miastach na 1 lekarza przypada średnio 9 726 osób, a na wsi lekarz ma 17 883 pacjentów." Sugerujemy zmianę źródła danych, w zasobach polskiej statystyki publicznej nie ma takich danych.</p> <p>str. 49 Proponujemy w uzasadnieniu wyboru celu tematycznego 6 priorytetu 6.1 dokonać zmian analogicznie do str. 24 z dopiskiem, że dane odnoszą się do 2011 r.</p> <p>str. 50 jest: "19% wszystkich mieszkańców terenów wiejskich korzysta z oczyszczalni ścieków (średnia dla kraju wynosi 31%). Według danych GUS w 2010 r. 17,5% mieszkańców wsi w woj. podlaskim korzystało z oczyszczalni ścieków, w przypadku kraju - 28,5%.</p> <p>str. 50 jest: "Największa emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego powstaje w Białymstoku, Łomży i Suwałkach, a także w powiatach: grajewskim, zambrowskim i hajnowskim." Proponujemy dokonać zmian analogicznie do str. 23 z dopiskiem, że dane odnoszą się do 2011 r.</p> <p>str. 51 jest: "Liczba pracujących wg metodyki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wynosiła w 2005 r. 430,0 tys. osób i wzrosła w 2010 r. do 495 tys. osób." Według danych GUS na podstawie BAEL powinno być: "i wzrosła w 2010 r. do 473 tys. osób". Uzasadnienie: w 2005 r. podano dane średnioroczne, należałoby tak samo zrobić dla roku 2010 r. Wartość 495 tys. to dane z IV kwartału, a nie średnioroczne.</p> <p>str. 52 Proponujemy w uzasadnieniu wyboru celu tematycznego 8 priorytetu 8.7 dokonać zmian analogicznie do str. 32.</p>	Konieczność weryfikacji danych.	uwzględniona	
285	Wojewoda Podlaski	sekcja2	6.4 wskaźn	139	Należy uzupełnić o odpowiednie wskaźniki lub usunąć tabelę nr 3. "Zestawienie specyficznych dla programu	Tabela nie została wypełniona (brak zapisu „Do uzupełnienia” w toku dalszych prac nad	uwzględniona	

			iki		wskaźników rezultatu".	Programem).		
286	Wojewoda Podlaski	sekcja2	8.1 opis	157	W przypadku opisu przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego – akapit rozpoczynający się od słów „W zakresie rozwoju usług elektronicznych w administracji (e-administracja) planuje się operacje dotyczące na przykład aktualizacji katalogu świadczonych usług oraz promocji e- usług administracji publicznej. Innymi potencjalnymi rodzajami przedsięwzięć mogą być: rozwój infrastruktury informatycznej w administracji samorządowej, /.../.” – proponuje się usunięcie słowa „samorządowej” bądź dopisanie „oraz rządowej”.	Proponuje się usunięcie słowa „samorządowej” bądź dopisanie „oraz rządowej” w związku z faktem, iż w grupie potencjalnych Beneficjentów i grup docelowych Działania 8.1 uwzględniono również administrację rządową (w zakresie projektów o zasięgu regionalnym).	uwzględniona	Vide pkt. 137
287	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	2.3 opis	93	Uwaga dot. Opisu kierunkowych zasad wyboru projektów. Wnioskujemy o dodanie pozakonkursowej procedury wyboru projektów, który będzie dostępny tylko dla wcześniej zdefiniowanych wiązek projektów.	Wprowadzenie pozakonkursowego trybu umożliwi łatwiejszy dostęp dla projektów o zasięgu regionalnym realizowanych przez kilka jednostek samorządowych.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	vide pkt. 79
288	Wojewoda Podlaski	sekcja7		196	Należy zweryfikować / uzupełnić zapisy wskazane w punkcie 1. "System monitorowania i sprawozdawczości": 1) „Trzy razy do roku: do dnia 31 stycznia, 30 kwietnia, 31 lipca i 31 października elektronicznie będą przekazywane dane dotyczące wydatków kwalifikowalnych w programie” 2) „Od 2016 r. do 2020 r. IZ RPOWP będzie przedstawiać KE sprawozdania roczne a do 30 września 2023 r. przedstawi końcowe sprawozdanie z realizacji programu.”	Ad.1) - wymienione powyżej daty wskazują cztery terminy, tym samym zapis nie jest oczywisty. Ad.2) - termin na przekazywanie sprawozdań rocznych wymaga uściślenia co do daty.	uwzględniona	Zapisy zostaną dostosowane do zapisów rozporządzeń przyjętych 17 grudnia 2013 r.
289	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	6.3 opis	137	Prosimy dopuścić możliwość zastosowania trybu pozakonkursowego dla projektów dot. rozbudowy instalacji składowania i przetwarzania odpadów, które zostały wybudowane w okresie programowania 2007 - 2013	Instalacje te niejednokrotnie wymagają już rozbudowy ze względu na wejście w życie nowych przepisów dot. gospodarki odpadami - np. konieczność budowy kompostowni zamkniętych lub też dodatkowe kwatery. Tryb pozakonkursowy pozwoli na ciągłość eksploatacji infrastruktury wybudowaną w jej okresie trwałości co wpłynie pozytywnie na efektywność wydatkowania funduszy unijnych.	nieuwzględniona	Vide pkt. 182
290	Wojewoda Podlaski	sekcja2		68,69, 70,71, 72,73, 74,75, 68,69, 70,71, 72,73, 74,75, 76,77, 78,79, 80,81, 82,74, 75,76,	Zasadne jest ujednolicenie użytej w projekcie RPO terminologii, wskazując jako potencjalnego Beneficjenta „administrację rządową”.	Wśród potencjalnych Beneficjentów poszczególnych Działań RPO wskazano odpowiednio „administrację rządową szczebla terytorialnego” (Działanie 6.1 oraz 6.3), „organy administracji rządowej w województwie” (Działanie 6.4 oraz 8.3), „administrację rządową (w zakresie projektów o zasięgu regionalnym)” (Działanie 8.1).	uwzględniona	

				77,78, 79,80, 81,82, 83,84, 85,86, 87,88, 89,90, 91,92, 93,94, 95,96, 97,98, 99,10 0,101, 102,1 03,10 4,105, 106,1 07,10 8,109, 110,1 11,11 2,113, 114,1 15,11 6,117, 118,1 19,12 0,121, 122,1 23,12 4,125, 126,1 27,12 8,129, 130,1 31,13 2,133, 134,1 35,13 6,137, 138,1 39,14 0,141, 142,1 43,14 4,145, 146,1 47,14 8,149,				
--	--	--	--	---	--	--	--	--

				150,1 51,15 2,153, 154,1 55,15 6,157, 158,1 59,16 0,161, 162,1 63,16 4,165, 166,1 67,16 8,169, 170,1 71,17 2,173, 174				
291	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	4.1 opis	113	Do opisu przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego (str. 112 – 113) należy dodać zapis umożliwiający inwestycje w zakresie dróg powiatowych i gminnych, które zapewnią ich połączenie z drogami krajowymi i wojewódzkimi, a znajdujące się na terenach obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych, gdzie zawieszono już porozumienia międzygminne dla celów wspólnych działań. W opisie kierunkowych zasad wyboru projektów (str. 113) powinny znaleźć się zapisy o preferowaniu projektów, które poprawią dostępność do obszarów koncentracji aktywności gospodarczej, rynku pracy i usług publicznych.	Powyższe jest uzasadnione tym, iż: - nie istnieją żadne unijne przepisy, które regulowałyby kwestię wsparcia dróg ze względu na ich kategorię - w systemie polskiego prawa nie istnieją drogi drugo- czy trzeciorzędne - zgodnie z ustawą o drogach publicznych są kategorie dróg. Jeżeli dana droga może wypełnić określone funkcje gospodarcze, społeczne, powinna być możliwość współfinansowania jej realizacji ze środków UE. Również W aktualnych zapisach brak jest możliwości na poprawę komunikacji wewnętrznej innych miast oprócz Białegostoku (bowiem tam jest największa ilość dróg krajowych – ok. 24 km i wojewódzkich – ok. 19 km), poza obszarami, na których mają się rozwijać tereny inwestycyjne lub będzie zdefiniowany proces rewitalizacji. Taki stan spowoduje narastające dysproporcje w dostępności komunikacyjnej wewnątrz województwa.	uwzględniona	Vide pkt. 47
292	Centrum Promocji Innowacji i Rozwoju	sekcja1		1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17, 18,19, 20,21, 22,23, 24,25,	W ramach list beneficjentów poszczególnych działań warto wskazać jako potencjalnych beneficjentów inicjatywy klastrowe, wskazane expressis verbis. Wskazuje na to logika powołania grupy ds. polityki klastrowej. Warto, żeby RPO używał terminu klastery ze względu na komplementarność dokumentu z PO RPW i POIR, które przewidują takie działania. Inicjatywy klastrowe są realną szansą na wsparcie aktywności również dużych przedsiębiorstw mocno związanych z regionalną gospodarką, a jednocześnie dysponujących potencjałem zatrudnieniowym, badawczo-rozwojowym i	Inicjatywy takie jak Klaster Obróbki Metali czy Grajewski Klaster Przemysłowy, których animatorem jest CPIR skupiają również duże firmy o potencjale wskazanym w uwadze, a także firmy z sektora MSP, które prawdopodobnie mogą uzyskać statut dużego przedsiębiorstwa na bazie obecnie obowiązujących przepisów w perspektywie roku 2020. Firmy te podejmują aktywne działania na rzecz wejścia na rynki globalne, jednocześnie ich pozycja konkurencyjna w stosunku do korporacji krajowych czy międzynarodowych jest znacznie	częściowo uwzględniona	Wiele z działań zaplanowanych do realizacji w ramach RPOWP 2014-2020 będzie mogło być realizowanych przez porozumienia podmiotów (tam gdzie to jest możliwe z punktu widzenia celów, zasad pomocy publicznej itd.), ale nie jest celowe zawężanie tych porozumień wyłącznie do klastrów. W SRWP wskazana została konieczność współpracy różnych podmiotów dla osiągnięcia założonych celów, tak więc

				26,27, 28,29, 30,31, 32,33, 34,35, 36,37, 38,39, 40,41, 42,43, 44,45, 46,47, 48,49, 50,51, 52,53, 54,55, 56,57, 58,59, 60,61, 62,63, 64,65, 66,67, 68,69, 70,71, 72,73, 74,75, 76	eksportowym. Proponujemy zapis "porozumienia podmiotów w/w" uzupełnić o zapis "w tym" lub "w szczególności inicjatyw klastrowych". Jednocześnie zwracamy uwagę, że zapis dotyczący sektora publicznego wskazujący na konieczność posiadania osobowości prawnej ogranicza dostęp do realizacji ważnych projektów dla części sektora publicznego np. jednostek państwowej straży pożarnej czy policji.	slabsza. Firmy skupione w inicjatywie KOM deklarują w perspektywie roku 2020 możliwość stworzenie nawet 2000-3000 miejsc pracy, w tym obszarze B+R. Oznacza to konieczne nakłady na inwestycje, nowe rozwiązania ICT, przygotowanie nowych kadr i rozwój kapitału ludzkiego już skupionego w firmach. Sektor B+R powinien w większym stopniu pracować na potrzeby gospodarki w celu tworzenia nowych lub ulepszonych produktów i procesów. W konsekwencji wygenerowany potencjał eksportowy trzeba wypromować na rynkach zagranicznych. Firmy skupione w KOM będą starały się korzystać ze środków na poziomie krajowym i RPW, jednocześnie warto zapewnić możliwości podejmowania komplementarnych działań na poziomie regionalnym i dostęp do nich z wszystkich osi priorytetowych, zarówno na projekty miękkie, jak i inwestycyjne. Kluczowa kwestią jest przyjęcie RPOWP otwartego do aplikowania dla wszystkich podmiotów generujących ważne i interesujące projekty dla regionu, których nie będzie można lub nie uda się sfinansować z innych programów operacyjnych. Warto zwrócić uwagę, że w przypadku działań kierowanych do przedsiębiorstw zdecydowana większość powinna stanowić pomoc bezzwrotną ze względu na niski poziom PKB w stosunku do innych regionów w UE, a nawet w Polsce. Gospodarka woj. podlaskiego jeszcze nie dojrzała do stosowania na szerszą skalę zwrotnych instrumentów finansowania. Dotacje inwestycyjne powinny być kierowane zarówno do firm produkcyjnych i usługowych. Nie wyłączać logistyki i handlu		również w RPOWP zostanie to uwzględnione. W odniesieniu do uwagi dotyczącej jednostek nie posiadających osobowości prawnej - tam gdzie jest to celowe i możliwe z punktu widzenia np. zapisów linii demarkacyjnej, przedmiotowe jednostki zostały uwzględnione wśród potencjalnych beneficjentów. Kwestia zastosowania instrumentów finansowych zostanie rozstrzygnięta po przeprowadzeniu ewaluacji <i>ex ante</i> .
293	PSEW	sekcja2	5.1 opis	118	Tekst istniejący: Nazwa priorytetu: „Promowanie produkcji i dystrybucji odnawialnych źródeł Energii” Tekst proponowany: Zmiana nazwy priorytetu na: „Promowanie produkcji i dystrybucji energii pochodzącej z odnawialnych źródeł”	Uzasadnienie: Istniejąca infrastruktura sieciowa w obszarach przesyłu i dystrybucji w Polsce wykazuje istotny deficyt zarówno w zakresie pokrycia potrzeb obecnych i przewidywanych w niedalekiej przyszłości, jak i w zakresie stopnia zużycia oraz awaryjności linii istniejących. Obecny stan infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej jest zdekaptalizowany w granicach 45% do 65%. Najwyższa Izba Kontroli oceniła, że bezpieczeństwo dostaw energii w Polsce jest zagrożone ze względu na pogarszający się stan techniczny infrastruktury energetycznej. Zły stan sieci elektroenergetycznej jest podstawową barierą	częściowo uwzględniona	Nie ma możliwości zmiany nazwy priorytetów inwestycyjnych, które zostały określone w aktach legislacyjnych UE i Umowie Partnerstwa. Wsparcie inwestycji polegających na budowie i modernizacji sieci dystrybucyjnych na potrzeby przyłączania nowych źródeł OZE zostanie uwzględnione w programie, zgodnie z zapisami linii demarkacyjnej.

						<p>rozwoju OZE w Polsce – jest przyczyną ograniczonych możliwości przyłączenia, a co za tym idzie – powstawania nowych źródeł OZE.</p> <p>Z uwagi na to postulujemy o wsparcie inwestycji polegających na budowie i modernizacji sieci przesyłowej i sieci dystrybucyjnych na potrzeby przyłączenia nowych źródeł OZE.</p>		
294	Wojewoda Podlaski	sekcja2	5.3 opis	126	Należy zweryfikować listę potencjalnych Beneficjentów i grup docelowych Działania 5.3 Analogiczna uwaga odnosi się do listy potencjalnych Beneficjentów dla Działania 8.5 (str.169).	W katalogu potencjalnych Beneficjentów wskazano „jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia”. Jednocześnie w ww. katalogu wymieniono jednostki sektora finansów publicznych, do których zalicza się również Jst.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Szczegółowy katalog beneficjentów będzie mógł być doprecyzowany po ostatecznym uzgodnieniu przez linii demarkacyjnej. Zapisy aktualnej linii demarkacyjnej nie są precyzyjne, mowa jest wyłącznie o realizacji na poziomie regionalnym „Projektów dotyczących budynków publicznych realizowane przez Jst oraz ich związki.” Zatem nie wiadomo w chwili obecnej czy w ogóle sformułowanie szersze tj. jednostki sektora finansów publicznych jest uprawnione.
295	PSEW	sekcja2	5.1 opis	118,1 19,12 0,121, 122	Umożliwienie finansowania inwestycji polegających na budowie i modernizacji sieci elektroenergetycznej na potrzeby OZE.	<p>Uzasadnienie: Proponujemy, aby do inwestycji, które będą dofinansowane w ramach Osi V, dodać budowę lub modernizację sieci elektroenergetycznej na potrzeby przyłączenia źródeł OZE.</p> <p>Jak wspomniano wyżej, zły stan sieci to nie tylko zagrożenie dla bezpieczeństwa energetycznego województwa podlaskiego – to również podstawowa bariera rozwoju OZE w Polsce.</p>	uwzględniona	
296	PSEW	sekcja2	5.1 opis	120	<p>Tekst istniejący: Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorcy • rolnicy • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia. • jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną. • jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (niewymienione wyżej). • organizacje pozarządowe niezarządzone w celu osiągnięcia zysku, w tym fundacje, stowarzyszenia. • kościoły i związki wyznaniowe, • podmioty działające w ramach partnerstw publiczno-prywatnych, • porozumienia podmiotów wymienionych wyżej reprezentowane przez lidera. 	<p>Uzasadnienie: Proponujemy, aby do listy potencjalnych beneficjentów i grup docelowych dodać operatorów sieci dystrybucyjnych i operatora sieci przesyłowej, odpowiedzialnych za modernizację i budowę odcinków sieci na potrzeby przyłączenia nowych źródeł OZE</p>	częściowo uwzględniona	Wsparcie inwestycji polegających na budowie i modernizacji sieci dystrybucyjnych na potrzeby przyłączenia nowych źródeł OZE zostanie uwzględnione w programie, zgodnie z zapisami linii demarkacyjnej.

					Tekst proponowany: Dodanie do listy beneficjentów oraz do grupy docelowej operatorów sieci dystrybucyjnych i operatora sieci przesyłowej.			
297	Gmina Miasto Augustów	sekcja2	5.4 opis	127,1 28	Działanie 5.4 mające na celu wdrażanie programów gospodarki niskoemisyjnej powinno umożliwiać kompleksową realizację wszystkich zadań objętych planami gospodarki niskoemisyjnej - począwszy od projektów termomodernizacyjnych, budowie budynków pasywnych, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ekologicznego transportu, oświetlenia ulicznego, aż do działań promocyjnych i informacyjnych. Powinno być więc możliwe realizowanie zadań ujętych również w działaniach 5.1. i 5.3. W ramach działania 5.4 powinny być więc realizowane priorytety inwestycyjne 4.5, 4.3 oraz 4.1	Działanie 5.4 powinno umożliwiać kompleksową realizację wszystkich zadań objętych planami gospodarki niskoemisyjnej.	nieuwzględniona	Zgodnie z zapisami aktualnej linii demarkacyjnej w ramach PI 4.5 wspierane będą jedynie projekty mogące wynikać z planów gospodarki niskoemisyjnej dla poszczególnych typów obszarów miast i niekwalifikujące się do dofinansowania w ramach innego PI. Nie ma zatem możliwości ujęcia wprost działań związanych np. z termomodernizacją będącą elementem projektów dotyczących poprawy efektywności energetycznej np. w sektorze mieszkaniowym, które może być dofinansowane w ramach PI 4.3.
298	Urząd Miejski w Łomży	sekcja3		175	Plan finansowy RPOWP 2014-2020 powinien zawierać również tabelę pokazującą kwoty przyznane miastu Białystok i jego obszarowi funkcjonalnemu oraz kwoty przyznane obszarom funkcjonalnym.	W tym zakresie projekt RPOWP 2014-2020 nie jest transparentny	niezasadna	Vide pkt. 23
299	Urząd Miejski w Łomży	sekcja3		177	Należy zwiększyć w Osi IV wsparcie unijne ze 194,00 mln euro do 250,00 mln euro. W Osi IX zmniejszyć wsparcie do 18,08 mln euro i w Osi III zmniejszyć dofinansowanie do 44,00 mln euro.	Uzasadnienie- warunkiem rozwoju regionu jest poprawa dostępności transportowej	nieuwzględniona	Działania w ramach Osi IV są finansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zaś w ramach Osi III i IX z Europejskiego Funduszu Społecznego - nie ma możliwości zmiany alokacji między osiami priorytetowymi finansowanymi z różnych funduszy strukturalnych.
300	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	4.1 opis	113	Obecny zapis „Terytorialny obszar realizacji: obszar województwa podlaskiego” Prosimy o zmianę na „Terytorialny obszar realizacji: obszar województwa podlaskiego z wyłączeniem Miasta Białystok i jego obszaru funkcjonalnego”	Uzasadnienie: dla Białegostoku i jego obszaru funkcjonalnego środki są zarezerwowane w Programie Polska Wschodnia na lata 2014 – 2020	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 78
301	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2		113	W Priorytet 7.2 - Wnioskujemy o zastosowanie trybu pozakonkursowego, dla działań w ramach wiązek projektów dla obszarów subregionalnych (dla miast: Łomża, Suwałki i Bielsk Podlaski), powołanych porozumieniem międzygminnym dot. ich obszarów funkcjonalnych.	Uzasadnieniem jest: zapis na str.8 programu, tj.:„(...)z uwagi na różnorodność regionu należy poszukiwać indywidualnych ścieżek rozwojowych dedykowanych dla każdego obszaru strategicznej interwencji (OSI), (...). W Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 wyróżniono sześć typów Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI).	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	vide pkt. 79
302	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	8.5 opis	170	Wnioskujemy o zastosowanie trybu pozakonkursowego, dla działań w ramach wiązek projektów dla obszarów subregionalnych (dla miast: Łomża, Suwałki i Bielsk Podlaski), powołanych porozumieniem międzygminnym dot. ich obszarów funkcjonalnych.	Uzasadnieniem jest: zapis na str.8 programu, tj.:„(...)z uwagi na różnorodność regionu należy poszukiwać indywidualnych ścieżek rozwojowych dedykowanych dla każdego obszaru strategicznej interwencji (OSI), (...). W Strategii Rozwoju	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	vide pkt. 79

					Województwa Podlaskiego do roku 2020 wyróżniono sześć typów Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI).		
303	SLGD "Tygiel Doliny Bugu"	sekcja4	180	<p>LGD rekomenduje zmianę zapisów w rozdziale 4.1 Ramy realizacji RLKS RPOWP. Zapis „Interwencja z zastosowaniem podejścia RLKS będzie miała miejsce w zakresie PI 9.4, 9.8, 9.9 (EFS), 6.2, 6.3 oraz 9.2 (EFRR)” powinien zostać zmodyfikowany. Oprócz PI 9.9 z EFS (i ewentualnie - jeśli w świetle zapisów UP jest to możliwe - PI 9.4 i 9.8), rekomendujemy wprowadzenie PI 9 (ca) z EFRR, w którym mógłby prawdopodobnie znaleźć się przynajmniej częściowo zakres zadań przewidzianych do wdrażania poprzez instrument RLKS z PI 9.2 i 6.3, a być może także z PI 6.2. Jeśli jednak planowane w RPOWP „koperty RLKS” w PI 6.2, 6.3, czy 9.2 mogą być niemożliwe do realizacji bezpośrednio za pomocą instrumentu RLKS postulujemy wydzielić te „koperty” jako konkursowe dla lokalnych grup działania „wiejskich” i „miejskich”.</p> <p>Rekomendujemy także wprowadzenie do rozdziału 4.1 Ramy realizacji RLKS zapisu, iż w miejscowościach do 20 tys. mieszkańców EFS i EFRR będzie uzupełnieniem wsparcia odpowiednio EFRROW i EFMiR, natomiast na obszarach miast powyżej 20 tys. będzie jedynym wsparciem w ramach tego instrumentu.</p> <p>LGD rekomenduje także przeanalizowanie ewentualnych korzyści z wyodrębnienia osobnej osi priorytetowej RLKS. Analiza dokumentów wskazuje, iż wymieniona w art. 110 „Rozporządzenia ustanawiającego wspólne..” możliwość zwiększenia maksymalnego poziomu dofinansowania o 10% dotyczy stopy współfinansowania UE na poziomie danego funduszu. Oznaczałoby to, iż maksymalna stopa współfinansowania z EFRR i EFS wyniosłaby – w przypadku osi priorytetowej poświęconej RLKS – nie 85, a 95%. Jeśli istnieje możliwość zwiększenia tego udziału środków UE na poziomie RPOWP, wyodrębnienie osobnej osi priorytetowej RLKS może stanowić wymierną korzyść finansową dla woj. podl. Wydzielenie osobnej osi priorytetowej poświęconej RLKS w RPO WP pozwoliłoby także m.in. na wprowadzenie wskaźników produktu rekomendowanych przez KE dla RLKS dla całości działań przewidzianych do realizacji poprzez instrument RLKS w RPO WP (s.52).</p>	<p>Stanowisko SLGD „Tygiel Doliny Bugu” w sprawie RLKS w RPO WP 2014-2020 sporządzone jest w oparciu o stanowisko Podlaskiej Sieci LGD LGD funkcjonuje już od 2006r. obecnie skupia 24 gminy w tym wszystkie gminy powiatu siemiatyckiego, pozostały obszar leży w woj. mazowieckiem. Pomimo tego jest to tzw. historyczne Podlasie, które łączy wspólna historia, tradycja, dziedzictwo kulturalne oraz uwarunkowania przyrodnicze przede wszystkim rzeka Bug. Realizowaliśmy podejście Leader od samego początku i przeszliśmy przez wszystkie pozostałe okresy programowania, poszerzając swój obszar. Dzięki zdobytemu doświadczeniu i wykwalifikowanej kadrze oraz samorządom, które popierają nasze stanowisko w sprawie zastosowania instrumentu RLKS w nowej perspektywie finansowej chcielibyśmy przekazać nasze stanowisko w tej sprawie, które jest wypracowane wspólnie z samorządami oraz LGD woj. Podlaskiego. My jako LGD Tygiel Doliny Bugu przez lata doświadczeń wypracowaliśmy system wsparcia, który daje nam poczucie stabilizacji finansowej. Mamy też ogromne zaufanie wśród mieszkańców i samorządów. W związku z tym jesteśmy za tym stosować instrument RLKS w nowym okresie programowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programy krajowe i regionalne nie są w stanie skutecznie dotrzeć i odpowiedzieć na specyficzne problemy lokalne, - RLKS pozwala lepiej wykorzystać lokalne zasoby i skoordynować działania z różnych funduszy - sytuacja w regionie nie jest jednolita – RLKS pozwala wyrównywać różnice wewnątrz regionu, - RLKS przyczyni się do wzrostu niskiego poziomu kapitału społecznego w Polsce, szczególnie na obszarach zmarginalizowanych i tym samym do rozwoju tam społeczeństwa obywatelskiego. <p>LGD może funkcjonować jako „punkt kompleksowej obsługi” dla lokalnych beneficjentów, który umożliwiłby zintegrowane i uproszczone wykorzystywanie w terenie funduszy objętych wspólnymi ramami strategicznymi.</p>	uwzględniona	
304	Wojewoda Podlaski	sekcja1	3,4,5, 6,7,8, 9,10,1	W projekcie RPO nie uwzględniono celu tematycznego nr 5 Wspólnych Ram Strategicznych na lata 2014-2020 pn. „Propagowanie przystosowania się do zmian klimatu,	Wskazany cel tematyczny jest kluczowy dla spraw związanych z bezpieczeństwem. Jego brak powoduje, że działania na rzecz poprawy	niewzględniona	Z uwagi na ograniczenie środków jakimi dysponuje IZ RPOWP potrzebna jest koncentracja, a przyjęta we

				1,12,1 3,14,1 5,16,1 7,18,1 9,20,2 1,22,2 3,24,2 5,26,2 7,28,2 9,30,3 1,32,3 3,34,3 5,36,3 7,38,3 9,40,4 1,42,4 3,44,4 5,46,4 7,48,4 9,50,5 1,52,5 3,54,5 5,56,5 7,58,5 9,60,6 1,62,6 3,64,6 5,66,6 7	zapobiegania zagrożeniom i zarządzania ryzykiem"	bezpieczeństwa można opierać wyłącznie na Priorytecie VIII RPO, działanie 8.1. „Rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną”. Należy zaznaczyć, iż wskazana możliwość ubiegania się jedynie o środki w ramach e-bezpieczeństwa, nie zawsze jest priorytetem w podnoszeniu poziomu bezpieczeństwa wśród mieszkańców województwa podlaskiego (podnoszenie jakości życia). Projekt RPO nie uwzględnia możliwości ubiegania się o zakup środków trwałych na potrzeby podnoszenia poziomu bezpieczeństwa np.: sprzęt samochodowy, indywidualne wyposażenie służb ratowniczych i porządku publicznego, czy też inwestowanie w kubaturę na potrzeby szybkiego wykrywania przestępstw np.: wojewódzkiego ośrodka do badań DNA w celu szybkiego wykrycia przestępców.		wrześniu 2013 r. SRWP wyraźnie wskazuje na priorytetowe traktowanie działań o progospodarczym charakterze. W rankingu atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski nasze województwo zajmuje ostatnie miejsce, a jedynym kryterium w którym wypada zdecydowanie dobrze jest kwestia bezpieczeństwa. W świetle takiej oceny inwestorów, bez których trudno mówić o trwałym rozwoju regionu, kwestie bezpieczeństwa nie są priorytetowymi w przeciwieństwie do choćby dostępności komunikacyjnej, zaopatrzenia w energię czy dostępności terenów pod inwestycje. Dodatkowo kwestie związane ze zmianami klimatu i przeciwdziałanie skutkom tych zmian jest kwestią horyzontalną realizowaną w różnych PI w programie, zatem pewne najpilniejsze działania w tym zakresie będą mogły być podejmowane bez konieczności wydzielania wprost Osi dla CT 5.
305	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja1		55	str. 55 jest: "na terenach wiejskich był jednym z najniższych w kraju (38,7%, w Polsce – 49,3%)." Według danych GUS w 2012 r. powinno być: województwo podlaskie - 40,5%, Polska - 50,8%.	Konieczność weryfikacji danych.	uwzględniona	
306	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	8.5 opis	170	W części - Terytorialny obszar realizacji – proponujemy nowy zapis – Terytorium całego województwa podlaskiego.	Uzasadnienie – podkreślenie rangi problemu w całym województwie a nie tylko na obszarze, który „wchłania” największą ilość środków dostępnych w tym okresie programowania, przez co problem marginalizacji nabiera pomniejszego znaczenia.	uwzględniona	
307	PSPIA KLANZA O. Białostocki	sekcja2	2.4 opis	96	Do wskazanych Beneficjentów wnioskujemy o dopisanie Organizacji pozarządowych	Występują na terenie woj. podlaskiego organizacje pozarządowe, które skupiają przedsiębiorców i prowadzą działalność statutową w zakresie szeroko pojętej przedsiębiorczości.	niezasadna	Vide pkt. 71
308	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	8.4 opis	166	W uzasadnieniu działań dla Osi jest zapis „...Priorytetowym zadaniem powinno być stworzenie środowiska życia, nauki, pracy, spędzania wolnego czasu, które będą dostarczały mieszkańcom zasobów niezbędnych do kształtowania i pomnażania potencjału	Uzupełnienie to jest jak najbardziej potrzebne, ponieważ, w aktualnym stanie zapisów w całym Programie brak jest możliwości aplikowania na projektu dotyczące infrastruktury turystyczne, np. na obszarach na których nie może rozwijać się	nieuwzględniona	W świetle podanego uzasadnienia do zgłoszonej uwagi oraz zgodnie z linią demarkacyjną infrastruktura turystyczna nie wpisuje się w działania, które mogą być realizowane w ramach

					<p>zdrowotnego oraz eliminowały czynniki ryzyka zagrażające zdrowiu...</p> <p>Dalej: ...Dla wzmocnienie zewnętrznej konkurencyjności regionu oraz poprawy jego atrakcyjności jako miejsca zamieszkania i spędzania czasu wolnego niezbędne jest także wykorzystanie zasobów dziedzictwa regionalnego: kulturowego jak i przyrodniczego...</p> <p>Powyższe zapisy nie są spójne z późniejszym rozwinięciem zagadnienia „spędzania wolnego czasu w kontekście niezbędnej profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia” w poszczególnych Priorytetach.</p> <p>Proponujemy uzupełnić zapisy Priorytetu 9.1 o zapisy umożliwiające realizację infrastruktury społecznej w oparciu o istniejące zasoby przyrodnicze (np. ścieżki rowerowe, piesze, ścieżki zdrowia) a wpływające na zdrowy tryb życia i aktywne spędzanie wolnego czasu. Jednocześnie działania te będą eksponować walory przyrodnicze jak i pozwolą monitorować wykorzystywanie ich do celów gospodarczych np. punkty zdrowej, ekologicznej żywności, żywności wytwarzanej w sposób tradycyjny.</p>	<p>przemysł, a które są atrakcyjne pod względem krajobrazu.</p>		<p>priorytetu 9.1 dotyczącym infrastruktury ochrony zdrowia oraz usług społecznych. Rozwój przemysłu i usług na obszarach objętych ochroną jest w Działaniu 1.6.</p>
309	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja2	1,6	75,78	<p>str. 83 tabela nr 3 Wskaźnik rezultatu (strategicznego) jest: „utworzone miejsca pracy”. Proponujemy zmianę nazwy wskaźnika „nowo utworzone miejsca pracy” oraz jednostki pomiaru „w sztukach” lub zmiany źródła danych.</p> <p>str. 86 jest: „Skutkuje to stałym wzrostem stopy bezrobocia (w 2012 r. – 14,6%, w Polsce – 13,4%).” Według danych GUS powinno być: 14,7%.</p>	<p>Konieczność weryfikacji danych.</p>	<p>częściowo uwzględniona</p>	<p>Wskaźnik zostanie doprecyzowany po ustaleniu wspólnego nazewnictwa i definicji w ramach Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych (lista uzgodniona z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Komisją Europejską). Dokonano poprawy danych dotyczący stopy bezrobocia.</p>
310	Urząd Miejski w Łomży	sekcja2	1,4	71	<p>Uwaga dotyczy wskaźnika pn. „Nakłady na działalność innowacyjną pochodzące z funduszy seed capital” – proponujemy wpisanie dodatkowego wskaźnika o nazwie „Nakłady na działalność innowacyjną” lub skreślenie słów: „...pochodzące z funduszy seed capital”. Ponadto wnioskujemy o dodanie nowych wskaźników o nazwie: „Liczba miejsc pracy powstałych na obszarze terenów inwestycyjnych” i „Całkowita wartość inwestycji (wkład UE + wkład prywatny) w ramach priorytetu inwestycyjnego 3.1 promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz wspieranie tworzenia nowych firm.</p>	<p>Proponowane wskaźniki są adekwatne do działań w opisach przedsięwzięć.</p>	<p>do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac</p>	<p>Vide pkt. 251</p>
311	PSPIA KLANZA O. Białostocki	sekcja2	3.2 opis	104	<p>Do wskazanych Beneficjentów wnioskujemy o dopisanie art.2 ust.9 ustawy o Systemie Oświaty tj. zakłady kształcenia i placówki doskonalenia nauczycieli oraz wymienienie organizacji pozarządowych</p>	<p>W tabeli nr 4 Zestawienie wskaźników rezultatów wyszczególniono Liczbę nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK zaś w tabeli nr 5 Zestawienie produktów poz. 4 Liczba nauczycieli objętych wsparciem w zakresie TIK i poz. 8 Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie. W</p>	<p>niezasadna</p>	<p>Vide pkt. 71</p>

						związku z tym uznajemy za zasadne rozszerzenie grupy Beneficjentów o organizacje pozarządowe i placówki mające doświadczenie w kształceniu kadry pedagogicznej w zakresie kompetencji kluczowych.		
312	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja2	2.3 opis	92	<p>str.92 jest:"W 2012 r. w województwie podlaskim w rolnictwie zatrudnionych było ponad 30% ogółu pracujących, podczas gdy średnio w Polsce udział ten wynosił 12,6%." Powinno być: Na podstawie BAEL w 2012 r. w województwie podlaskim w rolnictwie zatrudnionych było 25,1% ogółu pracujących, podczas gdy w Polsce udział ten wynosił 12,6%.</p> <p>str.92 jest:"W 2010 r. na 10 tys. mieszkańców województwa przypadły 773 podmioty gospodarcze, co stanowiło 76% średniej dla Polski (14 miejsce). Sytuacja ta jest niezmienna od 2004 r. Tempo wzrostu omawianego wskaźnika w latach 2004-2010 średniorocznie w województwie podlaskim wynosiło 0,2%, podczas gdy w Polsce 1,3%." Prawidłowe dane zapisane są na stronie 32.</p>	Konieczność weryfikacji danych.	uwzględniona	
313	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja2	2.4 opis	94	str.94 jest:"Na 10 tys. mieszkańców przypada w regionie 10 przedsiębiorstw średnich i 1 duże." Według danych REGON w regionie przypada 6 przedsiębiorstw średnich.	Konieczność weryfikacji danych.	uwzględniona	
314	Urząd Miasta Zambrów	sekcja1		1	<p>1. Poprawa połączenia komunikacyjnego południowej części Województwa Podlaskiego, tj. Łomża – Zambrów - Wysokie Mazowieckie – Bielsk Podlaski – Hajnówka z obwodnicą Zambrowa i drogą ekspresową S-8.</p> <p>2. Brak możliwości wsparcia projektów drogowych powiatowych i gminnych. Infrastruktura drogowa, połączenia komunikacyjne warunkują rozwój gmin i całego regionu. Inwestorzy determinują lokalizowanie inwestycji od korzystnego połączenia drogowego z siecią dróg wojewódzkich i krajowych. Brak możliwości dofinansowania infrastruktury drogowej spowoduje spadek zainteresowania potencjalnych inwestorów.</p> <p>3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego dotyczy całego Województwa, a więc zrównoważony rozwój powinien być zapewniony nie tylko w ośrodkach wzrostu: Białystok, Łomża, Bielsk Podlaski i Suwałki, ale we wszystkich gminach, które również chcą się rozwijać.</p> <p>4. Ponad 6% alokacji na Województwo Podlaskie zostanie przeznaczone na ZIT, które dotyczą Białegostoku. Ponadto w Programie Operacyjnym Rozwój Polski Wschodniej w Województwie Podlaskim</p>	Uwagi są generalne i dotyczą całego dokumentu.	częściowo uwzględniona	<p>Ad. 1. Nieuwzględniona. Zgodnie z linią demarkacyjną budowa dróg krajowych będzie finansowana z programu krajowego (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko).</p> <p>Ad. 2. Uwzględniona</p> <p>Ad. 3. i 4. Niezasadna Alokacja na ZIT dla ośrodka wojewódzkiego została określona przez MIR i stanowi dodatkową pulę środków dodaną do alokacji podstawowej RPOWP, której nie można wykorzystać na inne cele ani w innej formule wdrażania niż ZIT. Poza ZIT, środki w ramach RPOWP są dostępne dla całego województwa, w szczególności dla gmin które chcą się rozwijać. W wymiarze terytorialnym interwencja w ramach programu jest oparta m. in. na zdefiniowanych w SRWP Obszarach Strategicznej Interwencji, do których należą również miasta powiatowe.</p> <p>Ad. 5. Częściowo uwzględniona. Jeżeli chodzi o termin "ring-fencing", jest on powszechnie stosowany w</p>

					<p>również Białystok będzie głównym beneficjentem. Gminy mające potencjał – tak jak Miasto Zambrów są wykluczone z możliwości dofinansowania.</p> <p>5. Wnioskuje o używanie w Programie polskiego nazewnictwa, a nie anglojęzycznego (np. work-life balance, ring-fencing).</p> <p>6. W programie występują zachwiane proporcje między priorytetami inwestycyjnymi, np. 2 mln euro EFRR działanie 6.5 dot. ochrony powietrza w stosunku do działania 6.3 dot. ochrony promocji i rozwoju dziedzictwa kulturowego i naturalnego 10 mln euro EFRR lub działania 10.4 dot. poprawy dostępności do wysokiej jakości kształcenia i szkolenia dostosowanego do potrzeb rynku pracy 22,5 mln euro.</p>			dokumentach szczebla krajowego oraz unijnego dotyczących nowej perspektywy finansowej (np. Umowa Partnerstwa). Ad. 6. Nieuwzględniona. W związku z różnym poziomem potrzeb i koniecznością priorytetyzacji określonych działań zaplanowanych do realizacji w ramach RPOWP 2014-2020, nie jest zasadne przeznaczanie podobnej wielkości alokacji na każde z działań.
315	Gmina Miasto Augustów	sekcja2	8.3 opis	164	<p>Propozycja zmiany z: "Terytorialny obszar realizacji: całe województwo, ze szczególnym uwzględnieniem Miasta Białystok i jego obszaru funkcjonalnego" na "Terytorialny obszar realizacji: całe województwo"</p>	Nie ma potrzeby szczególnego uwzględniania Miasta Białystok, zwłaszcza, że działania w ramach priorytetu inwestycyjnego 6.3 realizowane będą w Białymstoku w formule ZIT (str. 182)	uwzględniona	
316	Urząd Miasta Zambrów	sekcja1			<p>7. Mając na względzie zapisy celów strategicznych nałożonych przez UE oraz minimalne poziomy koncentracji środków (udział EFRR i EFS) występuje zbyt duża dysproporcja w alokacji na działania w ramach EFS w stosunku do działań realizowanych z EFRR, np. 2 mln euro EFRR działanie 6.5 dot. ochrony powietrza w stosunku do działania 10.3 dot. kształcenia osób dorosłych, dostosowanie do potrzeb rynku pracy 60 mln euro EFS.</p> <p>8. Wnioskuje o zniesienie trybu pozakonkursowego, tam gdzie jest to możliwe. Wszystkie projekty powinny być traktowane na równych zasadach. O wyborze projektu zadecydują opracowane kryteria wyboru.</p> <p>9. Wnioskuje o ujęcie w RPO WP możliwości dofinansowania projektów zrealizowanych w 2014 r. które zostały rozpoczęte i zakończone w okresie kwalifikowania, tj. w 2014 r., przed terminem ogłoszenia konkursu.</p> <p>10. Wnioskuje o wprowadzenie do Programu w Osi I Beneficjentów: Parki przemysłowe, w działaniach związanych z ich dalszym rozwojem.</p> <p>11. Brak priorytetu dotyczącego turystyki – bardzo</p>	Uwagi są generalne i dotyczą całego dokumentu.	częściowo uwzględniona	<p>Ad. 7. Alokacja na EFS i EFRR została określona przez ministra właściwego ds. rozwoju i nie ma możliwości przesuwania środków między funduszami.</p> <p>Ad. 8. Podstawowym trybem wyboru projektów w RPOWP 2014-2020 jest tryb konkursowy, zakres wykorzystania trybu pozakonkursowego będzie wynikał od zaleceń w tym zakresie przygotowywanych przez MIR.</p> <p>Ad. 9. Uwaga niezasadna - konieczność spełnienia fundamentalnych zasad dodatkowości, efektu zachęty itd. Zgodnie z rozporządzeniami KE nie ma możliwości finansowania zakończonych projektów.</p> <p>Ad. 10. Uwaga uwzględniona.</p> <p>Ad. 11. SRWP przyjęta we wrześniu 2013 r. nie wskazuje turystyki jako priorytetu.</p> <p>Ad. 12. Turystyka to przede wszystkim sektor prywatny, który w zakresie Osi I może inwestować we wszystkich dziedzinach.</p>

					waznego dla naszego regionu 12. Wnioskuje, aby Instytucja Zarządzająca nie ograniczała działań dot. turystyki tylko do obszarów uznanych za atrakcyjne turystycznie. Mimo, że miasto Zambrów nie leży w obszarze uznanym za atrakcyjny turystycznie, to jednak w planach ma szereg inwestycji zmierzających do zwiększenia atrakcyjności turystycznej.			
317	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja2	3.1 opis	101	str.101 jest:"W 2012 r. województwo podlaskie w stosunku do innych województw znalazło się na 10 pod względem odsetka dzieci objętych edukacją przedszkolną (woj. 67,2%; kraj 69,7%)." Według danych GUS powinno być: 9 miejsce w kraju pod względem odsetka dzieci objętych edukacją przedszkolną.	Konieczność weryfikacji danych	uwzględniona	
318	Gmina Nowogród	sekcja1	8.3 opis	24,180	Należy dopisać: W zachodniej części województwa znajduje się region kurpiowski (Nowogród, Zbójna, Turośl, Kolno) ze specyficzną gwarą i kulturą.	Kurpiowszczyzna jest wyróżniającym się regionem w Polsce. Ze względu na swoją gwarę, obrzędy, zwyczaje i obyczaje, tradycje ubioru, specyficzny rodzaj osadnictwa, zabudowy i architektury stanowi ewenement w skali całej Unii Europejskiej. Pominięcie tego regionu i jego mieszkańców Kurpiów jest poważnym uchybieniem.	niezasadna	Celem zapisu, do którego odnosi się uwaga, nie było wskazywanie grup etnograficznych zamieszkujących w regionie (na terenie województwa występuje ich więcej).
319	Urząd Miasta Zambrów	sekcja1			13. Przedsięwzięcia i zadania planowane do zrealizowania w ramach działania 8.1 Rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną w projekcie RPOWP 2014-2020 była już poświęcona cała oś priorytetowa IV Społeczeństwo informacyjne w RPOWP 2007-2013: „Upowszechnienie stosowania nowoczesnych technologii informacyjnych oraz zwiększenie dostępu do usług elektronicznych poprzez rozbudowę regionalnej i lokalnej infrastruktury teleinformatycznej. Zakup i wdrożenie platform elektronicznych świadczących e-usługi takie jak: e-government, e-edukacja, e-zdrowie, e-bezpieczeństwo oraz e-business na poziomie regionalnym i lokalnym.” W związku z powyższym bezzasadne jest ujmowanie tego samego po raz drugi. 14. Za dużo środków skierowanych jest na szkolenia, przy czym to nie szkolenia zmniejszą bezrobocie, a konkretne wsparcie finansowe skierowane do przedsiębiorców. 15. Jak będą ustalane parytety przy Komitecie Monitorującym?	Uwagi są generalne i dotyczą całego dokumentu.	częściowo uwzględniona	Ad. 13. Potrzeba interwencji w tym obszarze w perspektywie 2014-2020 wynika z diagnozy. Ad. 14. Zgodnie z diagnozą w województwie występuje istotny rozdzźwięk między potrzebami przedsiębiorców a kwalifikacjami pracowników. Podstawowymi działaniami odpowiadającymi na te działania jest szkolenie ustawiczne czyli m. in. szkolenia oraz dostosowywanie kształcenia zawodowego w regionie do potrzeb regionalnej gospodarki. Postęp technologiczny i zmiany wymagają ciągłego doskonalenia i dostosowywania się do zmieniających warunków i wyzwań. Ad. 15. Kwestia szczegółowa, która zostanie rozstrzygnięta na dalszym etapie prac - ten obszar regulowany będzie w ustawie wdrożeniowej, nad którą pracuje MIR oraz wytycznych MIR w tym zakresie. Ad. 16. Uwaga uwzględniona.

					16. Działanie 8.3 – efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego jest zapis: Terytorialny obszar realizacji: całe województwo, ze szczególnym uwzględnieniem Miasta Białystok i jego obszaru funkcjonalnego. Wnioskuję o skreślenie „ze szczególnym uwzględnieniem Miasta Białystok i jego obszaru funkcjonalnego”			
320	PSPiA KLANZA O. Białostocki	sekcja2	3.2 opis	109	Wśród Beneficjentów wymieniono organizacje młodzieżowe, proponujemy poszerzenie tej grupy do organizacji pozarządowych	Uważamy, że organizacje pozarządowe powinny zostać nadmienione w opisie Beneficjentów ze względu na swoje doświadczenie i dotychczasową działalność w obszarze kształcenia ustawicznego. Wymienione w dokumencie organizacje młodzieżowe mieszczą się w kategorii organizacji pozarządowych. Jeżeli celem jest kształcenie ustawiczne osób dorosłych nie zasadne jest zawężenie grupy Beneficjentów do organizacji młodzieżowych.	niezasadna	Vide pkt. 71
321	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja2	6.2 opis	134	str. 134 jest: "Największa emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego powstaje w Białymstoku, Łomży i Suwałkach, a także w powiatach: grajewskim, zambrowskim i hajnowskim." Według danych zawartych w publikacji "Ochrona środowiska i leśnictwo w województwie podlaskim w 2011 r": - w 2011 r. największa emisja pyłowych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza występowała w Białymstoku, Łomży i Suwałkach oraz w powiatach grajewskim, hajnowskim i kolneńskim. Natomiast największa emisja gazowych zanieczyszczeń powietrza miała miejsce w Białymstoku, Łomży i Suwałkach oraz w powiatach grajewskim, hajnowskim i wysokomazowieckim. Proponujemy podanie również roku do którego odnosi się ta informacja.	Konieczność weryfikacji danych.	uwzględniona	
322	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja2	7.1 opis	142	str. 142 jest: "w 2012 roku stopa bezrobocia w województwie podlaskim wynosiła 14,6%". Według danych GUS powinno być: 14,7%.	Konieczność weryfikacji danych.	uwzględniona	
323	PSPiA KLANZA O. Białostocki	sekcja2	7.2 opis	147	Do wskazanych Beneficjentów wnioskujemy o dopisanie Organizacji pozarządowych.	Z uwagi na fakt, że wybór projektów będzie dokonywany w procedurze konkursowej wnioskujemy o dodanie organizacji pozarządowych do Beneficjentów w.w Działania, które mają doświadczenie w sferze integracji społecznej.	niezasadna	Vide pkt. 71
324	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja2	7.2 opis	146	str.146 jest: "Województwo podlaskie charakteryzuje się słabym zaludnieniem i rozproszoną siecią osadniczą (13 miejsce w kraju), co ogranicza dostępność mieszkańców do wielu usług publicznych. Według danych GUS w 2011 r. powinno być: 14 miejsce. str.146 jest: "Współczynnik obciążenia demograficznego, określający liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym	Konieczność weryfikacji danych.	uwzględniona	Zweryfikowano dane w Banku Danych Lokalnych. Z uwagi na dostępność danych za rok 2012, określono wartości tych kategorii dla roku 2012.

					przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2011r. wyniósł dla woj. podlaskiego 57,3 (w kraju: 55,3). Według danych GUS w 2011 r. powinno być: 57,0 (w kraju - 55,8).			
325	Gmina Nowogród	sekcja2		171	Należy uzupełnić opis o ośrodki subregionalne. Należy rozszerzyć opis przedsięwzięć o filharmonie i szkoły muzyczne, zabytki militarne. Dla Działania 8.3 PI 6.3 wskazany jest tryb pozakonkursowy.	Terytorialny obszar realizacji z zapisem "ze szczególnym uwzględnieniem Miasta Białystok i jego obszaru funkcjonalnego" pozwala przypuszczać przeznaczenie środków na ten rejon województwa. Miasto Łomża i obszar przyległy (gminy Łomża, Piątnica, Nowogród) mają duże zapotrzebowanie na nowoczesne obiekty kultury oraz modernizację i przebudowy istniejących obiektów.	częściowo uwzględniona	Terytorialny obszar realizacji zostanie poszerzony o ośrodki subregionalne. W opisie trybu wyboru projektów przewidziano zarówno tryb konkursowy, jak i pozakonkursowy. Filharmonie i szkoły muzyczne zaliczane są do instytucji kultury, zatem mieszczą się w potencjalnej grupie beneficjentów. Jednakże w odniesieniu do szkolnictwa artystycznego, w tym szkół muzycznych, zgodnie z linią demarkacyjną w tym działaniu realizowane będą wyłącznie działania służące zachowaniu i promocji dziedzictwa kulturowego.
326	Stowarzyszenie "Agro-Group"	sekcja2	6.1 opis	130,1 31,13 2,133, 134,1 35,13 6,137, 138,1 39,14 0,141, 142	1. We wszystkich działaniach uwzględnić jako potencjalnych beneficjentów "organizacje pozarządowe". 2. We wszystkich działaniach uwzględnić możliwość realizacji projektów "miękkich", nieinwestycyjnych, ukierunkowanych na kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców. 3. W procedurze naboru i oceny projektów uwzględnić specyfikę organizacji pozarządowych (dotyczy wszystkich osi i działań w RPO), przede wszystkim poprzez: - umożliwienie prefinansowania projektów, - uruchomienie systemowego wsparcia funduszy krajowych w zakresie wkładu własnego (np. WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki samorządowe), - 2-stopniowa procedura aplikacyjna - na 1 etapie ograniczenie konieczności przygotowywania kosztownej dokumentacji (np. studium wykonalności, projekty architektoniczne), po pozytywnej weryfikacji 1 stopnia przejście do 2 stopnia oceny z wszystkimi załącznikami, - ujęcie kosztów przygotowania dokumentacji w katalogu kosztów kwalifikowanych. 4. Uwzględnić postulaty ngo wypracowane podczas środowiskowych spotkań konsultacyjnych zebrane w stanowisku dostępnym na stronie www.ekoprojekty.pl (bezpośredni link do dokumentu: http://ekoprojekty.pl/?p=1391)	1. Organizacje pozarządowe mogą wykonywać zadania związane z ochroną środowiska i należy je uwzględnić jako beneficjentów. 2. Bez wsparcia "miękkiego" projekty inwestycyjne nie odnoszą optymalnej skuteczności, co najbardziej widać na przykładzie gospodarki odpadami, ochrony wód czy bioróżnorodności. Aby mieszkańcy w pełni korzystali z możliwości jakie dają rozwiązania technologiczne, muszą mieć odpowiednią świadomość i akceptować konieczność ochrony środowiska, co wymaga odrębnych działań na rzecz wzrostu społecznej świadomości ekologicznej. 3. Aby aplikowanie o środki RPO przez organizacje pozarządowe było realne, należy uwzględnić specyfikę działalności ngo, ich możliwości oraz rodzaj projektów, przede wszystkim "miękkich". 4. Ekologiczne ngo podczas kilku spotkań wypracowały stanowisko z rekomendacjami do RPO 2014-2020.	częściowo uwzględniona	Ad. 1 Częściowo uwzględniona. Organizacjom pozarządowym przeznaczono działania upowszechniające w zakresie edukacji i promocji ochrony środowiska. Jest to obszar w którym tego typu podmioty posiadają niezbędny potencjał i doświadczenie. Jednocześnie niniejsze organizacje nie posiadają legitymacji aby być beneficjentami projektów infrastrukturalnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, odpadowej czy ochrony powietrza, gdyż nie będą właścicielami powstałych środków trwałych. Ad. 2 Uwzględniona. Ad. 3 Sposób finansowania projektów oraz kryteria oceny projektów zostaną uregulowane po przyjęciu Programu przez Komisję Europejską, są to elementy o charakterze czysto wdrożeniowym więc na obecnym etapie nie możliwe do określenia, ze względu na brak stosownych ustaw, rozporządzeń i wytycznych, za których przygotowanie odpowiedzialny jest Minister Infrastruktury i Rozwoju. Skorelowanie wsparcia oferowanego przez WFOŚ, NFOŚ lub jednostki samorządu terytorialnego z

								dofinansowaniem z RPOWP uzależnione będzie od stosownych regulacji prawnych, które obecnie nie są znane, a których autorem jest rząd i podległe mu resorty. Ad. 4. W trakcie trwania konsultacji społecznych zostało zorganizowane specjalne spotkanie z organizacjami ekologicznymi, podczas którego omawiane były zgłoszone przez te organizacje uwagi. Stanowisko Pozarządowych Organizacji Ekologicznych będzie sukcesywnie wykorzystywane w toku dalszych prac nad dokumentami wdrożeniowymi dot. RPOWP. Szczegółowość poruszanych kwestii wykracza poza zakres samego Programu i dotyczy aspektów wdrożeniowych zatem na dalszym etapie prac będzie analizowana możliwość uwzględnienie poszczególnych z nich. Jednocześnie część zagadnień została rozstrzygnięta w ramach poszczególnych dziedzin: OZE i transportu.
327	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja2	7.4 wskaźniki	151	str.151 tabela 4 jest:"Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych". Proponujemy podać źródło danych GUS. str.151 tabela 4 są:"osoby". Konieczna jest zmiana jednostki pomiaru na %. Wskaźnik ten opisuje udział procentowy osób, których dochód ekwiwalentny do dyspozycji (po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych) jest niższy od granicy ubóstwa ustalonej na poziomie 60% mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji w danym kraju.	Konieczność weryfikacji danych.	uwzględniona	
328	Wojewoda Podlaski	sekcja7		193,1 94,19 5,196, 197,1 98,19 9,200, 201	Rozważenie możliwości włączenia Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego do systemu instytucjonalnego RPO jako Instytucji Pośredniczącej/ Instytucji Pośredniczącej II stopnia w realizacji mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.	Podlaski Urząd Wojewódzki dysponuje doświadczoną i wyszkoloną kadrą zapewniającą prawidłowość wydatkowania środków publicznych pochodzących z funduszy UE (PHARE, ZPORR, Interreg, programy współpracy terytorialnej, certyfikacja wydatków w ramach RPO). Każdy program, każdy rok – to nowe doświadczenia i zdobyta wiedza. Ponieważ koszty operacyjne funkcjonowania ZIT, włączając poniesione koszty instytucji zarządzających i administrujących ZIT, będą finansowane w ramach krajowego Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, Marszałek Województwa Podlaskiego nie poniesie	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Uwaga zostanie przekazana Prezydentowi M. Białostok jako gospodarzowi procesu opracowania strategii ZIT dla miasta wojewódzkiego.

						z RPOWP 2014-2020 żadnych kosztów związanych z funkcjonowaniem Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w strukturach zarządzania Programem.		
329	Gmina Nowogród	sekcja2	4.1 opis	3,117	Działanie 4.1, priorytet 7.2 Obecny zapis „Terytorialny obszar realizacji: obszar województwa podlaskiego” powinien być zmieniony na „Terytorialny obszar realizacji: obszar województwa podlaskiego z wyłączeniem Miasta Białostok i jego obszaru funkcjonalnego”.	Dla Białegostoku i jego obszaru funkcjonalnego środki są zarezerwowane w Programie Polska Wschodnia na lata 2014 – 2020 oraz w ZIT.	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 78
330	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja2	8.1 wskaźn iki	156	str.156 tabela 3 jest: "Odsetek spraw załatwianych drogą elektroniczną (jako % z 20 podstawowych usług). Źródło danych GUS". GUS nie posiada takich danych; według posiadanej przez nas wiedzy źródłem powinno być: MAiC (Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji). str.156 tabela 3 jest: "Odsetek osób korzystających z internetu w kontaktach z administracją publiczną. Źródło danych GUS/ Eurostat." GUS nie posiada takich danych na poziomie województw, tylko na poziomie kraju i regionów. Na poziomie województw GUS posiada dane w zakresie przedsiębiorstw wykorzystujących internet w kontaktach z administracją publiczną.	Konieczność weryfikacji danych.	do wyjaśnienia po zakończeniu ewaluacji <i>ex ante</i>	
331	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja2	8.2 opis	160	str.160 jest: "na terenach wiejskich wskaźnik ten był jednym z najniższych w kraju (38,7%, w Polsce – 49,3%)." Według danych GUS w 2012 r. powinno być: województwo podlaskie - 40,5%, Polska - 50,8%. str.160 tabela 3 jest: "Młodzież niekontynuująca nauki. Źródło danych GUS." GUS nie posiada danych dotyczących wskaźnika "młodzieży niekontynuującej nauki" na poziomie województw (tylko w skali kraju). Proponujemy zmienić na wskaźnik "osoby dorosłe w wieku 25-64 lata uczestniczące w kształceniu i szkoleniu" (dane GUS/BAEL)	Konieczność weryfikacji danych.	uwzględniona	
332	Gmina Nowogród	sekcja2	4.1 opis	112	Do opisu przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego (str. 112 – 113) należy dodać zapis umożliwiający inwestycje w zakresie dróg powiatowych i gminnych, które zapewnią ich połączenie z drogami krajowymi i wojewódzkimi, a znajdujące się na terenach obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych, gdzie zawiązano już porozumienia międzygminne dla celów wspólnych działań.	- nie istnieją żadne unijne przepisy, które regulowałyby kwestię wsparcia dróg ze względu na ich kategorię - w systemie polskiego prawa nie istnieją drogi drugo- czy trzeciorzędne - zgodnie z ustawą o drogach publicznych są kategoriami dróg. Jeżeli dana droga może wypełnić określone funkcje gospodarcze, społeczne, powinna być możliwość współfinansowania jej realizacji ze środków UE. W opisie kierunkowych zasad wyboru projektów (str. 113) powinny znaleźć się zapisy o preferowaniu projektów, które poprawią dostępność do obszarów koncentracji aktywności gospodarczej, rynku pracy i usług publicznych. W aktualnych zapisach brak jest	uwzględniona	Vide pkt. 47

						możliwości na poprawę komunikacji wewnętrznej innych miast oprócz Białegostoku (bowiem tam jest największa ilość dróg krajowych – ok. 24 km i wojewódzkich – ok. 19 km), poza obszarami, na których mają się rozwijać tereny inwestycyjne lub będzie zdefiniowany proces rewitalizacji. Taki stan spowoduje narastające dysproporcje w dostępności komunikacyjnej wewnątrz województwa.		
333	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja5		192	str.185 jest:"Województwo podlaskie według kryterium wartości PKB na 1 mieszkańca należy do najsłabiej rozwiniętych regionów Unii Europejskiej (255 miejsce na 271 regionów UE, 14 miejsce na 16 województw Polski)." Proponujemy dodać, iż lokata dotyczy 2009 r. Według danych GUS zawartych w publikacji "PKB rachunki regionalne w 2011" zawierającej skorygowane dane, w 2009 r. województwo podlaskie zajmuje 13 miejsce.	Konieczność weryfikacji danych.	uwzględniona	
334	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja5		192	str.186 jest:"stopa bezrobocia w województwie podlaskim wynosiła 14,6%". Według danych GUS powinno być: 14,7%.	Konieczność weryfikacji danych.	uwzględniona	
335	LGD "Puszcza Białowieska"	sekcja4		180	Według projektu RPOWP instrument RLKS zapisany w Umowie Partnerskiej jako formuła bezpośrednia, będzie mógł zostać zastosowany tylko w działaniu 7.4 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego (PI. 9.9) i ewentualnie we wprowadzonym nowym PI 9 „przedsięwzięcia inwestycyjne w kontekście rozwoju LSR kierowanych przez społeczność”. W związku z powyższym alokacja na ten instrument w tych PI powinna być zaplanowana w takiej wysokości, aby zaistniała możliwość realnego oddziaływania posiadanymi instrumentami finansowymi na realizację istotnych zadań rozwiązujących lokalne problemy we wskazanym zakresie. W innej sytuacji środki te w rozbiu na wiele lokalnych strategii rozwoju i wiele często różnych działań w tych strategiach ulegną dużemu rozproszeniu, co zmniejszy skuteczność LGD, a tym samym zdolność do osiągnięcia założonych dla działania wskaźników. 1. W ramach działania 7.4 (PI 9.9) oraz ewentualnie nowego PI 9 (ca) ze środków EFRR można będzie realizować szeroki wachlarz przedsięwzięć, które będą osiągały założone dla tego działania wskaźniki, tj. zmniejszenie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zwiększenie zatrudnienia. Jednocześnie RLKS zaprogramowany w ramach konkretnych priorytetów, będzie mógł osiągać wyniki, które wspierają inne cele tematyczne. 2.Proponujemy przeanalizowanie korzyści wynikających z wyodrębnienia osobnej osi priorytetowej RLKS i	1. W związku z powyższymi zapisami Umowy Partnerskiej LGD „Puszcza Białowieska” rekomenduje zmianę zapisów w rozdziale 4.1 Ramy realizacji RLKS RPOWP. Zapis „Interwencja z zastosowaniem podejścia RLKS będzie miała miejsce w zakresie PI 9.4, 9.8, 9.9 (EFS), 6.2, 6.3 oraz 9.2 (EFRR)” powinien zostać zmodyfikowany. Oprócz PI 9.9 z EFS, rekomendujemy wprowadzenie PI 9 (ca) z EFRR, w którym mógłby prawdopodobnie znaleźć się przynajmniej częściowo zakres zadań przewidzianych do wdrażania poprzez instrument RLKS z PI 9.2 i 6.3, a być może także z PI 6.2. Jeśli jednak planowane w RPOWP „koperty RLKS” w PI 6.2, 6.3, czy 9.4 mogą być niemożliwe do realizacji bezpośrednio za pomocą instrumentu RLKS postulujemy wydzielić te „koperty” jako konkursowe dla lokalnych grup działania wiejskich i miejskich. Ponadto ze względu na istniejące lokalne potrzeby i posiadany potencjał biura LGD „Puszcza Białowieska” wskazujemy na możliwość realizacji działań z PI 8.7 „Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy”, w zakresie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. 2.Analiza dokumentów (Aneks 2 – Stopy współfinansowania i [...] „Wspólnych Wytucznych...” wskazuje, iż wymieniona w art. 110 „Rozporządzenia ustanawiającego wspólne...” możliwość zwiększenia maksymalnego poziomu dofinansowania o 10% dotyczy stopy	uwzględniona	

					ewentualne wyodrębnienie jej.	współfinansowania UE na poziomie danego funduszu. Oznaczałoby to, iż maksymalna stopa współfinansowania z EFRR i EFS wyniosłaby – w przypadku osi priorytetowej poświęconej RLKS – nie 85% (dla mniej rozwiniętych regionów), a 95%. Jeśli istnieje możliwość zwiększenia tego udziału środków UE na poziomie RPO WP, wyodrębnienie osobnej osi priorytetowej RLKS może stanowić wymierną korzyść finansową dla województwa podlaskiego. Wydzielenie osobnej osi priorytetowej poświęconej RLKS w RPO WP pozwoliłoby także na wprowadzenie wskaźników produktu rekomendowanych przez KE dla RLKS dla całości działań przewidzianych do realizacji poprzez instrument RLKS w RPO WP.		
336	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja5		192	str.187 jest:"W województwie podlaskim według stanu na 31.12.2011 r. zamieszkiwały ogółem 1 200 982 osoby (tj. 3,1% ogółu ludności Polski), co plasowało województwo na 13 miejscu w kraju." Według danych GUS powinno to być miejsce 14 w kraju.	KO konieczność weryfikacji danych.	uwzględniona	Zweryfikowano dane w Banku Danych Lokalnych. Z uwagi na dostępność danych za rok 2012, określono wartości tych kategorii dla roku 2012.
337	OWOP	sekcja2	7.4 wskaźniki	151	Wskaźnik rezultatu nie wpelni odpowiada założeniom działania. Proponujemy następujące wskaźniki: Liczba lokalnych programów rewitalizacji realizowanych z udziałem społeczności lokalnej Liczba lokalnych programów aktywizacji społecznej realizowanych z udziałem społeczności lokalnej Liczba partnerstw lokalnych wspierających rozwój kapitału społecznego Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętym wsparciem	Zakres interwencji w działaniu 7.4 nie przełoży się wprost na osiągnięcie wskaźnika (zagrożenia ubóstwem relatywnym) . Proponujemy raz jeszcze przeanalizowanie wskaźników do działania.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98
338	Urząd Statystyczny w Białymstoku	sekcja6		193	str.193 jest:"Województwo podlaskie jest regionem o najniższej w kraju gęstości zaludnienia, która w 2011 r. wyniosła 60 osób na km2, przy średniej w skali kraju wynoszącej 124 os./km2." Według danych GUS powinno być: w 2011 r. gęstość zaludnienia w województwie podlaskim wyniosła 59 osób na km2, w kraju - 123 osoby/km2.	Konieczność weryfikacji danych.	uwzględniona	Zweryfikowano dane w Banku Danych Lokalnych. Z uwagi na dostępność danych za rok 2012, określono wartości tych kategorii dla roku 2012.
339	Urząd Miejski w Białymstoku	sekcja1			Wnoszę o włączenie w zakres przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 inwestycji polegających na budowie centrów konferencyjno - rekreacyjnych.	W dążeniu do nadrobienia cywilizacyjnych deficytów, w naszym regionie należy kontynuować realizację inwestycji w infrastrukturę przyczyniającą się do promocji i rozwijania jego dziedzictwa kulturowego. Bogata oraz różnorodna oferta turystyczna Miasta Białostok oraz całego województwa podlaskiego sprawia, iż jesteśmy odwiedzani przez coraz większą liczbę turystów zarówno z Polski jak i zagranicy. Stolica województwa - Miasto Białostok, powinno posiadać centrum konferencyjno - rekreacyjne, które będzie zaspokajało wysokie oczekiwania świata biznesu, a	nieuwzględniona	W świetle dotychczasowych doświadczeń perspektywy 2004-2006 oraz 2007-2013 w przypadku tego typu inwestycji wymagana jest daleko idąca ostrożność. O realizacji musi decydować wykonalność techniczna i finansowa projektu w tym w szczególności analiza finansowa dotycząca samotrzymania się infrastruktury w okresie użytkowania. Nie przewiduje się wpisania jakichkolwiek inwestycji w treść

					<p>także przedstawicieli kultury i nauki. Podstawową zaletą tego typu obiektu jest posiadanie dużych oraz nowoczesnych powierzchni, umożliwiających organizowanie imprez gromadzących nawet wielotysięczną liczbę uczestników. Mogą to być imprezy masowe o charakterze lokalnym, krajowym jak i międzynarodowym. Odpowiednie wyposażenie oraz sprzęt audiowizualny, utworzenie sal z przeznaczeniem na mniejsze spotkania lub cele cateringowe, pozwoli na organizowanie konferencji, kongresów, wystaw i widowisk, pokazów, targów, sympozjów, paneli dyskusyjnych, koncertów i wielu innych temu podobnych eventów. Trudno jest budować metropolitalny wizerunek stolicy województwa podlaskiego bez ludzi reprezentujących świat biznesu, nauki oraz kultury. Utworzenie centrum konferencyjno - rekreacyjne w Białymstoku może stać się wizytówką miasta jak i regionu, skierowaną do przedstawicieli tych środowisk, posiadających wysokie wymagania lecz również dużo wnoszących w rozwój społeczno - gospodarczy. Możliwość zorganizowania tak wszechstronnej platformy spotkań dla przedstawicieli różnych dziedzin życia pozwoli na szeroką prezentację potencjału naszego regionu, jego biznesu, kultury, stylu życia oraz oferty inwestycyjnej.</p>		<p>Programu – będą one wylaniane w ramach trybów wyboru projektów wskazanych w Programie. Jednocześnie w przypadku aglomeracji miasta Białystok konieczność realizacji tego typu przedsięwzięcia musiałaby wynikać ze Strategii obszaru funkcjonalnego. Dotychczasowe wyniki prac przekazane do UMWP nie wskazują na zasadność realizacji tego typu inwestycji.</p>
340	Podlaski Klaster Bielizny	sekcja1	74	<p>Wsparcie będzie dotyczyło również prowadzenia prac badawczo-rozwojowych przez przedsiębiorstwa we własnym zakresie lub poprzez nabycie usług od innych jednostek, w tym także spoza regionu/kraju. Wspierane będą prace B+R, których wyniki są ukierunkowane na wdrożenie.</p> <p>Do paragrafu tego należałoby również dodać zdanie: "W przypadku stwierdzenia, iż prowadzone prace badawcze nie prowadzą do sukcesu, a ich komercjalizacja jest niezasadna. Beneficjent będzie miał możliwość zakończenia projektu bez konieczności zwrotu poniesionych środków"</p>	<p>Całość założeń przewidzianych w ramach działania jest bardzo sensowny i powinno to być sprawne narzędzie wspierania prac B+R. Jakkolwiek nie możemy zapominać, iż prowadzenie prac badawczych jest obciążone ryzykiem, iż nie doprowadzą one do wdrożenia i sukcesu, bądź doprowadzą do innych wniosków i wdrożeń niż pierwotnie zakładano. Działanie powinno dopuszczać mechanizm w którym można zaprzestać realizacji projektu w sytuacji kiedy widzimy, iż jego wdrożenie nie miałoby sensu. Brak takich regulacji prowadzi do paradoksów, gdzie projekty dofinansowane trzeba na "siłę" kończyć, aby nie zwracać dofinansowania.</p>	uwzględniona	
341	Podlaski Klaster Bielizny	sekcja1	76	<p>Dopisanie do kategorii beneficjentów - Przedsiębiorcy działający w porozumieniu - klaster.</p>	<p>Wsparcie inwestycyjne powinno również być przewidziane dla grup przedsiębiorstw działających w formie klastrów. Działające w województwie klustry takie jak np. Podlaski Klaster Bielizny są zainteresowane realizacją projektów w ramach tej inicjatywy, takich które są nieuzasadnione dla pojedynczego przedsiębiorstwa ze względu na nieefektywność kosztową, ale jak najbardziej</p>	niewzględniona	Vide pkt. 256

						potrzebne dla grupy firm z jednej branży.		
342	Gmina Miasto Augustów	sekcja1		66	Oś VIII Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej Priorytet inwestycyjny 6.3. ochrona promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego - propozycja dotyczy zwiększenia wielkości wsparcia w ramach priorytetu inwestycyjnego poprzez przesunięcie środków z celu 4.	Zproponowana kwota 10 mln euro nie pokryje nawet w niewielkim stopniu zapotrzebowania na realizację w województwie projektów związanych z zachowaniem dziedzictwa kulturalnego regionu i efektywnego wykorzystania potencjału kulturowego.	nieuwzględniona	Cel tematyczny 4 jest objęty jest ring-fencingiem, wobec czego środki z tej alokacji nie mogą być przeznaczane na działania inne niż w CT 1, 2, 3 i 4.
343	Gmina Miasto Augustów	sekcja1		67	Oś VIII Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej Priorytet inwestycyjny 9.2. wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich - propozycja dotyczy zwiększenia wielkości wsparcia w ramach priorytetu inwestycyjnego poprzez przesunięcie środków z celu 4.	Kompleksowa rewitalizacja prowadzona w oparciu o Lokalne Plany Rewitalizacji wymaga podjęcia wielu często bardzo kosztownych działań. Zwiększenie wielkości wsparcia z zaproponowanych 15 mln euro pozwoli na realizację Lokalnych Planów Rewitalizacji w większej ilości ośrodków, a jednocześnie na uniknięcie "rozproszenia" środków, które mogłoby prowadzić do nieosiągnięcia zamierzonych rezultatów.	nieuwzględniona	Vide pkt. 342
344	PSA	sekcja2	6.4 wskaźn iki	139	Działanie obejmuje ochronę zasobów bio-i georóżnorodności oraz krajobrazu, w celach szczegółowych powinno być wyraźnie zapisana ochrona krajobrazu wiejskiego jako element zasobów województwa i przeciwdziałanie jego degradacji i niekorzystnych przekształceń na skutek działalności człowieka. Niszczenie i naruszanie walorów estetycznych krajobrazu skutkować może utratą wielu korzyści dla gospodarki i społeczeństwa.	Zapis podkreślać powinien ochronę krajobrazu jako elementu zasobów środowiska, w przeciwnym razie bezcelowe jest wymienianie krajobrazu jako elementu w działaniach ochronnych.	częściowo uwzględniona	Ochrona krajobrazu, podobnie jak ochrona klimatu, będzie określana jako zasada horyzontalna, co oznacza konieczność uwzględnienia niniejszego aspektu w każdym z realizowanych w ramach RPOWP projektów.
345	Gmina Brańsk	sekcja1			1. RPO WP nie ujmuje przebudowy drogi krajowej nr 19 Białystok - Lublin przez Bielsk Podlaski, drogi nr 66 Zambrów do przejścia granicznego w Połowcach, drogi Bielsk Podlaski – Białowieża przez Hajnówkę. 2. RPO WP nie uwzględnia dalszej rozbudowy przejścia granicznego w Połowcach dla odprawy pojazdów o ładowności min 30 ton 3. RPO WP nie wystarczająco podnosi rolę Białowieży jako swoistej wizytówki dla rozwoju turystycznego całego województwa, a w szczególności części południowej. Warunkiem koniecznym jest tutaj przywrócenie przynajmniej dla transportu osobowego linii kolejowej Hajnówka – Białowieża.	Ad. 1 Są to drogi o kluczowym znaczeniu dla rozwoju powiatów bielskiego hajnowskiego i siemiatyckiego. Najlepiej jest to już widoczne między innymi w Bielsku Podlaskim w chwili, gdy samochody ciężarowe wyjeżdżają z produktami z fabryk domów blokując całościowo drogę krajową nr 66 i miasto. To już powoduje brak możliwości rozwoju, a co będzie w 2020 roku. Ad.2 Rozbudowa przejścia z zakresie odprawy samochodów ciężarowych musi być połączona również z dalszą przebudową drogi do przejścia o parametrach umożliwiających ruch samochodów ciężarowych (TIR).	nieuwzględniona	ad. pkt. 1 i 2 Zgodnie z linią demarkacyjną jest to przedmiot wsparcia z poziomu krajowego, a nie regionalnego. ad. pkt. 3 W ramach RPOWP 2014-2020 finansowane mogą być jedynie projekty związane z modernizacją/rewitalizacją linii kolejowych. Ze środków UE nie ma możliwości finansowania bieżącej działalności przewozów pasażerskich.
346		sekcja1			Strona 103. „Młodzież niekontynuująca nauki”, to chyba kontr-wskaźnik rezultatu.	Ponadto, Białystok nadal nie rozważa tak ważnej inwestycji, jak Muzeum Nauki czy jakiegokolwiek działania motywacyjne do nauki nauk ścisłych. Brak też ingerencji w problemu ucieczki uzdolnionej młodzieży z Białegostoku.	niezasadna	Wskaźnik "Młodzież niekontynuująca nauki" jest wskaźnikiem ze Strategii Europa 2020 i nie podlega modyfikacji, intencją pomiaru wskaźnika jest zmniejszenie odsetka młodzieży niekontynuującej nauki (za wcześniej ją przerywającej). Wskaźniki mogą mieć również pożądaną tendencję malejącą. Treść wskazana w uzasadnieniu nie

								dotyczy bezpośrednio zapisów programu operacyjnego.
347	Podlaski Klaster Bielizny	sekcja2	3.2 opis	3,106	Wśród wnioskodawców powinny się znaleźć - Grupy przedsiębiorstw działających jako klastry.	Kształcenie zawodowe powinno opierać się na rzeczywistych potrzebach rynku pracy. Dlatego wsparcie dla Klastrow szkolących na potrzeby przedsiębiorstw zrzeszonych w tych powiązaniach będzie najbardziej skuteczne. W chwili obecnej przedsiębiorcy mają nikły wpływ na szkolenie zawodowe i proces ten jest przenoszony do zakładów. W ramach tego działania powinno być możliwe kształcenie na potrzeby poszczególnych branż przy współdziałaniu szkół z przedsiębiorcami. Jednocześnie należy zrezygnować ze stosowanych obecnie wymogów szkolenia osób z określonych powiatów, po 50 roku życia najlepiej długotrwale bezrobotnych, gdyż usztywnia to napływ dobrych kadr do projektów szkoleniowych. Z drugiej strony powinno się zrezygnować z narzucania wnioskodawcy gwarantowania zatrudnienia osób biorących udział w projekcie.	niezasadna	Vide pkt. 71
348	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	sekcja1		25	W ogólnej charakterystyce sieci kolejowej wskazane byłoby umieszczenie informacji dotyczącej głównych i regionalnych linii kolejowych znajdujących się na terenie województwa lubelskiego, które odgrywają ważną rolę w transporcie pasażerskim jak i towarowym.	Powiązanie stanu istniejącego infrastruktury kolejowej z planowanymi działaniami inwestycyjnymi w ramach RPO.	niezasadna	Wsparcie realizowane w ramach RPOWP 2014-2020 nie dotyczy województwa lubelskiego.
349	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	sekcja1		51	W opisie wskazuje się słusznie, że należy podjąć działania zmierzające do modernizacji linii kolejowych. Proponuje się jednak zastąpienie tego uzasadnienia innym brzmieniem, a mianowicie: „(...)Biorąc pod uwagę powyższe należy podjąć działania zmierzające do modernizacji/rehabilitacji linii kolejowych z przeznaczeniem zarówno dla przewozów pasażerskich, jak i towarowych, w tym linii szerokotorowych wraz z infrastrukturą w przygranicznych rejonach przeładunkowych.” lub krócej: „(...)Biorąc pod uwagę powyższe należy podjąć działania zmierzające do modernizacji/rehabilitacji linii kolejowych, w tym linii szerokotorowych wraz z infrastrukturą w przygranicznych rejonach przeładunkowych.”	W opisie osi priorytetowej 7 (str. 29) wskazuje się na potrzeby poprawy stanu infrastruktury kolejowej w aspekcie polepszenia dostępności transportowej tak dla ruchu pasażerskiego jak i towarowego. Wskazuje się ponadto na słabe połączenia pomiędzy największymi ośrodkami regionu, jego stolicą i stolicami innych województw, co świadczy o dużych potrzebach w zakresie przewozów pasażerskich. Zgodnie z przyjętymi w dokumencie założeniami, inwestycje w ramach środków RPO w priorytecie 7.4, powinny być ukierunkowane generalnie na poprawę stanu infrastruktury kolejowej, co w efekcie zwiększy rolę transportu kolejowego w przewozach zarówno pasażerskich, jak i towarowych. Nie powinno się zatem, co do zasady, ograniczać działań na rzecz usprawnienia dostępności transportowej do przewozów towarowych.	częściowo uwzględniona	Inwestycje kolejowe na potrzeby przewozów towarowych są priorytetyzowane świadomie, gdyż ten rodzaj przewozów ma większe znaczenie z punktu widzenia rozwoju gospodarczego regionu. Propozycja zapisu zostanie uwzględniona w opisie PI 7.4.
350	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	sekcja2	4.3 opis	117	W wyszczególnieniu „Potencjalnych beneficjentów i grup docelowych” uczestniczących we wsparciu w ramach Priorytetu inwestycyjnego 7.4. - Rozwój i rehabilitacja kompleksowego, nowoczesnego	Brak wskazania w RPO na zarządcę infrastruktury kolejowej – jako na potencjalnego beneficjenta środków z tego instrumentu finansowego, pozbawi możliwości zrealizowania jakiegokolwiek inwestycji na	uwzględniona	

					<p>i interoperacyjnego systemu transportu kolejowego, nie uwzględniono zarządcy infrastruktury kolejowej. Termin „operatorzy infrastruktury kolejowej” w żaden sposób nie obejmuje zarządcy tej infrastruktury.</p> <p>Należy koniecznie dodać zapis: „zarządcy infrastruktury kolejowej”</p>	liniach kolejowych zarządzanych przez PKP PLK S.A.		
351	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	sekcja2	4.3 opis	117	<p>Należy koniecznie dodać zapis: „zarządcy infrastruktury dworcowej”</p>	<p>W opisie przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego (str. 117), wskazano potrzebę modernizację infrastruktury dworcowej. Żeby przedstawione założenie mogłoby być zrealizowane, należy uwzględnić, że właścicielem i zarządcą obiektów dworcowych (poza zbytnimi na rzecz innych jednostek) jest Spółka PKP S.A., która jest niezależnym podmiotem i w przypadku dostępności środków finansowych z RPO byłaby odrębnym od PKP PLK S.A. beneficjentem środków RPO.</p>	uwzględniona	
352	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	sekcja2	4.3 opis	118	<p>Proponujemy dodatkowo ująć wskaźnik dotyczący modernizacji/rehabilitacji infrastruktury dworcowej. Uwzględnienie powyższego zostałoby zapisane w sposób następujący: „Liczba wybudowanych, przebudowanych przystanków kolejowych lub obiektów dworcowych [szt.]”</p>	<p>W pkt. (str. 25) Cel tematyczny 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych, zwrócono uwagę, że realizacja Priorytetu inwestycyjnego 7.4. powinna odbywać się poprzez budowę, modernizację, rehabilitację regionalnej sieci kolejowej i infrastruktury dworcowej poza siecią TEN-T. Dodatkowo, należy wyeliminować termin „wyremontowanych”, ponieważ w praktyce inwestycji budowlanych ten zakres robót nie jest inwestycją i nie może refundowany w ramach kosztów kwalifikowanych.</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98
353	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	sekcja2	4.3 wskaźniki	118	<p>Istnieje również konieczność uwzględnienia jeszcze jednego wskaźnika, dodając kolejną 4 pozycję w brzmieniu: „Poprawa bezpieczeństwa ruchu kolejowego i drogowego na przejazdach kolejowych”.</p>	<p>W Opisie przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego podkreślono, że dla poprawy bezpieczeństwa ruchu kolejowego i drogowego powinno się także podejmować działania inwestycyjne na rzecz modernizacji przejazdów.</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98
354	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	sekcja2	4.3 wskaźniki	118	<p>Proponujemy dodatkowo ująć wskaźnik dotyczący modernizacji/rehabilitacji infrastruktury dworcowej. Uwzględnienie powyższego zostałoby zapisane w sposób następujący: „Liczba wybudowanych, przebudowanych przystanków kolejowych lub obiektów dworcowych [szt.]”</p>	<p>W pkt. (str. 25) Cel tematyczny 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych, zwrócono uwagę, że realizacja Priorytetu inwestycyjnego 7.4. powinna odbywać się poprzez budowę, modernizację, rehabilitację regionalnej sieci kolejowej i infrastruktury dworcowej poza siecią TEN-T. Dodatkowo, należy wyeliminować termin „wyremontowanych”, ponieważ w praktyce</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 98

						inwestycji budowlanych ten zakres robót nie jest inwestycją i nie może refundowany w ramach kosztów kwalifikowanych.		
355	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	sekcja8		205	W kolumnie drugiej - Komplementarny Program (do RPO) dla PI 7.4 nie wskazano Programu Operacyjnego Polska Wschodnia (PO PW). Oprócz wskazanych programów/inicjatyw/polityk/instrumentów” POLiŚ i CEF należy dodać koniecznie jeszcze jeden instrument komplementarny do RPO, tj.: „Program Operacyjny Polska Wschodnia”	W ramach IV osi priorytetowej – Ponadregionalna infrastruktura kolejowa – Programu Operacyjnego Polska Wschodnia na lata 2014-2020 uwzględnione zostały infrastrukturalne projekty kolejowe, które planowane są do realizacji we wszystkich 5 województwach, w tym również w podlaskim. Projekty te zostaną również ujęte w przygotowywanym Dokumencie Implementacyjnym do Strategii Rozwoju Transportu do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030) (DI).	uwzględniona	
356	FEWE	sekcja2	5.1 opis	119	Zmiana z : Przewiduje się wsparcie jednostek wytwarzania wykorzystujących energię elektryczną z biomasy, biogazu, energii wiatru i słońca, a także ciepła przy wykorzystaniu energii geotermalnej lub słonecznej. na: Przewiduje się wsparcie jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła z biomasy, biogazu energii wiatru, słońca, wody oraz Ziemi (geotermia).	Oczywista niedokładność, oraz rozszerzenie o wytwarzanie energii z wody (niewielkie instalacje hydrotechniczne	uwzględniona	
357	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	1.1 - opis	71	Działanie 1.1. Wsparcie na rzecz gospodarki opartej na wiedzy. 1. Uwzględnienie wśród beneficjentów i grup docelowych: - jednostek prowadzących inkubatory przedsiębiorczości, w tym JST i jednostek podległych, - parków przemysłowych - podmiotów, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 2. Kluczowym kryterium selekcji wyboru przedsięwzięć do dofinansowania jest zgodność ze specjalizacjami regionalnymi – proponuje się dostosowanie kluczowych specjalizacji lub złagodzenie przedmiotowego kryterium	W województwie podlaskim funkcjonują podmioty, w tym także jednostki organizacyjne jst prowadzące działalność związaną z przedsiębiorczością. Dlatego też nie należy już na etapie tego dokumentu zawężyć grupy beneficjentów/wnioskodawców. Ponadto ważnym aspektem jest dostosowanie do specjalizacji regionalnych. Już teraz wskazanie tego kryterium może być zagrożeniem dla obszarów słabiej rozwiniętych. Ponadto różnorodność województwa podlaskiego, w tym także w aspekcie dziedzin działalności przedsiębiorców, tym bardziej wskazuje na zaniechanie już wskazywania specjalizacji regionalnych. Z drugiej strony dopracowanie dokumentu wskazującego specjalizacji regionalne może także stanowić alternatywne rozwiązanie dla ww. problemu.	częściowo uwzględniona	Ad.1 W ramach PI 1.1 na poziomie regionalnym możliwe będzie wsparcie wyłącznie uzgodnionych w kontrakcie terytorialnym pojedynczych inwestycji strategicznych dla rozwoju specjalizacji regionalnych, które dotyczą infrastruktury B+R w jednostkach naukowych, jednak wskazane w uwadze podmioty będą mogły realizować projekty w ramach Działania 1.2. Lista beneficjentów w Działaniu 1.2 zostanie rozszerzona, jednak należy pamiętać, iż głównym beneficjentem tego działania będą przedsiębiorstwa, zaś udział innych podmiotów powinien odbywać się na zasadzie współpracy z przedsiębiorstwem/przedsiębiorstwami. Ad. 2 Powiązanie wsparcia z zakresu B+R z rozwojem inteligentnych specjalizacji regionu wynika z zapisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1303/2013 oraz zapisów Umowy Partnerstwa (warunek <i>ex ante</i>), tak więc nie istnieje możliwość zmiany tego zapisu. Podstawowym dokumentem

								nakreślającym inteligentne specjalizacje regionu jest Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020, szczegółowe warunki zostaną określone w toku przygotowania dokumentów wdrożeniowych SRWP określonych w systemie jej realizacji.
358	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	1.2 opis	73	Uwzględnienie wśród beneficjentów i grup docelowych: - jednostek prowadzących inkubatory przedsiębiorczości, w tym JST, parki przemysłowe - podmiotów, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;	Już na etapie takiego dokumentu jak RPO WP nie należy zawężać potencjalnego katalogu beneficjentów. Do rozważenia oże być mechanizm wprowadzenia podmiotów, którzy są wykluczeni i tym samym pozostaną podmioty mgące brać udział w danym działaniu.	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 209
359	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	1.2 opis	73	Uwzględnienie wśród beneficjentów i grup docelowych: - jednostek prowadzących inkubatory przedsiębiorczości, w tym JST, parki przemysłowe - podmiotów, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;	Już na etapie takiego dokumentu jak RPO WP nie należy zawężać potencjalnego katalogu beneficjentów. Do rozważenia oże być mechanizm wprowadzenia podmiotów, którzy są wykluczeni i tym samym pozostaną podmioty mgące brać udział w danym działaniu.	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 209
360	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	1.2 opis	74	1. Programie wskazuje się iż preferowane będą projekty zgodne ze specjalizacjami regionalnymi – proponuje się dostosowanie kluczowych specjalizacji lub złagodzenie przedmiotowego kryterium. 2. Proponuje się wprowadzenie preferencyjnych warunków, kryteriów dostępu dla obszarów o wysokiej stopie bezrobocia (powiaty) i dochodzie na mieszkańca oraz kryterium dostępu dla gmin w których nastąpiła likwidacja miejsc pracy w ciągu ostatnich 5-6 lat.	Regionalne specjalizacje nie odzwierciedlają realnego zapotrzebowania, dlatego też jest wskazane ujęcie kryterium obszarowego, którego znane z GUS wskaźniki opiszą sytuację.	nieuwzględniona	Ad.1 Konieczność określenia inteligentnych specjalizacji wynika z zapisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1303/2013 oraz zapisów Umowy Partnerstwa (warunek <i>ex ante</i>). Podstawowym dokumentem nakreślającym inteligentne specjalizacje regionu jest Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020, szczegółowe warunki zostaną określone w toku przygotowania dokumentów wdrożeniowych SRWP określonych w systemie jej realizacji. Preferowanie nie wyklucza jednak wsparcia innych projektów, które nie wpisują się w regionalne specjalizacje. Ad.2 Ze względu na charakter działania i jego cele, o wyborze projektów powinien decydować przede wszystkim potencjał innowacyjny podejmowanych działań. Inne preferencje zostaną określone na etapie opracowania kryteriów wyboru projektów (nie jest to zakres określany na poziomie programu operacyjnego).

361	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	1.4 opis	70,71	Działanie 1.4. Promocja przedsiębiorczości oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa 2. Uwzględnienie wśród beneficjentów i grup docelowych: - jednostek prowadzących inkubatory przedsiębiorczości, parki przemysłowe, parki naukowo-technologiczne	Zawężanie katalogu beneficjentów niebezpiecznie może ograniczyć podmiotowo dostęp do programu, a tu zależy nam na jak najbardziej efektywnym wykorzystaniu pomocy. W Programie wskazuje się iż „planowane jest wsparcie dla nowopowstałych firm (start-up'ów)” taki zapis wskazuje zawężenie grupy docelowej i może być interpretowany jako wskazanie przeznaczonego wsparcia dla konkretnej grupy – jedynie dla start-up'ów	uwzględniona	
362	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	1.6 opis	76,77	Działanie 1.6. Wspieranie przedsiębiorczości i zatrudnienia w gminach, których rozwój uwarunkowany jest siecią Natura 2000 Brak zapisów dotyczących kategorii interwencji i ram wykonywania Osi bo powoduje trudność poddania konsultacji	Uwaga czysto techniczna - zbyt wiele jest niewiadomych, dlatego jest trudno odnieść się do tej części dokumentu. Utrudniony jest zatem proces konsultacji.	niewzględniona	Uwaga nieprecyzyjna - zapisy dotyczące kategorii interwencji oraz ram wykonania odnoszą się do Osi, a nie do konkretnego działania.
363	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	2.1 opis	80	1. Brak wskazania w grupie docelowej stricte osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym w szczególności osób niepełnosprawnych. 2. Wskazanie wsparcia na obszary, gdzie występuje wysokie bezrobocie i gdzie nastąpiła likwidacja miejsc pracy w ciągu ostatnich 5-6 lat. 3. W opisie celu szczegółowego wskazuje się osoby młode do 30 r.ż. natomiast w Tabeli nr 5 jako wskaźnik produktu i rezultatu (...) w wierszu nr 3 jako wskaźnik wskazana jest „Liczba osób poniżej 25 lat objętych wsparciem w programie” – proponuje się wskazanie ww. wskaźnika kategorii osób do 30 r.ż. 4. W opisie celu szczegółowego wskazuje się osoby 50 + r.ż. natomiast w Tabeli nr 5 jako wskaźnik produktu i rezultatu (...) w wierszu nr 4 jako wskaźnik wskazana jest „Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie” natomiast w wierszu nr 6 jako wskaźnik wskazana jest „Liczba osób w wieku powyżej 54 lat objętych wsparciem w programie” - brak uzasadnienia dla wprowadzonej kategorii wskaźnika osób powyżej 54 r.ż. – proponuje się usunięcie wskaźnika nr 6 lub wprowadzenia jego uzasadnienia.	Występują znaczne rozbieżności w opisie i wskaźnikach. Chodzi tutaj o grupy docelowe - raz jest mowa o osobach do 25 r.ż., a następnie podawane są osoby do 30 r.ż. Brak jest także kryterium obszarowego wsparcia, co z punktu widzenia województwa jest bardzo istotne. Pozwoli to uniknąć kierowania wsparcia do dużych miast, gdzie problem jest mniej widoczny, a jest jedynie łatwiej realizować projekt. W pierwszej kolejności powinny być kierowane projekty do obszarów zagrożonych, gdzie zlikwidowano miejsca pracy, duże znaczące zakłady pracy (np. Gmina Łapy).	częściowo uwzględniona	Ad.1 Wsparcie o charakterze prozatrudnieniowym w ramach Działania 2.1 kierowane jest do osób poszukujących pracy, nieaktywnych zawodowo i bezrobotnych. O ile osoba wykluczona lub zagrożona wykluczeniem społecznym posiada powyższy status na rynku pracy jest w ramach Działania objęta wsparciem. Dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób niepełnosprawnych dedykowana jest oś VII programu. Ad.2 Doprecyzowanie obszaru wsparcia pozostaje do rozważenia na etapie prac nad uszczegółowieniem programu. Ad.3 i 4 Wybrane do monitorowania wskaźniki wynikają z ustaleń z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Komisją Europejską i pochodzą z Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych. Jednocześnie wykonawca ewaluacji <i>ex ante</i> nie zaleca rozszerzania listy wskaźników na poziomie programu operacyjnego. Przyjęcie do monitorowania dodatkowych wskaźników zostanie rozważone na etapie prac nad Szczegółowym Opisem Priorytetów RPOWP.

364	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	2.4 opis	96	<p>Uwzględnienie wśród beneficjentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednostek prowadzących inkubatory przedsiębiorczości, parki przemysłowe, parki naukowo-technologiczne, - sektora społecznego - w tym organizacji pozarządowych - podmiotów, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 	Wcześniej wskazany został już aspekt zawężania podmiotowego dostępu do danego działania. Jest to niewskazane na tym etapie, ponieważ może być wiele podmiotów mających taką działalność. To na etapie ogłaszania konkursu można wskazywać na specjalizację podmiotową.	niezasadna	Zdefiniowany dla Działania katalog potencjalnych beneficjentów nie wyklucza możliwości aplikowania wskazanych w uwadze podmiotów, o ile te działają na rzecz zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich lub potencjału adaptacyjnego przedsiębiorców. Vide pkt. 273.
365	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	2.5 wskaźniki	100,101	<p>1. W tabeli nr 5 w treści wskaźnika nr 3 proponuje się wprowadzenie definicji programu rehabilitacji społecznej zgodnie z przepisami prawa</p> <p>2. W Tabeli nr 5 występuje rozróżnienie wskaźnika nr 1 i wskaźnika nr 4 w zakresie wieku osób objętych wsparciem programu</p>	<p>1. Rehabilitacja medyczna jest tylko jednym ze sposobów rehabilitacji, w przepisach polskich jest szersza definicja rehabilitacji społecznej, która to daje możliwość wsparcia w szerszym zakresie działalności tak specjalistycznej. Nie powinniśmy się na etapie dokumenty programowego koncentrować na szczegółowych dziedzinach.</p> <p>2. Proponuje się o wskazanie jednego wskaźnika produktu w zakresie „Liczby osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie”</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 129
366	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	4.1 opis	112	W opisie przedsięwzięć nie ma wskazania dróg gminnych i powiatowych.	Wskazany podział i kategoryzacja dróg nie jest adekwatna do ich rangi, gdyż na terenie województwa jest wiele dróg niższej kategorii o kluczowym i strategicznym znaczeniu.	niezasadna	Opis przedsięwzięć zawiera informacje o inwestycjach w zakresie dróg powiatowych i gminnych wraz z warunkami ich realizacji.
367	FEWE	sekcja2	5.2 opis	122	<p>Było: Rosnące zapotrzebowanie na energię wśród podlaskich przedsiębiorstw z jednej strony, a ulegająca zmianom sytuacja na rynku paliw oraz zły stan techniczny sieci energetycznych z drugiej wymuszają podjęcie działań na rzecz promowania efektywności energetycznej i użycia OZE w przedsiębiorstwach. Inwestycje w zakresie OZE w przedsiębiorstwach wspierane w ramach przyjaznego środowiska modelu zdecentralizowanego wytwarzania energii będą miały istotny wpływ na zmianę struktury i zwiększenia lokalnej produkcji energii ze źródeł odnawialnych.</p> <p>PROPOZYCJA</p> <p>Rosnące zapotrzebowanie na energię wśród podlaskich przedsiębiorstw z jednej strony, a ulegająca zmianom sytuacja na rynku paliw oraz zły stan techniczny sieci energetycznych z drugiej wymuszają podjęcie działań na rzecz promowania poprawy efektywności energetycznej i opłacalnego wykorzystania OZE w przedsiębiorstwach. Inwestycje w zakresie, poprawy efektywności energetycznej, wysokosprawnej kogeneracji i OZE w przedsiębiorstwach wspierane w ramach przyjaznego środowiska modelu zdecentralizowanego wytwarzania energii będą miały istotny wpływ na zmianę struktury i zwiększenia lokalnej produkcji energii ze źródeł odnawialnych i racjonalizację zużycia energii.</p>	Poszerzenie o wysokosprawną kogenerację, zaakcentowanie roli poprawy EE jako "Uniwersalnego OZE", akcent na ekonomicznie opłacalne więc trwałe wykorzystanie OZE. Aspekt racjonalizacji działań	częściowo uwzględniona	Uwzględniono ale nie w literalnym brzmieniu podanym w uwadze.

					W celu zmniejszenia energochłonności regionu należy maksymalnie wykorzystać potencjał poprawy efektywności energetycznej. Inwestycje w środki poprawy efektywności energetycznej ograniczają powstawanie negatywnych skutków działalności na środowisko naturalne oraz poprawiają bezpieczeństwo energetyczne regionu.			
368	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	4.2 opis	112	1. Brak definicji użytego w nazwie wskaźnika w tabeli 3 skrótu – WMDT 2. W opisie przedsięwzięcia wskazuje się, iż „Wsparcie w ramach działania będzie koncentrowało się w stolicy województwa oraz w miastach subregionalnych ze względu na funkcje pełnione przez te ośrodki.”	ad. 1 trudności weryfikacji nieznanego i niezdefiniowanego wskaźnika ad. 2. Wskazane powinny być miejsca, w których istnieją już skrzyżowania/połączenia komunikacyjne a są poza stolicami województw i ośrodków subregionalnych a są ośrodkami ponadlokalnymi wskazanymi w planie transportowym	niewzględniona	vide pkt.99
369	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	5.3 opis	126	W opisie przedsięwzięć jako terytorialny obszar realizacji wpisano „Miasto Białystok, ośrodki subregionalne wraz z obszarami funkcjonalnymi, ośrodki powiatowe”	Taki zapis może sugerować, że obszary funkcjonalne dot. tylko ośrodków subregionalnych – proponuje się aby uzupełnić wskazany obszar o „Miasto Białystok z obszarem funkcjonalnym”	uwzględniona	
370	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	7.1 opis	144	Uwzględnienie wśród beneficjentów: - organizacje pozarządowe - wprowadzenie organizacji pozarządowych do kategorii beneficjentów, z uwagi na fakt, iż z aktualnych zapisów wynika ograniczenie do podmiotów już realizujących te działania. - podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;	Istnieje niebezpieczeństwo podmiotowego zablokowania potencjalnych beneficjentów w dostępie do danego działania, chociaż inne warunki będą spełnione.	uwzględniona	
371	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	7.2 opis	147	W katalogu Beneficjentów wprowadzono – kategorię osób starszych – jednak z treści opisu działania nie wynika definicja przyjętej kategorii – proponuje się w treści opisu celu szczegółowego o wskazania definicji kategorii „osób starszych”	Niejasność zapisów rodzi już na tym etapie brak możliwości właściwej interpretacji potencjalnych Beneficjentów.	niewzględniona	Treść Regionalnego Programu Operacyjnego WP 2014-2020 nie zawiera definicji ani uszczegółowienia grup docelowych. Position Paper oraz Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój używają pojęcia "osoba starsza" nie definiując go. Charakter Działania 7.2 nie niesie ze sobą konieczności definiowania tego pojęcia.
372	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	7.4 opis	150,1 51,15 2,153, 154	1. Uwzględnienie wśród beneficjentów: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia • jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną • LGD, organizacje pozarządowe • podmioty działające w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym • spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki • kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowe	ad. 1 - nie należy zawężać podmiotowo dostępu do danego działania na etapie dokumentu programowego ad. 2 - dokument jest w tej części nieuzupełniony i niekompletny ad. 3 - zbyt skomplikowany wskaźnik, który to na tym etapie budzi wiele wątpliwości	częściowo uwzględniona	Ad.1 Zdefiniowany dla Działania katalog potencjalnych beneficjentów nie wyklucza z aplikowania wskazanych w uwadze podmiotów. Ad.2 Wskazana w uwadze część dokumentu zostanie uzupełniona w toku dalszych prac nad Programem, dopiero w trakcie konsultacji niniejszego projektu zostały zatwierdzone rozporządzenia regulujące kwestie realizacji programów, w tym kategorii interwencji. Ad.3 Wskaźniki rezultatu

					<p>• jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych.</p> <p>2. Brak zapisów dotyczących kategorii interwencji i ram wykonywania Osi powoduje trudność poddania konsultacji</p> <p>3. Wskaźnik określony w tabeli 4 „Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych” jest nie zrozumiały i jego wykładania może budzić wiele problemów interpretacyjnych – proponuje się aby uzupełnić wskaźnik o odnośnik z definicją wskaźnika i jej elementów składowych</p>			strategicznego na poziomie Umowy Partnerstwa jako "Wskaźnik zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym". W ramach Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych nie zdefiniowano wskaźnika odpowiadającego realizowanemu wsparciu za pośrednictwem RLKS.
373	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	7.4 wskaźniki	160	<p>Niezrozumiałe odniesienie wskaźnika strategicznego „Osoby dorosłe w wieku 25-64 lata uczestniczące w kształceniu i szkoleniu” w stosunku do wskaźnika rezultatu strategicznego „Młodzież niekontynuująca nauki” – brak uzasadnienia relacji pomiędzy wskaźnikami</p>	Należy ujednolicić zapisy, aby nie było rozbieżności	uwzględniona	
374	FEWE	sekcja2	5.2 opis	122	<p>Było: Interwencja w zakresie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE może przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności podlaskich przedsiębiorstw. Oszczędność energii i jej efektywne wykorzystanie przez MŚP obniży koszty ich funkcjonowania. Skutkiem tego powinno być mniejsze zużycie energii w przeliczeniu na jednostkę produktu lub usługi. Efekt zachęty w postaci środków publicznych może być impulsem do szerokiego zastosowania przedsięwzięć środowiskowych o wysokiej efektywności ekologicznej i ekonomicznej.</p> <p>PROPOZYCJA : Interwencja w zakresie POPRAWY efektywności energetycznej i wykorzystania OZE może przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności podlaskich przedsiębiorstw. Oszczędność energii i jej efektywne wykorzystanie przez MŚP obniży koszty ich funkcjonowania. Skutkiem tego powinno być mniejsze zużycie energii w przeliczeniu na jednostkę produktu lub usługi. Efekt zachęty w postaci środków publicznych może być impulsem do szerokiego zastosowania przedsięwzięć środowiskowych o wysokiej efektywności ekologicznej i ekonomicznej. Sprzyjać temu będzie wsparcie rynku usług energetycznych jako najskuteczniejszego środka poprawy efektywności energetycznej, które zapewnia trwale gospodarnie wykorzystanie mediów energetycznych w każdym sektorze gospodarki narodowej.</p>	<p>Nie efektywność energetyczna lecz jej POPRAWA jest celem działania.</p> <p>Zakłada to ustalenie punktu, linii, sytuacji odniesienia (baseline) i celu. Działanie wymierne i weryfikowalne. Zasada usług energetycznych jest opisana w dyrektywach unijnych ESD i EED.</p> <p>Zalecenia wsparcia ogólnie pojmowanego rynku usług energetycznych można znaleźć np szczególności art 18 EED:</p>	częściowo uwzględniona	<p>Działanie adresowane jest do sektora MŚP i dotyczy bezpośrednio inwestycji w zakresie poprawy efektywności energetycznej, doradztwo w zakresie efektywności energetycznej adresowane zarówno do sektora prywatnego jak i publicznego będzie realizowane przez program krajowy.</p>
375	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	8.2 opis	162	<p>W zapisie dotyczącym terytorialnego obszaru realizacji proponuje się uzupełnienie zapisu o „obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego”</p>	<p>Jest to uzasadnione z punktu widzenia zapisów Strategii Województwa Podlaskiego oraz dalszych zapisów RPO WP. To miasto wojewódzkie i jego obszar funkcjonalny stanowią wspólny obszar.</p> <p>Dlatego nie należy ograniczać na tym etapie terenu do miasta wojewódzkiego.</p>	uwzględniona	

376	FEWE	sekcja2	5.2 wskaźn iki	122	Było: tys. ton Winno być: np tys. ton oleju ekwiwalentnego oleju ekwiwalentnego	Oczywisty błąd, nieprecyzyjny zapis	uwzględniona	
377	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	8.3 opis	165	Wskaźnik nr 1 i nr 5 w tabeli nr 5 są nieadekwatne do opisu działania. W odniesieniu do wskaźnika nr 1 w opisie przedsięwzięć brak zapisów dotyczących wsparcia działań z zakresu turystyki. W odniesieniu do wskaźnika nr 5 brak definicji wydarzenia kulturalnego w aspekcie finansowania ze środków EFRR.	Wsparciu podlega szerokorozumiana działalność kulturalna. We wskaźnikach jest mowa o obiektach muzealnych. Co może sugerować, że wsparciem objęte będą tylko muzea. Trudno także znaleźć uzasadnienie do wsparcia inwestycyjnego ze środków EFRR dla wydarzeń kulturalnych.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 129
378	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2	8.4 wskaźn iki	166,1 68	1. Wskaźnik określony w tabeli nr 3 jako „Wskaźnik zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wskaźnik zbiorczy trzech podwskaźników” 2. Wskaźnik określony w tabeli nr 5 jako wskaźnik „Liczba przebudowanych/ rozbudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej [szt.]” jest nieadekwatny do Działania 8.4.-	ad. 1 - wskaźnik jest niezrozumiały i jego wykładania może budzić wiele problemów interpretacyjnych – proponuje się aby uzupełnić wskaźnik o odnośnik z definicją wskaźnika i jej elementów składowych. ad. 2 - zapis wskaźnika dotyczy obiektów, gdzie realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej, a w działaniu 8.4 mowa jest o infrastrukturze medycznej	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 129
379	Urząd Miejski w Łapach	sekcja2		68,69, 70,71, 72,73, 74,75, 68,69, 70,71, 72,73, 74,75, 76,77, 78,79, 80,81, 82,74, 75,76, 77,78, 79,80, 81,82, 83,84, 85,86, 87,88, 89,90, 91,92, 93,94, 95,96, 97,98, 99,10 0,101, 102,1 03,10 4,105,	1. Brak usystematyzowanego systemu dla grup docelowych w poszczególnych działaniach. Wprowadzone nazwy grup nie posiadają definicji co może powodować problemy interpretacyjnego zapisów programu – różne grupy wiekowe w tym samym działaniu są ujęte w wskaźnikach i katalogu beneficjentów. 2. Brak usystematyzowanego systemu nazewnictwa i katalogowania beneficjentów poszczególnych działań np. przedsiębiorcy, jst – w niektórych działaniach zostały wyszczególnione np. związki jst, itd. 3. Brak usystematyzowanego nazewnictwa wskaźników co powoduje trudności w analizie opisów przedsięwzięć poszczególnych działań. 4. Luki w programie przedstawionym do konsultacji – poddano niepełny dokument. 5. Nieczytelny opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w poszczególnych działaniach, który powoduje, iż brak jest systematyki w układzie chronologicznym tej rangi dokumentu – proponuje się, aby wprowadzić wypunktowanie katalogu przedsięwzięć możliwych do realizacji. Do rozważenia jest także wskazanie przedsięwzięć definitywnie wykluczonych z realizacji w ramach konsultowanego dokumentu.	Uzasadnienie wraz z uwagami w punkcie wyżej. Ponadto należy wziąć pod uwagę fakt, iż w wielu działaniach już na etapie programu dyskryminowane są następujące podmioty: jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia • jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną • LGD, organizacje pozarządowe • podmioty działające w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym • spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki • kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych • jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych.	częściowo uwzględniona	Narzucony szablon programu operacyjnego z określonymi limitami znaków nie pozwala na rozbudowywanie definicji, tworzenie zamkniętych katalogów. Tam gdzie to możliwe zostaną wprowadzone stosowne poprawki.

				106,1 07,10 8,109, 110,1 11,11 2,113, 114,1 15,11 6,117, 118,1 19,12 0,121, 122,1 23,12 4,125, 126,1 27,12 8,129, 130,1 31,13 2,133, 134,1 35,13 6,137, 138,1 39,14 0,141, 142,1 43,14 4,145, 146,1 47,14 8,149, 150,1 51,15 2,153, 154				
380	Urząd Miejski w Łapach	sekcja3		176	Zbyt małe środki na Oś IV Program dostępności transportowej (194 mln Euro) uwzględniając fakt, że w tej osi finansowane będzie zadanie związane z budową lotniska.	Znaczące potrzeby dla rozwoju dostępności komunikacyjnego regionu nie będą mogły być zrealizowane. Zatem zapisy tej części dokumentu są niewykonalne.	uwzględniona	
381	FEWE	sekcja2	5.2 opis	123	Było: Audytom będą podlegać m.in. budynki, źródła energii elektrycznej, ciepła, i chłodu, wewnętrzne sieci ciepłownicze wewnętrzne sieci przemysłowe, procesy technologiczne. Kierunek (...) zasobów. PROPOZYCJA Audytom będą podlegać m.in. budynki, źródła energii elektrycznej, ciepła, i chłodu, wewnętrzne sieci	Uwzględnienie wysokosprawnej kogeneracji (skojarzenie) nacisk na zasadę opłacalności ekonomicznej i ekologicznej (długotrwałe efekty). Wszelkie działania winny być mierzalne i weryfikowalne, stąd zasada "usług energetycznych" wg. definicji EED. Promowanie OZE, które mogą okazać się niestabilne i zakłócające	częściowo uwzględniona	Uwzględniono w zakresie zgodnym z linią demarkacyjną. W kwestii zastosowania instrumentów finansowych - określenie zakresu ich zastosowania będzie możliwe po przeprowadzeniu analizy <i>ex ante</i> .

					<p>ciepłownicze wewnętrzne sieci przemysłowe, procesy technologiczne, układy skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej i ciepła.</p> <p>Kierunek (...) zasobów.</p> <p>Promowane będzie wsparcie budowy urządzeń do produkcji energii na własne potrzeby w oparciu o OZE. Efekty wprowadzonych działań powinny być mierzalne i weryfikowalne. Działania winny być realizowane w sposób zrównoważony, w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony. Kapitałochłonne projekty o długim okresie zwrotu inwestycji, jednak dające największe efekty zmniejszenia zużycia energii winne być wspierane w ramach działań pilotażowych i demonstracyjnych.</p> <p>Promowane będzie wsparcie budowy urządzeń do produkcji energii na własne potrzeby w skojarzeniu lub oparciu o OZE.</p>	<p>bezpieczeństwo energetyczne przedsiębiorstwa nie może negatywnie wpływać na alternatywne zasilanie np. rezerwowe z wysokosprawnej kogeneracji.</p> <p>Należy zrównoważyć działanie, bez "chwilowego" zniekształcania rynku nadmiernymi dotacjami - sugerowane wprowadzenie instrumentów finansowych.</p>		
382	FEWE	sekcja2	5.2 opis	123	<p>Beneficjenci: Było: Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, Propozycja: Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, Dostawcy usług energetycznych wdrażający środki poprawy efektywności energetycznej w mikro i MŚP, Lub : Instytucje otoczenia biznesu</p>	<p>Doświadczenia FEWE płynące z zakończonego olbrzymim sukcesem programu EBRD PolSEFF (rozważana jest kontynuacja w ramach tzw PolSEFF2 -NFoSiGW, wskazują, iż dla minimalizacji wysokich tzw. kosztów transakcyjnych, oraz zapewnienia efektów skali i wykorzystania skutków procesu uczenia się, dla replikowalności inwestycji celowym jest dopuszczenie do aplikowania o środki (zwłaszcza w mechanizmach zwrotnych) nawet większych jednostek, jeśli pełnią rolę usługową na rzecz MŚP. MŚP często nie mają potencjału do podjęcia działań w zakresie EE, winny koncentrować się na biznesie podstawowym, a praktycznie zawsze wybierają nie replikowalne rozwiązania, których nie można szeroko rozpropagować. Alternatywą są tzw. facylitatorzy usług energetycznych, agencje energetyczne, doradcy, którzy są w stanie skutecznie doradzić MŚP, i skutecznie przekształcać unikatowe rozwiązania w demonstracyjne a nawet powtarzalne.</p>	niewzględniona	<p>Brak możliwości rozszerzenia katalogu potencjalnych beneficjentów i grup docelowych wynikający z zapisów linii demarkacyjnej. Doradztwo w zakresie efektywności energetycznej adresowane zarówno do sektora prywatnego jak i publicznego będzie realizowane przez program krajowy.</p>
383	FEWE	sekcja2	5.2 opis	123	<p>Poprawka uwagi: Było: Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, Propozycja: Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, Dostawcy usług energetycznych wdrażający środki poprawy efektywności energetycznej w mikro i MŚP, Lub : Instytucje otoczenia biznesu DODAC: za 5.1 • organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym fundacje, stowarzyszenia.</p>	<p>Jak poprzednio: z poszerzeniem o organizacje non-profit..</p>	niewzględniona	Vide pkt. 382

384	FEWE	sekcja2	5.3 opis	125	Propozycja poszerzenia potencjalnych beneficjentów: o <ul style="list-style-type: none"> • państwowe gospodarstwa leśne, • organizacje pozarządowe nie działające w celu osiągnięcia zysku, w tym fundacje, stowarzyszenia. 	Uzasadnienie jak dla 5.2 NGO non profit jako tzw. facilitatorzy rynku usług energetycznych, jednostki pozyskujące i transferujące pozyskaną wiedzę i doświadczenie celem rozwoju rynku usług energetycznych. Zamieniające inwestycje jednorazowe we wzorcowe i powtarzalne. oraz PGL- jako jednostki mogące realizować programy demonstracyjne i pilotażowe, i mające istotną rolę społeczną na Podlasiu	nieuwzględniona	Rozszerzenie katalogu beneficjentów nie wynika z zakresu możliwych do realizacji na poziomie regionalnym działań z zakresu PI 4.3. Doradztwo w zakresie efektywności energetycznej adresowane zarówno do sektora prywatnego jak i publicznego będzie realizowane przez program krajowy.
385	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja7		46,19 9	Brak informacji o podmiotach zaangażowanych w przygotowanie Programu	---	niezasadna	Doprecyzowanie informacji co do partnerów zaangażowanych w przygotowanie programu znajduje się w sekcji 12 (rozdział 12.3).
386	Fundacja SocLab	sekcja2	7.3 opis	68,15 0	Wprowadzenie mechanizmu małych grantów (np. do 50 tys. zł) do projektów realizowanych na terenach miejskich i wiejskich.	W obecnym okresie programowania wprowadzenie ograniczenia w realizacji małych (tj. do 50 tys. PLN) grantów tylko do terenów wiejskich w sposób znaczący ograniczyło możliwość realizacji projektów przez organizacje pozarządowe. W miastach pow. 20 tys. działa ponad 50% organizacji pozarządowych, których potencjał jest zdecydowanie większy niż organizacji na terenach wiejskich. Rozszerzenie mechanizmu na miasta da możliwość włączenia w realizację celów funduszy europejskich większej ilości organizacji, jednocześnie zwiększając możliwości prowadzenia wsparcia dla beneficjentów. Mając na uwadze budowanie lokalnej tożsamości i zasadę empowerment, ważne jest by wprowadzić dodatkowo zasadę realizowania projektów skupionych lokalnie - obejmujących nie więcej, niż np. dzielnica. Jest to spójne z założeniami Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS).	częściowo uwzględniona	Kwestia wartości tzw. małego grantu jest zbyt szczegółowa żeby mogła być regulowana w programie. W RPOWP przewiduje się wsparcie instrumentu RLKS na obu typach obszarów. Całe działanie 7.4 będzie wdrażane z wykorzystaniem tego instrumentu.
387	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	2.1 opis	2,79	Proponujemy uwzględnić w ramach opisu przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 8.5 działań z zakresu integracji społecznej, takich jak wsparcie psychologiczne, społeczne, mentoring, coaching oraz usługi wchodzące w skład zatrudnienia socjalnego.	W przypadku osób, jakich wsparcie na rynku pracy planowane jest w ramach działania 2.1 (m. in. osoby długotrwale bezrobotne, niepełnosprawne), samo wsparcie z zakresu przygotowania zawodowego oraz usług służb zatrudnienia może w wielu przypadkach okazać się niewystarczające. Najczęściej jest wtedy niezbędne długotrwałe kompleksowe wsparcie, zarówno psychologiczne, jak i społeczne. Wsparcie takie może być oferowane w ramach zatrudnienia socjalnego.	częściowo uwzględniona	Zaproponowany w Działaniu szeroki wachlarz wsparcia o charakterze prozatrudnieniowym zawiera także np. usługi doradcy zawodowego lub psychologa jako uzupełnienie zindywidualizowanego kompleksowego wsparcia. Natomiast kompleksowe, dostosowane indywidualnie, wsparcie o charakterze aktywnej integracji proponowane jest w działaniu 7.1.
388		sekcja1		1	Szanowni Twórcy Projektu RPOWP, Doceniam Wasz trud związany z opracowaniem i przygotowaniem projektu RPOWP 2014-2020, widać też duży związek ze SRWP 2020 w zakresie priorytetów. Niemniej jednak ogólna uwaga jest następująca:	Dotyczy aktualności danych, parę przykładów: Rocznik Statystyczny Województw 2012 został opublikowany w dniu 16 stycznia 2013 roku i zawiera cenne dane z 2011 roku stan na 31 grudnia, czy zatem warto bazować na danych	częściowo uwzględniona	Zakres i struktura prezentowanych informacji warunkowane są z góry określonym Szablonem programu operacyjnego 2014-2020 w Polsce, który został przygotowany przez

					<p>dokument nie jest łatwy w odbiorze, co jest zapewne specyfiką jego. Uważam, że należy dołożyć starań aby był on bardziej komunikatywny i zrozumiały, część rzeczy jest łatwych do wykonania to: ogólny wstęp i wyjaśnienie struktury, a inne to np. na str. 5 SRWP jest pisane skrótem a na kolejnych stronach s. 6 już pełną nazwą, str. 6 napisane są Cele Tematyczne, ale brakuje celu 2, powinna być w tym miejscu ramka z celami tematycznymi, tak by wiadomo było o co chodzi, następnie na str. 6 jest powołanie się na priorytet inwestycyjny 8.2, a gdzie priorytety 1.1. czy 1.2 brak kolejności, jak się mają cele tematyczne z priorytetami, powołując się na Position Paper brak podanej strony. Czytając nie wiadomo o co chodzi do końca....</p> <p>Druga ważna uwaga moim zdaniem to aktualność danych, jeżeli dokument wychodzi w październiku 2013 roku, a bazuje na danych z roku 2009, ale i też z 2012, to niektóre statystyki warto byłoby uaktualnić.</p>	<p>starszych niż 2011?</p> <p>http://www.stat.gov.pl/gus/5840_2176_PLK_HTML.htm</p> <p>A inne dane które są nawet na 2012 rok czy 2013??</p> <p>http://www.stat.gov.pl/gus/roczniki_PLK_HTML.htm</p> <p>http://www.stat.gov.pl/gus</p> <p>Autorzy powołują się na Diagnozę społeczną 2009 na str. 18, ale przecież mamy dane z Diagnozy społecznej 2011 nie mówiąc już o danych z 2013 roku (3X).</p> <p>Czy można rzetelnie odnieść się zatem do Projektu RPOWP, gdy mamy tak historyczne dane?</p>		Ministerstwo Rozwoju Regionalnego na podstawie wzoru programu KE. Jeżeli chodzi o dane statystyczne przedstawione w programie - tam gdzie to możliwe dane zostaną zaktualizowane.
389	Fundacja SocLab	sekcja2		150	<p>Uwaga ogólna: Proponujemy poszerzyć definicję rewitalizacji zawartą w dokumencie oraz uzupełnić o inne, niewymienione w nim aspekty. Proponujemy dodać następujące zdanie: Jednym z istotnych celów rewitalizacji społecznej jest odbudowywanie i wzmacnianie więzi społecznych, np. sąsiedzkich, osiedlowych, w skali wsi w celu wzmocnienia tożsamości lokalnej oraz wzrostu społecznego zaufania.</p>	<p>Jednym z celów RLKS jest budowanie kapitału społecznego, którego podstawowym warunkiem jest zaufanie oparte na więziach społecznych. Realizacja działań związanych z rewitalizacją społeczną powinna skutkować budową i wzmacnianiem więzi społecznych w społecznościach. Jednym z instrumentów rewitalizacji społecznej jest animacja społeczno-kulturalna, którą powinno się uwzględnić w ramach szczegółowego opisu priorytetów.</p>	uwzględniona	
390	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	2.1 opis	79	<p>Proponujemy dopisanie wśród potencjalnych beneficjentów "w tym w szczególności: podmioty integracji społecznej".</p>	<p>W przypadku osób, jakich wsparcie na rynku pracy planowane jest w ramach działania 2.1 (m. in. osoby długotrwale bezrobotne, niepełnosprawne), samo wsparcie z zakresu przygotowania zawodowego oraz usług służb zatrudnienia może w wielu przypadkach okazać się niewystarczające. Najczęściej jest wtedy niezbędne długotrwale kompleksowe wsparcie, zarówno psychologiczne, jak i społeczne. Wsparcie takie może być oferowane w ramach zatrudnienia socjalnego.</p>	niezasadna	Vide pkt. 71
391	Fundacja SocLab	sekcja2		150	<p>Uwaga ogólna: Z uwagi na brak szczegółów w zakresie alokacji środków na poszczególne PI, dla których możliwe będzie stosowanie narzędzia jakim jest RLKS, postulujemy, by zachować między nimi odpowiednie proporcje, tj. nie dopuścić, by przeważały inwestycje twarde (w szczególności w ramach PI 6.2 i 6.3).</p>	<p>Za działania dotyczące budowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz inwestycji związanych z gospodarką odpadami powinny odpowiadać przede wszystkim samorządy. Kumulacja środków na w/w działania może spowodować mniejszy strumień środków w ramach RLKS na inne potrzeby mieszkańców, określone w LSR. Ponadto gospodarka wodno-ściekowa oraz odpadowa będzie możliwa do finansowania w ramach PROW.</p>	niezasadna	RLKS powinno dopełniać działania władz lokalnych, a nie je zastępować. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w programie środki skierowane na Działanie 7.4 służące realizacji lokalnych strategii rozwoju poprzez instrument jakim jest RLKS pochodzą z EFS. Instrument będzie wdrażany zgodnie z zasadami realizacji wskazanymi w Umowie Partnerstwa.

392	Fundacja SocLab	sekcja2	9 opis	173	Postulujemy dodanie punktu 6. Finansowanie animacji i wsparcia związanego z tworzeniem LDG i LSR.	RPOWP nie określa szczegółowo kwestii finansowania działań w ramach RKLS. Realizacja działań w społecznościach lokalnych poprzez projekty musi być poprzedzona stworzeniem Lokalnych Strategii Rozwoju, z założeniem wysokiego stopnia partycypacji. Od jakości LSR zależeć będzie finansowanie konkretnych projektów wobec tego należy wesprzeć grupy inicjatywne (czy też LGD) na etapie tworzenia partnerstw lokalnych oraz opracowywania strategii. Możliwości na finansowanie instrumentów takich jak doradztwo, animacja lokalna, powinny być stworzone w ramach pomocy technicznej.	częściowo uwzględniona	Możliwość finansowania szeroko pojętego doradztwa dotyczy także partnerów.
393	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	2.4 opis	96	Do Beneficjentów wnioskujemy o dopisanie organizacji pozarządowych	Występują na terenie woj. podlaskiego organizacje pozarządowe, które skupiają przedsiębiorców i prowadzą działalność statutową w zakresie szeroko pojętej przedsiębiorczości.	niezasadna	Vide pkt. 364
394	Fundacja SocLab	sekcja4		180	W miejsce: „Obszary, które będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach RLKS powinny liczyć między 30 a 150 tys. mieszkańców.” Proponujemy zapis: "Obszary, które będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach RLKS powinny liczyć między 10 a 150 tys. mieszkańców.	Minimalna liczba mieszkańców w liczbie 10 tys. wynika z rekomendacji zawartych w opracowaniu „Operacjonalizacja podejścia Community-Led Local Development (Rozwój lokalny kierowany przez społeczność)” przygotowanym przez liczne grono zainteresowanych instytucji, w tym MRR, i pozostaje w zgodzie z wymogami Komisji Europejskiej: „Mając na uwadze wymóg Komisji Europejskiej by podejście CLLD nie było realizowane na obszarach mniejszych niż 10 tys. mieszkańców, a jednocześnie mając świadomość, że prawdziwa i efektywna praca ze społecznością lokalną (i włączanie jej w definiowanie potrzeb) ma sens w szczególności w przypadku społeczności małych (do 3-5 tys. mieszkańców), pojawiła się propozycja by jedna LSR obejmowała swoim zasięgiem do kilku gmin (z wyjątkiem miast), ale by w ramach jej mogły funkcjonować plany działań dla mniejszych społeczności lokalnych (kilkutysięcznych).”	częściowo uwzględniona	Zostanie wprowadzony zapis zgodny z Umową Partnerstwa (str. 154)
395	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	3.1 opis	104	Do wskazanych Beneficjentów wnioskujemy o dopisanie art.2 ust.9 ustawy o Systemie Oświaty tj. zakłady kształcenia i placówki doskonalenia nauczycieli oraz wymienienie organizacji pozarządowych	W tabeli nr 4 Zestawienie wskaźników rezultatów wyszczególniono Liczbę nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK zaś w tabeli nr 5 Zestawienie produktów poz. 4 Liczba nauczycieli objętych wsparciem w zakresie TIK i poz. 8 Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie. W związku z tym uznajemy za zasadne rozszerzenie grupy Beneficjentów o organizacje pozarządowe i placówki mające doświadczenie w kształceniu kadry pedagogicznej w zakresie kompetencji.	niezasadna	Vide pkt. 71
396		sekcja6		5	Dotyczy strony 190 - wiersz 4 tabeli:	Jednym z celów RLKS jest budowanie kapitału społecznego, dlatego poza aspektami związanymi z	niewzględniona	Zgodnie z opisem w nagłówku tabeli zostały wymienione główne typy

					W wierszu 4, proponujemy dodać w kolumnie drugiej: „działania ukierunkowane na rozwój aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców oraz budowanie kompetencji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do zaangażowania w rozwój lokalny”	aktywizacją zawodową, w ramach tego instrumentu powinna być możliwa realizacja działań mających na celu rozwój aktywności społecznej mieszkańców województwa, w tym zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez działania animujące zaangażowanie w rozwój lokalnych społeczności. Wsparcie powinny znaleźć inicjatywy mające na celu rozwój idei wolontariatu, trzeciego sektora oraz upowszechnianie partycypacji społecznej i publicznej.		planowanych przedsięwzięć - nie ma możliwości wymienienia wszystkich przedsięwzięć uwzględnionych w programie.
397	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	3.2 opis	109	Wśród Beneficjentów wymieniono organizacje młodzieżowe, proponujemy poszerzenie tej grupy do organizacji pozarządowych	Uważamy, że organizacje pozarządowe powinny zostać nadmienione w opisie Beneficjentów ze względu na swoje doświadczenie i dotychczasową działalność w obszarze kształcenia ustawicznego. Wymienione w dokumencie organizacje młodzieżowe mieszczą się w kategorii organizacji pozarządowych. Jeżeli celem jest kształcenie ustawiczne osób dorosłych, niezasadne jest zawężenie grupy Beneficjentów do organizacji młodzieżowych.	niezasadna	Vide pkt. 71
398	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	5.1 opis	120	Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe (...) • organizacje pozarządowe • kościoły ...	Zgodnie z definicją ustawową organizacje pozarządowe to podmioty niedziałające w celu osiągnięcia zysku (art. 3 ust. 2 pkt 2) ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie).	uwzględniona	
399	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	6.1 opis	132	- organizacje pozarządowe prowadzące działalność statutową w ochronie środowiska,	Zgodnie z definicją ustawową organizacje pozarządowe to podmioty niedziałające w celu osiągnięcia zysku (art. 3 ust. 2 pkt 2) ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie).	uwzględniona	
400	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	6.4 wskaźniki	140	Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe (...) • organizacje pozarządowe prowadzące działalność statutową w ochroną środowiska,	Zgodnie z definicją ustawową organizacje pozarządowe to podmioty niedziałające w celu osiągnięcia zysku (art. 3 ust. 2 pkt 2) ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie).	uwzględniona	
401	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	7.1 opis	143	Brak w opisie przedsięwzięć planowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego bezpośredniego odniesienia do usług integracji społecznej oferowanych przez podmioty takie jak Centa Integracji Społecznej i Kluby Integracji Społecznej.	Brak takich podmiotów jak CIS-y i KIS-y w ramach tego priorytetu może doprowadzić do sytuacji w której działania oferowane przez te placówki będą miały możliwość finansowania jedynie w ramach działania 7.3, gdzie są one wymienione. Jednak działanie to w obecnym kształcie RPO odnosi się bardziej do działań typowych przedsiębiorstw społecznych, do których CIS-y i KIS-y nie należą. Działanie z zakresu integracji społecznej są typowym działaniem odnoszącym się do obszaru 7.1 RPO. Dodatkowo warto zauważyć, że kwota środków przeznaczonych na działania związane z ekonomią społeczną jest znacznie mniejsza od przeznaczonej na aktywną integrację. Obecne zapisy mogą doprowadzić do sytuacji w której większość środków w ramach tej osi priorytetowej zostanie przeznaczona na bezproduktywne	niezasadna	Zaproponowany katalog potencjalnych beneficjentów nie wyklucza wymienionych w uwadze podmiotów integracji społecznej. Ponadto, opis Działania 7.1 wskazuje na wsparcie o charakterze aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej, które może być realizowane przez powyższe podmioty.

						szkolenia zamiast na kompleksowe wsparcie oferowane przez podmioty integracji społecznej, takie jak CIS-y i KIS-y.		
402	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	7.2 opis	147	Do wskazanych Beneficjentów wnioskujemy o dopisanie Organizacji pozarządowych.	Z uwagi na fakt, że wybór projektów będzie dokonywany w procedurze konkursowej wnioskujemy o dodanie organizacji pozarządowych do Beneficjentów w.w Działania, które mają doświadczenie w sferze integracji społecznej.	niezasadna	Vide pkt. 71
403	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	8.1 opis	158	Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe (...) • organizacje pozarządowe w tym stowarzyszenia, fundacje, • kościoły ...	Zgodnie z definicją ustawową organizacje pozarządowe to podmioty nie działające w celu osiągnięcia zysku (art. 3 ust. 2 pkt 2) ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie). Kościoły to osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania - nie organizacje pozarządowe.	uwzględniona	
404		sekcja1		1	Bardzo długie zdanie i nieprawdziwe: 1. Jest ono bowiem jednym z najbiedniejszych regionów typu NUTS 2 w Unii Europejskiej, jest położone peryferyjnie nie tylko w Polsce, ale także w UE oraz ma do nadrobienia szereg cywilizacyjnych deficytów, będących dziedzictwem gospodarki centralnie planowanej. 2. Istotną rolę odgrywa położenie geograficzne wzdłuż wschodniej granicy zewnętrznej Unii Europejskiej, postrzegane jako bariera współpracy oraz ekspansji procesów rozwojowych, a także istotne znaczenie rolnictwa w strukturze gospodarczej regionu. 3. Pomimo niekorzystnych uwarunkowań należy odnotować fakt lokalizacji w województwie kilku konkurencyjnych branż gospodarki, wiodących wśród 280 regionów typu NUTS 2 Unii Europejskiej. 4. Siedem wyzwań: mi brakuje 8. wzrost kapitału intelektualnego w administracji i przedsiębiorstwach (chodzi m.in. mentalny rozwój mieszkańców)	1a. Czy cywilizacja to okres 45 lat?? Mnie uczono, że cywilizacja to raczej wieki całe. 1b. Dziedzictwo PRL wszystko zmarnowało, a co z okresem 24 lat po PRL? 1c. Zdanie zatem jest długie i niemerytoryczne, dużo upraszcza. 2a. Kolejne długie zdanie i nie wiem skąd te wnioski: postrzegane jako bariera współpracy oraz ekspansji procesów rozwojowych 3. Warto podać konkretnie te konkurencyjne branże, bez ogólników. 4. Jeżeli urząd będzie zainteresowany to napiszę uzasadnienie	nieuwzględniona	Brak możliwości rozbudowania zapisów z uwagi na ograniczenia liczby znaków w poszczególnych sekcjach Programu (limity znaków wynikają z narzuconego szablonu programu operacyjnego). Intencją przywołanych zapisów było zasygnalizowanie problemów, z którymi boryka się region, o których szerzej jest mowa w SRWP 2020. Wymienione wyzwania zostały przytoczone również z SRWP, zatem nie ma możliwości rozszerzania zapisu na tym etapie.
405	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	8.3 opis	164	Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe (...) • organizacje pozarządowe prowadzące działalność statutową w obszarze kultury	Zgodnie z definicją ustawową organizacje pozarządowe to podmioty nie działające w celu osiągnięcia zysku (art. 3 ust. 2 pkt 2) ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie).	uwzględniona	
406	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	9 opis	173	5. Wsparcie procesu przygotowania i wdrażania projektów realizowanych w ramach RPOWP 2014-2020 (...) poprzez specjalistyczną pomoc, dotyczącej m. in. problematyki rynku pracy, aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, edukacji, rozwoju lokalnego, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, kształcenia ustawicznego, rozwoju przedsiębiorczości, prowadzenia	Postulujemy wzmocnienie formy partnerstw przy wdrażaniu projektów; w szczególności uważamy za celowe wsparcie przedprojektowe o charakterze eksperckim i organizacyjnym partnerów społeczno-gospodarczych i organizacji pozarządowych.	częściowo uwzględniona	Zapisy zostaną uzupełnione w zakresie zgodnym ze stosownymi wytycznymi dot. pomocy technicznej. Część działań ujętych jest w ramach PI 9.9.

					<p>działalności gospodarczej;</p> <ul style="list-style-type: none"> •doradztwo bezpośrednie dla projektodawców, którzy planują złożyć wniosek o dofinansowanie w ramach RPO albo już otrzymali dotację i potrzebują wsparcia w zakresie wdrażania projektów, np. w rozliczeniu dotacji; •pomoc od lokalnych animatorów, którzy promują lokalne inicjatywy współpracy, inspirują w zakresie kreowania pomysłów na dobre projekty oraz wspierają w zakresie diagnozowania lokalnych potrzeb i tworzenia planów działania; •aktywizację społeczności lokalnych - przedsięwzięcia skierowane na animowanie lokalnych społeczności; •rozwój współpracy między instytucjami państwowymi, samorządowymi i pozarządowymi; • bezpłatne udostępnianie pomieszczeń oraz bazy technicznej (np. pomieszczeń i sprzętu dla Lokalnych Grup Działania w ramach Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność); • propagowanie wiedzy o organizacjach pozarządowych i włączeniu się w ich działalność; • promocja wśród podmiotów lokalnych i regionalnych wiedzy o możliwościach związanych z funduszami europejskimi perspektywy 2014-2020. 			
407	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja4		182	<p>Tworzenie i realizacja Strategii ZIT powinny być oparte o zasadę partnerstwa i angażować w te procesy partnerów społeczno-gospodarczych, w tym organizacje pozarządowe</p>	<p>Postulujemy podkreślenie w Programie wprost dopuszczenia strony społecznej, w tym organizacji pozarządowych – zgodnie z zasadą partnerstwa, do współzarządzania Zintegrowanymi Inwestycjami Terytorialnymi (ZIT). Zgodnie z art. 99 pkt 2 rozporządzeń Komisji Europejskiej dot. Funduszy: „Państwo członkowskie lub instytucja zarządzająca mogą wyznaczyć jedną lub kilka instytucji pośredniczących, w tym organów lokalnych, instytucji rozwoju regionalnego lub organizacji pozarządowych, do zarządzania inwestycją ITI i jej realizacji.”</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	<p>Uwaga zostanie przekazana Prezydentowi M. Białostok jako gospodarzowi procesu opracowania strategii ZIT dla miasta wojewódzkiego.</p>
408	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja4		181	<p>Wydzielenie co najmniej 20% środków w ramach ZIT na działania „miękkie” o charakterze społecznym.</p>	<p>Widząc zagrożenie wykorzystania tego instrumentu wyłącznie do realizacji tzw. inwestycji twardych, postulujemy wydzielenie co najmniej 20% środków w ramach ZIT na działania „miękkie” o charakterze społecznym.</p>	niewzględniona	<p>Zgodnie z propozycją rządu i zapisami Umowy Partnerstwa alokacja przeznaczona na ZIT, która została włączona w alokację RPOWP 2014-2020, wynosi 75,8 mln euro, w tym środki EFRR to 67,2 mln euro, a środki EFS 8,6 mln euro. Nie ma możliwości zmian tej alokacji i udziału środków EFS.</p>
409		sekcja2	5.1 opis	119	<p>Cel szczegółowy: zmiana struktury wytwarzania energii i popytu nań oraz zwiększenie lokalnej produkcji energii ze źródeł odnawialnych Niezwyczajnie istotnym czynnikiem dla rozwoju gospodarczego regionu jest ograniczenie ryzyka</p>	<p>Zapis bardziej przejrzysty, uwypuklający mnożnikowe znaczenie efektywności energetycznej, zwrócenie uwagi na DSM - Zarządzanie energią poprzez POPYT, (Demand Side Management)</p>	częściowo uwzględniona	<p>Aspekt efektywności energetycznej zostanie uwzględniony w opisie celu szczegółowego priorytetu inwestycyjnego wskazanego w działaniu 5.1, jednakże z uwagi na</p>

					niedoboru energii i zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego. Rosnąca gospodarka potrzebuje coraz większej ilości energii, wzrasta też jej zużycie w gospodarstwach domowych. Niezbędna jest dywersyfikacja źródeł energii (do tej pory opartych w większości na dostawach importowanych paliw i wydobywaniu krajowych złóż węgla) poprzez lokalną produkcję energii ze źródeł odnawialnych, zwłaszcza energii słonecznej, czy biogazu., ważna rola przypada poprawie EE zwanej często uniwersalnym OZE Wyzwaniem przed jakim stoi w najbliższych latach województwo podlaskie jest rewolucja energetyczna, której efektem będzie nie tylko do wzrost udziału energii odnawialnej w konsumpcji, ale również fakt, iż właścicielami zdecentralizowanych źródeł energii będą podlascy mieszkańcy i przedsiębiorcy. Powyższy trend zmian będzie miał również wymiar społeczny. Działania na rzecz rozwoju infrastruktury OZE będą generować nowe miejsca pracy, co przy zapewnieniu odpowiednich kwalifikacji umożliwi dywersyfikację zatrudnienia, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Należy oczekiwać zwiększenia zatrudnienia szczególnie w przemyśle i usługach związanych z wytwarzaniem i obsługą urządzeń oraz instalacji energetycznych.			ograniczenie liczby znaków w szablonie programu operacyjnego, nie ma możliwości ujmowania tak szerokich zapisów.
410	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja7		196	W skład Komitetu wejdą przedstawiciele IZ RPOWP, wszelkich instytucji pośredniczących i przedstawicieli partnerów – w tym połowę członków stanowić będą reprezentanci strony społecznej.	Monitoring realizacji programów operacyjnych współfinansowanych przez Unię Europejską powinien odbywać się zgodnie z zasadą partnerstwa, co wyraźnie zaznaczyła Komisja Europejska w projektach rozporządzeń dla okresu programowania 2014-2020. Oznacza to, że komitet monitorujący RPO powinien składać się w połowie z reprezentantów strony społecznej, w drugiej połowie zaś – z przedstawicieli instytucji publicznych i prywatnych zaangażowanych we wdrażanie funduszy (poprzez odpowiedzialność za budżety, organizację konkursów itp.).	częściowo uwzględniona	Zapisy zostaną dostosowane do zapisów rozporządzeń przyjętych 17 grudnia 2013 r. i wytycznych MIR.
411	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja7		196	Komitet Monitorujący RPOWP 2014-2020 będzie zbierać się co najmniej dwa razy w roku i dokonywać przeglądu realizacji programu i postępów w osiąganiu jego celów.	Z uwagi na potencjalne znaczenie działań tego ciała wskazane jest zwiększenie częstotliwości posiedzeń.	niewzględniona	Zapis wskazuje, iż Komitet Monitorujący będzie zbierać się "co <u>najmniej</u> raz w roku". Spotkania będą się odbywały tak często, jak będzie to konieczne, przy czym w oparciu o doświadczenia z perspektywy 2007-2013 można przypuszczać, iż będą to 3-4 spotkania w ciągu roku.
412		sekcja2	5.1 opis	119	Uwaga- kontynuacja redakcji (ponad 2000 znaków) cd... Produkcja energii ze źródeł odnawialnych może odbywać się w modelu rozproszonym – w małych zdecentralizowanych wytwórniach o co raz bardziej	jak poprzednia	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 409

					<p>rosnącym dzięki poprawie EE znaczeniu, które jednocześnie byłyby dodatkowym źródłem dochodów lokalnych społeczności (co byłoby możliwe w przypadku wytwórni zarządzanych przez osoby fizyczne lub podmioty prawne tworzone przez mieszkańców gminy i samorządy). Przy takich założeniach produkcja energii odnawialnej przyczyni się dodatkowo do intensywniejszego, trwałego i bardziej zrównoważonego wzrostu potencjału ekonomicznego słabych strukturalnie regionów wiejskich.</p> <p>Realizacja priorytetu inwestycyjnego przyczyni się do zwiększenia udziału energii odnawialnej w produkcji energii ogółem, ale też szczególnie przy poprawie EE zużyciu końcowym energii brutto. Efektem podjętych działań będzie redukcja emisji CO2 i poprawa stanu środowiska, ale także wzrost potencjału ekonomicznego słabych strukturalnie obszarów wiejskich.</p>			
413	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja7		196	<p>Ponadto należy rozważyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozszerzenie perspektywy Komitetu Monitorującego RPOWP tak, aby miał możliwie najwięcej danych dla podejmowania optymalnych decyzji, w tym zapraszanie na posiedzenia celem zasięgnięcia opinii ekspertów z danej dziedziny, niebędących stałymi członkami Komitetu Monitorującego RPOWP, • otwartość posiedzeń Komitetu Monitorującego RPOWP (umożliwienie przysłuchiwania się obradom wszystkim zainteresowanym), • zapewnienie możliwości powoływania przez Komitet grup roboczych (stałych i ad hoc), również z udziałem osób niebędących członkami, celem opracowania poszczególnych zagadnień, przygotowywania dokumentów, opinii itp. dla potrzeb komitetu, • finansowanie ze środków pomocy technicznej udziału przedstawicieli partnerów społecznych oraz organizacji pozarządowych w pracach Komitetu Monitorującego RPOWP oraz grup roboczych (refundacja kosztów podróży, finansowanie szkoleń itp.) 	<p>Cele polityki spójności ujęte w Umowie Partnerstwa oraz poszczególnych programach operacyjnych 2014-2020 powinny zostać osiągnięte we współpracy podmiotów reprezentujących różne sektory. Organizacje pozarządowe wskazują na znaczenie społecznego monitoringu w ramach komitetów, zagwarantowania ich realnego wpływu na realizację Programu i zwiększenia przejrzystości funkcjonowania ciał odpowiadających za wydatkowanie środków publicznych.</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Do rozważenia na etapie opracowania dokumentów wdrożeniowych, po opublikowaniu przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wytycznych dotyczących komitetów monitorujących.
414		sekcja1		15	<p>1. Czy to aby w 100% jest prawdziwe? Zdanie (s.15): W tej sferze głównym problemem podlaskich uczelni i innych jednostek naukowo-badawczych jest niski poziom nowoczesności stosowanej przez nie aparatury, w relacji do pozostałych regionów w kraju. Istotnym problemem jest również brak środków na działalność naukowo-badawczą.</p> <p>2. Cele tematyczne mają bardzo różne opisy i objętości, skąd to wynika, np. Cel tematyczny 1, 6 czy 9? Czy z braku dobrych wiarygodnych badań?</p>	<p>1. Moje obserwacje i rozmowy dają podstawę twierdzić, że w niektórych laboratoriach mamy już światowe wyposażenie, ale braki w bieguści używaniu tego sprzętu oraz braki czasowe w robieniu badań. Model z dużym obciążeniem dydaktycznym i biurokracją na uczelni (różnymi dokumentami, podpisami itd) powoduje deficyt ludzi z odpowiednimi kompetencjami. Te osoby które mamy są często bardzo mocno zajęte.</p>	częściowo uwzględniona	W chwili obecnej trwa ewaluacja <i>ex ante</i> projektu, część diagnostyczna będzie modyfikowana w kierunkach wskazanych przez ewaluatora zbieżnych z częścią zgłoszonych uwag.
415	Federacja Org. Pozarząd. M.	sekcja7		201	– strona internetowa, mapa projektów, newsletter.	Błąd ortograficzny	uwzględniona	

	Bstok							
416	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja7		201	<p>7.2.2 Granty globalne EFS dla partnerów społecznych i interesariuszy wdrażania programu</p> <p>Do uzupełnienia w toku dalszych prac nad Programem</p> <p>7.2.3 Earmarking środków EFS na wzmacnianie zdolności instytucjonalnych partnerów społecznych oraz na budowanie potencjału organizacji</p> <p>Do uzupełnienia w toku dalszych prac nad Programem</p>	<p>Liczymy w tym zakresie na system wsparcia dla trzeciego sektora organizowany w partnerstwie – taki, w którym organizacje trzeciego sektora mają możliwość zgłoszenia potrzeb i w trybie negocjacji z właściwymi instytucjami ustalenia formy i zakresu wsparcia, dopasowanego do specyfiki działania, organizacji czy warunków społeczno-gospodarczych. Model taki wymaga uproszczenia procedur i zmiany systemu zarządzania administracji na bardziej elastyczny – wychodząc poza schematy transferów pieniężnych. Dzięki takiemu podejściu organizacje pozarządowe będą mogły efektywniej realizować projekty, skupiając się na działaniach, a nie uczeniu się spełniania nowych warunków administracyjnych. Wsparcie powinno dotyczyć wielu różnych obszarów, np. zintegrowanej informacji o możliwościach wsparcia, indywidualnego doradztwa w fazie ubiegania się o środki oraz prowadzenia projektów, łączenie projektów w większe całości (np. EFS+EFRR), możliwości doradztwa powiązanego ze specyfiką projektów i ich realizatora, a nie wyłącznie z informacjami z zakresu procedur korzystania z funduszy, z których większość i tak dostępna jest w internecie. Tego rodzaju wsparcia nie da się obsłużyć wyłącznie siecią ujednoliconych instytucji. Zatem jesteśmy otwarci na dalsze dyskusje i współpracę.</p>	uwzględniona	
417	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja1 1			<p>Warto uzupełnić RPO w częściach poświęconych osobom z niepełnosprawnością o odniesienia do Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i Europejskiej Strategii w Sprawie Niepełnosprawności 2010-2020.</p>	<p>W planowaniu interwencji należy również uwzględniać ratyfikowaną w 2012 roku przez Polskę Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, której celem jest popieranie, ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności. Odniesienie do Konwencji znajdujemy także w Europejskiej Strategii w Sprawie Niepełnosprawności 2010-2020, gdzie jako cel nadrzędny wskazuje się na poziomie UE „optymalizowanie wykorzystania instrumentów finansowania UE na rzecz dostępności i niedyskryminacji oraz zwiększenie widoczności możliwości finansowania związanych z niepełnosprawnością w programach po 2013 r. oraz stwierdza, że Strategia określa działania, które na poziomie UE mają uzupełniać działania krajowe i</p>	uwzględniona	

						wyznacza mechanizmy potrzebne do wdrożenia Konwencji ONZ na poziomie Unii Europejskiej." Będzie to wskazówka dla podmiotów tworzących szczegółowe dokumenty w systemie wdrażania RPO, także do stworzenia skutecznego sposobu realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji.		
418	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	9 opis	173	Postulujemy dodanie punktu 6. Finansowanie animacji i wsparcia związanego z tworzeniem LDG i LSR.	RPOWP nie określa szczegółowo kwestii finansowania działań w ramach RKLS. Realizacja działań w społecznościach lokalnych poprzez projekty musi być poprzedzona stworzeniem Lokalnych Strategii Rozwoju, z założeniem wysokiego stopnia partycypacji. Od jakości LSR zależęć będzie finansowanie konkretnych projektów wobec tego należy wesprzeć grupy inicjatywne (czy też LGD) na etapie tworzenia partnerstw lokalnych oraz opracowywania strategii. Możliwości na finansowanie instrumentów takich jak doradztwo, animacja lokalna, powinny być stworzone w ramach pomocy technicznej.	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 392
419	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja4		180	W miejsce: „Obszary, które będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach RLKS powinny liczyć między 30 a 150 tys. mieszkańców.” Proponujemy zapis: "Obszary, które będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach RLKS powinny liczyć między 10 a 150 tys. mieszkańców.	Minimalna liczba mieszkańców w liczbie 10 tys. wynika z rekomendacji zawartych w opracowaniu „Operacjonalizacja podejścia Community-Led Local Development (Rozwój lokalny kierowany przez społeczność)” i pozostaje w zgodzie z wymogami Komisji Europejskiej: „Mając na uwadze wymóg Komisji Europejskiej by podejście CLLD nie było realizowane na obszarach mniejszych niż 10 tys. mieszkańców, a jednocześnie mając świadomość, że prawdziwa i efektywna praca ze społecznością lokalną (i włączanie jej w definiowanie potrzeb) ma sens w szczególności w przypadku społeczności małych (do 3-5 tys. mieszkańców), pojawiła się propozycja by jedna LSR obejmowała swoim zasięgiem do kilku gmin (z wyjątkiem miast), ale by w ramach jej mogły funkcjonować plany działań dla mniejszych społeczności lokalnych (kilkutysięcznych).	nieuwzględniona	Vide pkt. 394
420	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja5		192	W wierszu 4, proponujemy dodać w kolumnie drugiej: „działania ukierunkowane na rozwój aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców oraz budowanie kompetencji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do zaangażowania w rozwój lokalny”	Jednym z celów RLKS jest budowanie kapitału społecznego, dlatego poza aspektami związanymi z aktywizacją zawodową, w ramach tego instrumentu powinna być możliwa realizacja działań mających na celu rozwój aktywności społecznej mieszkańców województwa, w tym zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez działania animujące zaangażowanie w rozwój lokalnych społeczności. Wsparcie powinny znaleźć inicjatywy mające na celu rozwój idei wolontariatu, trzeciego sektora oraz upowszechnianie partycypacji społecznej i publicznej.	nieuwzględniona	Vide pkt. 396

421		sekcja1		47	<p>Zapytanie:</p> <p>Niemal połowa małych i średnich przedsiębiorstw w województwie nie korzysta z oprogramowania informatycznego do zarządzania firmą, 24% firm nie posiada własnej strony internetowej, ponad połowa przedsiębiorców nie podejmowała istotnych działań reklamowych w Internecie.</p> <p>Z którego roku są to dane, kto je prowadził? Niektóre cele mają daty a część nie, np. cel tematyczny 6 i priorytet 6.2.</p>	Brak spójności w opisach uzasadnienia wyboru.	uwzględniona	
422	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja1			<p>UWAGA OGÓLNA Wprowadzenie mechanizmu małych grantów (np. do 50 tys. zł) do projektów realizowane na terenach miejskich i wiejskich.</p>	<p>W obecnym okresie programowania wprowadzenie ograniczenia w realizacji małych (tj. do 50 tys. PLN) grantów tylko do terenów wiejskich w sposób znaczący ograniczyło możliwość realizacji projektów przez organizacje pozarządowe. W miastach pow. 20 tys. działa ponad 50% organizacji pozarządowych, których potencjał jest zdecydowanie większy niż organizacji na terenach wiejskich. Rozszerzenie mechanizmu na miasta da możliwość włączenia w realizację celów funduszy europejskich większej ilości organizacji, jednocześnie zwiększając możliwości prowadzenia wsparcia dla beneficjentów. Mając na uwadze budowanie lokalnej tożsamości i zasadę empowerment, ważne jest by wprowadzić dodatkowo zasadę realizowania projektów skupionych lokalnie - obejmujących nie więcej, niż np. dzielnica. Jest to spójne z założeniami Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (RLKS).</p>	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 386
423	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	7.4 opis	150	<p>Proponujemy poszerzyć definicję rewitalizacji zawartą w dokumencie oraz uzupełnić o inne, niewymienione w nim aspekty. Proponujemy dodać następujące zdanie: Jednym z istotnych celów rewitalizacji społecznej jest odbudowywanie i wzmacnianie więzi społecznych, np. sąsiedzkich, osiedlowych, w skali wsi w celu wzmocnienia tożsamości lokalnej oraz wzrostu społecznego zaufania.</p>	<p>Rewitalizacja społeczna Jednym z celów RLKS jest budowanie kapitału społecznego, którego podstawowym warunkiem jest zaufanie oparte na więziach społecznych. Realizacja działań związanych z rewitalizacją społeczną powinna skutkować budową i wzmacnianiem więzi społecznych w społecznościach. Jednym z instrumentów rewitalizacji społecznej jest animacja społeczno-kulturalna, którą powinno się uwzględnić w ramach szczegółowego opisu priorytetów.</p>	uwzględniona	
424	Federacja Org. Pozarząd. M. Bstok	sekcja2	7.4 opis	150	<p>Z uwagi na brak szczegółów w zakresie alokacji środków na poszczególne PI, dla których możliwe będzie stosowanie narzędzia jakim jest RLKS, postulujemy, by zachować między nimi odpowiednie proporcje, tj. nie dopuścić, by przeważały inwestycje twarde (w szczególności w ramach PI 6.2 i 6.3).</p>	<p>Za działania dotyczące budowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz inwestycji związanych z gospodarką odpadami powinny odpowiadać przede wszystkim samorządy. Kumulacja środków na w/w działania może spowodować mniejszy strumień środków w ramach RLKS na inne potrzeby mieszkańców, określone w LSR.</p>	niezasadna	Vide pkt. 391
425		sekcja1		5	<p>Było " 4. Wykorzystanie polityk prowadzonych przez UE oraz rząd Polski do przeprowadzenia rewolucji</p>	<p>jej konsumpcji - niezrozumiały zapis, podkreślenie roli poprawy EE</p>	częściowo uwzględniona	Uwzględniono, ale nie w literalnym brzmieniu.

				energetycznej, która doprowadzi nie tylko do wzrostu udziału energii odnawialnej w jej konsumpcji, ale również sprawi, iż właścicielami zdecentralizowanych źródeł energii będą podlascy mieszkańcy i przedsiębiorcy. 4. Wykorzystanie polityk prowadzonych przez UE oraz rząd Polski do przeprowadzenia rewolucji energetycznej, która doprowadzi nie tylko do wzrostu poprawy EE oraz udziału energii odnawialnej tzw. miksie energetycznym , ale również sprawi, iż właścicielami zdecentralizowanych źródeł energii będą podlascy mieszkańcy i przedsiębiorcy.			
426		sekcja1	6	było: oraz efektywniejsze korzystanie z zasobów poprawią konkurencyjność i będą sprzyjać tworzeniu nowych miejsc pracy. Propozycja: oraz efektywniejsze korzystanie z zasobów (np. niednawialnych źródeł energii) poprawią konkurencyjność i będą sprzyjać tworzeniu nowych miejsc pracy.	Podkreślenie EE, wskazanie iż niektóre zasoby marnowane są bezpowrotnie, choć tak być nie musi	nieuwzględniona	Przywołane zapisy nie dotyczą wyłącznie odnawialnych źródeł energii, kontekst wyzwania jest szerszy, dotyczy wszystkich zasobów, a nie tylko energii.
427		sekcja1		Dotyczy Tabel 2. Matrycy logicznej Priorytet: 3.1. promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz wspieranie tworzenia nowych firm, z uwzględnieniem inkubatorów przedsiębiorczości Cele szczegółowe: • Poprawa gospodarczego wizerunku regionu • Dostępność terenów inwestycyjnych	Trochę w moim odczuciu brakuje spójności i zależności. Może warto działanie 1.4 rozpisać na dwa działania: tereny inwestycyjne z wizerunkiem mało pasują.	niezasadna	Ujęcie obu celów w jednym działaniu wynika z konstrukcji Priorytetu Inwestycyjnego 3.1 oraz zapisów Linii demarkacyjnej.
428		sekcja1	6	Realizacji tego celu będą służyć komplementarne działania na rzecz efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach, podejmowane w ramach Celu Tematycznego 4. Winno być: Realizacji tego celu będą służyć komplementarne działania na rzecz POPRAWY efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach, podejmowane w ramach Celu Tematycznego 4.	doprecyzowanie praktycznie zawsze celem jest POPRAWA EE	uwzględniona	
429		sekcja1	8	BYŁO: W związku z powyższym niezwykle ważna jest realizacja działań w ramach Celu Tematycznego 4, które umożliwią przeprowadzenie rewolucji energetycznej w regionie. Ma ona doprowadzić m.in. do zmniejszenia uzależnienia energetycznego województwa poprzez zmianę struktury wytwarzania energii i zwiększenia lokalnej produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Propozycja: W związku z powyższym niezwykle ważna jest realizacja działań w ramach Celu Tematycznego 4, które	W zasadzie POPRAWA EE mieści wzorców jej konsumpcji, racjonalizację jej wykorzystania a także zwiększenie bezpieczeństwa ENERGETYCZNEGO	nieuwzględniona	W opisie użyto sformułowania "m.in.", a więc katalog nie jest zamknięty. Z uwagi na ograniczenie liczby znaków w szablonie programu operacyjnego, nie ma możliwości rozbudowania zapisu zgodnie z uwagą.

					umożliwią przeprowadzenie rewolucji energetycznej w regionie. Ma ona doprowadzić m.in. do zmniejszenia uzależnienia energetycznego województwa poprzez zmianę struktury wytwarzania energii, wzorców jej konsumpcji, racjonalizację jej wykorzystania- poprawę EE i zwiększenia lokalnej produkcji energii ze źródeł odnawialnych.			
430	FEWE	sekcja1		22	<p>Było:</p> <p>W ramach (...) Działania będą wynikać z przygotowanych wcześniej planów gospodarki niskoemisyjnej dla poszczególnych typów obszarów..</p> <p>Propozycja:</p> <p>W ramach (...) Działania będą wynikać z przygotowanych wcześniej planów gospodarki niskoemisyjnej, które winne być ściśle skorelowane ze strategicznymi założeniami - gminnym planami zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, które uwzględnią potrzeby ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu dla poszczególnych typów obszarów..</p>	<p>Plany gospodarki niskoemisyjnej zawierające działania realizujące cele energetyczne Unii powinny być integralną częścią nowotworzonych, bądź już istniejących planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe (lub założeń do tych planów), Plany te są istotnym dokumentem, który służy kreowaniu lokalnej polityki energetycznej. Opracowanie planów (założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe). przez gminy wynika z przepisów Prawa Energetycznego Z POLiŚ, UP oraz art19: Prawo energetyczne (1997),</p> <p>http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970540348</p> <p>Mimo ustawowego obowiązku planowanie to na PODLASIU praktycznie nie istnieje....</p>	nieuwzględniona	Z uwagi na limit znaków w tej sekcji RPOWP (limit znaków wynika z narzuconego szablonu programu operacyjnego) nie istnieje możliwość ujęcia w opisie tak szczegółowych uwarunkowań, zwłaszcza w sytuacji, gdy wynikają one z odrębnych przepisów, które będą musiały być stosowane.
431	ARR "ARES" S. A. w Suwałkach	sekcja1		37	<p>jest: „W tym kontekście kluczowe znaczenie ma wspieranie przedsiębiorczości społecznej i podmiotów działających na rzecz jej rozwoju, m.in. poprzez doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-legislacyjne”.</p> <p>powinno być: „W tym kontekście kluczowe znaczenie ma wzmacnianie przedsiębiorczości społecznej i podmiotów działających w celu jej rozwoju, m.in. poprzez: animację lokalną na rzecz ekonomii społecznej, wspieranie zakładania podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych; usługi wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych. Niezbędne jest wykorzystanie m. in. takich instrumentów jak: doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo - legislacyjne”.</p>	<p>Zapis wymaga doprecyzowania w celu komplementarności z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej.</p>	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 104
432	ARR	sekcja1		54	<p>jest :brak Priorytetu 9.3 w ramach Celu tematycznego 9 – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem.</p> <p>Powinno być: Priorytet 9.3 Dotacje inwestycyjne dla przedsiębiorstw społecznych.</p>	<p>Doświadczenia Agencji Rozwoju Regionalnego „Ares” S. A. w Suwałkach w realizacji projektów unijnych w ramach Priorytetu VII POKL 2007-2013 wskazują na to, że dotacje inwestycyjne są najbardziej skuteczną formą aktywizacji społeczno – zawodowej. Generują miejsca pracy dla wielu osób z obszaru społecznego wykluczenia (dla samych przedsiębiorców społecznych i zatrudnianych przez nich pracowników). Dzięki dotacjom inwestycyjnym przedsiębiorcy społeczni</p>	nieuwzględniona	Vide pkt. 196

						mogą pokonać ubóstwo i funkcjonować w przestrzeni publicznej. Brak środków finansowych stanowi bowiem poważną barierę w ich ekonomizacji.		
433	FEWE	sekcja2	5.3 opis	22,12 5	dodać na końcu: Część ekonomicznie opłacalnych działań winna być wyłączona z systemu wsparcia i realizowana w ramach tzw. "usług energetycznych". Poszerzy bazę finansowania poprawy EE o środki prywatne oraz z systemu tzw. "Białych certyfikatów". Rozwój rynku opłacalnych ekonomicznie "usług energetycznych" stanowić będzie podstawę trwałych i zrównoważonych zmian w gospodarce Podlasia, a w przyszłości skutkować może skutecznym pozyskiwaniem centralnych ogólnoeuropejskich funduszy.	Za projektem CombinES, www.combines-ce.eu , Za Projektem Umowy Partnerstwa, ustawą o EE, Dyrektywami 2006/32/WE, 2012/27/UE, „Białe Certyfikaty BC- świadectw poprawy (...) opisane w ustawie: Ustawa o EE (2011), http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20110940551 2.KPDEE http://www.mg.gov.pl/Bezpieczenstwo+gospodarcze/Energetyka/Efektywnosc+energetyczna/KPDEE Dyrektywa 2006/32/WE -ESD http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lang=pl&lng1=pl,en&lng2=bg,cs,da,de,el,en,es,et,fi,fr,hu,it,lt,lv,mt,nl,pl,pt,ro,sk,sl,sv,&val=425611:cs	częściowo uwzględniona	Zapisy zostaną doprecyzowane w toku dalszych prac, bowiem konstrukcja instrumentów stosowanych w zakresie wsparcia gospodarki niskoemisyjnej jest zależna od ostatecznego kształtu przepisów prawa krajowego w tym zakresie.
434	ARR	sekcja1		65	Jest: 9.8. wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych • Rozwijanie sektora ekonomii społecznej Wsparcie –UE EUR (w mln) - 8 Powinno być: 9.8. wspieranie gospodarki społecznej i przedsiębiorstw społecznych • Rozwijanie sektora ekonomii społecznej Wsparcie –UE EUR (w mln) - 18	1. Kwota 8 mln euro nie jest komplementarna z założeniami Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, który dla województwa podlaskiego zakłada minimalną alokację: - ok. 28 mln zł z przeznaczeniem na dotacje (tworzenie nowych miejsc pracy – 910 miejsc pracy) oraz - ok. 28 mln zł z przeznaczeniem na infrastrukturę wsparcia rozwoju ekonomii społecznej (trzy moduły usług wsparcia); -4 subregionalne ośrodki wsparcia ekonomii społecznej (istniejące obecnie: Białystok, Suwałki, Łomża oraz zgodnie z Wieloletnim Programem ES: Bielsk Podlaski). Ok. 16 mln złotych- działania z zakresu zaplanowanego w KPRES, w tym działania strategiczne ROPS, działania konsultacyjne, działania w obszarze klauzul społecznych, usług społecznych, konsultacji społecznych; Zgodnie z projektem Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, bazującego m. in. na regionalnych programach rozwoju ekonomii społecznej, dla województwa podlaskiego minimalna alokacja wynosi: - ok. 28 mln zł z przeznaczeniem na dotacje (tworzenie nowych miejsc pracy – 910 miejsc pracy) oraz	częściowo uwzględniona	Vide pkt. 107

					<p>- ok. 28 mln zł z przeznaczeniem na infrastrukturę wsparcia rozwoju ekonomii społecznej (trzy moduły usług wsparcia);</p> <p>-4 subregionalne ośrodki wsparcia ekonomii społecznej (istniejące obecnie: Białystok, Suwałki, Łomża oraz zgodnie z Wieloletnim Programem ES: Bielsk Podlaski).</p> <p>Ok. 16 mln złotych- działania z zakresu zaplanowanego w KPRES, w tym działania strategiczne ROPS, działania konsultacyjne, działania w obszarze klauzul społecznych, usług społecznych, konsultacji społecznych.</p> <p>2. Kwota 8 mln euro nie jest adekwatna do zapisanych w dokumentach strategicznych i programowych działań planowanych w regionie . Przyjęte w tych dokumentach cele i założenia przy tak określonej alokacji nie są możliwe do realizacji.</p>			
435		sekcja2		139	<p>Tabela nr3 Zestawienie specyficznych dla programu wskaźników rezultatu</p> <p>-w kolumnie "wskaźnik strategiczny" proponuję uzupełnić o 1. wers - "Udział obszarów przyrodniczo cennych – o tzw. właściwym stanie zachowania", 2. wers - "Udział gatunków (z list N2000) o właściwym stanie zachowania"</p> <p>- w kolumnie "Jednostka pomiaru wskaźnika" w obu wersach wstawić "%"</p> <p>- w kolumnie "kategoria regionu" w obu wersach - "Region słabiej rozwinięty"</p> <p>- w kolumnie "Źródło danych" w obu wersach - "RDOŚ"</p>	Brak jakichkolwiek propozycji dla zawartości tabeli	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Kwestia wyboru odpowiedniego wskaźnika rezultatu będzie przedmiotem uzgodnień z wykonawcą ewaluacji <i>ex ante</i> oraz instytucją gromadzącą informacje dotyczące odpowiednich mierników.
436	ARR	sekcja2	7.3 opis	148	<p>est: „Jednak podkreślenia wymaga, że pomimo szerokiej problematyki społecznej, w województwie podlaskim funkcjonuje jedynie 1% tego typu organizacji zarejestrowanych w całej Polsce i jest to liczba zdecydowanie najniższa w kraju (...)” – brak definicji i kryteriów charakterystyki podmiotu ekonomii społecznej</p> <p>Powinny być: definicja i kryteria charakterystyki podmiotu ekonomii społecznej</p>	<p>Należy sprecyzować definicję podmiotu ekonomii społecznej np. za Krajowym Programem Ekonomii Społecznej, w myśl którego za podmioty ekonomii uznaje się przede wszystkim organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego, prowadzące działalność ekonomiczną i/lub integracyjną; z kolei przedsiębiorstwa społeczne to powyższe organizacje prowadzące odpłatną działalność pożytku publicznego i/lub działalność gospodarczą.</p> <p>Precyzja aksjologiczna jest niezbędna do prawidłowej diagnozy w tym obszarze w RPO, a także programowanych działań w tym zakresie.</p>	uwzględniona	
437	LGD Brama na Bagna	sekcja1			<p>I. Dlaczego warto zastosować instrument RLKS w perspektywie finansowej 2014-2020</p> <p>1. Budowanie kapitału społecznego w Polsce</p> <p>- W perspektywie 2030 r. zagrożenie stanowi utrzymanie</p>	<p>2. Wartość dodana podejścia oddolnego</p> <p>Podstawowym uzasadnieniem stosowania RLKS są lepsze wyniki w stosunku do tych osiąganych przy zastosowaniu tradycyjnych, ogólnych podejść. Jak czytamy w specjalnym raporcie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego na temat podejścia</p>	uwzględniona	Podejście RLKS zostało uwzględnione w projekcie RPOWP 2014-2020.

				<p>się w Polsce niskiego poziomu kapitału społecznego, co sprawi, że nie unikniemy dryfu rozwojowego. Może to negatywnie wpłynąć na możliwość wzrostu gospodarczego, modernizacji i budowy długookresowej pozycji konkurencyjnej w świecie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Transformacja ostatnich dwudziestu lat opierała się w głównej mierze na społecznym kapitale adaptacyjnym – uzupełniającym wytworzony wcześniej kapitał przetrwania. Dziś potrzebne są nowe formy kapitału społecznego: kapitał rozwojowy, który jest niezbędny do sprostania obecnym i przyszłym wyzwaniom. Kapitał rozwojowy to zdolność ludzi do ufania sobie we wszystkich wymiarach życia – poczynając od zaufania między jednostkami po zaufanie obywateli do infrastruktury instytucjonalnej państwa. - Tylko wzrost zaufania społecznego, którego poziom należy obecnie do najniższych w Europie, udrożni i usprawni szeroko pojętą współpracę między ludźmi w Polsce. To także kapitał o charakterze sieciowym, oparty na więziach sięgających poza krąg najbliższych kontaktów. To wreszcie zdolność do nieszablonowego, kreatywnego działania – samodzielnie i razem. - Dziś wskaźniki kapitału społecznego w Polsce należą do najniższych w Europie. Jedynie co dziesiąty Polak ufa innym ludziom. Choć wskaźnik ten zaczyna powoli wzrastać, osiągnięcie poziomu średniej europejskiej będzie procesem długotrwałym nawet przy podjęciu niezbędnych działań stymulujących. - Polaków dodatkowo charakteryzuje niska aktywność obywatelska. Polski sektor pozarządowy jest niewielki, organizacje pozarządowe działają niestabilnie, mają niepewną sytuację finansową i organizacyjną, napotykając nieustannie na trudności w pozyskiwaniu środków na swoją działalność. Prawie połowa Polaków wyraża niskie zainteresowanie troską o dobro wspólne, a wskaźnik ten wyraźnie obniżył się w porównaniu z 2005 r. 	<p>LEADER: „Podejście Leader opiera się na założeniu, że w porównaniu z tradycyjnym wdrażaniem ogólnym wdrożenie oddolne prowadzi do uzyskania wartości dodanej. Podejścia oddolne oraz współpraca różnych sektorów na poziomie lokalnym powinny działać motywująco na lokalną społeczność. Lokalne grupy są w stanie najlepiej wskazać zintegrowane oraz innowacyjne rozwiązania lokalnych problemów na poziomie lokalnym oraz mają możliwość lepszego reagowania. Uczestnictwo w procesie podejmowania decyzji na poziomie lokalnym powinno budzić entuzjazm oraz zwiększać zaangażowanie, co może prowadzić do lepszego, bardziej zrównoważonego lokalnego rozwoju obszarów wiejskich.</p>		
438		sekcja1	22	<p>Uzupełnić wywód o role EE: Efektywności energetycznej (EE) przypada niezmiennie istotna rola. Większa efektywność energetyczna oznacza zużywanie mniejszej ilości energii w celu uzyskania równoważnego poziomu działalności gospodarczej lub usługi. Działania na rzecz efektywności energetycznej oferują wciąż niewykorzystane możliwości ograniczenia zużycia energii, złagodzenia negatywnych skutków działalności człowieka oraz zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego. Zwłaszcza w Krakowie eliminacja nieskoefektywnych palenisk domowych na rzecz bardziej sprawnych, niskoemisyjnych albo na rzecz ogrzewania ciepłem sieciowym przyczynia się do poprawy jakości</p>	<p>za 1 CoM(2006) 545 final z dnia 19 października 2006 r. Plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii: sposoby wykorzystania potencjału , Dyrektywa 2012/27/UE -EED http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lng1=en,pl&lang=&lng2=bg,cs,da,de,el,en,es,et,fi,fr,hu,it,lt,lv,mt,nl,pl,pt,ro,sk,sl,sv,&val=691377:cs&page=0</p>	niezasadna	<p>Przywołanie Krakowa rodzi wątpliwość czy uwaga dotyczy RPOWP 2014-2020.</p>

					powietrza.			
439		sekcja1		22	Poprawa EE ma charakter horyzontalny. Poprawa EE jest najbardziej efektywnym kosztowo sposobem ograniczenia emisyjności gospodarki. Potencjał działań z zakresu efektywności energetycznej jest znaczący nie tylko dla obniżenia emisji CO ₂ , pyłów oraz innych szkodliwych substancji w tym benzo(a)piranu, tlenków siarki i azotu ale także zwiększenia konkurencyjności gospodarki. Fakt ten znalazł odzwierciedlenie w podstawowych dokumentach strategicznych na poziomie unijnym, krajowym BEiŚ i regionalnym (działanie 5.2 z Projekt „Programu Strategicznego Ochrona Środowiska”. Innymi strategicznymi dokumentami są trzyletnie KPDEE (Krajowe Plany działań dotyczące EE), a ważnym aktem prawnym ustawa 15 kwietnia 2011 roku o efektywności energetycznej wprowadzająca system finansowania EE poprzez świadectwa efektywności energetycznej (Białe certyfikaty	Za Projektem Umowy Partnerstwa, ustawą o EE, Dyrektywami 2006/32/WE, 2012/27/UE, „Białe Certyfikaty BC- świadectw poprawy (...) opisane w ustawie: Ustawa o EE (2011), http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20110940551 2.KPDEE http://www.mg.gov.pl/Bezpieczenstwo+gospodarcze/Energetyka/Efektywnosc+energetyczna/KPDEE Dyrektywa 2006/32/WE -ESD http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?mode=dbl&lang=pl&lng1=pl,en&lng2=bg,cs,da,de,el,en,es,et,fi,fr,hu,it,lt,lv,mt,nl,pl,pt,ro,sk,sl,sv,&val=425611:cs	uwzględniona	
440		sekcja2		141	W tabeli nr 5. Wspólne i specyficzne wskaźniki produktu dla EFRR, EFS i FS (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów dla EFRR i EFS) W kolumnie "Wskaźniki produktu ..." wers LP 1 proponuje uzupełnić o "liczba obszarów N2000)	Ta forma ochrony powinna być uwzględniona w względu na prawo krajowe i UE.	do rozstrzygnięcia na dalszym etapie prac	Vide pkt. 129
441		sekcja1		22	cd3 Nawet stosunkowo niewielka, lecz powszechna poprawa EE daje znaczące dla gospodarki Podlasia. Istotna poprawa efektywności energetycznej w regionie może odciążyć sieci, które nie są przystosowane do aktualnie występujących obciążeń i generują znaczne straty przesyłowe. Wzrost efektywności energetycznej pozwoli na przyłączanie do sieci dodatkowych urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych Na Podlasiu podobnie jak i w całym kraju, występuje znaczny niewykorzystany potencjał EE, równocześnie, mimo ustawowego obowiązku, brak jest powszechnie dostępnych informacji o środkach poprawy efektywności energetycznej	jw.	uwzględniona	
442		sekcja1		22	Podsumowując, należy stwierdzić, że Podlasie posiada duży potencjał wymiernej poprawy efektywności energetycznej, którego realizacja może znacząco przyczynić się do poprawy jakości życia jej mieszkańców, zwłaszcza w regionach miejskich. Jego wykorzystanie zapewni promowanie działań służących poprawie EE (termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych, energooszczędne urządzenia i instalacje wykorzystywane w procesach przemysłowych, odzysk energii w procesach przemysłowych oraz	Z wyników 1-go przetargu na BC, Wzrostowi efektywności energetycznej nie stanie na przeszkodzie stan niektórych odcinków sieci, na których występuje brak możliwości przyłączenia do sieci urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, jednak wygenerowane oszczędności wyrażane w symbolicznych „Negawtgodzinach”, mogą być uznane za tożsame z MWh generowanymi przez OZE za BEiŚ, 2013 XII BEiŚv4 (projekt) z 25 listopada 2013 r	niewzględniona	Zgodnie z aktualną linią demarkacyjną kompleksowe doradztwo energetyczne adresowane zarówno do podmiotów prywatnych i publicznych będzie realizowane w programie krajowym.

				ograniczanie strat sieciowych), wykorzystanie OZE, wymiernie wykorzystanie mechanizmu usług energetycznych w tym umów o efekt energetyczny. EE zwiększa bezpieczeństwo energetyczne podobnie jak: wykorzystanie możliwości zagospodarowania odpadów na cele energetyczne, rozwój energetyki	http://bip.mg.gov.pl/node/19680 jest Umową Partnerstwa, wskazanie najlepszych doświadczeń, pojęcia za Dyrektywą 2012/27/ue "usługa energetyczna" oznacza fizyczną korzyść, udogodnienie lub pożytek pochodzące z połączenia zużycia energii z wykorzystywaniem technologii energooszczędnych lub z działań, które mogą obejmować czynności, utrzymanie i kontrolę niezbędne do świadczenia danej usługi, która jest świadczona na podstawie umowy i która w normalnych okolicznościach prowadzi do sprawdzalnej i wymiernej lub możliwej do oszacowania poprawy efektywności		
443	FEWE	sekcja1	23	Nowotworzone plany gospodarki niskoemisyjnej (PGN) winne być zintegrowane z gminnymi planami zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe i założeniami doń lub innymi dokumentami strategicznymi gmin związanymi z lokalnym bezpieczeństwem energetycznym takimi jak np. Miejskie Audyty Energetyczne.	Brak unormowania prawnego PGN może skutkować opracowaniami PGN na poziomie ZIT. powiatów itp. Procesy mogą się nadmiernie wydłużać, stąd akceptacja, dokumentów niższego rzędu. tj. założeń do planów. Za POLiŚ, Umowa Partnerstwa oraz art. 17,18,19: Prawo energetyczne (1997), http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970540348	niezrozumiała	Z treści uwagi i uzasadnienia nie wynika proponowany kierunek zmian w RPOWP.
444	stow	sekcja1	4	Dotyczy: http://www.wrotapodlasia.pl/pl/wiadomosci/fundusze_europejskie/Jeszcze_mozesz_zabrac_glos_ws_projektu_RPOWP_2014-2020.htm http://www.rpowp.wrotapodlasia.pl/aktualnosci/2711,jeszcze-mozesz-zabrac-glos-ws--projektu-rpowp-2014-2020.html "Formularz Konsultacyjny" http://www.rpowp.wrotapodlasia.pl/konsultacje/konsultacje.html nie jest dostosowany do dużej ilości tekstu i grafik zawartych w naszych uwagach i wnioskach oraz np. "Stanowiska Pozarządowych Organizacji Ekologicznych do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020" opublikowanym pod adresem http://ekoprojekty.pl/wp-content/uploads/2013/11/Stanowisko-POE_podlaskie.pdf oraz w załączniku do tego e-maila. W związku z powyższym przesyłamy niniejsze pismo z załącznikami na adresy e-mail informacja@rpowp.wrotapodlasia.pl , sekretariat.rpo@wrotapodlasia.pl , kancelaria@umwp-podlasie.pl	Dotyczy: http://www.wrotapodlasia.pl/pl/wiadomosci/fundusze_europejskie/Jeszcze_mozesz_zabrac_glos_ws_projektu_RPOWP_2014-2020.htm http://www.rpowp.wrotapodlasia.pl/aktualnosci/2711,jeszcze-mozesz-zabrac-glos-ws--projektu-rpowp-2014-2020.html "Formularz Konsultacyjny" http://www.rpowp.wrotapodlasia.pl/konsultacje/konsultacje.html nie jest dostosowany do dużej ilości tekstu i grafik zawartych w naszych uwagach i wnioskach oraz np. "Stanowiska Pozarządowych Organizacji Ekologicznych do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020" opublikowanym pod adresem http://ekoprojekty.pl/wp-content/uploads/2013/11/Stanowisko-POE_podlaskie.pdf oraz w załączniku do tego e-maila. W związku z powyższym przesyłamy niniejsze pismo z załącznikami na adresy e-mail informacja@rpowp.wrotapodlasia.pl , sekretariat.rpo@wrotapodlasia.pl , kancelaria@umwp-podlasie.pl	niezasadna	W trakcie trwania konsultacji społecznych zostało zorganizowane specjalne spotkanie z organizacjami ekologicznymi, podczas którego omawiane były zgłoszone przez te organizacje uwagi. Stanowisko Pozarządowych Organizacji Ekologicznych będzie sukcesywnie wykorzystywane w toku dalszych prac nad dokumentami wdrożeniowymi dot. RPOWP. Szczegółowość poruszanych kwestii wykracza poza zakres samego Programu i dotyczy aspektów wdrożeniowych zatem na dalszym etapie prac będzie analizowana możliwość uwzględnienie poszczególnych z nich. Jednocześnie część zagadnień została rozstrzygnięta w ramach poszczególnych dziedzin: OZE i transportu.

445	FEWE	sekcja1 2	223	<p>Dodać oczywiście: Ustawę Prawo energetyczne (1997), http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970540348 Ustawa o Efektywności Energetycznej (2011), http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20110940551 Strategia BEiŚv4 (projekt)http://bip.mg.gov.pl/node/19680 jest to projekt z 25 listopada 2013</p> <p>Dyrektywy ESD i EED</p>	Ustawowe definicje OZE, EE, i główny dokument strategiczny RP dot. Bezpieczeństwa energetycznego i ŚRODOWISKA	niezasadna	wykaz stosowanych skrótów dotyczy tylko pojęć używanych w programie
446	sdfg	sekcja1	4	<p>Dotyczy: http://www.wrotapodlasia.pl/pl/wiadomosci/fundusze_europejskie/Jeszcze_mozesz_zabrac_glos_ws_projektu_RPOWP_2014-2020.htm http://www.rpowp.wrotapodlasia.pl/aktualnosci/2711.jeszcze-mozesz-zabrac-glos-ws--projektu-rpowp-2014-2020.html</p> <p>"Formularz Konsultacyjny" http://www.rpowp.wrotapodlasia.pl/konsultacje/konsultacje.html nie jest dostosowany do dużej ilości tekstu i grafik zawartych w naszych uwagach i wnioskach oraz np. "Stanowiska Pozarządowych Organizacji Ekologicznych do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020" opublikowanym pod adresem http://ekoprojekty.pl/wp-content/uploads/2013/11/Stanowisko-POE_podlaskie.pdf oraz w załączniku do tego e-maila.</p> <p>Ponadto zawiera błędy np. określa nieaktualny czas wysłania uwag (w zarejestrowanym przypadku szybszy o 6 minut), co może spowodować uznanie, że wpłynęły po terminie 03.01.2014 r. godz. 00:06, gdy faktycznie wpłynęły w terminie, 02.01.2013 r. 23:59) oraz błędne komunikaty o błędzie przy wypełnianiu pól nazwa, adresy uniemożliwiające wysyłkę uwag (załącznik poniżej: zrzut ekranu)</p> <p>W związku z powyższym przesyłamy niniejsze pismo z załącznikami na adresy e-mail informacja@rpowp.wrotapodlasia.pl, sekretariat.rpo@wrotapodlasia.pl, kancelaria@umwp-podlasie.pl</p>	<p>Dotyczy: http://www.wrotapodlasia.pl/pl/wiadomosci/fundusze_europejskie/Jeszcze_mozesz_zabrac_glos_ws_projektu_RPOWP_2014-2020.htm http://www.rpowp.wrotapodlasia.pl/aktualnosci/2711.jeszcze-mozesz-zabrac-glos-ws--projektu-rpowp-2014-2020.html</p> <p>"Formularz Konsultacyjny" http://www.rpowp.wrotapodlasia.pl/konsultacje/konsultacje.html nie jest dostosowany do dużej ilości tekstu i grafik zawartych w naszych uwagach i wnioskach oraz np. "Stanowiska Pozarządowych Organizacji Ekologicznych do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020" opublikowanym pod adresem http://ekoprojekty.pl/wp-content/uploads/2013/11/Stanowisko-POE_podlaskie.pdf oraz w załączniku do tego e-maila.</p> <p>Ponadto zawiera błędy np. określa nieaktualny czas wysłania uwag (w zarejestrowanym przypadku szybszy o 6 minut), co może spowodować uznanie, że wpłynęły po terminie 03.01.2014 r. godz. 00:06, gdy faktycznie wpłynęły w terminie, 02.01.2013 r. 23:59) oraz błędne komunikaty o błędzie przy wypełnianiu pól nazwa, adresy uniemożliwiające wysyłkę uwag (załącznik poniżej: zrzut ekranu)</p> <p>W związku z powyższym przesyłamy niniejsze pismo z załącznikami na adresy e-mail informacja@rpowp.wrotapodlasia.pl, sekretariat.rpo@wrotapodlasia.pl, kancelaria@umwp-podlasie.pl</p>	niezasadna	Vide pkt. 444